

ΕΚΔΕΛΘΟΥΣΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

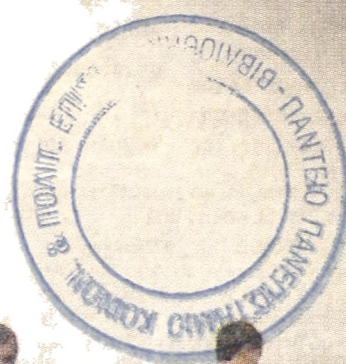
αντί

Περίοδος Β'
Τεύχος 790
Παρασκευή
13 Ιουνίου 2003
Τιμή: 4 Ευρώ

Διαδηλώνουμε στη Θεσσαλονίκη

25 ΦΕΒ. 2004

Η Δημοκρατία του ψεύδους
Ισραήλ: ψάχνουν στο χάρτη την Ειρήνη
Το τέλος της Παιδείας
Σ. Κόκκαλης: Επιτέλους αρχίζει η έρευνα
Η φάμπρικα των ΜΚΟ
Και πάλι για το Μουσείο της Ακρόπολης

...και το έμβλημα

της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας

ISSN 1108-9822

771108 982000

Σειρά Αναμετρήσεις με τον 21ο αιώνα

ΑΝΑΜΕΤΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΝ 21ο ΑΙΩΝΑ

Σάσκια Σάσεν

ΧΩΡΙΣ ΕΛΕΓΧΟ;

*Η εθνική κυριαρχία, η μετανάστευση
και η ιδιότητα του πολίτη
την εποχή της παγκοσμιοποίησης*

Προλογικό Σημείωμα
Χρήστος Ι. Παρασκευόπουλος, Θεόδωρος Πελαγίδης

 ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

ΣΑΣΚΙΑ ΣΑΣΕΝ

Χωρίς έλεγχο;

**Η εθνική κυριαρχία, η μετανάστευση
και η ιδιότητα του πολίτη
την εποχή της παγκοσμιοποίησης**

Οι συνέπειες της παγκοσμιοποίησης
στη μετανάστευση και την εθνική κυριαρχία,
ζητήματα που και η ελληνική κοινωνία βιώνει
έντονα την τελευταία δεκαετία, από τη γνωστή
κοινωνιολόγο παγκόσμιας εμβέλειας

Σειρά Πολιτική – Επικοινωνία

Paul Virilio

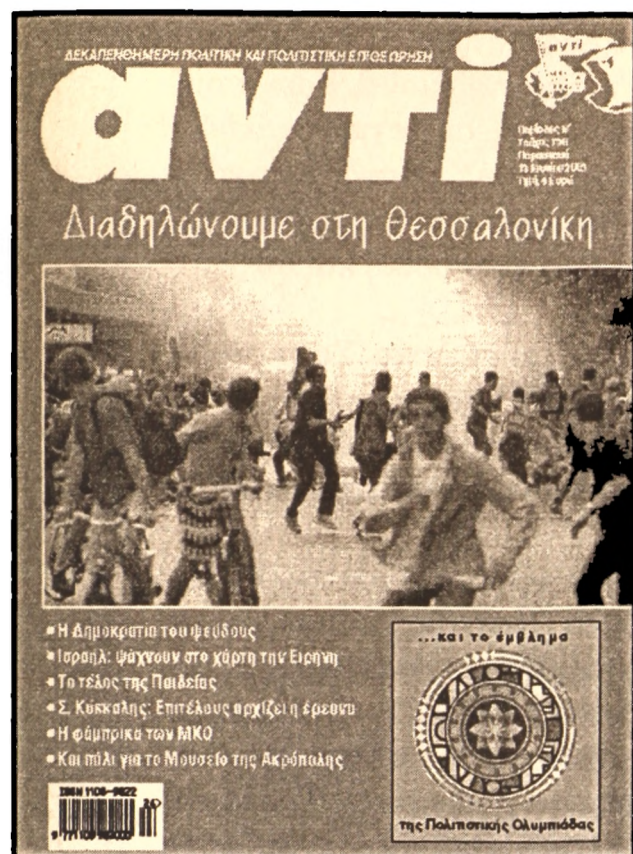
ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

PAUL VIRILIO

Πόλεμος και κινηματογράφος

Στο βιβλίο αυτό παρουσιάζεται η συστηματική χρήση
κινηματογραφικών τεχνικών στις πολεμικές συγκρούσεις
που πραγματοποιήθηκαν τον 20ό αιώνα. Θέμα ιδιαίτερα επίκαιρο
σε μια εποχή που το πεδίο βολής έχει μετατραπεί σε πλατό
και το πεδίο μάχης σε κινηματογραφικό στούντιο

Περίοδος Β' • Έτος 30ο • Τεύχος 790

Παρασκευή 13 Ιουνίου 2003

Τιμή τεύχους: 4 ευρώ

ΑΝΤΙ - ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

Δημοχάρους 60, 115 21 Αθήνα

Τηλ. 210 7232713 - 210 7232819

Fax: 210 7226107

ANTI ON-LINE: <http://www.anti.gr>

e-mail: chraprou@otenet.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ: Χρήστος Γ. Παπουτσάκης

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Παναγιώτης Τσάρας

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ: Νεφέλη Παπουτσάκη

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ: Εύη Ζήση

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.

Λεύκης 134, Κρυονέρι, τηλ. 210 6297600

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ:

Ετήσια συνδρομή: 26 τεύχη, Εξάμηνη: 13 τεύχη

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Εξαμ. 39 ευρώ, Ετήσια 78 ευρώ,

Οργανισμών, Τραπεζών, κλπ.: 200 ευρώ

Φοιτητική ετήσια: 70 ευρώ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΕΥΡΩΠΗ - ΜΕΣΟΓ. ΧΩΡΕΣ:

Εξαμ.: 74 ευρώ, Ετήσια: 148 ευρώ,

ΗΠΑ - ΚΑΝΑΔΑΣ - ΑΣΙΑ - ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ:

Εξαμ. 76 δολ. ΗΠΑ, ετήσια 152 δολ. ΗΠΑ

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΤΑΓΕΣ: Χρήστος Παπουτσάκης

Δημοχάρους 60, 115 21 Αθήνα

ΠΑΛΙΑ ΤΕΥΧΗ: 6 ευρώ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: Για τα βιβλιοπωλεία

της Αθήνας: Περιοδικό ANTI,

για τα βιβλιοπωλεία της Β. Ελλάδας:

Κέντρο του βιβλίου - Α. Πουλουκτσή και Σία Ε.Ε.

Λαοσάνη 3, Θεσσαλονίκη, τηλ. 2310 237463

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

• ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ: Θα ανοίξει ο φάκελος;	4
• Κώστας Κουφογιώργος: Γελοιογραφία	5
• ΑΝΤΗΝΩΡ: Τα γκάλοπ «δεν κυβερνούν» - αλλά...	6
• ΑΝΤΙ-ΘΕΣΕΙΣ	8
• E-mail από τον Απόστολο Διαμαντή	13
• Ε.Π.: Θεσσαλονίκη 2003: Θα είμαστε όλοι εκεί	14
• Σωτήρης Λέτσιος: Μια «νεαρή» 86 χρονών στον αγώνα κατά της παγκοσμιοποίησης	16
• Τ.Κ.Δ.: ΕΕ: Στο ρυθμό της παγκοσμιοποίησης	18
• Γρηγόρης Ρουμπάνης: Η προκοπή του κάβουρα	20
• Μάνος Στεφανίδης: Η πολιτική σαν ριάλιτι	22
• Εφημερολόγια από την Εφήμερη	24
• Τ.Κ.Δ.: Άλλα λόγια ν' αγαπιόμαστε	26
• Τάσος Αναστασίου: Ο κύριος Οβίδιος ο Αντι-Διαπλεκόμενος	27
• Α. Τσέκερης: «...Της Αριστεράς, των Κινήματων και της Οικολογίας...» Η μικρή ανταρσία της βάσης	28
• Τάκης Διαμαντής: Ισραήλ: Ψάχνουν την ειρήνη στο «χάρτη»	30
• Αλέξανδρος Καζαμίας: Οι μεγάλες δημοκρατίες του ψεύδους	31
• Αλέκος Τζιόλας: Το τέλος της παιδείας	34
• Μανόλης Καρέλλης: Ο επικίνδυνος αφοπλισμός	38
• Όλγα Ι. Φωτακοπούλου: Αρχαία κάτω από το καφεεντάκι της Δεξαμενής;	39
• ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ	40
• ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΥΜΕ	45
• Δημήτρης Χαρίτος: Σημασία δεν έχει τι ή γιατί γίνεται, αλλά το πώς γίνεται	49
• Γιάννης Χαϊνης: Κάποια «δευτερεύοντα» για το Μουσείο της Ακρόπολης	50
• Κώστας Μάνης: Τοπίο στον Αώο	52
• Άλκης Ράφτης: Πολιτιστικοί φορείς-φαντάσματα	54
• Δημήτρης Φιλιππίδης: Terza Natura	57
• Ειρήνη Μουντράκη: Φάρσα: Η Αγαπημένη	58
• Γρηγόρης Ιωαννίδης: Πού ο άνθρωπος;	59
• Μάνος Στεφανίδης: Η τέχνη στην εποχή της ευπορίας	60
• ΒΙΒΛΙΟ	63

ΘΑ ΑΝΟΙΞΕΙ Ο ΦΑΚΕΛΟΣ;

Η ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου κ. Ευάγγελου Κρουσταλλάκη σηματοδοτεί την έντιμη έξοδό του από τον δικαστικό κλάδο. Υπήρχαν αμφιβολίες για το εάν τελικώς ο κ. Κρουσταλλάκης θα προχωρούσε στο άνοιγμα του φακέλου Κόκκαλη αλλά και εκείνου για το Χρηματιστήριο Αθηνών.

ΓΙΑ ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ δόθηκε αφορμή από την ανάμειξη του ονόματος της πρωτοδίκου κ. Κωνσταντίνας Μπουρμπούλια και για μια υπόθεση που φάνηκε αρχικά ότι είχε περισσότερο σχέση με ροζ σκάνδαλο και λιγότερο με κακουργηματικές πράξεις. Φαίνεται όμως ότι δεν είναι τόσο απλά και... σκανδαλιστικά τα πράγματα. Η κ. Μπουρμπούλια είχε βρεθεί να παραπαίει απειλούμενη από εκβιασμούς για συμπεριφορές της που θα την εξέθεταν εάν δημοσιοποιούνταν. Αλλά θα επανέλθουμε στην κυρία πρωτοδίκη και στις επεκτάσεις που μπορεί να έχει η περίπτωση της.

ΣΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ όμως του Σ. Κόκκαλη τα πράγματα είναι τόσο φανερά όσο και περίπλοκα. Σε μια εβδομάδα –όταν συγκληθεί η Ολομέλεια του Εφετείου– θα μάθουμε θετικά εάν πρόκειται να προχωρήσει ουσιαστικά μια υπόθεση που έχει πολύ μεγαλύτερη έκταση και σημασία από κάθε άλλη που έχει απασχολήσει την κοινή γνώμη. Η περίπτωση Κοσκωτά θα φανεί σαν μια απλή παρανυχίδα. Όσο για τα αποτελέσματα της δικαστικής διερεύνησης, είναι πολύ νωρίς να ειπωθεί οτιδήποτε αυτή τη στιγμή.

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ Κόκκαλη έχει απασχολήσει το περιοδικό από πολύ ενωρίς. Από την εποχή του σκανδάλου Κοσκωτά και την πρώτη φανερή τότε ανάμειξή του μέσω Λούβαρη με τον Ανδρέα Παπανδρέου, και μεταγενέστερα με τις περίεργες και άνομες σχέσεις του με στελέχη του ΟΤΕ αλλά και με όσα αποκάλυπταν τα αρχεία της Στάζι από τα οποία το *Αντί* πρώτο (από την άνοιξη του 1999) είχε δώσει πολλά στοιχεία. Βεβαίως ουδείς, απολύτως ουδείς –ούτε μέσα ενημέρωσης, ούτε πολιτικά κόμματα, ούτε κάποιος εισαγγελέας– ασχολήθηκε. Πλήρης η αποσιώπηση. Και μόνο ένα χρόνο μετά, όταν η εφημερίδα *Καθημερινή* άρχισε να δημοσιεύει (στην πραγματικότητα να αναδημοσιεύει από το *Αντί* του προηγούμενου έτους) στοιχεία (χωρίς βεβαίως να κάνει και μνεία του περιοδικού), κινήθηκε το ενδιαφέρον των εισαγγελικών αρχών. Και τότε, κατά το στάδιο των προανακρίσεων και ανακρίσεων ή όπως αλλιώς λέγονται αυτά στη γλώσσα των δικαστών, καμιά δικαστική αρχή ούτε βεβαίως ο διορισθείς από τους μεγαλοπαράγοντες του ποδοσφαίρου (λέγε με Σωκράτη Κόκκαλη) στην ΕΠΟ ως αθλητικός δικαστής κ. Γ. Πουρνάρας διανοήθη να καλέσει τον εκδότη του περιοδικού μήπως και είχε κάτι να προσθέσει για την όζουσα ιστορία. Άλλωστε, όταν προ ετών είχε κληθεί από άλλον ειδικό ανακριτή, δεν έγινε καμιά χρήση των πληροφοριών και ο κ. ανακριτής διαπίστωσε ότι «αυτές οι ιστορίες είναι πολύ περίπλοκες και υπερβαίνουν τις δυνατότητες των δικαστικών αρχών». Τόσο απλά!

Η ΥΠΟΘΕΣΗ Κόκκαλη είναι από κάποια άποψη πολύ απλή: Ένας νεαρός φοιτητής στην ηλικία των είκοσι χρόνων γίνεται πληροφοριοδότης της Στάζι. «Καρφώνει» όλες τις φιλικές του συντροφιές: «νεανικά αμαρτήματα» τα αποκάλυψε ο φίλος του Κόκκαλη κ. Θ. Πάγκαλος, ξεχνώντας ότι άλλοι εκείνα τα χρόνια και σε ηλικία μικρότερη είχαν δώσει τη ζωή τους για διαφορετικούς αγώνες από τα «καρφώματα» συμφοιτητών τους. Η πορεία ενός τέτοιου νεαρού χαφιέ είναι πια διαγεγραμμένη. Η ατσιδοσύνη του Σωκράτη Κόκκαλη θα μείνει πάντως στα χρονικά. Κατάφερε με μαγικό τρόπο να αναδειχθεί σε «πρώτο επιχειρηματία» της χώρας. Δεν δίστασε ούτε στιγμή. Λάδωσε πολιτικούς απ' όλα τα κόμματα, εξαγόρασε δημοσιογραφικά συγκροτήματα και αγόρασε δημοσιογράφους, «συνεταιρίστηκε» με όλους τους απίθανους κομπιναδόρους, αγόρασε στελέχη του ΟΤΕ. Εγκαταστάθηκε στο κέντρο της οικονομικής και κοινωνικής ζωής. Άντε τώρα να τον κουνήσεις!

ΔΙΟΤΙ τώρα θα πρέπει να αναμοχλευθεί όλη η πολιτική και οικονομική τάξη. Θα αποκαλυφθούν τα ονόματα πολιτικών και τα κόμματα τα οποία χρηματίστηκαν. Και χρηματίστηκαν ΟΛΑ τα κόμματα. Και τα κόμματα της Αριστεράς. Και όλες οι εφημερίδες και οι μεγαλοδημοσιογράφοι που υπηρέτησαν ανενδοίαστα την Ιντρακόμ, την Ιντρασόφτ και όλα τα παρακλάδια που έστησε με εταιρείες ο Σωκράτης Κόκκαλης. Και ακαδημαϊκοί και άλλοι ων ουκ έστι αριθμός.

ΤΙ ΘΑ ΓΙΝΕΙ λοιπόν με τις υποθέσεις που σκάλισε η χειρονομία του κ. Κρουσταλλάκη; Η υπόθεση Κόκκαλη θα πρέπει να φτάσει σε τρανταχτά ονόματα και θεσμούς (ο Θεός να τους κάνει βέβαια θεσμούς) και σε χώρες πέραν της Ελλάδας και της Ρωσίας –που αναφέρθηκαν ήδη– όπως η Ρουμανία, η Σερβία, η Αρμενία, η Κύπρος κ.ο.κ. όπου ο Κόκκαλης δραστηριοποιήθηκε με τις πλάτες του ΟΤΕ. Αλλά θα χρειαστεί η δικαστική συνδρομή και των ΗΠΑ. Λέτε να το δούμε κι αυτό; Όχι βέβαια! Έτσι και με την άλλη υπόθεση της κ. Μπουρμπούλια, αν γίνει ουσιαστική διερεύνηση, θα πρέπει να φτάσει και στα «λαμόγια» του Κουρή και σε υπουργούς και άλλους χειριστές της υπόθεσης Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

ΦΟΒΟΜΑΣΤΕ ότι οι Αξίες των Αθηνών και των περιχώρων δεν θα αντέξουν τέτοιες δοκιμασίες. Μακάρι να διαψευσθούμε. Αλλά πάντως εμείς, από τις στήλες του μικρού μας περιοδικού, δεν θα κουραστούμε να φωνάζουμε και να αποκαλύπτουμε στοιχεία. Έστω και εάν κάποιος τα επικαλεστούν μετά «είκοσι έτη». Όπως στις ιστορίες των ιπποτικών περιπετειών!

Χ.Γ.Π.

ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ
ΕΠΕΙΓΟΝΤΟΣ ΧΟΡΟ
ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΤΑΦΗΣ...

ΑΝΕΞΕΛΕΚΤΗ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΧΩΜΑΤΕΡΗ

ΑΘΗΝΑ ΝΑ ΦΥΓΑΜΕ

ΜΕΓΑΛΑ
ΕΡΓΑ

ΚΑΘΕΣΤΩΣ

ΧΡΗ

ΜΑΤΙ

ΣΤΗΡΙΟ

ΦΟΥ

ΣΚΕΣ

ΔΙΑΦΘΟΡΑ

ΚΡΙΣΗ
ΚΡΙΒΕΙΑ

Τα γκάλοπ «δεν κυβερνούν» – αλλά οι αριθμοί (ενίοτε) είναι αμείλικτοι

ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ, για το κυβερνών ΠΑΣΟΚ, δεν πάνε καθόλου καλά. Και παρά το ότι, τέσσερις, κατά σειρά, δημοσκοπήσεις εμφανίζουν τη Νέα Δημοκρατία να προηγείται του ΠΑΣΟΚ κατά 9 περίπου μονάδες, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Χρ. Πρωτόπαπας υποστήριξε ότι η κυβέρνηση «ανέκτησε την πρωτοβουλία των πολιτικών κινήσεων». Και επειδή η «ανάκτηση» αυτή δεν ήταν ιδιαίτερα ορατή, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος επεκαλέσθη ως επιχείρημα την πρόσφατη συζήτηση στη Βουλή – συνεδρίαση της Τετάρτης 4 Ιουνίου. Πλην, όσοι έζησαν ή παρακολούθησαν τη συνεδρίαση αυτή, δεν είδαν κανένα «σημείο στροφής» (δεν συνέβη, άλλωστε, τίποτε το καταπληκτικό...), ενώ, από πλευράς εντυπώσεων, μάλλον κέρδισε η

αντιπολίτευση, παρά η κυβερνώσα παράταξη.

ΤΑ ΟΠΟΙΑ εφευρήματα δεν αναιρούν, ωστόσο, δυο βασικές καταγραφές, με βάση τις τέσσερις δημοσκοπήσεις. *Καταγραφή πρώτη:* Παρουσιάζεται σημαντική αύξηση της διαρροής ψηφοφόρων του ΠΑΣΟΚ προς τη Ν.Δ., σε σημείο ώστε το 60% περίπου των (ερωτηθέντων) ψηφοφόρων να βλέπει νίκη της Ν.Δ., ενώ μόλις το 35% νίκη του ΠΑΣΟΚ. *Καταγραφή δεύτερη:* Το πρόβλημα της διαπλοκής και της διαφθοράς κατατάσσεται, από την κοινή γνώμη, ανάμεσα στα πρώτα κορυφαία ζητήματα που ταλανίζουν την ελληνική κοινωνία! Ένα ποσοστό (54,7%) πιστεύει έτσι ότι το θέμα της διαπλοκής οφείλεται στα πρόσωπα που στελεχώνουν τον κρατικό μηχανισμό, ενώ ένα

ποσοστό 38,5% συσχετίζει τη διαπλοκή με τις δομές του συστήματος εξουσίας που υπάρχει στη χώρα. Εξ ου και οι απαντήσεις που δίδονται στο ερώτημα τι μέλλει γενέσθαι, σε περίπτωση που η Νέα Δημοκρατία κερδίζει τις εκλογές. Το 41,1% των ερωτηθέντων, λοιπόν, πιστεύει ότι η Νέα Δημοκρατία θ' αντιμετωπίσει «πιο αποτελεσματικά» το θέμα της διαφθοράς και της διαπλοκής, αλλά το 52,4% πιστεύει το αντίθετο. Και η ζωή τραβά την ανηφόρα...

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ:

**ΔΕΝ ΜΕ ΠΤΟΟΥΝ ΤΑ ΓΚΑΛΟΠ –
Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ «ΕΠΙ ΤΗΣ ΘΘΟΝΗΣ»
(ΜΕΤΑ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ)...**

ΟΙ ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΙΣ, βέβαια, «δεν κυβερνούν». Παρά ταύτα η ανησυχία στους κόλπους του ΠΑΣΟΚ είναι

ΕΤΟΙΜΑΣΤΗΚΑΝ ΑΚΟΜΗ ΔΥΟ ΤΟΜΟΙ ΤΟΥ ΑΝΤΙ (2002)

Α' εξάμηνο 2002

Είναι έτοιμοι και διατίθενται από τα γραφεία του περιοδικού
(Δημοχάρους 60, Αθήνα 115 21)

δυο ακόμα τόμοι του ΑΝΤΙ που συμπεριλαμβάνουν τα τεύχη
754 έως και 766 (ο 56ος)
και 767 έως και 778 (ο 57ος).

Θα βρείτε επίσης τους τόμους των προηγούμενων ετών

Στους τόμους του περιοδικού ΑΝΤΙ
αποτυπώνεται η σύγχρονη ιστορία μας.

Β' εξάμηνο 2002

διάχυτη, έστω και αν ορισμένοι θυμίζουν ότι, και το 1999, η Ν.Δ. είχε επιτύχει διαφορά της τάξης του 10% (στις έρευνες της κοινής γνώμης), για να επικρατήσει, τελικά, στις εκλογές, το ΠΑΣΟΚ. Όσο για τον πρωθυπουργό Κ. Σημίτη, διαμηνύει (εντός και εκτός των τειχών) ότι δεν αλλάζει πολιτική και ότι, παρά τις πιέσεις που ασκούνται από το εσωτερικό του ΠΑΣΟΚ, για αναπροσαρμογή των κυβερνητικών προτεραιοτήτων, κ.λπ., «η οικονομική πολιτική δεν πρόκειται ν' αλλάξει». (Η δήλωση αυτή, για όσους ξέρουν να ερμηνεύουν σωστά το «γλωσσάριο» του πρωθυπουργού, σήμαινε –σημαίνει– «ψήφο εμπιστοσύνης στον υπουργό Οικονομίας Ν. Χριστοδουλάκη».)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΗ, ο Κ. Σημίτης αισθάνθηκε την ανάγκη να προκαταλάβει τους μεμψιμοιρούντας: «Αφήστε πρώτα να τελειώσει η προεδρία –είπε, την περασμένη Δευτέρα, στην κλειστή σύσκεψη του «πρωινού καφέ»– και η Νέα Δημοκρατία θα με βρίσκει συνεχώς μπροστά της». Η προεδρία, βέβαια, εκπνέει την 30ή Ιουνίου. Όμως πολλά είναι τα στελέχη του ΠΑΣΟΚ που διερωτώνται κατά πόσο, στους εννέα μήνες που απομένουν ως τις εκλογές, θα μπορέσει ο Κ. Σημίτης να αλλάξει το σημερινό κλίμα... Ο πρωθυπουργός εξακολουθεί να πιστεύει ότι το «γερό χαρτί» της κυβέρνησης είναι η οικονομική της πολιτική και οι υψηλοί αναπτυξιακοί ρυθμοί, χάρις στις μεγάλες κρατικές επενδύσεις, που χρηματοδοτούνται, όπως είναι γνωστό, κατά 50%, από κοινοτικούς πόρους... Ωραία όλα τα παραπάνω αυτά. Έλα, όμως, που οι «αναπτυξιακοί ρυθμοί» εμπλέκονται με κάποια φλέγοντα προβλήματα, όπως είναι η ανεργία, η υγεία, η παιδεία, η εγκληματικότητα, η διαφθορά – και βάλε! [Η ανεργία –σύμφωνα με τα στοιχεία που έδωσε η κυβέρνηση, για το 2002– «έπεσε κάτω από το 10%». Ο καθηγητής Μανόλης Γ. Δρεττάκης, με άρθρο του στην Κυριακάτικη Αυγή αποδεικνύει ότι η μείωση της ανεργίας δεν είναι μείωση και ότι η υπογεννητικότητα, μαζί με την αύξηση του αριθμού των σπουδαστών διαμόρφωσαν πλαστική εικόνα.]

ΤΙ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΠΑΙΖΟΥΝ ΟΙ «ΠΑΣΑΔΕΣ» ΤΗΣ ΑΓΚΥΡΑΣ; ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΑΝ ΠΤΗΣΗ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ;

ΣΤΟ ΜΕΤΑΞΥ, όλες οι πληροφορίες λένουν ότι η κυβέρνηση, και προσωπικά ο πρωθυπουργός, ανησυχούν από τη δραστηριότητα των πασάδων του τουρκικού γενικού επιτελείου και, ειδικότερα, από τις συνεχιζόμενες –κατά συρροή– παραβάσεις και παραβιάσεις του ελληνικού εναέριου χώρου. Η δραστηριότητά τους «δεν εφείσθη» ούτε αεροσκάφους της Ολυμπιακής, με προορισμό την Κωνσταντινούπολη, το οποίο υποχρεώθηκε ν' αλλάξει πορεία, για ν' αποφύγει την ενοχλητική παρουσία τουρκικών μαχητικών.

ΦΥΣΙΚΑ, το τουρκικό γενικό επιτελείο όχι μόνο διέψευσε το «επεισόδιο», αλλά και κατέθεσε στο ΝΑΤΟ ότι οι Έλληνες δεν καταθέτουν σχέδια πτήσεων για το Αιγαίο, ούτε καν τα προγράμματα των πτήσεών τους (ώρα και τόπο αναχώρησης, ώρα και τόπο προσγείωσης), σε αντίθεση με την Τουρκία, η οποία ενημερώνει για τα προγράμματα πτήσεων των μαχητικών της τους... Αμερικανούς!

ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ, ωστόσο, που απασχολεί την ελληνική πλευρά είναι «ποια η ακριβής σχέση» μεταξύ του τουρκικού στρατιωτικού κατεστημένου και της κυβέρνησης Ερντογάν, η οποία, παρά τις στιλπνές διακηρύξεις της περί ειρήνης, συνεργασίας, κ.λπ., ανέχεται την παρουσία ενός κατεστημένου που καλλιεργεί την πόλωση, την αδιαλλαξία, τον φανατισμό.

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ (μέσω του υπουργού Εξωτερικών Γ. Παπανδρέου) αισθάνθηκε την ανάγκη να ενημερώσει για την τουρκική δραστηριότητα στο Αιγαίο τον αρμόδιο για τη διεύθυνση επίτροπο της Ε.Ε. Γκίντερ Φερχόιγκεν, ενώ ο ίδιος ο Κ. Σημίτης, από τη Χάγη, μίλησε –σε ύφος μάλλον ακαδημαϊκού δασκάλου– περί «ανάγκης προσαρμογής στα ισχύοντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης», εφόσον η Τουρκία επιθυμεί την ενσωμάτωσή της στην Κοινότητα... Όσο για τον ομόλογο του Κ. Σημίτη, τον Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, το παίζει πολύ ωραία: *Μη σκιάζεσθε – μας λέει... Όταν η Τουρκία θα ενταχθεί στην Ευ-*

ρωπαϊκή Ένωση, όλα αυτά τα μικροεπεισόδια στο Αιγαίο, οι παραβάσεις, οι παραβιάσεις, οι «ενοχλήσεις», θα εκλείψουν. Συνεπώς βοηθήστε να μπούμε στην Ε.Ε., και όλα θα πάνε μια χαρά! [Για την ύπαρξη κάποιων εκκρεμοτήτων –Κυπριακό, ανθρώπινα δικαιώματα, ρόλος του στρατού, κ.λπ.– φυσικά ο τούρκος πρωθυπουργός απέφυγε οποιαδήποτε αναφορά.]

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ (ΚΑΤΑ ΒΑΣΗ ΠΡΟΕΚΛΟΓΙΚΑ) ΣΤΙΣ ΠΛΑΤΕΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ· ΠΑΣΟΚ ΚΑΙ Ν.Δ.

ΟΤΕ ΣΥΜΦΩΝΟΥΝ, ΟΤΕ ΔΙΑΦΩΝΟΥΝ...

ΚΑΙ, ΞΑΦΝΙΚΑ, η κυβέρνηση διαδύλωσε την πρόθεσή της να χορηγήσει την ελληνική ιθαγένεια σε 200.000 (ή 300.000 – οι αριθμοί παίζουν) ομογενείς από την Αλβανία. [Λέγονται και Βορειοηπειρώτες.] Την ελληνική ιθαγένεια ζητούν κυρίως οι Βορειοηπειρώτες που ζουν στην Ελλάδα και οι οποίοι, στην ουσία, είναι «υπήκοοι» του Τμήματος Αλλοδαπών. Από την άλλη, οι ομογενείς ζητούν να μη στερηθούν την αλβανική ιθαγένεια, εφόσον οι περισσότεροι από αυτούς διαθέτουν κάποιο κτηματικό ή άλλο στοιχείο στην Αλβανία. Με το αίτημα αυτό συμφωνεί και η ελληνική κυβέρνηση, υπό την αίρεση, βέβαια, ότι η αλβανική κυβέρνηση συναινεί στην έννοια της διπλής υπηκοότητας.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ, ωστόσο, που ανέκυψε είναι: Πότε θα χορηγηθεί η ελληνική υπηκοότητα; Πριν ή μετά τις εκλογές; Κάποιοι μέσα στη Νέα Δημοκρατία υποστηρίζουν ότι εφόσον οι ομογενείς της Αλβανίας έζησαν τον «υπαρκτό», θα ψηφίσουν συντηρητικά, δηλαδή Νέα Δημοκρατία... Άλλοι, όμως, δηλώνουν ότι «ποτέ δεν μπορεί να είσαι βέβαιος με το ΠΑΣΟΚ» και θυμίζουν ότι η Ν.Δ. έχασε, στις προηγούμενες εκλογές, με διαφορά 1% (κάπου 100.000 ψήφους), λόγω «ελληνοποιήσεων». Πάντως, η τελευταία θέση της Νέας Δημοκρατίας (παρ' όλον ότι η ίδια, πρώτη, ανακίνησε το θέμα αυτό) είναι: Καμιά αλλοίωση του εκλογικού σώματος, πριν από την επερχόμενη εκλογική αναμέτρηση. Επιμύθιο: Άλλοι οι Έλληνες, οι Ελληνίζοντες, οι Ελληνικοί, και άλλοι οι «Ελληνοποιημένοι»...

ANTHΩP

★ Φαίνεται ότι κάτι του είχαν σφυρίξει οι Πασόκοι. Γι' αυτό γαύγιζε επί ένα μήνα. Μήπως και φοβίσει τον Κρουσταλλάκη.

ΔΤΝ

ΟΧΙ ΜΟΝΟ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ

Παρ' όλες τις τόσες ασχολίες του ο Πρόεδρος ασχολείται και με τον Ολυμπιακό και με τον πολιτισμό. Ιδού η απόδειξη με την πρόσκληση που λάβαμε:

Ο Πρόεδρος του Ιδρύματος Κόκκαλη κύριος Σωκράτης Κόκκαλης και η κυρία Ελένη Κόκκαλη έχουν την τιμή να σας προσκαλέσουν στο Athens Forum 2003 που διοργανώνει το Ίδρυμα Κόκκαλη σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Harvard με ομιλητή τον Dr. Gregory Nagy, Francis Jones Professor of Classical Greek Literature and Professor of Comparative Literature, Τετάρτη, 18 Ιουνίου 2003, ώρα 19:30,

Ελληνοαμερικανική Ένωση, Μασσαλίας 22, Κολωνάκι, Αθήνα.

Π.Α.: μέχρι την Παρασκευή, 13 Ιουνίου 2003

Ίδρυμα Κόκκαλη 210 667 2427

Δεξίωση: 21:30

Ελληνοαμερικανική Ένωση

Roof Garden, 8ος όροφος

Τι λέτε, να πάμε; Θάχει και δεξίωση...

Σ. ΚΟΚΚΑΛΗΣ: ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣΑΝ ΝΑ ΑΡΧΙΣΕΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Την Τρίτη 10.6.2003 ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου κ. Ευάγγελος Κρουσταλλάκης έδωσε εντολή να κινηθούν οι σχετικές διαδικασίες ώστε η Ολομέλεια του Εφετείου να διατάξει την υποβολή της δικογραφίας για τον Σ. Κόκκαλη σε Εφέτη Ανακριτή. Η δικογραφία εκκρεμούσε ή μάλλον σύρονταν από γραφείου εις γραφείον των Εισαγγελιών και είχε τελικά μπει στο αρχείο.

Είναι πολύ πιθανόν ότι αφορμή τουλάχιστον, αποτέλεσε η έγκληση του Εθνικού Ιδρύματος Αθλημάτων της Ρωσικής Ομοσπονδίας εναντίον του Σ. Κόκκαλη για απάτη σε βαθμό κακουργήματος, πλαστογραφία σε βαθμό κακουργήματος και νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα. Οι ρωσικές αρχές είχαν ζητήσει πριν δέκα ημέρες, συγκεκριμένα από τις 2.6.2003, με έγγραφό τους προς τον Άρειο Πάγο τη δικαστική συμβολή της Ελλάδας. Όταν γνωστοποιήθηκε η έγκληση των Ρώσων, ο Σ. Κόκκαλης έδωσε στη δημοσιότητα ένα δελτίο τύπου όπου χρησιμοποιώντας τις γνωστές μεθόδους παραπληροφόρησης έλεγε άλλ' αντ' άλλων. Τις πρώτες αποκαλύψεις για τις εγκληματικές δραστηριότητες του περιώνυμου Ρόκκο στη Ρωσία, έκανε πριν ένα χρόνο η εφημερίδα Καθημερινή.

Όμως με την εντολή που έδωσε ο κ. Κρουσταλλάκης αρχίζει και πάλι εξ αρχής η έρευνα, όχι μόνο για τη δράση του Ρόκκο στη Ρωσία αλλά και για όσα περιέγραφε το πόρισμα Παπαγγελόπουλου αλλά και το απαλλακτικό έγγραφο του 4ου Ειδικού Ανακριτή κ. Γ. Πουρνάρα, ο οποίος έθετε ούτε λίγο ούτε πολύ την υπόθεση στο αρχείο! Αξίζει να σημειώσουμε εδώ ότι ο

Ειδικός Ανακριτής κ. Πουρνάρας είχε διοριστεί στην ΕΠΟ (από ποιον μεγαλοπαράγοντα του ποδοσφαίρου άραγε;) με παχυλές αντιμισθίες!

Για τις βαρύτερες κατηγορίες εναντίον του Σ. Κόκκαλη η εντολή Κρουσταλλάκη αναφέρει ότι έχουν σχέση με την άσκηση κρατικής εξουσίας, δημιουργούν προβλήματα στις σχέσεις της Ελλάδας με άλλες χώρες και φυσικά ευαισθητοποιούν την κοινή γνώμη. Εδώ πρέπει να προσθέσουμε ότι δεν εκκρεμεί η έρευνα μόνον για τις «δραστηριότητες» του Ρόκκο στη Ρωσία· υπάρχει και η διαπλοκή Κόκκαλη-ΟΤΕ και όσα έχουν καταγγελλεί για τις κομπίνες του διδύμου Κόκκαλης-ΟΤΕ στην Αρμενία, τη Σερβία, τη Ρουμανία κ.λπ.

Κλείνοντας πρέπει να σημειωθεί επίσης ότι ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου επισημαίνει τις αντιφατικές κρίσεις του κ. Παπαγγελόπουλου και του Ειδικού Ανακριτή, ο οποίος δεν εκάλεσε καν τους κατηγορουμένους Σ. Κόκκαλη και Σία να

απολογηθούν και έθεσε την υπόθεση στο αρχείο. Όμως η κρίση και η απόφαση περί μη ενοχής της παρεούλας σε τόσο σοβαρές και τεκμηριωμένες κατηγορίες δεν είναι φαινόμενο «δικονομικώς ορθό» σημειώνει ο κ. Κρουσταλλάκης.

Ο κ. Κρουσταλλάκης τελειώνει τη θητεία του ως Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου με μια θαρραλέα πράξη. (Δυστυχώς η άσκηση του καθήκοντος θεωρείται θαρραλέα πράξη στη χώρα μας!) Να ελπίσουμε ότι η Ολομέλεια του Εφετείου θα ορίσει επιτέλους κάποιον ακέραιο δικαστικό να διενεργήσει τις ανακρίσεις με νηφάλιο και ανεπηρέαστο τρόπο; Το κουβάρι πάντως τώρα αρχίζει να ξετυλίγεται. Όσοι λαδώθηκαν από τον Ρόκκο ας μην κοιμούνται ήσυχια.

Χ.Γ.Π.

ΜΑΪΜΟΥΔΕΣ

Αυτό δε με την οικολογία αρχίζει να γίνεται εκνευριστικό. Αφού λόγω της προόδου καταστρέφουν τα πάντα, αφού λόγω της αγοράς και της κατανάλωσης δεν υπολογίζουν ούτε φύση, ούτε ζώα, ούτε τίποτα, έρχονται τώρα και καθιερώνουν ημέρες περιβάλλοντος. Οι ημέρες αυτές καθιερώνονται ως άλλοθι καταστροφής. Το θέμα δεν είναι να προστατεύεις τις αρκούδες –που τρώνε και γριές κιόλας– και τις χελώνες, αλλά να μη μπεις σ' αυτή τη διαδικασία καταστροφής, που έχει την κατάληξή της στο καπουτσίνο του Ντακάπο. Άπαξ και μπήκες λοιπόν, μην παριστάνεις πλέον τον οικολόγο, διότι κοροϊδεύεις απλώς τον κόσμο. Οικολόγος είναι μόνον αυτός που ζει στο χωριό. Κανένας άλλος. Διότι αυτός δεν καταναλώνει, συντηρείται με τα δικά του κυρίως και επομένως δεν καταστρέφει.

Α.Δ.

Τον προτιμάτε με μούσι ή ξυρισμένο; Βουλευτή ή υπουργό Επικρατείας; Υπόδικο ή αθώο; Εντός ή εκτός; Αδιάφορο ή σκανδαλοφόρο; Αποφασίστε! Είστε ο κυρίαρχος λαός. Αυτός, ό,τι κι αν κάνει, το κάνει για σας!

Σία Τσαχπινόγλου

• Ο κύριος Μάκης μάς έστειλε το εξής μήνυμα: Τι είναι πάλι αυτό το έμβλημα, πώς το λένε, που έφτιαξε ο κύριος Βενιζέλος; Δεν διέκρινε το σιωνιστικό άστρο του Δαβίδ; Τι θέση θα πάρει επιτέλους η Εκκλησία της Ελλάδος; Έλα ντε! Μάκης

ΠΟΙΟΙ ΔΟΛΟΦΟΝΟΥΝ ΤΟΝ ΠΛΑΝΗΤΗ;

Τα «όπλα μαζικής καταστροφής του Σαντάμ Χουσεϊν», που κατά τον Τζορτζ Μπους αποτελούσαν απειλή για όλη την ανθρωπότητα, τελικά δεν βρέθηκαν και προφανώς δεν πρόκειται να βρεθούν, αφού στην πραγματικότητα δεν υπήρχαν. Τα αμερικανικά όπλα μαζικής καταστροφής όμως υπάρχουν, είναι εδώ. Και δεν απειλούν απλώς, αλλά ήδη σκοτώνουν ολόκληρο τον πλανήτη.

Αποκαλυπτικά τα στοιχεία δημοσιεύματος της κυπριακής *Χαραυγής*, σύμφωνα με το οποίο: «Αυτή την περίοδο των «μόνιμων συρράξεων» οι ΗΠΑ φαίνεται σαν να έχουν κηρύξει τον πόλεμο εναντίον όλου του πλανήτη. Το αμερικανικό Υπουργείο Άμυνας, σύμφωνα με πολλές έρευνες διεθνών οργανισμών, μολύνει το περιβάλλον περισσότερο από οποιαδήποτε βιομηχανία ή δημόσιο οργανισμό στον κόσμο, παράγοντας περίπου 750.000 τόνους αποβλήτων κάθε χρόνο, περισσότερα δηλαδή από όσο οι πέντε μεγαλύτερες αμερικανικές χημικές βιομηχανίες μαζί».

Όπως προσθέτει, η Ουάσιγκτον παραδέχεται ότι έχει εντοπίσει 14.401 «καυτές τοποθεσίες»

στο εσωτερικό των ΗΠΑ και συγκεκριμένα γύρω από 1.579 στρατιωτικές βάσεις και 53 ιδιωτικές τοποθεσίες που ανήκουν σε αμυντικές βιομηχανίες και χρησιμοποιούνται ως σκουπιδότοποι πυρομαχικών.

Δεν είναι όμως μόνο στο εσωτερικό της χώρας τους, δεδομένου ότι «η μόλυνση που προκαλούν οι Αμερικανοί είναι μεγαλύτερη στις άλλες χώρες». Μάλιστα επιθεώρηση που πραγματοποιήθηκε από την Υπηρεσία Ελεγκτών του Υπουργείου Άμυνας στις αρχές της περασμένης δεκαετίας ανακάλυψε επικίνδυνη μόλυνση του περιβάλλοντος σε 120 μεγάλες βάσεις στο εξωτερικό, ενώ μόλις το 1999 ο γενικός επιθεωρητής του Υπουργείου παραδέχτηκε ότι υπάρχουν «πιθανές σημαντικές ευθύνες» για τη μόλυνση σε αμερικανικές βάσεις στον Καναδά, στη Βρετανία, τη Γερμανία, τη Γροιλανδία, την Ισλανδία, την Ιταλία, την Ιαπωνία, τον Παναμά, τις Φιλιππίνες, τη Νότια Κορέα, την Ισπανία, την Τουρκία και άλλες χώρες.

Έτσι, για να ξέρουμε ποιοι μας προστατεύουν...

Τ.Κ.Δ.

ΤΣΙΦΤΕΤΕΛΙ

Τέρμα οι πόλεμοι: Η συνέχεια της διπλωματίας είναι πλέον μέσω του χορού, και δη του τσιφτετελιού! Σειρά αυτή τη φορά είχε ο εκ της ομογένειας προερχόμενος αρχηγός της CIA Τζορτζ Τένετ, που χόρεψε το γνωστό άσμα «Όπου Γιώργος και μάλαμα» (!:) Είναι να μην... χαίρονται στις ΗΠΑ όταν, μετά την συμφωνία με την Ε.Ε. για παράδοση υπόπτων που καταζητούνται από τις αμερικανικές αρχές, θα μας χορεύουν εφεξής στο «ταψί»;

ΣΩ.ΛΕ

NEW COLLECTION

Το πρόβλημα του ΠΑΣΟΚ είναι... πώς θα ξαναγοητεύσει τις μάζες, σύμφωνα με την κ. Μιλένα Αποστολάκη. Ήγουν να επιλέξει νέα ενδυμασία σε απαλούς τόνους, με χαρούμενα και φωτεινά χρώματα. Η «ανανέωση» αυτή θα βασισθεί όμως σε νέα υλικά, ή σε ανακυκλούμενα «ρετάλια» της εγχώριας πολιτικής...

ΣΩ.ΛΕ

ΖΕΙ Ο ΜΕΓΑΛΕΞΑΝΤΡΟΣ;

Ε, θέλει και ρώτημα; Αφού περί αυτού μας διαβεβαιώνει ο Νομάρχης πλέον Θεσσαλονίκης Παναγιώτης Ψωμιάδης, ο οποίος έθεσε υπό την σκέπη του τις εκδηλώσεις που ετελέσθησαν στη συμπρωτεύουσα για τον μεγάλο στρατηλάτη, υπογραμμίζοντας ότι «ήταν έλληνας Μακεδόνας και το αίμα του τόσο ελληνικό όσο και του Αχιλλέα». Έχει γούστο να αρχίσει να ζητά εξετάσεις αίματος απ' όλους εμάς, για να διαπιστωθεί κατά πόσο «αξίζει» να λεγόμαστε απόγονοι του Αλεξάνδρου...

ΣΩ.ΛΕ

Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΥΠ

Τώρα η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών και στα σχολεία. Φυσικά όχι για τέλεση εκπαιδευτικών σεμιναρίων εθνοπροσύνης, αλλά για την «προάσπιση» των εθνικών συμφερόντων. Ή μήπως η επίσκεψη την προηγούμενη εβδομάδα του υπαλλήλου της ΕΥΠ στο 2ο δημοτικό σχολείο στη Νέα Ιωνία Μαγνησίας αποτελεί το εισαγωγικό μάθημα για το πώς θα διεξάγει στο εξής τις επιχειρήσεις της; Στο παρελθόν οι ενέργειες της υπηρεσίας γινόντουσαν σε συνθήκες μυστικότητας. Με αφορμή όμως το πρόσφατο περιστατικό, όπως και στην περίπτωση Οτσαλάν, αρχίσαμε να μαθαίνουμε τα ονόματά τους.

Η επίσκεψη στο δημοτικό σχολείο έγινε λόγω προγραμματισμένης εκδήλωσης για τους μετανάστες στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού προγράμματος Ολυμπιακής Παιδείας. Έχει λόγους η ΕΥΠ να ενοχλείται από προγράμματα που αφορούν τους μετανάστες, από τη στιγμή μάλι-

στα που τα συγκεκριμένα προγράμματα υλοποιούνται με την έγκριση και συνεργασία του ελληνικού κράτους; Εκτιμά ότι απειλείται ο «εθνικός» και «πατριωτικός» χαρακτήρας της ελληνικής εκπαίδευσης;

Με βάση αυτή τη λογική, τι απομένει για να βγούνε να απαιτήσουν ορισμένοι να υπάρχει ποσόστωση στον αριθμό των παιδιών από γονείς μετανάστες που φοιτούν στα ελληνικά σχολεία, αριθμό που συνεχώς αυξάνεται; Άραγε δεν κατέχουν τίποτα από την τέχνη της παιδαγωγικής οι ιθύνοντες της υπηρεσίας, όταν επεμβαίνουν έτσι απροκάλυπτα σ' έναν τόσο ευαίσθητο χώρο; Και ότι με ενέργειες όπως αυτή τίθενται εμπόδια στους εκπαιδευτικούς να αναλάβουν παρόμοιες πρωτοβουλίες που σχετίζονται με σύγχρονα κοινωνικά θέματα; Τα όποια προβλήματα και παρεξηγήσεις με τους μετανάστες δεν λύνονται με αντιλήψεις της εποχής του Εμφυλίου... Σ.Λ.

2004 ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Η διοίκηση του 2004 συνεχίζει εντελώς ακατανόητα ένα ατόπημα. Εξακολουθεί να μην προκηρύσσει διεθνή διαγωνισμό για να δοθεί το σήμα των Αγώνων στον πλέον κατάλληλο εκδοτικό οίκο. Αποτέλεσμα αυτής της αδράνειας είναι η ελληνική διοργάνωση να πάσχει δραματικά σε επίπεδο εκδοτικών προσπαθειών και βέβαια να μην έχει εκδοθεί, ή προγραμματιστεί τουλάχιστον, μια ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων ή ένα λεξικό του θεσμού ή ένα χρονικό των Ολυ-

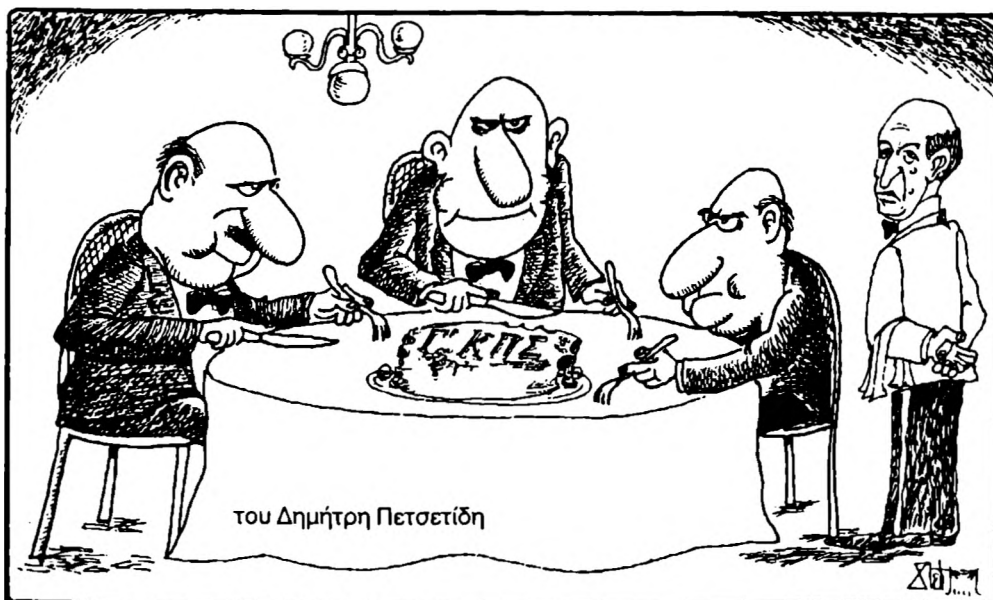
μπιονικών κ.λπ. Σας θυμίζουμε ότι εδώ και πολύ καιρό η κοινοπραξία που είχε επιλεγεί πρώτη για την ανάθεση (Λαμπράκης, Κωστόπουλος, Λυμπέρης κ.ά.) κατέθεσε την εντολή κρίνοντας εκ των υστέρων ασύμφορη την εργασία. Χωρίς να θίγω τώρα τους ψιθύρους που προκάλεσε τότε η παρουσία του Λαμπράκη και στις εκδόσεις του 2004 ή να συζητώ το αν επεβλήθη ποινική ρήτρα εκ των υστέρων στην κοινοπραξία που υπανεχώρησε ως προς τις υποχρεώσεις της και

εξέθεσε σε μια πολύ κρίσιμη χρονική στιγμή τον 2004, ρωτώ τα εξής:

— Γιατί δεν προχωρεί η διοίκηση του 2004 σε προκήρυξη νέου διεθνούς διαγωνισμού και μάλιστα χωρίς προσημειωμένα χαρτιά αυτή τη φορά, ώστε να λήξει επιτέλους η παρατεινόμενη εκκρεμότητα;

— Ή, γιατί δεν ανέθεσε ως ο νόμος ορίζει την εντολή στην δεύτερη κατά σειρά κοινοπραξία, απ' ης στιγμής τα συνεταιρικά Χρήστος Λαμπράκης και Πέτρος Κωστόπουλος κατά το κοινώς λεγόμενο «α' φτυσαν»; Απ' την άλλη πλευρά ο ίδιος ο οργανισμός έχει προσλάβει και αμείβει με παχουλούς μισθούς στελέχη που και συγγραφική και εκδοτική πείρα διαθέτουν, και γνωρίζουν αυταποδείκτως ανάγνωση και γραφή. Γιατί δεν τους αξιοποιεί; Γιατί δεν προβαίνει, έστω εξ ιδίων, σε κάποια ιστορική ή ερευνητική έκδοση; Ρωτάμε και περιμένουμε κάποια απάντηση.

Στέφανος Προτεστάκης

ΤΑ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΤΩ ΚΑΙΣΑΡΙ

Επιτέλους, για να βάζουμε τα πράγματα στη θέση τους: Η ελληνική κυβέρνηση –και ως ευρωπαϊκή προεδρία– κατάλαβε πλέον ότι η δικαιοσύνη, όχι μόνο στην «υπερήφανη και ισχυρή Ελλάδα», αλλά σε ολόκληρη την «γηραιά» και τη «νέα» Ευρώπη, νοσεί και μάλιστα βαριά. Τόσο που χρειάζεται η άμεση παρέμβαση της μίας και μοναδικής υπερδύναμης του πλανήτη για να σωθεί η κατάσταση.

Αυτό είναι το νόημα της συμφωνίας που αποδέχτηκαν όλες οι χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και που θα υπογραφεί από τον προεδρεύοντα υπουργό Δικαιοσύνης Φ. Πετσάλνικος με τον αμερικανό ομόλογό του, Τζον Άσκροφτ, παρουσία του πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη και του προέδρου Τζορτζ Μπους, στη συνάντηση που θα έχουν στις 25 Ιουνίου στην Ουάσιγκτον.

Και από την επομένη οι ΗΠΑ θα μπορούν να ζητούν και να πετυχαίνουν την έκδοση από την Ευρώπη οποιουδήποτε θεωρούν ύποπτο για οποιοδήποτε λόγο, ανεξάρτητα αν έχει δικαστεί και καταδικαστεί –ή αθωωθεί– πρόσφατα ή και παλιότερα από ευρωπαϊκά δικαστήρια.

Με τη συμφωνία αυτή, που έχει και αναδρομική ισχύ, οι Αμερικανοί μάς δείχνουν ότι δεν

εμπιστεύονται τους Ευρωπαίους για την ικανότητά τους να διεξαγάγουν μια «δίκαιη δίκη», ή να προστατεύσουν τα ανθρώπινα δικαιώματα των κατηγορουμένων.

Τώρα θα ρωτήσει κάποιος πώς είναι δυνατό οι Αμερικανοί να διεξαγάγουν «δίκαιη δίκη», όταν έχουμε ένα σωρό παραδείγματα αδικίας (για να μην πούμε για την ποινή του θανάτου την οποία διατηρούν και μάλιστα κάποιοι σκέπτονται να επεκτείνουν) ή να δείξουν σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα με φυλακές τύπου Γκουαντάμο.

Η ουσία όμως δεν βρίσκεται εκεί. Βρίσκεται στην απόφαση κάποιων κύκλων στην Ουάσιγκτον να τελειώνουν μια και καλή με τις αδυναμίες, τις παλινδρομήσεις και τις αβεβαιότητες της «γηραιάς ηπείρου» και ο «αυτοκράτορας» να αναλάβει απροσχημάτιστα πλέον την απόλυτη εξουσία του δυτικού –έστω– κόσμου, ώστε να ανοίξει ο δρόμος και για τον υπόλοιπο πλανήτη.

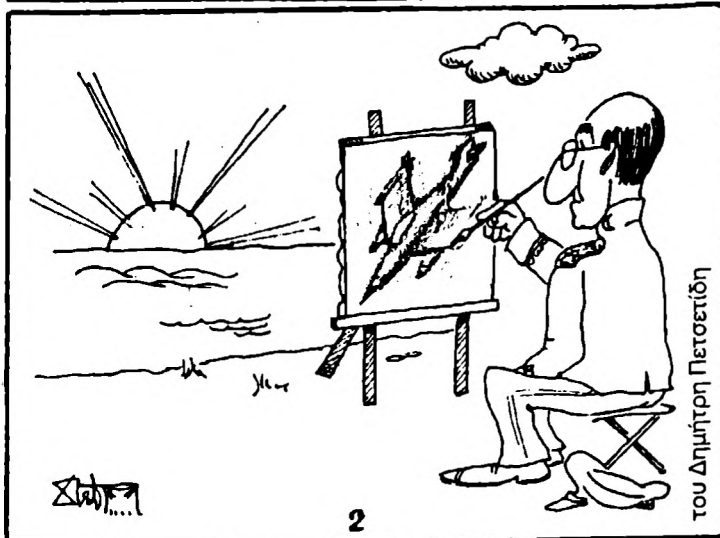
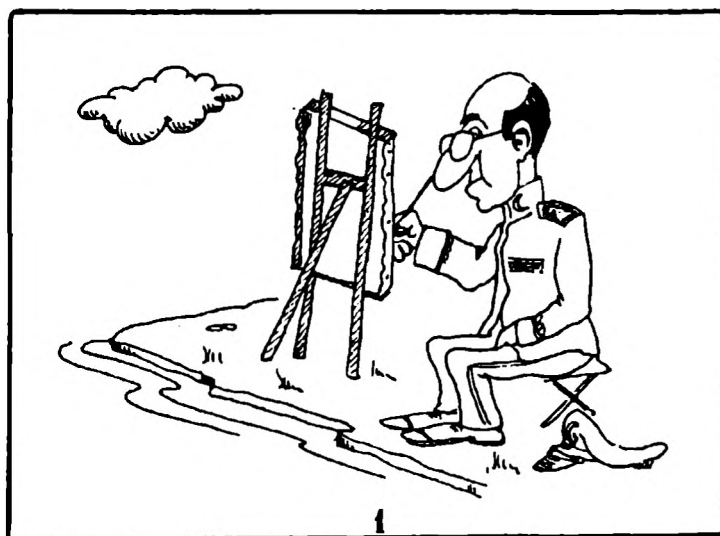
Τώρα για τα ψέματα και τις απάτες αναφορικά με τον «πόλεμο» του Ιράκ, την άρνηση προσυπογραφής για το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο, ή, για τα καθ' ημάς, την ετεροδικία και το ξύλο που ρίχνουν οι αμερικανοί φαντάροι στα Χανιά... Ε, αυτά είναι «διαχειριστικά» παιχνίδια... **Τ.Κ.Δ.**

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΥΡΑΣ

Αυτή η κτηνωδία πέρασε στα ψιλά, ενώ θα έπρεπε να γίνει πρωτοσέλιδο. Κάποια ανθρωποειδή που δηλώνουν «φίλαθλοι» και προστατεύονται από την πολιτεία και τους προέδρους των ομάδων τους, έκαψαν έναν σκύλο(!) για να εκτονώσουν το αγωνιστικό τους μένος. Η φωτογραφία του καψαλισμένου δύστυχου τετράποδου υπό τους αλαλαγμούς των διπόδων εκτελεστών του έκανε το γύρο του κόσμου. Δεν έχει σημασία αν το έκαναν αρειανοί, παοκτζήδες ή ολυμπιακοί. Οι χουλιγκάνοι είναι όλοι το ίδιο και προστατεύονται θεσμικά άνωθεν. Είναι αυτοί που έχουν διαλύσει το ποδόσφαιρο, καταστρέψει τα γήπεδα δυσφημίσει και αμαυρώσει την άλλοτε αθώα διασκέδαση της Κυριακής. Και είναι αυτοί που *mutatis mutandis* προετοιμάζουν Ολυμπιάδα και προετοιμάζονται για να γίνουν οι πολύτιμοι θεατές της. Τι ντροπή! Απ' την άλλη η πολιτεία και ο πολιτισμός των πολιτισμών της όφειλε να διαπαιδαγωγήσει όλον αυτόν τον χύμα όχλο ως μέγιστη πολιτιστική της προτεραιότητα. Αντί σημάτων ή πολύφερνων εκδηλώσεων το ΥΠΠΟ και η ηγεσία του Αθλητισμού έπρεπε με πανελλήνια εκστρατεία να αντιμετωπίσει το τεράστιο κοινωνικό πρόβλημα του χουλιγκανισμού. Πρόβλημα που θα βρει εμπρός της το 2004.

Μάνος Στεφανίδης

ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ;

Το όνομα του Συνασπισμού είναι δύσχρηστο. Η φράση της Οικολογίας και των Κινημάτων θέλει επεξήγηση. Τι σημαίνει των κινημάτων; Δηλαδή υπάρχει κόμμα της αριστεράς που είναι εναντίον των κινημάτων; Και γενικώς των κινημάτων; Κίνημα έχει και ο Λεπέν. Νομίζω πως αυτά είναι αερολογίες. Όχι ότι έχουν κάποια ειδική σημασία τα ονόματα, αλλά ένα αριστερό κόμμα οφείλει να έχει και ένα σοβαρό όνομα. Λιτό και σαφές.

ΑΔ

Η ΟΥΡΑ ΚΑΙ Η ΑΧΛΑΔΑ

Ιδιοφυής ο ελιγμός της Πολιτικής μας Γραμματείας να προτείνει πάνω στη σύγχυση ως υπότιτλο του ΣΥΝ εκείνο το πολυσήμαντο «των κινημάτων». Σκεφθείτε λίγο. Τι σημαίνει ΠΑΣΟΚ; Πανελλήνιο, Σοσιαλιστικό –λέμε τώρα– Κίνημα. Άρα συμπεριλαμβάνουμε στα κινήματα και το ΠΑΣΟΚ ολοσυμπούρμπουλο και το σέρνουμε κυριολεκτικά στις τάξεις μας αντιστρέφοντας τον ρουό των γεγονότων. Δεν είμαστε πια εμείς η ουρά του ΠΑΣΟΚ –όπως είναι η εύκολη και άδικη κατηγορία– αλλά έχουμε καταστήσει το ΠΑΣΟΚ ουρά μας. Τα καταφέραμε! Σωστοί; Σωστοί!

Τζίμ Μπούκης

★ Κύριε Σημίτη μου, ο ΥΠΠΟ κάθε Παρασκευή πηγαίνει στη Θεσσαλονίκη και επιστρέφει τη Δευτέρα. Εκεί τρώει στου Μοδιάνο, κόβει βόλτες στην παραλία και εγκαινιάζει εκθέσεις. Διερωτώμεθα πότε δουλεύει, ενόψει μάλιστα και του φόρτου εργασίας λόγω Ολυμπιάδας. Αν σκέφτεστε να μην τον ανασχηματίσετε, μήπως θα 'πρεπε να του μεταφέρετε το ΥΠΠΟ στη Θεσσαλονίκη;

Χ.Ν.

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΑΙΖΕΙ

Σάλος με τις εγκληματικές ενέργειες στο ΔΙΚΑΤΣΑ και την αλλοίωση των αποτελεσμάτων από σπείρα λαθροχειρών. Η ΝΔ ζητεί την παραίτηση του Υπουργού. Αν συνυπολογίσετε και το συνεχές φιάσκο με τα θέματα των Πανελληνίων, θα έχετε ολοκληρωμένη εικόνα για τον εκουγχρονισμό της παιδείας. Αν ρωτάτε πάλι για τον Πετράκη, αυτός αμέριμνος κυκλοφορεί παιδικές του φωτογραφίες ως φρικιό, χίπης και ροκάς.

Μ.Σ.

ΔΙΑΒΑΣΕ ΜΕ!

— Πώς λέγεται εκείνο το δημοσιογραφικό προϊόν που έχει πλημμυρίσει την αγορά, που πουλιέται παντού, που διατίθεται έως κορεσμού και δεν το παίρνει κανείς (στα σοβαρά) ούτε και το αγοράζει;

— Κύρτσος.

Τζιμ Μπούκης

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑ

Επικίνδυνα παιχνίδια διαγράφονται στον ορίζοντα με την απόφαση της κυβέρνησης να προχωρήσει με την περίφημη διπλή υπηκοότητα των αλβανών πολιτών ελληνικού γένους. Μια απόφαση μάλιστα, για την υλοποίηση της οποίας η κυβέρνηση «ποντάρει» και στην ευαισθησία των άλλων κομμάτων στη Βουλή.

Να πούμε όμως τα πράγματα με τ' όνομά τους: Το θέμα της ελληνικής μειονότητας είναι πολύ σοβαρό και καθόλου καινούργιο. Αντίθετα στοιχειοθετεί μια πικρή ιστορία που ξεκινά από τις αρχές της περασμένης δεκαετίας και δυστυχώς συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

Το πρόβλημα της διπλής υπηκοότητας έχει τεθεί από την αρχή σχεδόν και για την υλοποίησή του έχουν δοθεί κατά καιρούς ευκαιρίες, πάντα όμως σταματούσε στην καχυποψία που ενέπνεαν στις ελληνικές κυβερνήσεις διάφοροι «κύκλοι» και υπηρεσίες. Έτσι μια απόφαση για την επίλυσή του είναι βέβαιο ότι θα προσφέρει μια ανάσα στους ομογενείς μας της Αλβανίας.

Ένα ερώτημα όμως αφορά στη χρονική στιγμή που πάρθηκε η κυβερνητική απόφαση —καθώς η

χώρα βρίσκεται εν όψει βουλευτικών εκλογών— και τα κέρδη που πιστεύει ότι θα έχει από αυτή, ανεξάρτητα αν τελικά οι ομογενείς που θα ωφεληθούν από την απόφαση αυτή θα έχουν και την δυνατότητα να ψηφίσουν στις εκλογές.

Ένα δεύτερο είναι αν η αλβανική πλευρά θα δει τη σοβαρότητα και τις πραγματικές διαστάσεις ενός τέτοιου εγχειρήματος και δεν θα το δει σαν ένα προεκλογικό παιχνίδι της ελληνικής κυβέρνησης, που θα προσπαθήσει να εκμεταλλευθεί σε βάρος βεβαίως των ίδιων των Ελλήνων της Αλβανίας, οι οποίοι μονίμως αποτελούν τα θύματα των πολιτικών παιχνιδιών ανάμεσα στις δύο χώρες.

Για να αποφευχθούν λοιπόν οι κάθε είδους επιπλοκές, θα πρέπει η ελληνική κυβέρνηση να ξεκαθαρίσει, χωρίς «πονηριές», τι ακριβώς επιδιώκει, να αποδεσμεύσει κατηγορηματικά και δημόσια το θέμα αυτό από το εκλογικό παιχνίδι και κατόπιν να αναζητήσει από την αλβανική πλευρά τις αναγκαίες εγγυήσεις ώστε να μη βρεθούμε προ εκπλήξεων.

Τ.Κ.Δ.

* Το πρόβλημα με τα μεταλλεία στο Στρατώνι Χαλκιδικής το έθεσαν πολύ σωστά οι απεργοί: Αν μπορούσε η εταιρεία, θα μετέφερε το βουνό στη Βουλγαρία, να πληρώνει πιο φθηνά μεροκάματα!

* Άτυχη ομάδα ο Ολυμπιακός! Θυμηθείτε τους προέδρους του: Νταϊφάς, Κοσκωτάς, Σαλιαρέλλης και τώρα ο Κόκκαλης. Οι Κοσκωτάς και Σαλιαρέλλης θήτευσαν στον Κορυδαλλό. Ήρθε μήπως και η σειρά του πανίσχυρου Σωκράτη; Δεν το βλέπω μέχρι στιγμής. Θα αναστατωθεί ο Ανδρουλάκης και ο Κακαουνάκης...

* Χαρήκαμε τον Ερντογάν να τραγουδά από μικροφώνου ένα τούρκικο τραγουδάκι. Ο Γιωργάκης χορεύει ζεϊμπέκικο. Μήπως θα χαρούμε και τον δικό μας Σημίτη τον και προεδρεύοντα να τραγουδά; Έστω με καραόκε. Ή μήπως και επειδή είναι προεδρεύων... Ε, χάσαμε πάλι.

ΤΑ ΠΑΙΞΑΝΕ

Αυτός ο απίθανος κ. Πρωτόπαπας είπε το εξής αμίμητο: «Οι δημοσκοπήσεις δεν έχουν σημασία, διότι έγιναν σε παρελθόντα χρόνο. Από τότε η κυβέρνηση ανέκαμψε.» Όμως οι δημοσκοπήσεις τελείωσαν την περασμένη εβδομάδα. Επομένως πότε ακριβώς ανέκαμψε η κυβέρνηση; Το Σαββατοκύριακο;

Ο ΚΡΟΤΙΔΑΣ

Ο κ. Σημίτης ούρλιαξε στη Βουλή πως έβαλε μια κροτίδα κατά τη διάρκεια της χούντας. Και ο θεός μου ο Αλέκος πέταγε πέτρες το '72 στις διαδηλώσεις, τι έπρεπε δηλαδή, να τον κάνουμε πρωθυπουργό; Κι εγώ ο ίδιος, που ήμουν 15 χρονών, έφτιαχνα προκηρύξεις με στυλό και τις έβαζα κάτω από τις πόρτες. Τι θα γίνει τώρα δηλαδή, θα ζητήσω να γίνω πρόξενος; Τι γελοιότητες είναι αυτές;

ΔΙΑΛΥΕΤΑΙ

Και ο Παπαδόγγονας έκανε αντίσταση στη Χούντα και μάλιστα φυλακί-

στηκε κιόλας. Και πολλοί βασιλικοί στρατιωτικοί επίσης, οι οποίοι βασανίστηκαν. Τι πρέπει τώρα να κάνουμε; Να ξαναφέρουμε τη βασιλεία; Πρώτη φορά πρωθυπουργός λέει τέτοιες ασυναρτησίες στη Βουλή. Φαίνεται τα έχει χαμένα πλέον.

Ο ΜΑΡΛΟΥΟΥ

Αμ το άλλο, πως τον παρακολουθούσε λέει η δεξιά στη δεκαετία του '80; Η δεξιά παρακολουθούσε τα πάντα, ακόμα και τους

βουλευτές της. Αλλά το ίδιο ακριβώς έκανε και η ΚΥΠ επί Ενώσεως Κέντρου. Δεν έτυχε ο κ. Σημίτης να ακούσει τίποτα περί Τόμπρα στη δεκαετία του '60; Η παρακολούθηση δεν σταμάτησε ποτέ, ούτε στη μεταπολίτευση. Μπορώ δε να σας διαβεβαιώσω πως και επί ΠΑΣΟΚ συνεχίστηκε. Οπότε ας μην παριστάνει τον Τσε Γκεβάρα ο Σημίτης. Διότι σε λίγο, όπως το πάει, θα γελάει ο κόσμος με τα καμώματά του.

ΦΥΓΕΤΕ

Η στρεψοδικία του ΠΑΣΟΚ είναι γνωστή. Όταν η μπόχα φτάνει στο απροχώρητο, προσπαθεί να την μοιράσει δεξιά και αριστερά. Αλλά βεβαίως όλα κάποτε τελειώνουν. Ο κόσμος βαρέθηκε, κουράστηκε, απηύδωσε, πώς το λένε. Και τις εκλογές θα τις χάσει όχι επειδή κάνει κάτι στραβά. Θα τις χάσει ακόμη και αν όλα τα κάνει τέλεια. Θα τις χάσει έτσι, χωρίς ειδικό λόγο, απλώς επειδή ο λαός δεν θέλει να τους βλέπει άλλο.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ

Υπάρχει βέβαια τρόπος να μην τις χάσει. Πώς; Εάν κάνει και πάλι νοθεία, πιο εκτεταμένη απ' ό,τι την προηγούμενη φορά. Εάν δηλαδή τα κάνει όλα μπάχαλο. Και επίσης εάν συμβεί κάτι το έκτακτο. Ας πούμε ένα πολεμικό επεισόδιο με την Τουρκία. Εάν τίποτε από τα δύο δεν συμβεί, τότε οι εκλογές έχουν ήδη κριθεί.

ΓΙΩΡΓΑΚΗΣ ΙΠΤΑΜΕΝΟΣ

Οι Τούρκοι άρχισαν πλέον να παρενοχλούν και την Ολυμπιακή. Αυτό είναι πολύ δύσκολο να το αντιμετωπίσει το ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών, διότι ο γιωργάκης είναι αδύνατον να χορέψει ζεϊμπέκικο στον αέρα. Με το αλεξίπτωτο θα χάνει τα βήματα. Προτείνω να κάνουμε σεισμούς.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΠΟΛΛΩΝ

Και ξαφνικά άκουσα μια ρωμαλέα λαϊκή μουσική από την τηλεόραση, όλο φως. Την θυμήθηκα αμέσως, ήταν του Γιάννη Μαρκόπουλου. Έβαλα ένα ουίσκυ λοιπόν να ξαναδώ την ταινία, διότι εγώ βλέπω μόνον ελληνικές κωμωδίες, Ταρκόφσκι και γουέστερν. Τίποτε άλλο. Το έργο λεγόταν «Επιχείρηση Απόλλων». Του Γιώργου Σκαλενάκη. Με την Έλενα Ναθαναήλ και τον Τόμας Φριτς. Ερωτεύτηκαν, έτρεχαν με ένα πούλμαν στις αρχαιότητες, στις Μυκήνες και τους Δελφούς, στην Κέρκυρα και τις Κυκλάδες. Και ήταν όλα τόσο υπέροχα, τόσο χαρούμενα, τόσο ευχάριστα, που έψαξα να βρω πότε ακριβώς γυρίστηκε η ταινία. Ναι, σωστά το μαντέψατε, γυρίστηκε το 1968, στην αρχή της χούντας.

Οπότε τι συμβαίνει ακριβώς; Πώς γίνεται επί χούντας να προκύπτει τέτοια δημόσια χαρά και εκτός χούντας, στη μεταπολίτευση, να βλέπεις ελληνικές ταινίες και να νομίζεις πως η Ελλάδα έγινε ξαφνικά Αφγανιστάν;

Αφού έκανα αυτές τις βαθυστόχαστες σκέψεις και συμπέρανα πως με την πολιτική δεν μπορείς να εξηγήσεις απολύτως τίποτα και πρέπει πάντα να έχεις κοινωνικές παραμέτρους στο μυαλό σου, έβαλα ένα δεύτερο ουίσκυ και έψαξα στον οδηγό τηλεόρασης να τσεκάρω τις ελληνικές κωμωδίες της εβδομάδος και τα γουέστερν. Μέχρι να με παρασύρει και πάλι το Πήλιο.

Θα είμαστε όλοι εκεί

Στη Θεσσαλονίκη από την Πέμπτη 19 έως την Κυριακή 21 Ιουνίου 2003 ένα πολύμορφο κύμα οργανώσεων από την Ελλάδα και όλο τον κόσμο διαδηλώνει και συζητά. Δεν διαλύει τη Σύνοδο Κορυφής της Ε.Ε., διοργανώνει Αντισυνόδους και προτείνει μια άλλη Ευρώπη, ένα άλλο κόσμο, που δεν θα παραδίδει στο Γκουντανάμο και την ηλεκτρική καρέκλα πολίτες αυτού του κόσμου, που θα χορηγεί ίσα δικαιώματα στους μετανάστες, που θα έχει κοινωνικό πρόσωπο. Απορρίπτει την προοπτική μιας ιμπεριαλιστικής Ευρώπης. Διεκδικεί μια Ευρώπη με πολιτικό πρόσωπο, που δεν θα ανταγωνίζεται τις ΗΠΑ για μια οικονομική πρόοδο βασισμένη σε πολέμους και καταστρατήγηση διεθνών συνθηκών με κόστος ανθρώπινες ζωές και καταστροφή του περιβάλλοντος.

Στην πόλη των μεταλλωρύχων απεργών πείνας θα παραβρεθούμε όλοι όσοι ως δικλείδα ασφαλείας εναντίον των απολύσεων διεκδικούμε μια Ευρώπη με κοινωνική πρόνοια, όπου δεν θα επιτρέπονται όλα με πρόσχημα την ελεύθερη αγορά. Όσοι διεκδικούμε έναν κόσμο χωρίς G8, ΔΝΤ, ΠΟΕ, χωρίς φτώχεια και εκμετάλλευση. Στόχος είναι να συγκεντρωθούμε εκεί όλοι όσοι πιστεύουμε πως μπορούμε να αποφασίζουμε για το μέλλον μας. Και ο μόνος τρόπος για να το πετύχουμε, την εποχή της νεοφιλελεύθερης, καπιταλιστικής παγκοσμιοποίησης, είναι η παγκοσμιοποίηση της αντίστασής μας μέσα από τα κινήματα, όπως αυτή διαμορφώθηκε στο Πόρτο Αλέγκρε και τη Φλωρεντία με την ίδρυση του Παγκόσμιου και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Φόρουμ αντίστοιχα, αλλά και στις άλλες πόλεις. Η συνάντηση στη Θεσσαλονίκη είναι ένας νέος σταθμός. Στις 20 και 21 Ιουνίου θα διεξαχθεί η Σύνοδος Κορυφής της ΕΕ στο ξενοδοχείο Πόρτο Καρράς, στο μεσαίο πόδι της Χαλκιδικής, 125 χλμ. από τη Θεσσαλονίκη, ενώ οι οργανώσεις θα πραγματοποιούν στη συμπρωτεύουσα συζητήσεις και εκδηλώσεις ήδη από τη Δευτέρα 16/6.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΙΣ

Πέμπτη 19/6, 19:00 από το Άγαλμα Βενιζέλου: Διαδήλωση ενάντια στην Ευρώπη-Φρούριο, για ίσα δικαιώματα στους οικονομικούς και τους πολιτικούς πρόσφυγες.

Παρασκευή 20/6: Διαδήλωση στη Χαλκιδική προς το Πόρτο Καρράς, (αναχώρηση από τη Θεσσαλονίκη νωρίς το μεσημέρι).

Σάββατο 21/6, στις 17:00: Παλλαϊκή διαδήλωση από το Βαρδάρη στη Νέα Παραλία ενάντια στην Ευρώπη του νεοφιλελευθερισμού, του πολέμου και του ρατσισμού.

ΠΟΙΟΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ

• **Ελληνικό Κοινωνικό Φόρουμ** (ΣΥΝ, ΑΚΟΑ, ΚΕΔΑ, ΔΕΑ, ΟΚΔΕ, ΚΟΕ, Ξεκίνημα, συνδικάτα, φεμινιστικές οργανώσεις, οικολογικές ομάδες, μη κυβερνητικές οργανώσεις, το Φόρουμ των μεταναστών, το ΔΙΚΤΥΟ για τα πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα, η ομάδα VIRUS κ.ά.)

Πρόγραμμα: Αντισύνοδος από την Τρίτη 17/6 έως το Σάββατο 21/6, στον συνεδριακό χώρο στο Βελίδειο, στον χώρο της ΔΕΘ. Περιλαμβάνει σεμινάρια, εργαστήρια, εκθέσεις (μεταξύ αυτών η έκθεση του Κ. Κατζουράκη «Δρόμοι προς τη Δύση»), γραφείο Τύπου, καθώς και δυο κεντρικές ανοιχτές συζητήσεις του Φόρουμ με ομιλητές από την Ευρώπη, την Αμερική, τη Μέση Ανατολή και τον αραβικό κόσμο:

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις:
athens.indymedia.org
thessaloniki.indymedia.org
socialforum.gr
- Τις ημέρες της συνάντησης η κυκλοφορία με τα ΜΜΜ θα είναι δωρεάν.
- Στο κτήριο 13 στη ΔΕΘ θα λειτουργεί γραφείο Τύπου για τους δημοσιογράφους, με 250 θέσεις για διαπιστευμένους.

Παρασκευή 20 Ιουνίου, 09:30: «Νεοφιλελεύθερη ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και η απάντηση των κινήματων». Σάββατο 21 Ιουνίου, 09:30: «Ο διαρκής πόλεμος της παγκοσμιοποίησης και το διεθνές κίνημα αντίστασης». Κυριακή 22/6, 09:30: Συνέλευση των κινήματων.

Πολιτιστικές εκδηλώσεις-συναυλίες: Πέμπτη, Παρασκευή και Σάββατο (19, 20 και 21/6) στις 21:00 στη Νέα Παραλία (πίσω από το Λευκό Πύργο) και σε άλλα σημεία της πόλης.

Διαμονή: Οργανωμένος χώρος κατασκήνωσης (τέντες, χημικές τουαλέτες, ντους κ.λπ.) στην Πολίχνη, 3 χλμ. από τη Θεσσαλονίκη. Υπάρχει ακόμα περιορισμένος αριθμός δωματίων σε ξενοδοχεία.

• «Δράση - Θεσσαλονίκη 2003» (ΚΚΕ, ΠΑΜΕ κ.ά.).

Πρόγραμμα: Από την Παρασκευή 20 Ιουνίου τριήμερο εκδηλώσεων ενάντια στη Σύνοδο των ευρωπαίων ηγετών και τα αντιλαϊκά μέτρα σε όλο το μήκος της παραλιακής λεωφόρου Νίκης. Θα λειτουργήσουν τρεις εξέδρες στο Λιμάνι, την πλατεία Αριστοτέλους και τον Λευκό Πύργο. Το Σάββατο 20/6 (17.00) συλλαλητήριο προς το αμερικανικό προξενείο. Οι εκδηλώσεις ολοκληρώνονται την Κυριακή 21/6 με συναυλία αλληλεγγύης στους λαούς του Ιράκ, της Κούβας, της Κορέας, της Παλαιστίνης, της Συρίας.

Διαμονή: Κατασκήνωση στο Δήμο του

Αγίου Παύλου στη Θεσσαλονίκη, στα όρια του δάσους Σέιχ-Σου.

• **«Θεσσαλονίκη - Αντίσταση 2003»**
(ΚΚΕ-ΜΛ κ.ά.)

Πρόγραμμα: Διεθνής συνάντηση με ομιλητές από 20 χώρες, εργαστήρια, συζητήσεις και πολιτιστικές εκδηλώσεις (καραγκιόζης, συναυλίες κ.λπ.) στην Επανομή:

Κυριακή 15/6 (18:30): «Μετά το Ιράκ τι; Αμερικανική ηγεμονία, ιμπεριαλιστικοί πόλεμοι και αντιθέσεις». Τρίτη 17/6 (18:30): «Ευρωπαϊκή Ένωση, κυρίαρχες πολιτικές και μελλοντικές εξελίξεις». Τετάρτη 18/6 (18:30): «Οι εξελίξεις σε Ασία και Λατινική Αμερική». Σάββατο 20/6 (09:30): «Η αντιιμπεριαλιστική γραμμή στο αντιπολεμικό κίνημα και τα κινήματα ενάντια στην παγκοσμιοποίηση». (Στο Θέατρο Κήπου στη Θεσσαλονίκη.)

Διαμονή: Κατασκήνωση στην Επανομή.

• **Συμμαχία Σταματήστε τον Πόλεμο - Πρωτοβουλία Γένοβα 2001** (ΣΕΚ, συνδικάτα κ.ά.)

Πρόγραμμα: Αντισύννοδος την Παρασκευή 20/6 το πρωί (θέμα: «Ιμπεριαλισμός, Πόλεμος, Αντίσταση») και το Σάββατο 21/6 (θέμα: «Οι αντικαπιταλιστές και το όραμά τους για το μέλλον»).

• **Πρωτοβουλία Αγώνα Θεσσαλονίκη 2003**, (ΝΑΡ, ΕΚΚΕ, ΕΕΚ κ.ά.)

Πρόγραμμα: Εκδηλώσεις και συζητή-

σεις: την Πέμπτη 19/6 (θέμα: «Η εκπαίδευση», με συμμετοχές από τη Λατινική Αμερική και την Ευρώπη), την Παρασκευή 20/6 (θέμα: «Η πάλη των λαών κατά του ιμπεριαλισμού και του πολέμου στα Βαλκάνια και τη Μέση Ανατολή», με συμμετοχές από Παλαιστίνη, Σερβία, Τουρκία, Ιράκ και Κύπρο).

Διαμονή: Κατασκήνωση στο χώρο του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

• **Αντιεξουσιαστική κίνηση Salonica 2003**

Πρόγραμμα: Θα πραγματοποιηθούν συζητήσεις, έκθεση αντιπολεμικού κόμικ και φωτογραφίας, συναυλίες και πάρτι στη Θεολογική Σχολή.

Πρόγραμμα συζητήσεων: Δευτέρα 16/6 (17:00): «Τέχνη και εξουσία», (20:00): «Ευρώπη Φρούριο».

Τρίτη 17/6 (17:00): «Το ζήτημα της εκπαίδευσης σήμερα», (20:00): «Εργασία στο σύγχρονο καπιταλισμό».

Τετάρτη 18/6 (17:00): Παρουσίαση του βιβλίου του Μπάμπη Βλάχου *Οι ένοχοι της τρομοκρατίας*, (20:00): «Παγκοσμιοποίηση - Νέα Τάξη - Πόλεμος».

Πέμπτη 19/6 (18:00): «Η δίκη της 17 Νοέμβρη και η επέκταση της κρατικής καταστολής», (20:30): «Κινήματα αντίστασης, αντιεξουσιαστές/αναρχικοί και ο χαρακτήρας των διαδηλώσεων».

Διαμονή: Κατασκήνωση στο χώρο έξω από τη Θεολογική Σχολή.

Ε.Π.

ΖΑΚ ΛΕ ΓΚΟΦ

**ΟΙ ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΟΙ
ΣΤΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ**

ΟΙ ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΟΙ
ΣΤΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

ΖΑΚ ΛΕ ΓΚΟΦ

ΚΕΔΡΟΣ

Πόσοι από εμάς γνωρίζουν τον «άγνωστο Μεσαίωνα»; Πόσοι υποψιάζονται ότι πίσω από την κυρίαρχη αντίληψη περί σκοταδισμού και οπισθοδρόμησης κρύβεται μια σημαντική πολιτισμική άνθηση;

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΚΕΔΡΟΣ

Γ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 3, ΑΘΗΝΑ 106 78
ΤΗΛ. 210-38.09.712

www.kedros.gr / books@kedros.gr

Μια «νεαρή» 86 χρόνων κατά της παγκοσμιοποίησης

του Σωτήρη Λέτσιου

Βρίσκεται στην ηλικία των 86 χρόνων, αλλά η ίδια δεν δείχνει... να το παίρνει ιδιαίτερα στα σοβαρά, ούτε και ακούει τις προειδοποιήσεις των γνωστών της για την υγεία της. Αθεράπευτα αισιόδοξη, με μια αγωνιστική διάθεση που αποτυπώνεται στο φωτεινό χαμόγελό της, η κ. Κατίνα Σηφακάκη θα μπορούσε να χαρακτηριστεί η «Πασιονάρια» του κινήματος ενάντια στην παγκοσμιοποίηση. Στα 86 της χρόνια κουβαλά ολόκληρη την ιστορία του αριστερού κινήματος από τα χρόνια της Κατοχής έως τις ημέρες μας. Από μικρή ηλικία πίστεψε στα ιδανικά της αριστεράς, και αυτά είναι που την εμπνέουν να τονίζει ακόμη και σήμερα: «Εκείνο που χρειάζεται για ν' αλλάξει ο κόσμος μας δεν είναι να έχουμε μόνο ιδέες και γνώσεις, ξεστομίζοντας παχιά λόγια περί δημοκρατίας και αλληλεγγύης. Είναι να τα μετατρέπουμε σε πράξεις. Να στεκόμαστε αυτοπροσώπως πλάι στους συνανθρώπους μας, αφού μόνο με την παρουσία μας αγκαλιάζουμε τις μάζες που αδικούνται. Ας αλλάξουμε πρώτα τον εαυτό μας και έπειτα τον κόσμο».

Ένας ποταμός αφήγησης η ζωή της, όπου οι ευχάριστες στιγμές μικρές κουκίδες που δύσκολα εντοπίζονται μέσα στο πλήθος των γεγονότων. Και όμως καμία έκφραση οργής για ό,τι της έτυχε, κανένα απωθημένο που να βαρύνει την κρίση της για την πολιτική και τα πρόσωπα.

Στον ελληνοαλβανικό πόλεμο απορρίπτεται η αίτησή της για να προσφέρει τις υπηρεσίες της ως νοσοκόμα στο μέτωπο. Οργανώνεται στο ΕΑΜ και δραστηριοποιείται στην περιοχή του Ρεθύμνου δουλεύοντας ως νοσοκόμα. Ο πατέρας του Λυκούργου Καλλέργη, αναγνωρίζοντας την προσφορά της, λέει γι' αυτή: «Εσύ θα πρέπει να γεννηθήκες κομμουνίστρια...».

Από τότε δεν έδειχνε ιδιαίτερη εκτίμηση στον δογματικό χαρακτήρα του ΚΚΕ και την λογική που διέκρινε τα

Η Κατίνα Σηφακάκη αριστερά στη Γένοβα (Ιούλιος 2001) και δεξιά στη Φλωρεντία (Σεπτέμβριος 2002).

οργανωμένα στελέχη. «Οι ηγεσίες δεν πρόσφεραν τίποτα στα προβλήματα του λαού, ενδιαφέρθηκαν μόνο για τις καρέκλες τους, χωρίς να συμμερισθούν τις θυσίες των απλών ανθρώπων».

Η απελευθέρωση την φέρνει στην Αθήνα όπου οι ευθύνες της μεγαλώνουν. Καθημερινά διακινδυνεύει τη ζωή της, μοιράζοντας εφημερίδες και άλλο παράνομο υλικό στην Ομόνοια. Συλλαμβάνεται και αρχίζει το μακρύ ταξίδι της εξορίας με πρώτο σταθμό τη Χίο, για ν' ακολουθήσει το Τρίκερι, η Μακρόνησος και πάλι το Τρίκερι. «Ήμουν τόσο αδύναμη που οι συγκρατούμενές μου, όταν μας επισκέπτονταν δημοσιογράφοι, έδειχναν εμένα για να κάνουν πλάκα...», θυμάται αστεειυμένη και προσθέτει ότι από το 1952 βρίσκεται έξω κάνοντας... χρήση «άδειας» χωρίς ημερομηνία λήξης!

Στα χρόνια της εξορίας η οικογενειακή πόρτα μένει συνεχώς κλειστή, αφού

το γεγονός ότι ήταν κομμουνίστρια δεν γινόταν αποδεκτό από τους οικείους της. Ωστόσο μέσα σ' αυτή τη δυστυχία καταφέρνει να επιβιώσει εργαζόμενη ως οικιακή βοηθός σε σπίτια ονομαστών οικογενειών εκείνης της εποχής, όπως στη Σοφία Σλήμαν, κόρη του αρχαιολόγου Ερρίκου Σλήμαν, στον Καλαποθάκη, εκδότη της εφημερίδας *Εμπρός*. Εκεί έρχεται σε επαφή καθημερινά με εκπροσώπους του αστικού κατεστημένου όπως ο Γεώργιος Ράλλης, ο Παναγής Παπαληγούρας. Τότε συγκινημένος από τη συμπεριφορά της ο Γ. Ράλλης δεν δίστασε να τη χαρακτηρίσει «ενσάρκωση της ανθρωπιάς». Και όλα αυτά χωρίς ποτέ να γνωρίζει κανείς τίποτα για το αριστερό της παρελθόν.

Κατά τη διάρκεια της χούντας βρίσκεται εσωτερική στο σπίτι του Τζώρτζη Αθανασιάδη, εκδότη τότε της εφημερίδας *Βραδυνή*. Τα όργανα του καθεστώτος την αναζητούσαν, και αυτή για 7 ολόκληρα χρόνια σχεδόν μένει

κλεισμένη στο σπίτι. Όταν παίρνει ρεπό μετακινείται σαν σκιά έως ένα γειτονικό σπίτι για να συναντήσει μια φίλη της.

Νιώθει ψυχικά λαβωμένη από τη διάσπαση του ΚΚΕ το 1968. «Βρεθήκαμε ξαφνικά προδομένοι για τους αγώνες που κάναμε, ενώ κάποιοι άλλοι έπαιζαν παιχνίδια πίσω από την πλάτη μας. Το ποιος έφταιγε θα το βρει η ιστορία».

Από τα χρόνια της μεταπολίτευσης συμμετέχει σε όλες τις πορείες και διαδηλώσεις, ενδιαφέρεται για τα κοινά. Σε επαφή με το κίνημα κατά της παγκοσμιοποίησης έρχεται για πρώτη φορά το καλοκαίρι του 1999 στην Ικαρία σε μια εκδήλωση για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Τα πρώτα βήματα του κινήματος γίνονταν αισθητά στους δρόμους του Σιάτλ των ΗΠΑ, η ανθρωπότητα άρχισε να αντιλαμβάνεται πως κάτι νέο έχει μόλις γεννηθεί. Δηλώνει από τους πρώτους τη συμμετοχή της στο κίνημα, εκπροσωπώντας τη γενιά της Εθνικής

Αντίστασης.

Ακολουθεί το «βάπτισμα του πυρός» το 2000 στην Πράγα. Μένει ενθουσιασμένη από το επίπεδο της συμμετοχής και τις απόψεις που διατυπώνονται από τις πολιτικές νεολαίες. Σε ομιλία της στο δρόμο της επιστροφής δεν διστάζει να πει «ότι εάν στα χρόνια μας διαθέταμε νέους με τα δικά σας μυαλά, θα είχαμε αποφύγει πολλές εσωτερικές έριδες, δεν θα πέφταμε θύματα των ηγεσιών μας. Σας καλώ να μην συμβιβαστείτε ποτέ».

Ακολουθούν οι ημέρες της Γένοβας τον Ιούλιο του 2001. Ακούραστη επιμένει να περπατά για 9 συνεχείς ώρες, ανεπηρέαστη από τα δακρυγόνα και τις φωτιές που καίνε όλη την ημέρα στην πρωτεύουσα της Λυγουρίας. Τις ίδιες σχεδόν ώρες περπατά και στους δρόμους της Φλωρεντίας. Μετά τη Φλωρεντία σειρά είχε η πρόσφατη συγκέντρωση στο Εβιάν της Γαλλίας. Περιγράφει με παραστατικό τρόπο και με

εντυπωσιακές λεπτομέρειες τα γεγονότα στο Εβιάν: «Όταν επέστρεψαν όσοι συμμετείχαν στην πορεία έως τα σύνορα πίσω στην πλατεία της πόλης, η αστυνομία θέλησε να αποκλείσει τον χώρο και να διαλύσει τη διαδήλωση. Γι' αυτό έριξαν τα δακρυγόνα, με αποτέλεσμα να αντιδράσουν έπειτα οι αναρχικοί σπάζοντας τις βιτρίνες. Πιάστηκα από μια κολόνα για να μην με παρασύρει το πλήθος που έτρεχε και ευτυχώς δεν τραυματίστηκα. Πάντως οι νεαροί που αποκαλούνται αναρχικοί δεν νομίζω ότι προσφέρουν κάτι σημαντικό σ' αυτό τον αγώνα».

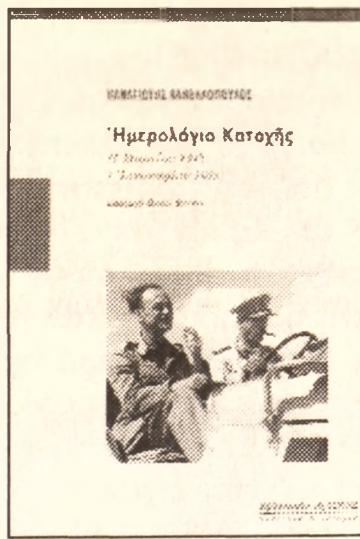
Το επόμενο ραντεβού της κ. Κατίνας Σηφακάκη είναι για τις 20 Ιουνίου στη Σύνοδο Κορυφής στη Θεσσαλονίκη, στέλνοντας το δικό της μήνυμα: «Σφίξτε δυνατά τα χέρια σας· μόνο έτσι θα αντιμετωπίσουμε τους ισχυρούς. Και μην ξεχνάτε: να χαίρεστε την ημέρα σας όταν είναι όμορφη, και εάν είναι άσχημη, να την παλεύετε...»

βιβλιοπωλείον της ΕΣΤΙΑΣ από το 1885

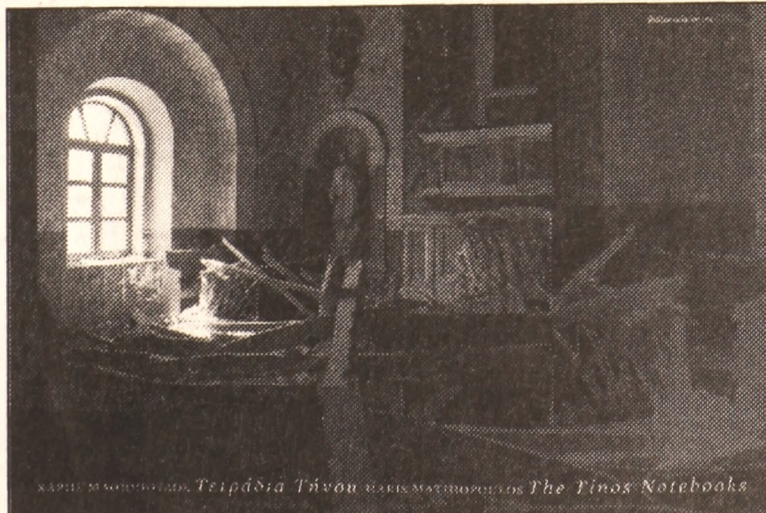
Νέες
εκδόσεις

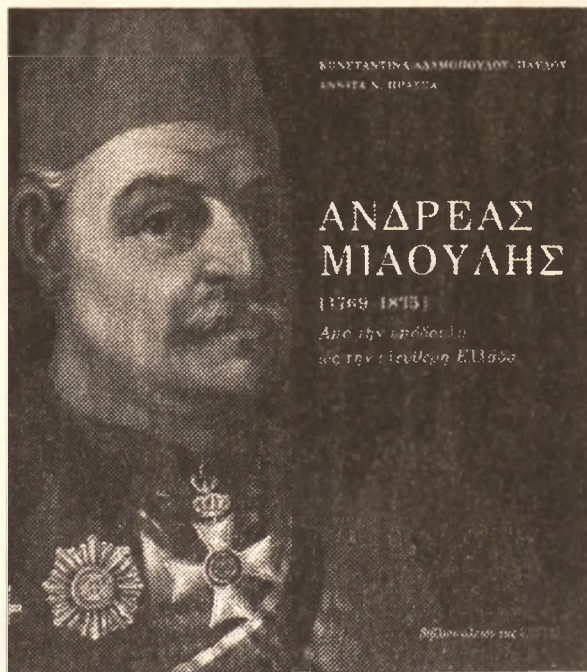
ΜΠΕΝΟΥΑ ΝΤΥΤΕΡΠ
ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΚΑΤΟΧΗΣ

ΧΑΡΗΣ ΜΑΘΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΤΕΤΡΑΔΙΑ ΤΗΝΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΑΥΛΟΥ
ΑΝΝΙΤΑ ΠΡΑΣΣΑ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΑΟΥΛΗΣ (1769-1835)

info@hestia.gr
www.hestia.gr

Στο ρυθμό της παγκοσμιοποίησης

Σε ένα καθ' όλα βαρύ κλίμα, όπως διαμορφώνεται από τις πρόσφατες διεθνείς συγκυρίες αλλά και τα χρόνια προβλήματα που χειροτερεύουν συνεχώς, η ελληνική προεδρία ετοιμάζεται πυρετωδώς για την τακτική σύνοδο κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ερχόμενη εβδομάδα στη Χαλκιδική: μια σύνοδο –προφανώς την τελευταία με την παρούσα δομική μορφή της Ένωσης– που καλείται να πάρει σημαντικές αποφάσεις, καθοριστικές τόσο για την πορεία υλοποίησης του οράματος της Ενωμένης Ευρώπης, το οποίο δείχνει να έχει κλονισθεί σοβαρά το τελευταίο διάστημα, όσο και για το μέλλον των λαών της που ήδη υφίστανται τις παρενέργειες της παγκοσμιοποίησης.

Τον περασμένο Απρίλιο στην Αθήνα υπογράφηκε η Συνθήκη Προσχώρησης 10 νέων μελών της ΕΕ, σηματοδοτώντας έτσι τη μεγαλύτερη και σημαντικότερη διεύρυνση ένωσης κρατών στην ιστορία: μια διεύρυνση όμως που έμοιαζε με παρτίδα πόκερ με σηματοδομένη τράπουλα.

Θεωρητικά άνοιγε τους ορίζοντες για την πορεία προς την Ενωμένη Ευρώπη. Στην πράξη ναρκοθετούσε κάθε ιδέα, κάθε προσπάθεια για ανεξαρτησία, καθιστώντας την Ευρώπη σε θέση απόλυτης πλέον εξάρτησης από τις ΗΠΑ.

Ένα μήνα νωρίτερα, οι περισσότερες από τις υπό ένταξη χώρες, μαζί με μερικές από κείνες που επιδιώκουν να ενταχθούν, είχαν συνυπογράψει μία επιστολή με την οποία συμπαρατάσσονταν στα σχέδια του αμερικανού Προέδρου και του συμμάχου του, βρετανού πρωθυπουργού Μπλερ, για την εισβολή στο Ιράκ.

Η επιστολή εκείνη, που μεθόδευσαν αριστοτεχνικά ο Τόνι Μπλερ με τον ομόλογό του της Ισπανίας Χοσέ Μαρία Αθνάρ, άνοιξε όπως ήταν φυσικό τους ασκούς του Αιόλου, καθώς:

– Δίχασε την Ευρώπη, χωρίζοντάς την σε δύο στρατόπεδα, ένα υπέρ του Προέδρου Μπους και ένα κατά, γεγονός

που έδωσε την αφορμή στον αμερικανό υπουργό Εξωτερικών Ντόναλντ Ράμσφελντ για τον αφελή και κατάπτυστο χαρακτηρισμό του περί «γηραιάς και νέας Ευρώπης».

– Εδειξε ότι τα υπό ένταξη κράτη, κυρίως της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης που ανήκαν στο πρώην σοβιετικό μπλοκ, χρειάζονται μεν την ΕΕ για τους οικονομικούς πόρους που διαθέτει, για την ελεύθερη διακίνηση των πολιτών τους, καθώς και για μια σειρά θεσμικά και οργανωτικά θέματα, όμως δεν την εμπιστεύονται καθόλου σε θέματα ασφάλειας, για τα οποία εμπιστεύονται περισσότερο τις ΗΠΑ.

– Προκάλεσε μια άνευ προηγουμένου ένταση στις σχέσεις της ΕΕ με τις ΗΠΑ, απειλώντας με δραματικές επιπτώσεις, και ακόμα είναι άδηλο αν και πώς θα μπορέσει να γεφυρωθεί –έστω στο ψυχολογικό πεδίο– το χάσμα που δημιουργήθηκε.

ΤΟ ΧΑΣΜΑ ΜΕΝΕΙ

Χαρακτηριστικό της κατάστασης που δημιουργήθηκε άλλωστε, είναι το γεγονός ότι στην πρόσφατη συνάντηση του G8 στο Εβιάν της Γαλλίας, ο Μπους έδειξε ότι εξακολουθεί να το κρατά... μανιάτικο τόσο με τον γάλλο ομόλογό του Ζακ Σιράκ, παρά την «εγκάρδια» τετ α τετ συνάντηση που είχε μαζί του, όσο και με τον γερμανό Καγκελάριο Σρέντερ, που είχαν σηκώσει όλο το βάρος της διένεξης, και τελικά εκείνο που έσωσε τα προσχήματα –και την κατάσταση– ήταν τα τεράστια οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα όλων των πλευρών.

Το πρόβλημα των σχέσεων της Ευρώπης με τις ΗΠΑ επιδρά σε μια σειρά από θέματα που αφορούν στην ευρωπαϊκή ενοποίηση, όπως είναι για παράδειγμα η υιοθέτηση του προετοιμαζόμενου ευρωπαϊκού συντάγματος και κυρίως η εφαρμογή μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής και άμυνας, στην οποία αντιδρά έντονα η Ουάσιγκτον και προσπαθεί με κάθε τρόπο να τη σαμποτά-

ρει, είτε μέσω διπλωματικών ενεργειών, είτε μέσω του ΝΑΤΟ, είτε με την επιβολή ειδικών συμφωνιών που αποδυναμώνουν την ικανότητα λήψης μεμονωμένων αποφάσεων από την πλευρά της ΕΕ.

Από την άλλη πλευρά, τα προβλήματα με τις ΗΠΑ δεν περιορίζονται φυσικά στο πολιτικό πεδίο: αντίθετα έχουν μεγαλύτερες διαστάσεις στο οικονομικό, όπου εκκρεμούν διαφορές και διαφωνίες –έως και σοβαρές κόντρες– σε θέματα νομισματικά, εμπορικά, γεωργικά, ενέργειας και άλλα, που συνθέτουν μια εικόνα κάθε άλλο παρά αισιόδοξη, καθώς οι ΗΠΑ επιμένουν να επιβάλλουν τη δική τους άποψη, ανάλογα κάθε φορά με τα συμφέροντά τους.

Βεβαίως οι ευρωπαϊκές χώρες γνωρίζουν ότι κάθε άλλο παρά συμφέρουσα είναι μια σοβαρή και παρατεινόμενη διάσταση με την Ουάσιγκτον, την οποία προσπαθούν με κάθε τρόπο να «εξευμενίσουν», κάνοντας τα «στραβά μάτια» σε δικές της αρνητικές θέσεις –όπως για παράδειγμα στο θέμα του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου ή σε συμφωνίες για την προστασία του περιβάλλοντος–, ενώ αντίθετα δέχονται άλλες συμφωνίες μαζί της, όπως η συμφωνία που αφορά στην έκδοση υπόπτων στις ΗΠΑ ή οι διμερείς συμφωνίες για τη χορήγηση δικαστικού ασύλου στα μέλη του αμερικανικού διπλωματικού και στρατιωτικού προσωπικού, ή ακόμα η πρόσφατη πρόταση του έλληνα υπουργού Εξωτερικών Γ. Παπανδρέου για την παρουσία αμερικανών βουλευτών ως παρατηρητών –τοποτηρητών– στις εργασίες της ευρωπαϊκής συντακτικής συνέλευσης, που θα μπορούσε να επεκταθεί και σε άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ.

Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται εξάλλου και η επίσκεψη που θα πραγματοποιήσει στην Ουάσιγκτον, αμέσως μετά τη λήξη της συνόδου, ο προεδρεύων Κώστας Σημίτης, προκειμένου να ενημερώσει τον Πρόεδρο Μπους για τις απο-

φάσεις που θα ληφθούν.

Υπό τη σκιά λοιπόν του πλέγματος των αμερικανοευρωπαϊκών σχέσεων, τη σύνοδο κορυφής της Χαλκιδικής θα απασχολήσουν επίσης τα θέματα της ανασυγκρότησης του Ιράκ, το θέμα της συνεχιζόμενης κρίσης στο Ισραήλ, που πάντως οι Αμερικανοί έχουν δηλώσει ότι θέλουν να το λύσουν μόνοι τους, καθώς και οι σημαντικές κρίσεις που εκδηλώνονται αυτή τη στιγμή σε άλλες περιοχές του πλανήτη.

Αναφορικά με τα εσωτερικά θέματα, το μεγαλύτερο βάρος θα δοθεί στο κείμενο του νέου (πρώτου) ευρωπαϊκού συντάγματος, που θα παρουσιάσει ο επικεφαλής της αρμόδιας επιτροπής Βαλερί Ζισκάρ ντ' Εστέν, ο οποίος τις τελευταίες ημέρες έχει καταβάλει προσπάθειες για τον συγκερασμό των διαφορετικών απόψεων που εκφράζονται από τις «μεγάλες» και τις «μικρές» χώρες μέλη της ΕΕ, αν και τελικά ο συγκερασμός αυτός αφορά κυρίως στον κατευνασμό των αντιδράσεων των «μικρών», που χάνουν τα περισσότερα

στον τομέα της εκπροσώπησής τους στα όργανα της Ένωσης και κατ' επέκταση στη δυνατότητα να ακουστεί και να ληφθεί σοβαρά υπόψιν και η δική τους φωνή σε θέματα του άμεσου ενδιαφέροντός τους: Ένα θέμα στο οποίο ο προεδρεύων Κώστας Σημίτης θα πρέπει να δουλέψει πολύ σκληρά, προκειμένου να υπάρξει κάποια, έστω και η ελάχιστη, συναίνεση.

ΑΝΕΡΓΙΑ-ΦΤΩΧΕΙΑ

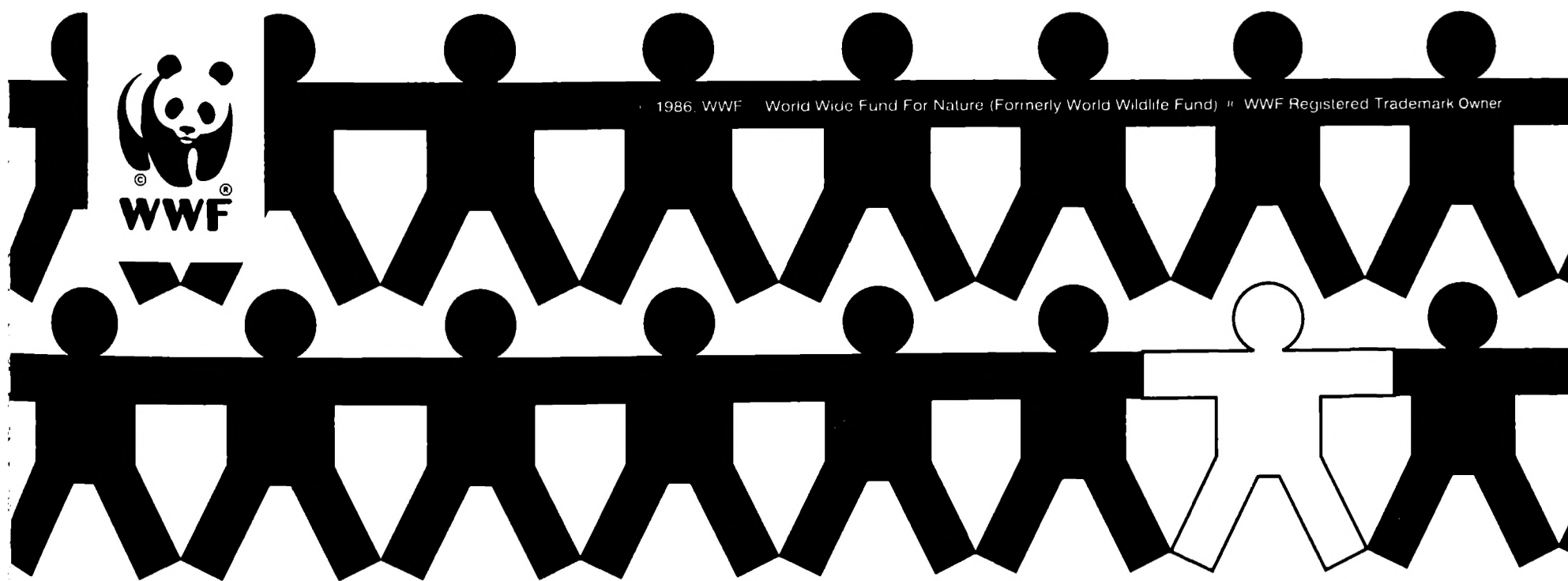
Πέρα από αυτό, το ενδιαφέρον των ευρωπαίων ηγετών θα επικεντρωθεί σε θέματα όπως η νομισματική πολιτική, με δεδομένη την επικίνδυνη πλέον σχέση ευρώ-δολαρίου, που έχει αρχίσει να προκαλεί κραδασμούς, η συνεχής ύφεση που –παρά τις αισιόδοξες προβλέψεις ορισμένων παραγόντων– εξακολουθεί να αυξάνει τη φτώχεια και την ανεργία, η πιθανή χρηματοδότηση ορισμένων καίριων παραγωγικών τομέων, καθώς και ορισμένα διαρθρωτικά θέματα, με βάση κάποιες «σκέψεις» που (για να μη ξεχνιόμαστε) διατυπώθηκαν

στην συνάντηση του G8 στο Εβιάν.

Και βεβαίως πολλή συζήτηση θα γίνει για την αντιμετώπιση της ανεργίας –όπου αναμένονται τα ίδια ευχολόγια– όπως και για τη ρύθμιση των ασφαλιστικών θεμάτων, με επίκεντρο τις συντάξεις, που έχουν αρχίσει να αποτελούν βραχνά για όλες τις εθνικές οικονομίες, με αποτέλεσμα να οδηγούνται σε λύσεις τύπου Γαλλίας ή Αυστρίας και να προκαλούνται έντονες αντιδράσεις και λαϊκές κινητοποιήσεις.

Ανεξάρτητα από το πώς ακούγονται όλα αυτά πάντως, είναι βέβαιο ότι τη στιγμή που οι 15 ηγέτες των παλιών και οι 10 των νέων μελών της ΕΕ θα ποζάρουν κάτω από τον λαμπερό ήλιο της Χαλκιδικής για την καθιερωμένη «οικογενειακή» φωτογραφία στο τέλος της συνόδου, τα χαρωπά χαμόγελα που θα απαθανατίζουν οι κάμερες δεν θα είναι καθόλου ξένοιαστα, αντίθετα θα κρύβουν πολλές απογοητεύσεις, πικρίες και κυρίως ανησυχίες για το άμεσο μέλλον.

Τ.Κ.Δ.

Κάνε τη διαφορά... Γίνε μέλος!

Τηλεφώνησε στο 210 3314893

Μ. Βόντας K12003

Ευχαριστούμε το περιοδικό *ΑΝΤΙ* για τη φιλοξενία

Η προκοπή του κάβουρα

του Γρηγόρη Ρουμπάνη

«Τι 'ν' ο κάβουρας, τι 'ν' το ζουμί του», λέει ο θυμόσοφος λαός μας και να που το δίμηνο που είχε ζητήσει ο πρωθυπουργός ως παράταση, για να προχωρήσει στις αναγκαίες μεταβολές στο κυβερνητικό σχήμα (αλλά όχι και στην αλλαγή νοοτροπίας του ΠΑΣΟΚ – αυτό δεν γίνεται), πλησιάζει στο τέλος της.

Η ελληνική προεδρία κλείνει με την ευρωπαϊκή συνάντηση κορυφής της Χαλκιδικής και κλειδώνει με μιαν άλλη, ακόμα πιο κορυφαία συνάντηση, του κ. Σημίτη με τον κ. Μπους στην Ουάσιγκτον. Ωραία όλα αυτά; Ωραία όσον αφορά το τελετουργικό. Διότι ακόμα κι αυτά δεν προσφέρονται για κεφαλαιοποίηση (λέξη εφευρεθείσα στη Χ. Τρικούπη κι αυτή, που σημαίνει πολιτική εκμετάλλευση μέχρι εκχυδαϊσμό), αφού:

- Η διεύρυνση των 15 σε 25 φέρνει μαζί της ακόμα περισσότερα προβλήματα, τόσο οικονομικά, αφού τα κοινοτικά

κονδύλια (στα οποία ούτως ή άλλως δεν τα πηγαίναμε καλά) ανακατανέμονται με διαφορετικά κριτήρια, όσο και πολιτικά, που πηγάζουν από το ευρωπαϊκό σύνταγμα και θα βρουν εφαρμογή στο νέο τρόπο λειτουργίας της ΕΕ.

- Η συνάντηση με τον νεοκαισαρίσκο αμερικανό Πρόεδρο θα επισφραγιστεί με την υπογραφή της επαίσχυντης δικαστικής συμφωνίας ΗΠΑ-ΕΕ, για την παράδοση στις αμερικανικές αρχές κάθε υπόπτου (για τις ίδιες) που είτε (κατά την κρίση τους) δεν τιμωρείται αρκετά στην Ευρώπη, είτε δεν τιμωρείται καθόλου (προφανώς στο Γκουαντανάμο έχουν ανάγκη από χέρια).

Ας μείνουν λοιπόν οι φωτογραφίες της Χαλκιδικής και της Ουάσιγκτον για τα προσωπικά αρχεία των ενδιαφερομένων κι ας δούμε τα υπόλοιπα, αφού το «έξω πάμε καλά» έχει πάψει από πολλών ετών να ισχύει.

Λήγει λοιπόν και η παράταση που έδωσε ο ίδιος ο Κώστας Σημίτης στον εαυτό του, μπας και «γυρίσει» –κατά την ποδοσφαιρική διάλεκτο– το παιχνίδι, αλλά το εις βάρος του σκορ όχι μόνο δεν ανατράπηκε, αλλά αυξήθηκε κιόλας.

Το κοινωνικό κλίμα στο διάστημα αυτό επιβαρύνθηκε ακόμα περισσότερο με τα κανόνια που έπεσαν στην αγορά από πολυδιαφημισμένες επιχειρήσεις ή συγχωνεύσεις στον ενεργειακό τομέα. Δεν είναι μόνο οι μερικές εκατοντάδες εργαζομένων που έχασαν τη δουλειά τους ή τα ερωτήματα για το μέλλον όσων εργάζονται στις υπό συγχώνευση εταιρείες, αλλά η αίσθηση ανασφάλειας που δημιουργήθηκε σε κάθε μισθωτό, όπως δείχνουν και τα αποτελέσματα των τελευταίων δημοσκοπήσεων.

Εν ολίγοις, μπορεί ο Νίκος Χριστοδουλάκης να πανηγυρίζει για το επιτυχές των ελιγμών του ή ο Άκης Τσοχατζόπουλος να ορκίζεται σε ο,τι ιερότερο έχει, το... Συμβόλαιο με το Λαό (ποιος το θυμάται αυτό τώρα;), ότι θα τακτοποιηθούν οσονούπω όσοι έμειναν στο δρόμο, ωστόσο ουδείς εκ των αμέσως ενδιαφερομένων δείχνει να συμμερίζεται τα αισθήματά τους.

Επίσης, οι λαϊκές αγορές δεν χαμπαρίζουν γρι από τους νεοτερισμούς του Άκη, κάτι που έχει επηρεάσει αρνητικά και την αγορά των ηλεκτρονικών υπολογιστών, καθώς οι καταναλωτές δεν θεωρούν σκόπιμο να φορτωθούν από ένα lap top στη μασχάλη και να τρέχουν από συνοικία σε συνοικία, για να προμηθευτούν από αλλού τα κολοκυθάκια κι από αλλού τις ντομάτες και το μαϊντανό.

Την ίδια ώρα κάποιοι πρώην μη προνομιούχοι, που δυστυχούσαν επί επάρατης δεξιάς, οι εργολάβοι δημοσίων έργων, έχουν σηκώσει και δεύτερη ταράτσα στις κοιλίες τους. Πρόκειται για τη δική τους κεφαλαιοποίηση των ανακοστολογήσεων και των υπερβάσεων στα έργα που έχουν αναλάβει,

στην προσπάθειά τους να προκαλέσουν το θαυμασμό της ανθρωπότητας, μιμούμενοι κάποιους προγόνους τους, που πριν μερικές χιλιάδες χρόνια είχαν στήσει τους Κρεμαστούς Κήπους της Βαβυλώνας, το Φάρο της Αλεξανδρείας και τον Κολοσσό της Ρόδου.

Από επίσης αγαθά συναισθήματα ορμώμενοι οι εντολοδόχοι του εκλογικού σώματος να κυβερνήσουν και αυτή την τετραετία, ολοκληρώνουν την επίλυση του στεγαστικού τους προβλήματος. Όπως είναι γνωστό, οι περισσότεροι από αυτούς είναι ανεπάγγελτοι. Μπορεί να έχουν τελειώσει κάποιο πανεπιστήμιο, να έχουν πάρει και μεταπτυχιακό (ή μεταπτυχιακά) στο εξωτερικό, άλλοι απλώς να πήραν κάποιο χαρτί με σπουδές δι' αλληλογραφίας (όταν βρίσκεσαι στην ανάγκη, τίποτα δεν είναι ντροπή), αλλά ουδέποτε πήγαν στο λογιστήριο κάθε πρώτη και δεκαπέντε του μηνός κι ύστερα να βάλουν κάτω χαρτί και μολύβι, για να υπολογίσουν πόσα θα πάνε στο στεγαστικό δάνειο, πόσα για το φροντιστήριο του παιδιού και πόσα θα περισσέψουν για το σουπερμάρκετ. Οπότε, λογικό είναι να εξασφαλίσουν τώρα το μέλλον τους, γιατί στην εποχή αυτή της ανασφάλειας τίποτα δεν επιτρέπεται να αφήνει κανείς στην τύχη. Εδώ ο ίδιος ο πρωθυπουργός φρόντισε να φτιάξει το εξοχικό του εκεί κάτω στην Ηλεία!

Ότι οι υπουργοί και τα καθοδηγητικά του κόμματος στελέχη συμπεριφέρονται όπως και ορισμένοι ευνοούμενοι του εκσυγχρονισμού επιχειρηματίες, που κυριαρχούν και στο ελληνικό ποδόσφαιρο, αποτελεί σημείο των καιρών. Όταν ο Κώστας Σημίτης καταγγέλλει ότι ανακάλυψε πως βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη συννομωσία, η οποία απειλεί να δυναμιτίσει τα θεμέλια του πολιτεύματος, αποτελεί λογική συνέπεια η κάποια παρεκτροπή και δεν απασχολεί κανέναν αν προσιδιάζει στη συμπεριφορά των γνωστών χούλιγκαν των γηπέδων. Εξάλλου ο κ. πρωθυπουργός δίνει τον τόνο (όπως και ο γνωστός πρόεδρος), κάτι ξέρει αυτός.

[Παρεμπιπτόντως, η υπόθεση Κόκκαλη επανέρχεται, από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, συνοδευόμενη και από τις νομικές απαιτήσεις της Μόσχας για την υπόθεση του ρωσικού λόττο, οπότε ίσως χρειαστεί νέα παρέμβαση του Θόδωρου Πάγκαλου υπέρ του παραστρατημένου στα νιάτα του (όπως είπε) επιχειρηματία, για καλύτερα αποτελέσματα. Δεν αποκλείεται μάλιστα να παρέμβει και μέσα από το κανάλι των Τσουνκαλάδων.]

Βεβαίως η συννομωσία αποτελεί βαρύτατη εγκληματική πράξη και ουδείς έχει το δικαίωμα να παίζει με τέτοια θέματα, κυρίως να μην συμπεριφέρεται ως σκηνοθέτης, σεναριογράφος και πρωταγωνιστής με τα πολλά πρόσωπα σε θέατρο σκιών. Το γνωρίζει ο κ. Σημίτης αυτό; Το γνωρίζει, όπως το γνωρίζουν και οι σοφοί σύμβουλοι και επικοινωνιολόγοι του. Όσοι όμως περιμένουν ότι αμέσως μόλις περαιώσει τα ευρωπαϊκά του καθήκοντα, θα ασχοληθεί προσωπικά με το θέμα και θα στείλει ο ίδιος στον εισαγγελέα (έτσι δεν λέει στους αντιπάλους του;) τους συνωμότες, πλανώνται πλάνην οικτρά, διότι δεν ζουν στη Σουηδία, στην Ελλάδα ζουν.

Μέσα σ' αυτή τη «δυσμενή συγκυρία» (ωραία φράση κι αυτή) και επειδή θεωρείται αδύνατο να φέρει κάποιο δώρο από απέναντι ο σχοινοβατών πάνω από το Αιγαίο γιος του Ανδρέα Γιώργος Παπανδρέου, επιφορτίστηκε ο Νίκος Χρι-

στοδουλάκης να βρει πόρους. Στόχος του, να απαλύνει τον πόνο των κοινωνικών στρωμάτων και να βοηθήσει στην αναστροφή του κλίματος, όπως παραμονές των εκλογών του 2000 ο προκάτοχός του Γιάννος Παπαντωνίου βρήκε το δεκαχίλιαρο για τους κοινωνικά αδικημένους, μέτρο που ευλόγησε και ο επί της ΓΣΕΕ Χρήστος Πολυζωγόπουλος.

Ωραία όλ' αυτά, σκέφτονται στη Χαριλάου Τρικούπη και στο Μαξίμου, αλλά αυτή τη φορά τα λεγόμενα ποιοτικά μεγέθη των δημοσκοπήσεων δείχνουν ότι τα πράγματα είναι δυσμενέστερα από ποτέ. Και το πιθανότερο, όπως προκύπτει από το περιεχόμενο των συσκέψεων που γίνονται υπό ή και περί τον πρωθυπουργό, είναι να μην πεισθεί το εκλογικό σώμα να εκφράσει και πάλι την εμπιστοσύνη του στο επί σχεδόν δυο δεκαετίες κυβερνών ΠΑΣΟΚ.

Μήπως λοιπόν η λύση είναι η διεύρυνση του εκλογικού σώματος; Μήπως βρίσκεται στην πολιτογράφηση εκατοντάδων χιλιάδων ομογενών από την Αλβανία και όσων κάποτε (την εποχή του Εμφυλίου) δήλωσαν «Μακεδόνες» από την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας; Ορισμένοι φαίνεται να το σκέπτονται σοβαρά. Κάποιοι άλλοι σπεύδουν να διαψεύσουν νερόβραστα.

Αυτοί όμως που το έχουν στο μυαλό τους δείχνουν να αναλογίζονται: Ποιος θα αντιδράσει δυναμικά μπροστά σ' ένα τέτοιο ενδεχόμενο; Αυτοί που το 1991, ως κυβέρνηση, άνοιξαν τα σύνορα για την ομογένεια της Αλβανίας, ασχέτως αν έστρωσαν το δρόμο και για μερικές δεκάδες (ή και εκατοντάδες) εγκληματικά στοιχεία; Ή αυτοί οι ίδιοι που έκαναν την εθνική συμφιλίωση σημαία τους;

Φαινομενικά όχι.

Ωστόσο ένα τέτοιο εγχείρημα, αν γίνει άμεσα, αποτελεί απόπειρα αλλοίωσης του εκλογικού σώματος και κατά συνέπεια του αποτελέσματος των προσεχών εκλογών. Αν συνυπολογιστούν οι καταγγελίες των προηγούμενων εκλογών για χορήγηση εκλογικού βιβλιαρίου σε Ρώσους που παριστάνουν τους Ποντίους και κυρίως ότι ο Κώστας Καραμανλής ουδέποτε συνεχάρη τον Κώστα Σημίτη για την επιτυχία του τον Απρίλιο του 2000, μπορεί κανείς να φανταστεί τι θα προκύψει.

Και επειδή παραπάνω κάναμε λόγο για τη συμπεριφορά ορισμένων στο ποδόσφαιρο, ας μη διαφεύγουν της προσοχής μας και κάποιες ακραίες αντιδράσεις από θιγμένους άλλων ομάδων. Στο όνομα της επ' αόριστον διατήρησής τους οι του ΠΑΣΟΚ στην εξουσία, θα άξιζε να διακινδυνεύσουν την εκδήλωση τέτοιων φαινομένων και στην πολιτική;

βιβλιοθήκη
του
ναυτίλου

Χαρ. Τρικούπη 28
106 79 Αθήνα

Τηλ.: 210 36 16 204
Fax: 210 36 16 369

Η πολιτική σαν ριάλιτι

του Μάνου Στεφανίδη

Διάβαζα πρόσφατα στο αφιέρωμα του *Διαβάζω* για τον Ταχτσή τα εξής πολύ ερεθιστικά από τον Βασίλη Καραλή (σελ. 90): «Ο Ταχτσής ήταν ο πρωταγωνιστής της στάσης *η τέχνη για τον καλλιτέχνη*· ήταν διεκδικητικός και επιθετικός, χωρίς ενδοιασμούς και ταυτόχρονα μαινόμενος χωρίς σκοπό. Μέσα στο πνεύμα του εύκολου λαϊκισμού που κυριαρχούσε μετά το 1974 και ιδιαίτερα μετά το 1981, ήταν το απαραίτητο και αναγκαίο πρόσωπο για να διατυπώσει τον νέο τύπο ανθρώπου που γεννιόταν μέσα από τη δικτατορία· τον αριβίστα, τον ιδεοθήρα, τον καταναλωτή. Ήταν το πρόσωπο που μπορούσε να παίξει σε πολλά ταμπλό, γιατί ήταν αδίστακτος, γραμμικός και ταυτόχρονα ικανοποιούσε την ευθιξία της ιθύνουσας τάξης.»

Φαντάσου, θεμέλια δοκάρια σιδεριές
ντουβάρια,
μονωτικές συρόμενες θέσεις,
ακρογωνιαίος μύθος
όλα από άμμο.
Αποκαλυπτική του σαθρού
η στερεότης.
Κική Δημουλά

Αποκαλυπτική προσέγγιση που δείχνει ότι ο ανθρωπότυπος που μας κυβερνά και λέγεται *homoprasokus* ή *homotalalus*, καταγωγικά προέρχεται από τη δικτατορία. Να γιατί είναι ανώφελο να προβαίνει κανείς σ' εκκλήσεις φιλοπατρίας ή ευθύνης προς τον τόπο. Η κοινή λογική λέει πως ο πρωθυπουργός, εν όψει της διαφαινόμενης πανωλεθρίας και ελπίζοντας σ' ένα θαύμα στο μέλλον, θα παίξει τα ρέστα του –άλλος τίτλος του Ταχτσή– και θα εξαντλήσει κάθε χρονικό περιθώριο αποστραγγίζοντας και την τρυγία της εξουσίας.

Άρα παρά την *ratio* ή το εθνικό συμφέρον ή τα απλά μαθηματικά, οι εκλογές θα γίνουν τον Μάη του 2004. Λίγο πριν τους «Ολυμπιακούς», με επιχείρημα τους «Ολυμπιακούς», με διακύβευμα την τύχη των «Ολυμπιακών» και το δημοσιονομικό έλλειμμα για την επόμενη δεκαετία, θα έχουμε εκλογές τον επόμενο Μάιο. Ήγουν ζήσε Μάη του ή

γαία πυρί μιχθήτω. Ο κ. Σημίτης στη φάση αυτή νομίζει ότι έχει και το πεπόνι και το μαχαίρι. Αλλιώς, το δίκαιο του ισχυρότερου είναι το καλύτερο (γαλλιστί *La raison du plus fort est la raison meilleure*). Για να καταλάβετε ποια είναι η ένδεια του ΠΑΣΟΚ, αρκεί να σκεφτείτε ότι σοβαρές εφημερίδες θεωρούν τον Δρυ, τον υπουργό Γεωργίας, αναντικατάστατο. Εξ όνυχος καταλαβαίνει κανείς.

Οι δημοσκοπήσεις είναι πλέον αμείλικτες για τον πρωθυπουργό και το κυβερνών κόμμα, ενώ η παρακμή της εξουσίας (τους) διαγράφεται ραγδαία. Ο κ. Σημίτης, παρά τη φιλότιμη προσπάθεια που ο ίδιος κατέβαλε στην Προεδρία της Ε.Ε. για ν' ανυψώσει την εικόνα της χώρας διεθνώς, φαίνεται ότι έχει χάσει οριστικά την επαφή του με το λαϊκό αίσθημα εντός. Παράλληλα, σε κινήσεις απελπισίας, καταγγέλλει συνωμοσίες οικονομικών συμφερόντων, υπερασπίζεται, ως μη έδει, τον προσωπικό του κύκλο μέσα στο ΠΑΣΟΚ, τους λεγόμενους σημιοφύλακες, αρνούμενος πεισματικά να δει την πραγματικότητα. Κλεισμένος πίσω από ένα Wall, ζει σ' ένα πολιτικό ριάλιτι αρκούμενος στις διαμεσολαβημένες πληροφορίες που του φέρνουν από τον έξω κόσμο οι διάφοροι μικρούτσικοι (οι σύμβουλοί του, οι κομματικοί του

φίλοι, οι υπουργοί του, ο γενικός γραμματέας). Εξ ου και οι ερμηνείες που δίνει σχετικά με τα ζέοντα προβλήματα: είναι ερμηνείες *in vitro* και εξ αντανάκλασας.

Απ' την άλλη ήδη ιχνηλατείται η αναβίωση της ολέθριας πολιτικής του λαλιωτικού «σκληρού ροκ». Που θα πει αντιδεξιά ρητορεία, ψευτοαριστερή σπέκουλα, εκμετάλλευση και υπερλειτουργία λαϊκών συμβόλων, παρωχημένη προπαγάνδα με ξερονήσια και επάρατες. Πράγματα δηλαδή που πια δεν έχουν απήχηση στην εκλογική βάση και που προδίδουν μπερτόλδιες εμμονές και στρατηγικές Πινόκιο. Ο κ. πρωθυπουργός, όντας εγκλωβισμένος σε απόλυτες καταστάσεις και ακραία προβλήματα –οικονομικά, κοινωνικά, ηθικά–, σκεπτόμενος σαν αληθινός ηγέτης και όχι σαν κομματάρχη ενός εκφυλισμένου μηχανισμού, θα όφειλε, αντί μικροπολιτικών αντιπερισπασμών, να προκηρύξει εκλογές για το φθινόπωρο υπερβαίνοντας δυναμικά τον υφιστάμενο γόρδιο δεσμό. Και τούτο γιατί η χώρα βρίσκεται εκτεθειμένη ενώπιον του προβληματικού, του χαοτικού 2004 και χρειάζεται μίαν ηγεσία που να διαθέτει ψυχολογική ηρεμία και βάθος χρόνου ώστε ν' αντιμετωπίσει τον επερχόμενο κυκεώνα.

Σήμερα το ΠΑΣΟΚ έχει απολέσει κάθε έξωθεν καλή μαρτυρία και δεν δικαιούται να ταλαιπωρεί περαιτέρω τον τόπο με νεποτισμούς, αρχηγικές φιλοδοξίες και διαπλεκόμενα σκάνδαλα. Θα μου πείτε, δεν έχει εκπνεύσει η λαϊκή εντολή – και θα έχετε δίκιο. Μόνο που η νυν ιστορική συγκυρία απαιτεί άμεση αλλαγή και άμεση κάθαρση. (Τι ειρωνεία, και οι δύο αυτές λέξεις κάποτε αποτελούσαν σημαίες και συνθήματα του ΠΑΣΟΚ.) Ο κ. Σημίτης θέλει να καταγραφεί ιστορικά ως ηγέτης ανάλογος του Κωνσταντίνου Καραμανλή και ως πολιτικός που θέτει υπέρνω όλων το συμφέρον του τόπου και όχι το προσωπικό ή το κομματικό όφε-

λος. Τώρα, νομίζω, είναι η ώρα να το αποδείξει. Αλλιώς η ιστορική κρίση του μέλλοντος θα είναι αμείλικτη. Η ασυμφωνία εκλογικού σώματος και κοινοβουλίου είναι προφανής και η λαϊκή δυσφορία εντονότατη. Μόνον όσοι βρίσκονται περικλείστοι σε γυάλινους τοίχους, σε Wall ενός πολιτικού ριάλιτι ή στη Φάρμα ενός παραδείσου ου-τόπου, αδυνατούν να την ακούσουν.

Απ' την άλλη πλευρά το «όπλο» μιας πρόωρης προσφυγής στις κάλπες ήταν ανέκαθεν ατού των ελλήνων πρωθυπουργών. Γιατί όχι και τώρα; Γιατί να μην εκλεγεί μια κυβέρνηση που θα μπορέσει να διεκπεραιώσει με κύρος την ωρολογιακή βόμβα της Ολυμπιάδας και ν' ανανεώσει τη δυναμική μιας καταπτομένης αγοράς; Δε βλέπει ο κ. Σημίτης πως παρά τα έργα σ' όλη την Ελλάδα και το Γ' ΚΠΣ δεν κουνιέται στην πραγματικότητα ούτε φύλλο; Δεν αντιλαμβάνεται ο ίδιος ότι του απέλιπαν πλέον οι δυνατότητες ανάδρασης; Ούτε έναν ανασχηματισμό -ηγούν το μείζον επικοινωνιακό τρυκ του ΠΑΣΟΚ- δεν μπορεί να πραγματοποιήσει. Και τούτο γιατί αδυνατεί να μετακινήσει ή να στείλει σπίτι του τον Γιωργάκη, τον Βαγγέλη, τον Άκη, το Χριστοδουλάκη, τη Βασούλα κι όλα τα υπόλοιπα υποκοριστικά του κινήματος. Από κοντά και ο Ρέππας, ο Χρυσόχοϊδης, ο Γιάννος, ο Βερελής, ο Πρωτόπαπας, ο Δρυς (!) κ.ο.κ. Εκτός κι αν κάνει ανασχηματισμό για να μετακινήσει τον Λάζαρο Λωτίδη ή τον Τηλέμαχο Χυτήρη.

Βέβαια ο κ. Σημίτης ελπίζει και προσδοκά και επενδύει σ' έναν λαό τον οποίο έχουν συστηματικά εκμαυλίσουν οι «εκπολιτιστές» του, οι ιδιοκτήτες του Mega, του Antenna, του Μέγαρου και των καλλιστειών· έναν λαό που απολαμβάνει με συντριπτικά ποσοστά τα ριάλιτι σαν την τέχνη του εφικτού και την πολιτική σαν την τέχνη του ανέφικτου. Βλέπεις, στα «παιχνίδια της πραγματικότητας» όλοι ελπίζουν -ακόμη και η κυρα-Ρούλα- στην εύνοια της τύχης, στην τελική επικράτηση. Επιτρέπεται όμως ένας πρωθυπουργός να λειτουργεί, κι αυτός, σαν παίκτης και ν' αντιμετωπίζει την πολιτική σαν ριάλιτι προσδοκώντας να είναι ο Τσάκας κι όχι η Δεβόρα;

Αλλά και σ' επίπεδο καθαρής πολιτι-

κής πρακτικής, η απραξία και το τέλμα δεσπόζουν, εφόσον ούτε τα σκουπίδια δεν μπορούν να διαχειριστούν ώστε να δώσουν, οι ταγοί μας, στο Λεκανοπέδιο μια λύση με προοπτική χρόνου και χωρίς να υπολογίζουν το πολιτικό κόστος. «Δειλοί, μοιραίοι κι άβουλοι αντάμα», νομίζουν παρά ταύτα ότι μπορούν ν' αλλάξουν την προδιαγεγραμμένη πλέον πορεία των γεγονότων, υπολογίζοντας σε μια «ψυχολογία της ύαινας»: που θα πει πως μας αντιμετωπίζουν ήδη σαν πτώματα που δεν θυμώνουν, δεν αντιδρούν, δεν εναντιώνονται. Ε λοιπόν, ας τα ξαναπούμε στεντορεία τη φωνή: οι άνθρωποι αυτοί είναι επικίνδυνοι ανάλγητοι, αμετανόητοι, αδίστακτοι. Ο εκσυγχρονισμός (τους) απέτυχε

παταγωδώς, λειτουργώντας ως νεοφιλελευθερισμός υπό σοσιαλιστική λεοντή. Δεν πειθόμαστε από τα ψευδοδιλήματά τους ή τις αριστερές κορόνες τους. Δεν φοβόμαστε λοιπόν τη ΝΔ και δεν έχουμε κανένα πρόβλημα ως αριστεροί, να ανέλθει στην εξουσία εφόσον της δώσει την πλειοψηφία ο κυρίαρχος λαός. Εμείς υποστηρίζουμε, πάλι, σταθερά, την άρση του δικομματισμού και την ενίσχυση της αριστεράς, ως μόνης δύναμης να εξορκίσει τη μελαγχολία και την παρακμή των ημερών. Αυτές δηλαδή τις παθογένειες για τις οποίες ο κ. πρωθυπουργός, παραδόξως, σεμνύνεται και κομπάζει.

ΜΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ

ΠΕΜΠΤΗ 29 ΜΑΪΟΥ

- Αρνητικά τα πρωινά νέα για τις «θετικές» επιστήμες στις εξετάσεις. Μετά τις περιπέτειες με τη φυσική, σειρά σήμερα έχουν τα μαθηματικά. 49... κατασκευαστές μαθηματικών συμφωνούν ότι το υποερώτημα 4γ απευθυνόταν στον Αϊνστάιν. Αλλά οι μαθηματικές διάνοιες της επιτροπής θεμάτων τον Αϊνστάιν τον έχουν για ψωμοτύρι.

- Με το χειρισμό της γλώσσας όμως φαίνεται ότι τα πάνε καλύτερα. Το 13,8% των εργαζομένων στην Ελλάδα εργάζεται ήδη με «ευέλικτο ωράριο», σύμφωνα με την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία η οποία είναι εναρμονισμένη με την κυβερνητική γλώσσα. Σύμφωνα πάντα με την ίδια γλώσσα, «ευέλικτο» σημαίνει το αντίθετο του «σταθερού ωραρίου». Και «σταθερό» ωράριο είναι το πολύ γνωστό, κλασικό και κεκτημένο τον τελευταίο αιώνα «οκτάωρο». Καταργούμε πρώτα τη λέξη και μετά σειρά έχει η κατάσταση. Φυσικά υπάρχει και το χειρότερο «καθόλου ωράριο», των ανέργων.

- Θα μου πείτε ότι ευτυχώς μας μένει το... εύελικτο διάλειμμα για καφέ και κανένα τσιγαράκι! Όμως πάει και το τσιγαράκι. Υπογράφουν σήμερα συμφωνία για απαγόρευση του καπνίσματος στους χώρους εργασίας και στον ιδιωτικό τομέα.

- Δήλωση του Πολ Γούλφοβιτς στο Βάνιτι Φερ: «Για γραφειοκρατικούς λόγους συμφωνήσαμε σε αυτόν τον λόγο, τα όπλα μαζικής καταστροφής (ως δικαιολογία για να επέμβουμε στο Ιράκ), επειδή ήταν ο μοναδικός λόγος στον οποίο όλοι μπορούσαν να συμφωνήσουν.» Απαντώντας στο γιατί δεν έχουν βρεθεί ακόμα τα όπλα μαζικής καταστροφής του Σαντάμ, ο Γούλφοβιτς για μια φορά ίσως στη ζωή του είπε την αλήθεια.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 30 ΜΑΪΟΥ

- Το «πολυκατάστημα

ΕΛ.ΠΕ.» και το «περίπτερο Πετρόλα» (κατά τους χαρακτηρισμούς των εργαζομένων) πρόκειται να συγχωνευτούν. Η ανακοίνωση, σύμφωνα με τον Τύπο, αιφνιδίασε και τον Βαρδή Βαρδινογιάννη, ο οποίος στη Γ.Σ. των μετόχων της Μότορ Όιλ χαρακτήρισε το θέμα καθαρά πολιτικό και είπε ότι «εξαρτάται από τις κυβερνήσεις να κάνουν ιδιωτικοποιήσεις ή κρατικοποιήσεις». Προφανώς εννοούσε ότι κρατικοποιείται η «Πετρόλα» και άρα δεν ιδιωτικοποιούνται τα ΕΛ.ΠΕ., όπως αρμόζει στις κεντροαριστερές επιλογές μιας σοσιαλιστικής κυβέρνησης.

- Ο οποιοσδήποτε Έλληνας πολίτης αν αγόραζε από το δημόσιο 120 στρέμματα επί 45 εκατομμύρια (δρχ.) το στρέμμα, μιας έκτασης πρασί-νου δίπλα στη θάλασσα θα πετύχαινε τιμή λαχείο. Και αν δύο μήνες αργότερα διπλασιαζόταν και ο συντελεστής δόμησης θα μιλούσαμε για κανονικό τζακ ποτ! Το... οικοπεδάκι είναι στη Βουλιαγμένη και η συγκεκριμένη αγοραπωλησία και μετατροπή του συντελεστή επιτρέπει να οικοδομηθούν αλλα 23.000 τ.μ. στον «Αστέρα». Το τζακ ποτ τσάντισε τον τέως Πρόεδρο Έβερτ και κατέθεσε επίκαιρη ερώτηση στη Βουλή. Απορούμε γιατί. Κάτι τέτοια αποτελούν θρίαμβο της ελεύθερης αγοράς...

ΣΑΒΒΑΤΟ 31 ΜΑΪΟΥ

- Την πεποίθησή του ότι η μόνη συμμαχία που εγγυάται την ασφάλεια της Ευρώπης είναι και θα παραμείνει το ΝΑΤΟ, εξέφρασε στην Καθημερινή ο γερμανός πτέραρχος και πρόεδρος της Στρατιωτικής Επιτροπής του ΝΑΤΟ Χέραλντ Κουγιούτ.

Είπε ακόμα ότι δεν υπάρχει πρόθεση δημιουργίας ευρωπαϊκού στρατού στο ορατό μέλλον.

- Τέτοιες πεποιθήσεις ηρεμούν και τον πλανητάρχη Μπους, ο οποίος διάλεξε την Πολωνία και έστειλε μήνυμα

συμφιλίωσης των ΗΠΑ με τα κράτη που διαφώνησαν με τη στρατιωτική επέμβαση στο Ιράκ. «Η Ε.Ε. και οι ΗΠΑ δεν βρίσκονται σε διαμάχη» είπε. Λογικό, καθώς οι «διαμάχες» για στρατιωτικές επεμβάσεις προϋποθέτουν «αντίπαλα στρατόπεδα», όχι «συμμάχους». Οι «σύμμαχοι», ως γνωστόν, αργά ή γρήγορα «τα βρίσκουν» μεταξύ τους...

ΚΥΡΙΑΚΗ 1 ΙΟΥΝΙΟΥ

- Όσοι έχουμε –και μάλλον είμαστε πολλοί– συνδυάσει τη συνήθεια του πρωινού κυριακάτικου καφέ με την ανάγνωση του Τύπου, συμπεραίνουμε σήμερα, διαβάζοντας Ελευθεροτυπία, ότι έχουμε την πιο ακριβή συνήθεια πανευρωπαϊκά. Στη χώρα μας ο σερβιρισμένος καφές κοστίζει 3,4 ευρώ και είναι ο ακριβότερος. Στην Πορτογαλία κοστίζει 1,88, στην Ολλανδία 2,1 και στη Γαλλία 1,85.

Στο ίδιο δημοσίευμα αναφέρεται ότι το κόστος ζωής στην Ελλάδα πλησιάζει το μέσο όρο της Ευρώπης –στο 90%– αλλά ο μέσος μισθός του Έλληνα παραμένει στο 57,3%.

- Πίνοντας πάντα τον πολυτελή καφέ μου, διαβάζω «τα ψιλά γράμματα» της πολυτελούς συμφωνίας για τη συγχώνευση των Ελληνικών Πετρελαίων με την Πετρόλα που αποκαλύπτει η Καθημερινή. Ο όμιλος Λάτση έχει διασφαλίσει τη δυνατότητα να ελέγξει τη σύνθεση του μετοχικού κεφαλαίου αλλά και τη διοίκηση της εταιρείας στο προσεχές μέλλον. Όταν αυτή τη στιγμή αγοράζει μόλις το 16,5%.

- Αυτός ο αέρας χλιδής με ακολουθεί ως το βράδυ. Ανοίγω την πολυτελή μου τηλεόραση και βλέπω στα δελτία ειδήσεων τον πρόεδρο-«G Ξ(όφαλτσο)» Σημίτη να ανταλλάσει χειραψία με τον πλανητάρχη-«G1» Μπους στο Εβιάν. Εκεί που συνεδριάζουν οι «G8». Το λέει και ο ρεπόρτερ για να εμπεδώσουμε τι βλέπουμε, «αντάλλαξε χειραψία με τον πρόεδρο των ΗΠΑ». Ε,

ρε μεγαλεία!

- Τον αέρα χλιδής, λάμψης και μεγαλείου μου τaráσσουν καμιά 120.000... αναρχικοί και... εκκολαπτόμενοι... τρομοκράτες που διαδήλωναν κατά της νομιμότητας του κλειστού διευθυντηρίου των G8.

- Ο άλλος «G Ξ(όφαλτσο)» πρόεδρος της Βραζιλίας Λουίς Ινάσιο Λούλα πρότεινε τη δημιουργία ενός Παγκοσμίου Ταμείου κατά της Πείνας από τη φορολόγηση των πωλησέων όπλων!! Έτσι ο αέρας χλιδής χρωματίστηκε και από το απαραίτητο φιλόπτωχο πνεύμα.

ΔΕΥΤΕΡΑ 2 ΙΟΥΝΙΟΥ

- Προβληματάκια για τον Τζορτζ Τένετ, επικεφαλής της CIA. Δημοκρατικοί και Ρεπουμπλικάνοι γερουσιαστές ζητούν τη διεξαγωγή έρευνας με σκοπό να διαπιστωθεί η αξιοπιστία των πληροφοριών των αμερικανικών μυστικών υπηρεσιών σχετικά με τα όπλα μαζικής καταστροφής στο Ιράκ.

- Εξάγουμε δημιουργική λογιστική και στη Ρουμανία: Έτσι η ηγεσία του ΟΤΕ ζήτησε από τη ρουμανική κυβέρνηση να μείνουν ανοικτοί οι ισολογισμοί της Romtelecom και της θυγατρικής εταιρείας κινητής τηλεφωνίας Cosmote, κατά παρέκκλιση της νομοθεσίας. Έτσι θεωρούν ότι θα αντιμετωπιστεί το μεγάλο άνοιγμα από την επένδυση στη Ρουμανία. Υπόθεση που θωρείται συνδεδεμένη με την Intracom.

ΤΡΙΤΗ 3 ΙΟΥΝΙΟΥ

- Η Γαλλία και η Αυστρία στη δίνη απεργιών για την κατάργηση κεκτημένων δικαιωμάτων των εργαζομένων, που περιλαμβάνουν τα νομοσχέδια για τη μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος. Στην Ελλάδα το ασφαλιστικό σύστημα απειλείται με κατάρευση εδώ και χρόνια...

ΤΕΤΑΡΤΗ 4 ΙΟΥΝΙΟΥ

- Διαπλεκόμενοι κατά διαπλεγμένων σήμερα στη Βουλή. Η πολυδιαφημισμένη ως

υπερπαραγωγή προαναγγελ-
λόμενη κόντρα πρωθυπουρ-
γού Σημίτη και προέδρου Κα-
ραμανλή απεδείχθη τελικά
φούσκα. Σαν αυτή του χρημα-
τιστηρίου. Όλα κύλησαν ομα-
λά και «ονόματα δεν είπαν, οι-
κογένειες δεν έθιξαν», που λέ-
ει κι ο κυρίαρχος λαός όταν
κουτσομπολεύει.

• Γίνεται χαμός με το βιβλίο
της γερουσιαστού Χίλαρυ. Δεν
είναι τα 8 εκ. δολάρια που πή-
ρε ως αμοιβή που με εντυπω-
σιάζουν (σίγουρα «παίζει» με
πολύ μεγαλύτερα πακέτα). Κυ-
ρίως μου κάνει εντύπωση που
μονοπωλεί το παγκόσμιο εν-
διαφέρον το πώς είδε η γυναί-
κα του πρώην πλανητάρχη αυ-
τό που έκανε ο πλανητάρχης
στη Μόνικα και όχι το τι έκανε
στον πλανήτη.

ΠΕΜΠΤΗ 5 ΙΟΥΝΙΟΥ

• Παγκόσμια ημέρα περιβάλ-
λοντος. Η υπουργός ΠΕΧΩΔΕ
Βάσω κάνει εκδήλωση στο
Ζάππειο. Τόσο άσχημα είναι
τα πράγματα.

• Τον επιχειρηματία Σωκράτη
Κόκκαλη και οποιονδήποτε άλ-
λο συνεργό του μήνυσε το
Εθνικό Ίδρυμα Αθλημάτων της
Ομοσπονδίας της Ρωσίας για
την υπόθεση της εγκατάστα-
σης Λόττο στη Ρωσία και την
προκαταβολή των 15 εκ. δολα-
ρίων που είχε πάρει με την
υπογραφή της σχετικής σύμ-
βασης. Τον κατηγορούν για
πλαστογραφία και τον χαρα-
κτηρίζουν επικίνδυνο.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 6 ΙΟΥΝΙΟΥ

• Ημέρα λαϊκής αγοράς σήμε-
ρα και η εξηντάχρονη σπιτο-
νοικοκυρά μου πρωί-πρωί μου
ζητά να την πληροφορήσω
πώς θα μπει στο «παρατηρη-
τήριο τιμών στο internet για τις
νοικοκυρές» που «άκουσε στις
ειδήσεις». Την παρέπεμψα
στους Ευαγγελάτο, Καψή
κ.λπ.

• 720 καλλιτέχνες από 24 χώ-
ρες της Ευρώπης και της Με-
σογείου, ηλικίας από 18 έως
30 ετών, έχουν δώσει ραντε-
βού στο Ίλιον στην 11η Μπιεν-
νάλε. Μέχρι τις 15 Ιουνίου θα

προλάβω να διαμορφώσω
άποψη.

ΣΑΒΒΑΤΟ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ

• Αρχή του τέλους για την
εθνική κυριαρχία των κρατών
μελών της Ε.Ε. πρόκειται να εί-
ναι συμφωνία που αναμένεται
να υπογραφεί στις 25 Ιουνίου
στην Ουάσιγκτον μεταξύ ΗΠΑ
και Ε.Ε. Το τελικό κείμενο
εγκρίθηκε σήμερα από τους
υπουργούς Δικαιοσύνης της
Ε.Ε. και προβλέπει την έκδοση
στις ΗΠΑ πολιτών της Ε.Ε.,
υπόπτων, καταδικασθέντων ή
και αθωωθέντων σε κράτος
μέλος της Ε.Ε. για πάσης φύ-
σεως ποινικά αδικήματα. Η
συμφωνία έχει και αναδρομική
ισχύ. Άλλη μια «επιτυχία» της
ελληνικής Προεδρίας....

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΙΟΥΝΙΟΥ

• Γκάλοπ, γκάλοπ, γκάλοπ...
σε ραδιόφωνα, τηλεοράσεις,
εφημερίδες, παντού, έχουν
αρχίσει να πυκνώνουν τα γκά-
λοπ. Χτυπάνε κυρίως τις Κυ-
ριακές. Ποιος είναι καταλλη-
λότερος για πρωθυπουργός;
Ποιο κόμμα θα ψηφίζατε; Ποι-
ος είναι ο πιο δημοφιλής πολι-
τικός; Ποιος είναι ο καλύτερος
δελφίνος;
Προτιμώ σε τέτοιες περιπτώ-
σεις να πίνω τον πολυτελή κα-
φέ μου διαβάζοντας κανά βι-
βλίο...

ΔΕΥΤΕΡΑ 9 ΙΟΥΝΙΟΥ

• Το δίδυμο του «καλού» και
του «κακού» ανακριτή μου θυ-
μίζει η πολιτική κατάσταση
στην Τουρκία σε σχέση με τα
ελληνοτουρκικά. Από τη μία οι
«κακοί» στρατηγοί και από την
άλλη οι «καλοί» πολιτικοί. Στο
«Αιγαίο χωρίς όρια», κατά τον
στρατηγό Οζκιόκ, τουρκικά
F16 «αναχαίτισαν»(!) Μπόινγκ
της Ολυμπιακής, εντός του
FIR Αθηνών πάνω από τα Ψα-
ρά. Έκαναν χρήση και πυραύ-
λων πάτριот. Και όλα αυτά ενώ
βρίσκεται σε εξέλιξη και τουρ-
κική άσκηση.

Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα με
εντολή του αρχηγού ΓΕΕΘΑ ο
μισός στόλος του πολεμικού
ναυτικού να βρεθεί στο Αιγαίο,

ενώ διατάχθηκε και τριλεπτή
ετοιμότητα στις μονάδες της
πολεμικής αεροπορίας.

• Τα «ξανάφτιαξαν» κυβέρνη-
ση με ΣΕΒ μετά τη σημερινή
συνάντηση Σημίτη-Χριστοδου-
λάκη με το προεδρείο του
ΣΕΒ. Μπα; Τα είχαν χαλάσει;

ΤΡΙΤΗ 10 ΙΟΥΝΙΟΥ

• Το κείμενο της Σύμβασης
που προβλέπεται να υπογρα-
φεί στην Ουάσιγκτον στις 25
Ιουνίου μεταξύ Ε.Ε. και ΗΠΑ
σχετικά με «την έκδοση και τη
δικαστική συνδρομή για την
καταπολέμηση της εγκληματι-
κότητας» που ενέκριναν το
προηγούμενο Σάββατο ομό-
φωνα οι υπουργοί Δικαιοσύ-
νης της Ε.Ε., απασχολεί τους
ευρωπαίους πολιτικούς, νομι-
κούς και διανοούμενους τις τε-
λευταίες ημέρες.

Πρόκειται για μια Σύμβαση
που μπάζει από το παράθυρο
και τη νομιμοποίηση της θανα-
τικής ποινής. Ευρωπαϊκό Κοι-
νοβούλιο, Διεθνής Αμνηστία,
Δικηγορικοί Σύλλογοι της Ε.Ε.
και κινήσεις για τα ανθρώπινα
δικαιώματα, ασκούν καταλυτι-
κή κριτική. Ο υπουργός Πε-
τσάλνικος ισχυρίζεται ότι χω-
ρίς αυτές τις συμφωνίες η έν-
νομη προστασία θα ήταν «ε-
λαττωμένη και ατελής». Η

αντεπίθεση της βαρβαρότη-
τας...

ΤΕΤΑΡΤΗ 11 ΙΟΥΝΙΟΥ

• Νέος κύκλος ανακρίσεων
άνοιξε για τον Σωκράτη Κόκ-
καλη μετά την παραγγελία του
εισαγγελέα του Αρείου Πάγου
Ε. Κρουσταλάκη. Κατασκο-
πία σε βαθμό κακουργήματος,
απάτη σε βαθμό κακουργήμα-
τος, υπεξαίρεση σε βαθμό κα-
κουργήματος, νομιμοποίηση
εσόδων από εγκληματικές
δραστηριότητες (ξέπλυμα
βρόμικου χρήματος) σε βαθμό
κακουργήματος, ενεργητική
δωροδοκία κατά συρροή και
κατ' εξακολούθηση σε βαθμό
κακουργήματος και δωροδο-
κία σε βαθμό πλημμελήματος,
είναι οι έξι κατηγορίες που τον
βαρύνουν.

• Ο πρόεδρος Καραμανλής
περιμένει ήδη τα δίδυμά του.
Κι εγώ προσπαθώ να θυμηθώ
από πότε εν ενεργεία αρχηγός
της αξιωματικής αντιπολίτευ-
σης περίμενε γεννητούρια.
Δεν καταφέρνω να θυμηθώ κά-
ποιον. Το εκλαμβάνω ως καλό
σημάδι. Με το καλό λοιπόν και
κλείνω έτσι θετικά την ημέρα
και το δεκαπενθήμερο.

'Αλλα λόγια ν' αγαπιόμαστε

Στο «κοινωνικό κράτος», το οποίο παρουσίασε ως ακρογωνιαίολίθο της πολιτικής που ακολούθησε μέχρι σήμερα η κυβέρνησή του, αναφέρθηκε ο πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης κατά τη συζήτηση των πολιτικών αρχηγών στη Βουλή, την περασμένη εβδομάδα, με θέμα την οικονομία.

Ανάμεσα στα επιχειρήματά του η συγκράτηση των κομίστρων στα μαζικά μέσα μεταφοράς, κάποιες αυξήσεις συντάξεων, ιδιαίτερα των αγροτών, και κορυφαία η δημιουργία του «παρατηρητηρίου τιμών», από το οποίο οι καταναλωτές προσανατολίζονται, μέσω... Ίντερνέτ, για τα καθημερινά ψώνια τους.

Αυτό το τελευταίο μάλιστα θεωρήθηκε τόσο πετυχημένο, ώστε να εμπνεύσει στον υπουργό Ανάπτυξης Άκη Τσοχατζόπουλο μια νέα ιδέα, του «συνηγόρου του καταναλωτή», αντίστοιχη με εκείνη του «συνηγόρου του πολίτη», των «κέντρων εξυπηρέτησης πολιτών», του «αστυνομικού της γειτονιάς» και άλλων.

Καθαρά προεκλογική όμως η ομιλία του πρωθυπουργού, δεν έπεισε, όπως άλλωστε δεν έπεισε και η αντίστοιχη ομιλία του αρχηγού της ΝΔ Κώστα Καραμανλή, ο οποίος ανάμεσα στις αντιπολιτευτικές «κραυγές» για «λουκέτα», για διαφθορά και διαπλοκή-λες και το κόμμα του είναι άσχετο με τέτοιες διαδικασίες και φαινόμενα- ξεφούρνισε και την υπόσχεση ότι όταν έλθει στην κυβέρ-

νηση θα κάνει «πλήρη απογραφή» της ανεργίας σε όλη την επικράτεια.

Έτσι οι τιμές στην αγορά αντιμετωπίζονται ως θέμα στατιστικής και η ανεργία ως θέμα λογιστικό, αν και ούτε ο κ. Σημίτης μίλησε για μείωση των τιμών, ούτε και ο κ. Καραμανλής για μείωση της ανεργίας. Τέτοια κοινωνική ευαισθησία! Απουσίαζαν άλλωστε και πολλά άλλα, απλά μεν αλλά σημαντι-

τιών που «μεταναστεύουν», μεταφέροντας στις γειτονικές χώρες αποικιακές νοοτροπίες, συνήθειες και τρόπους εκμετάλλευσης που τελικά εκθέτουν την Ελλάδα και πλήττουν ανεπανόρθωτα το όποιο κύρος διαθέτει ακόμα.

Και βεβαίως «παρέλειψαν» και οι δύο να ενημερώσουν τους έλληνες πολίτες, για τους οποίους άλλωστε (ας μη γελιόμαστε) προ-

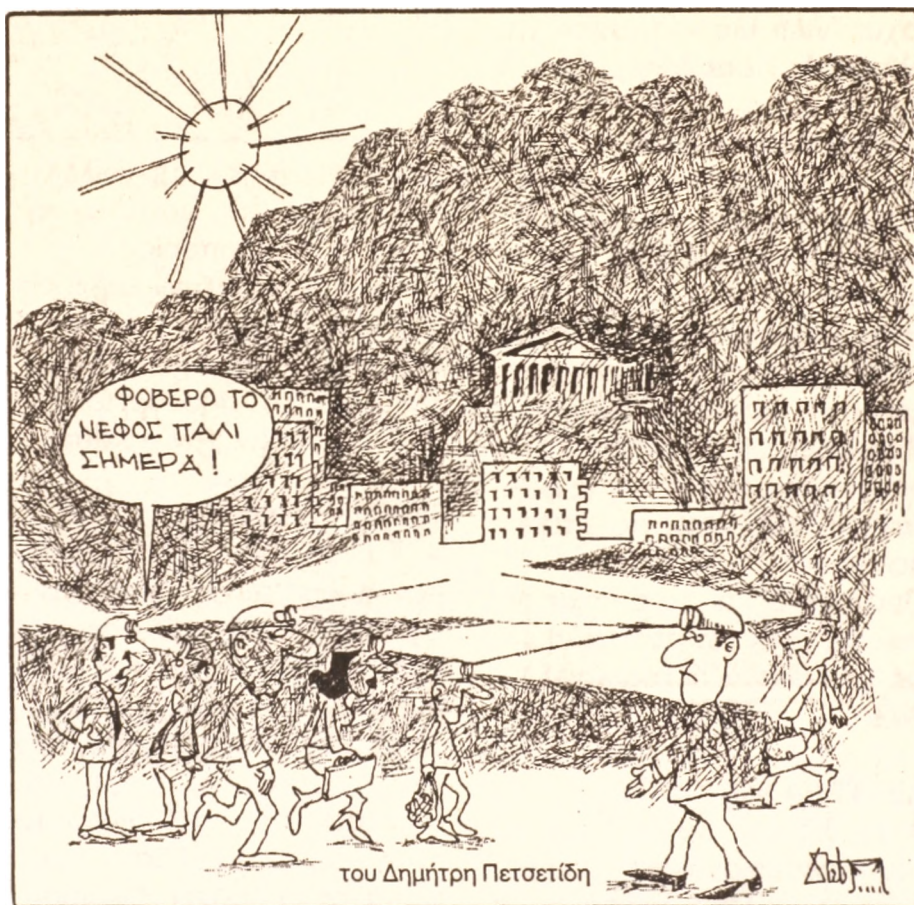
ως, με τους λαούς του τρίτου κόσμου. Αποφάσεις που βαρύνουν ήδη τη δική μας -Ευρωπαϊκή- Ένωση, η οποία όχι μόνο τις έχει υιοθετήσει αλλά και άμεσα ή έμμεσα έχει αρχίσει να τις εφαρμόζει.

Πέρα από αυτά, τόσο ο κ. Σημίτης όσο και ο κ. Καραμανλής δεν έδωσαν καμία σημασία σε ένα άλλο αναφαίρετο δικαίωμα των πολιτών, της ποιότητας των συνθηκών ζωής, στα αστικά κέντρα και κυρίως στην πρωτεύουσα, αλλά και στην περιφέρεια. Δεν αναφέρθηκαν καθόλου στις περιβαλλοντικές αλλοιώσεις και στη μόλυνση που έχουν φτάσει σε άκρως επικίνδυνα πλέον επίπεδα, πνίγοντας κυριολεκτικά τους πολίτες στις γειτονιές της Αθήνας και ιδιαίτερα τα παιδιά μέσα και έξω από τα σχολεία, ή στα δημόσια έργα που, εν ονόματι της «Ολυμπιάδας 2004», έχουν μετατρέψει ολόκληρο το Λεκανοπέδιο σε ένα απέραντο γιαπί, προκαλώντας πραγματικό χάος.

Όπως δεν αναφέρθηκαν στις καταστροφές που συντελούνται ήδη ή μεθοδεύονται, με το ξεπούλημα όλων των ακτών, των βουνών, των δασικών εκτάσεων και κάθε ελεύθερου χώρου που θα μπορούσε να αποτελέσει πηγή κέρδους για κάποιους αετονύχηδες ιδιώτες.

Απλώς, όλα αυτά είναι θέματα που «καίνε» και δεν προσφέρονται ούτε για κυβερνητική, αλλά ούτε και για αντιπολιτευτική προπαγάνδα, και μάλιστα προεκλογική.

Τ.Κ.Δ.

κότατα για τους πολίτες θέματα, όπως η καταστρατήγηση, με την ανοχή και ακόμα με τη σύμπραξη του κράτους, θεμελιωδών κατακτήσεων των εργαζομένων, οι παράνομες, απάνθρωπες και ανεξέλεγκτες απολύσεις, η άγρια εκμετάλλευση της εργοδοσίας σε βάρος ελλήνων και ξένων εργαζομένων, που στρέφει τον ένα εναντίον του άλλου, αλλά και η απαράδεκτη συμπεριφορά μερίδας επιχειρημα-

κήθηκε η συζήτηση, ότι το διεθνές «κονκλάβιο» που ρυθμίζει τα της νέας τάξης -διάβαζε G8- πήρε ήδη τις αποφάσεις του για τη συρρίκνωση, μέχρι πλήρους εξαφάνισης, του κοινωνικού κράτους που είχε προσφερθεί στο δυτικό κόσμο σαν απάντηση στον κομμουνιστικό κίνδυνο και για το οποίο τώρα θα κληθούμε όλοι να πληρώσουμε τον... λογαριασμό και να εξισωθούμε, προς τα κάτω βεβαί-

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΟΒΙΔΙΟΣ Ο ΑΝΤΙΔΙΑΠΛΕΚΟΜΕΝΟΣ...

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ 9002

ΑΙΣΧΟΣ! ΠΑΣΟΚ ΚΑΙ ΔΕΞΙΑ ΣΚΟΤΩΝΟΝΤΑΙ
ΠΟΙΟΣ ΘΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕΙ ΠΡΩΤΟΣ ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ
ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΠΑΡΙΣΤΑΝΟΥΝ
ΤΟΥΣ ΠΟΛΕΜΙΟΥΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΟΚΗΣ!

ΕΜΕΙΣ, ΟΙ ΑΡΙΣΤΕΡΟΙ, ΑΠ' ΤΗΝ ΠΛΕΥΡΑ ΜΑΣ
ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΩΤΟΣΤΑΤΗΣΟΥΜΕ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ
ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ ΚΑΙ ΝΑ ΚΑΤΑΓΓΕΙΛΟΥΜΕ
ΤΗΝ ΑΝΕΥ ΟΡΙΩΝ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ!

ΒΕΒΑΙΑ, ΚΙ ΕΜΕΙΣ ΟΦΕΙΛΟΥΜΕ ΝΑ ΠΡΟΣΕΞΟΥΜΕ,
ΩΣΤΕ ΝΑ ΜΗΝ ΑΠΑΞΙΩΘΕΙ ΚΙ ΑΛΛΟ Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ
ΒΙΟΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ, ΣΤΡΕΦΟΜΕΝΟΙ ΜΕ ΓΕΝΙΚΟΛΟΓΙΕΣ
ΚΑΙ ΥΠΕΡΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΕΙΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΚΑΘΕ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΑΡΑΤΟΝΤΑ!

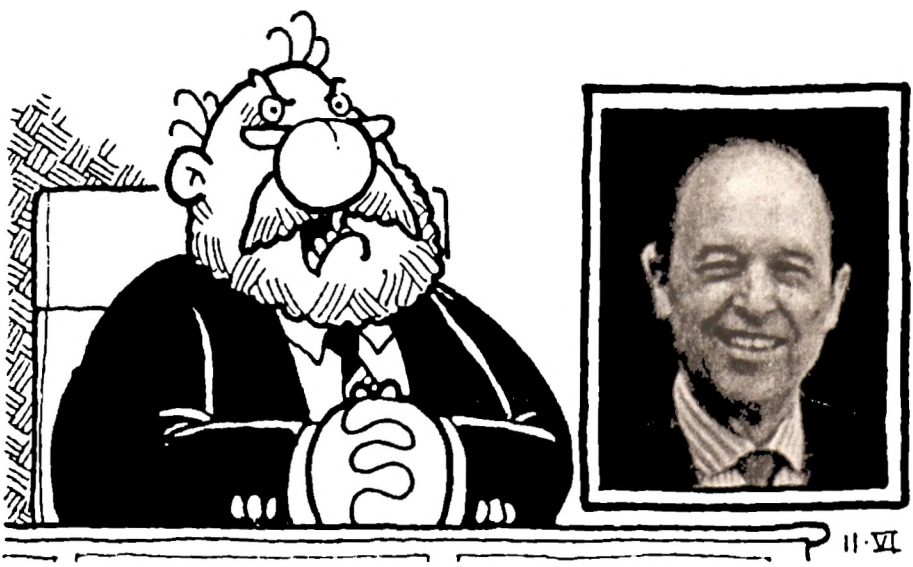

...ΔΙΟΤΙ ΟΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΥΤΟΥ
ΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΤΥΠΙΚΑ ΕΠΙΛΗΨΙΜΕΣ!
ΚΑΙ ΣΤΟ ΚΑΤΩ-ΚΑΤΩ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΞΗΓΗΣΟΥΜΕ
ΚΑΠΟΤΕ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΑΚΗ ΟΤΙ Η ΔΙΑΠΛΟΚΗ ΔΕΝ ΘΑ
ΠΑΨΕΙ ΠΟΤΕ ΝΑ ΥΦΙΣΤΑΤΑΙ!

Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ, ΛΟΙΠΟΝ, ΔΕΝ ΠΡΟΕΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ
ΑΥΤΑ ΚΑΘΑΥΤΑ ΤΑ ΔΙΑΠΛΕΚΟΜΕΝΑ, ΕΦΟΣΟΝ ΑΥΤΑ
ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΗΣΟΥΝ ΝΑ ΔΕΙΧΝΟΥΝ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ
Σ' ΟΣΟΥΣ ΕΙΝΑΙ ΕΜΠΕΙΡΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΜΟΙ!

...Ν' ΑΦΗΣΟΥΜΕ, ΔΗΛΑΔΗ, ΤΟΥΣ ΑΤΣΟΥΜΠΑΛΟΥΣ
ΛΙΓΟΥΡΗΔΕΣ ΤΗΣ ΔΕΞΙΑΣ ΝΑ'ΡΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΙΣΟΥΣΙΑ
ΚΑΙ ΝΑ ΤΑ ΚΑΝΟΥΝ ΜΠΑΧΑΛΟ; ΘΑ ΜΕΙΝΟΥΝ
ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΥΤΑΛΑ ΣΤΟ ΧΕΡΙ!

«...Της Αριστεράς, των Κινήματων και της Οικολογίας...»

Η μικρή ανταρσία της βάσης

του Άγγελου Τσέκερη

Αν και το ζήτημα της μετονομασίας του ΣΥΝ σε «Συνασπισμό της Αριστεράς και της Οικολογίας» έχει τεθεί εδώ και τρία χρόνια, η υπόθεση αυτή παρέμενε ανοιχτή μέχρι και τις τελικές ψηφοφορίες του πρόσφατου προγραμματικού συνεδρίου, παραλίγο μάλιστα να αποτελέσει αιτία μιας μίνι εσωκομματικής κρίσης. Υπεύθυνη γι' αυτό δεν είναι η ιδεολογική απολίθωση της βάσης, όπως ορισμένοι μέσα στο συνέδριο ισχυριζόντουσαν, ούτε κάποια ενδεχόμενη προκατάληψη προς την οικολογία, αλλά μια συσσωρευμένη δυσφορία απέναντι στον τρόπο χειρισμού της υπόθεσης. Σ' αυτό συνέτεινε και η μεθοδευμένη προσπάθεια όλων ανεξαιρέτως των τάσεων της Πολιτικής Γραμματείας να περάσουν το ζήτημα από το συνέδριο χωρίς ψηφοφορίες, με ένα απλό χειροκρότημα. Παραπολιτικά δημοσιεύματα στην *Ελευθεροτυπία* (ο βασικός τρόπος με τον οποίο ασκούν εσωκομματική πολιτική οι διάφορες ομάδες μέσα στον Συνασπισμό), αλλά και ο κομματικός πατριωτισμός της *Αυγής*, ζύμωναν εντατικά τις παραμονές του συνεδρίου την αντίληψη ότι η ευρύτατη συμφωνία των πάντων ήταν δεδομένη και ότι η αλλαγή του τίτλου θα επικυρωνόταν μέσα σε πανηγυρική ατμόσφαιρα. Αυτό φυσικά επιβάρυνε το κλίμα αντί να το συμμαζέψει.

Ακόμα και αν ήταν έτσι, το ζήτημα της τροποποίησης του τίτλου σήκωνε πάρα πολλή κουβέντα, και κουβέντα γύρω από αυτό, επίσης με ευθύνη της ΠΓ, δεν έγινε στην προσυνεδριακή διαδικασία. Το κεντρικό επιχείρημα, ότι η οικολογία στο όνομα του κόμματος θα ενίσχυε την εναλλακτική του φυσιογνωμία και θα το άνοιγε σε ευρύτερες δυνάμεις του οικολογικού χώρου, όχι μόνο δεν είναι αυτονόητο, αλλά αντιθέτως είναι επικοινωνιακά προβληματικό. Άλλωστε δεν υπάρχουν ευρύτερες οικολογικές δυνάμεις. Υπάρχουν περιορισμένες οικολογικές δυνάμεις και ευρύτερες αριστερές δυνάμεις με ισχυρότατη οικολογική συνείδηση, όπως άλλωστε είναι και ο ΣΥΝ. Αν κάποιοι από αυτούς τους ανθρώπους δυσκολεύονται να πειστούν από τον Συνασπισμό, σίγουρα ένας κάπως διαφορετικός τίτλος δεν μπορεί να αλλάξει σημαντικά τα πράγματα. Αντιθέτως, πολύ πιο χρήσιμη θα ήταν μια συνεπέστερη ευθυγράμμιση της δημόσιας εικόνας του κόμματος με τις διακηρυγμένες πολιτικές του θέσεις, που είναι ούτως ή άλλως ιδιαίτερα προχωρημένες για τα ελληνικά δεδομένα. Πέραν αυτού, η οικολογία έχει γίνει ήδη ένα παίγνιο τίτλων και φυσιογνωμίας, από το Οικουμενικό Πατριαρχείο μέχρι τον Δημοσθένη Βεργή, τον Βασίλη Λεβέντη και το κατάστημα που πούλαγε ανάλατα φυστίκια Αιγίνης στην Πανεπιστημίου, με αποτέλεσμα να έχει χάσει την εγγύηση πολιτικής σοβαρότητας και ριζοσπαστικών προθέσεων που διέθετε όταν ο Γιόσκα Φίσερ έσπαγε βιτρίνες. Είναι επομένως φυσικό να χτυπάει κάπως άσχημα τόσο στα μέλη του κόμματος, όσο και στους ανθρώπους τους οποίους υποτίθεται ότι επιχειρεί να προσεγγίσει. Με άλλα λόγια, όποιος θέλει ριζοσπαστική οικολογική φυσιογνωμία, ας την κερδίσει καταλαμβάνοντας πάρκα, πολεμώντας βιομηχανίες, υπουργεία, πολεοδομίες και δημάρχους και σταματώντας τρένα όπως κάνουν στην Ευρώπη.

Αυτή είναι η μία παράμετρος του προβλήματος. Η άλλη αφορά τους συσχετισμούς μεταξύ των τάσεων. Ήταν προφανές ότι για κάποιους ο «ΣΥΝ της Αριστε-

ράς και της Οικολογίας» ήταν στρατηγική εσωκομματική επιλογή, ενώ για κάποιους άλλους συμβιβασμός προκειμένου να διασφαλιστούν άλλα κεκτημένα στις εσωτερικές ισορροπίες. Αυτό το τελευταίο δεν αποτελούσε μυστικό. Πριν την έναρξη του συνεδρίου ήταν ήδη γνωστές οι πιέσεις που ασκήθηκαν στο «Αριστερό Ρεύμα» εντός της ΠΓ να συναινέσει στην αλλαγή του τίτλου, προκειμένου να μην θέσει σε κίνδυνο την συμμετοχή του Συνασπισμού στο Ελληνικό Κοινωνικό Φόρουμ, τη δουλειά για το Ευρωπαϊκό Κόμμα της Αριστεράς και εν γένει όλα τα αριστερά ανοίγματα της τελευταίας περιόδου. Αντιθέτως, οι πραγματικές στοχεύσεις αυτών που σήκωσαν στις πλάτες τους την πρωτοβουλία της μετονομασίας δεν έγιναν ποτέ γνωστές, αφού όλοι στις τοποθετήσεις τους υπήρξαν πολύ προσεκτικοί και περιορίστηκαν σε γενικότερο εγκωμιασμό της οικολογίας, σαν να ήταν ζήτημα που πρώτη φορά έμπαινε σε συνέδριο. Έτσι κατάφεραν να διασπείρουν την καχυποψία, για το «πού το πάει» ο ένας κι ο άλλος με τις οικολογίες, αλλά και για την περίεργη πρεμούρα να κλείσει το θέμα χωρίς ψηφοφορίες και ει δυνατόν χωρίς συζήτηση. Και επειδή σε τέτοιες περιπτώσεις ο καθένας υποψιάζεται αυτό που στην πραγματικότητα φοβάται, φούντωσαν οι κουβέντες για απόπειρα σχετικής από-αριστεροποίησης του κόμματος, για σχέδια ανοιγμάτων στον απολίτικο οικολογικό μεγαλοπαραγοντισμό, για οραματισμό ενός ΣΥΝ τύπου γερμανών Πρασίνων, για παλάτζες των Προεδρικών ώστε να είναι όλοι ευχαριστημένοι, ακόμα και για αφορμή ανασύνθεσης εσωκομματικών συμμαχιών, στα πλαίσια της επικείμενης ήττας του ΠΑΣΟΚ και της αλλαγής του εκλογικού συστήματος. Κάποια απ' όλα αυτά είναι αληθή, κάποια άλλα ίσως σκέτες υπερβολές, για μερικά ίσως να ταίριαζε μία άλλη διατύπωση, η ουσία ωστόσο είναι ότι ήδη υπήρχε πολύ υλικό για ζύμωση στους διαδρόμους ενός προγραμματικού συνεδρίου, εν σχέσει με τη σύμπνοια και την ομοψυχία που επρόκειτο να εκφραστεί μέσα στην αίθουσα.

Ευτυχώς η ηγεσία του κόμματος είδε

αρκετά έγκαιρα ότι η αλλαγή του τίτλου δεν πέρναγε από το συνέδριο. Είχε κάνει δύο σοβαρά λάθη. Το πρώτο είναι λάθος αρχών: Η ανανεωτική αριστερά, που έμαθε όλα τα υπόλοιπα κόμματα πώς γίνονται τα συνέδρια, δεν είναι εξοικειωμένη με ψηφοφορίες «δια βοής», ούτε χαλάει το σαββατοκύριακό της για πανηγυρικές αποφάσεις, των οποίων μάλιστα της διαφεύγει η πολιτική σκοπιμότητα. Το δεύτερο είναι λάθος πολιτικής: το γεγονός ότι συμφώνησαν οι τάσεις στην Πολιτική Γραμματεία, δεν σημαίνει απαραίτητως ότι συμφωνούν και όλοι οι υπόλοιποι, ούτε ότι κάθε σύνεδρος θα κάνει ντε και καλά αυτό που του λέει η τάση του, του αρέσει δεν του αρέσει. Τα λάθη αυτά έδειξαν πάρα πολλά για το πώς οι τάσεις αντιλαμβάνονται το κόμμα, για το πώς αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους, και για το πόσο περιορισμένο είναι το πεδίο στο οποίο είναι σε θέση να ασκήσουν κομματική καθοδήγηση, εν σχέσει με τις υπάρχουσες διαθέσεις και απαιτήσεις των μελών. Από το 2000, το 3ο Συνέδριο του ΣΥΝ είχε διαπιστώσει ότι αυτό το μοντέλο λειτουργίας, που θυμίζει παρατάξεις σε φοιτητικό σύλλογο, στρέφεται κατά της δημόσιας εικόνας του κόμματος, μετατρέπει την κατάκτηση της εσωκομματικής δημοκρατίας σε πρόβλημα φραξιοτισμού και καλλιεργεί τον ασύστολο παραγοντισμό. Η σχετική ανυποληψία στην οποία έχουν περιέλθει οι τάσεις διευκόλυνε φυσικά την εκδήλωση ανυπακοής από ένα σημαντικό τμήμα της κομματικής βάσης, απέναντι σ' αυτήν την ελαφρώς ρουμάνικη μεθόδευση με τις προκάτ πανηγυρικές ομοφωνίες. Πολύ περισσότερο που ο καθένας μέσα στο συνέδριο, άλλος λίγο άλλος πολύ, έχει τη δική του προσωπική ιστορία, τις δικές του μάχες για αυθεντική εσωκομματική δημοκρατία, τη δική του πολιτική αυτοεκτίμηση.

Προ του ενδεχομένου να εκτεθεί η ηγεσία αποτυγχάνοντας να επιβάλει στο σώμα μια ομόφωνη απόφαση, επιχειρήθηκε την τελευταία στιγμή μια «δημιουργική σύνθεση», δηλαδή η προσθήκη των «Κινήματων» μεταξύ της «Αριστεράς» και της «Οικολογίας». Είναι η πρώτη φορά παγκοσμίως, που παράγεται σύνθεση από μία και μοναδική κατατεθειμένη πρόταση και μάλιστα ομόφωνη. Εκ του αποτελέσματος κρίνεται αυτό που κατάλαβαν όλοι εξ αρχής, δηλαδή ότι ήταν μια κίνηση ανώφελη και ελάχιστα χρήσιμη πολιτικά, αφού δεν έπειθε κανέναν από τους αντιρρησίες. Πέραν του ότι δεν απαντούσε στα ζητήματα τακτικών χειρισμών, που ήταν τα σημαντικά, αυτός ο τίτλος δημιουργεί και πολιτικά προβλήματα: ο Συνασπισμός δεν μπορεί να ισχυρίζεται ότι περιέχει κι-

νήματα, τα κινήματα είναι αυτόνομα και ακηδεμόνευτα και αυτά είναι που πρέπει να περιέχουν Συνασπισμό. Η ανεπίσημη διευκρίνιση ότι όποιος ήθελε μπορούσε να το δει όχι ως Συνασπισμό της Αριστεράς (κόμμα) των Κινήματων (κόμμα) και της Οικολογίας (δηλαδή ως Συνασπισμό της Αριστεράς από τη μία, των Κινήματων από την άλλη και της Οικολογίας από την τρίτη), αλλά ως Συνασπισμό της Αριστεράς (παρένθεση) των Κινήματων και της Οικολογίας (κλείνει η παρένθεση), (δηλαδή ως Συνασπισμό της Αριστεράς που είναι Αριστερά των Κινήματων και την Οικολογίας), ελάχιστα συνέβαλε στην ομαλοποίηση της κατάστασης. Εκτός από την αθωότητα, κινδύνευε πλέον να χαθεί και η σοβαρότητα. Κατόπιν τούτου και την ώρα που στο στρατόπεδο της ανυπακοής ωρίμαζε ραγδαία η πρόταση για μετάθεση του ζητήματος στο τακτικό συνέδριο, ή εναλλακτικά για τίτλο «Συνασπισμός της Αριστεράς», άρχισαν από τα παρασκήνια οι απειλές για παραιτήσεις και για αναπόφευκτη εσωκομματική κρίση στα καλά καθούμενα.

Μέχρι την τελευταία μέρα του συνεδρίου, το «Αριστερό Ρεύμα» είχε απολέσει πλήρως τη βάση του και οι «Προεδρικοί» ένα σημαντικό κομμάτι της δικής τους. Έτσι η τελική ψηφοφορία για τον τίτλο ελάχιστη σχέση είχε με Οικολογίες και Κινήματα: το ζήτημα πλέον ήταν αν θα πέρναγε της Πολιτικής Γραμματείας, ή αν θα πέρναγε των συνέδρων που αδιαφορούσαν απροκάλυπτα για τις λεπτές εσωκομματικές ισορροπίες. Ύστερα από μια ολονυκτία εντατικών ιδεολογικοπολιτικών ζυμώσεων (που θα μπορούσε κανείς να τις πει και πιέσεις) έγινε αυτό που επιθυμούσαν και οι μεν και οι δε. Πέρασε της Πολιτικής Γραμματείας, αλλά με ποσοστό περίπου 55% - 45%. Κανείς από το 45% δεν είχε πρόβλημα με την Οικολο-

γία. Η ψηφοφορία είχε να κάνει με τον τρόπο που διευθύνεται το κόμμα.

Ήταν τόσο σημαντικός ο τίτλος για να γίνει όλη αυτή η φασαρία; Προφανώς όχι. Ο Συνασπισμός θα εξακολουθήσει να είναι γνωστός ως Συνασπισμός (σκέτο), η δε ανακατωσούρα που προέκυψε, δυσχέρανε σημαντικά τη διεξαγωγή μιας σοβαρής συζήτησης πάνω στα προγραμματικά και αποδυνάμωσε τον επικοινωνιακό αντίκτυπο του πολύ καλού κειμένου θέσεων που εγκρίθηκε από το σώμα. Αυτό δεν οφείλεται μόνο στο χάρισμα της ανανεωτικής αριστεράς να βρίσκει πάντοτε κάτι για να κάνει συναρπαστικό ένα συνέδριο. Ξεκίνησε καταρχήν από τη σπουδή των ηγετικών κλιμακίων να μετατρέψουν τον τίτλο σε πρωταρχικό ζήτημα του Προγραμματικού, μέσω των διαρροών στον «αστικό» τύπο, ο καθένας για να προωθήσει την δική του στόχευση, εξαπατώντας εν ανάγκη λιγάκι και την πραγματικότητα.

Το σημαντικό συμπέρασμα όμως είναι ότι στον Συνασπισμό, πέραν των γνωστών τάσεων, υπάρχει μια ζωντανή βάση, που σκέφτεται και δρα πολιτικά, έχει οξύτατη αριστερή διαίσθηση και αντιλαμβάνεται άριστα τι είναι σήμερα αναγκαίο και τι είναι ξεπερασμένο. Αυτό φυσικά δεν αλλάζει την εσωκομματική κατάσταση από τη μια στιγμή στην άλλη, αποτελεί όμως αναμφίβολα έναν πολύτιμο μπουσούλα για την κεντρική κομματική καθοδήγηση από δω και στο εξής. Η ύπαρξη αριστερών ανθρώπων με συγκροτημένες απόψεις μέσα στις γραμμές της ανανεωτικής αριστεράς αποτελεί στοιχειώδη προϋπόθεση για να σταθεί στα πόδια του ο χώρος και να προχωρήσει επιτέλους μπροστά. Διότι χωρίς αριστερούς δεν θα υπάρξει ούτε Αριστερά, ούτε Κινήματα. Για να είμαστε ειλικρινείς, ούτε και Οικολογία.

Ψάχνουν την ειρήνη στο «χάρτη»

Η αισιοδοξία που καλλιεργήθηκε μετά την τριμερή συνάντηση στην Άκαμπα της Ιορδανίας, του αμερικανού Προέδρου Τζορτζ Μπους με τους πρωθυπουργούς των Ισραηλινών και των Παλαιστινίων, Αριέλ Σαρόν και Μαχμούντ Αμπάς, για την αποδοχή και εφαρμογή του περίφημου «οδικού χάρτη», εξανεμίσθηκε τελικά πολύ πιο γρήγορα απ' όσο αναμενόταν (ο «χάρτης» αυτός δεν δείχνει ακριβώς τη θέση της ειρήνης) και κανείς δεν μπορεί να προβλέψει ποια θα είναι η συνέχεια, καθώς ο λόγος δόθηκε και πάλι στην ωμή φονική βία.

Η ευθύνη γι' αυτή τη νέα επιστροφή στη βία γέρνει φυσικά, στα μάτια της διεθνούς κοινότητας, προς την πλευρά των Παλαιστινίων και συγκεκριμένα των μαχητικών οργανώσεων που αποφάσισαν τη συνέχιση του ένοπλου αγώνα, με σκοπό την τελική επίτευξη των στόχων τους.

Στην ουσία όμως οι παλαιστινιακές οργανώσεις δεν παραβίασαν καμία εκκεχειρία, αφού δεν είχαν δεσμευτεί για κάτι τέτοιο. Απλώς απέρριψαν δέσμευση του πρωθυπουργού Αμπάς, ο οποίος είχε σπύσει μια εβδομάδα νωρίτερα, ενόψει των διαδοχικών συναντήσεών του με τον Σαρόν και τον Μπους, να υποσχεθεί ότι θα κατέβαλε προσπάθεια για να πείσει τις οργανώσεις να σταματήσουν τη δράση τους.

Και πράγματι συναντήθηκε με τις ηγεσίες των οργανώσεων, αλλά δεν κατάφερε να αποσπάσει καμία δέσμευσή τους για διακοπή των εχθροπραξιών, καθώς ούτε ένας από τους ηγέτες τους δεν πίστεψε στις προθέσεις τόσο του Μπους όσο κυρίως του Σαρόν. Για τον λόγο αυτό και δεν συμφωνούσαν με την υποχωρητική στάση του Αμπάς, όπως δεν συμφώνησαν και με τα αποτελέσματα της συνάντησης στην Άκαμπα. Ήταν λοιπόν αναμενόμενο να επιστρέψουν στη βία, και μάλιστα το έπραξαν με μια αιματηρή επιχείρηση την ευθύνη της οποίας ανέλαβαν από κοινού.

Σημαντικό ρόλο εξάλλου έπαιξε και η στάση του παλαιστίνιου Προέδρου Γιάσερ Αραφάτ, ο οποίος, αμέσως μετά τη συνάντηση του Μπους με τους

δύο πρωθυπουργούς, έσπευσε να απορρίψει τα αποτελέσματά της, με τις συμφωνίες και τις δεσμεύσεις που προέκυψαν από αυτήν, δίνοντας έτσι το έναυσμα που ζητούσαν οι οργανώσεις.

Βέβαια δεν είναι η πρώτη φορά που γίνεται μια συμφωνία στο Ισραήλ, για να τιναχτεί στον αέρα τις επόμενες ημέρες με υπαιτιότητα της μιας ή της άλλης πλευράς. Άλλωστε, κατά τις τελευταίες διαβουλεύσεις στην ισραηλινή ηγεσία, πριν από την έναρξη της διαδικασίας διαλόγου για τον «οδικό χάρτη», ήταν φανερό ότι ο Σαρόν ήλπιζε πως τελικά οι παλαιστινιακές οργανώσεις θα έδειχναν ανυπακοή και θα συνέχιζαν τον ένοπλο αγώνα.

Έτσι τώρα ο ισραηλινός πρωθυπουργός, ο οποίος αντιμετωπίζει επίσης τις επιθέσεις των σκληρών ομοεθνών του που τον κατηγορούν για προδοσία, έχει όλη την άνεση να παίζει το παιχνίδι του εμφανιζόμενος ως μετριοπαθής. Για τον λόγο αυτό την περασμένη Δευτέρα έδωσε εντολή να καταστραφεί ένας παράνομος οικισμός –στην ουσία ένα φυλάκιο με δύο εγκαταλειμμένα τροχόσπιτα– δηλώνοντας ταυτόχρονα ότι θα συνεχίσει την καταστροφή των οικισμών και ότι «κανείς δεν θα τον σταματήσει από την απόφασή του να προχωρήσει στην υλοποίηση του σχεδίου για τη δημιουργία παλαιστινιακού κράτους». Να σημειωθεί όμως ότι, όπως έγινε γνωστό, ο στρατός έχει στα χέρια του έναν κατάλογο με 14 παράνομους οικισμούς, ενώ ο «οδικός χάρτης» προβλέπει την καταστροφή περισσότερων από 140.

Από την άλλη πλευρά, με αφορμή την αιματηρή επίθεση που σημειώθηκε την περασμένη Κυριακή και προκάλεσε τον θάνατο 4 ισραηλινών στρατιωτών και 3 παλαιστινίων «καμικάζι», ισραηλινές δυνάμεις απέκλεισαν και πάλι περιοχές των Παλαιστινίων στη Δυτική Όχθη και εισάβαλαν στη Γάζα.

Πέρα από αυτά, σημαντικό ρόλο έχει παίξει και η επαναλαμβανόμενη δήλωση του Σαρόν ότι σε καμία περίπτωση δεν πρόκειται να επιτρέψει την επιστροφή των παλαιστίνιων προσφύγων που ζουν στον Λίβανο, την Ιορδανία, τη Συρία και άλλες χώρες της περιοχής και που υπολογίζονται σε 3,5-4 εκατομμύρια ψυχές.

Ταυτόχρονα όμως και από την παλαιστινιακή πλευρά, ο πρωθυπουργός Αμπάς που εξακολουθεί να υπολογίζει στον Πρόεδρο Αραφάτ, παρά την επιμονή των Αμερικανών και των Ισραηλινών να τον βγάλουν εντελώς από το πολιτικό παιχνίδι, δηλώνει επίσης ότι δεν προτίθεται να επιχειρήσει με τη βία τον αφοπλισμό των παλαιστινιακών οργανώσεων, όπως ζητά το Ισραήλ, με το βάσιμο επιχείρημα ότι κάτι τέτοιο θα οδηγούσε σε εμφύλιο πόλεμο μεταξύ των Παλαιστινίων. Αντίθετα επιμένει ότι θα προσπαθήσει να τους πείσει με τον διάλογο.

Από την πλευρά της Ουάσιγκτον πάντως, παρά τη σκληρή καταδίκη της τελευταίας αιματηρής επίθεσης, που αποδόθηκε σε «εχθρούς της ειρήνης», ο ίδιος ο Πρόεδρος Μπους έσπευσε να κατευνάσει τα πνεύματα, δηλώνοντας ότι «αναγνωρίζει πως υπάρχουν εξτρεμιστές, ιδιαίτερα στα παλαιστινιακά εδάφη, που θα θελήσουν να τινάξουν στον αέρα την ειρήνη, αλλά ο κόσμος τους έχει πλέον βαρεθεί».

Το ερώτημα όμως είναι αν θα δικαιωθεί τελικά η αισιοδοξία του Μπους ή θα επικρατήσουν οι αιτιάσεις που επικαλούνται τόσο οι Ισραηλινοί όσο και οι Παλαιστίνιοι. Οι ενδείξεις δυστυχώς καθιστούν πιθανότερη τη δεύτερη εκδοχή.

ΤΑΚΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Οι μεγάλες δημοκρατίες του ψεύδους

του Αλέξανδρου Καζαμία

Είναι η κυβέρνησή μας όπως ο δεσποτισμός; Ναι, αφού το ξίφος που λάμπει στο χέρι ενός ήρωα της ελευθερίας είναι σαν κι εκείνο που εξοπλίζει τους δορυφόρους της τυραννίας... Η κυβέρνηση της Επανάστασης είναι ο δεσποτισμός της ελευθερίας κατά της τυραννίας.

Ροβεσπιέρος, προς τη γαλλική Εθνοσυνέλευση, 5 Φεβρ. 1794.

Η απαλλαγή της δημοκρατίας από την απάτη των πολιτικών παραμένει το πρώτο ζητούμενο για την αποκατάσταση του ρόλου της στην εποχή μας. Όταν μια νυν υπουργός της κυβέρνησης Μπλερ καταγγέλει τον πρωθυπουργό της διότι την «παραπλάνησε» προκειμένου να επιτεθεί στο Ιράκ, ή όταν ο υπουργός Άμυνας των ΗΠΑ παραδέχεται πως «ο Σαντάμ μπορεί και να είχε καταστρέψει τα απαγορευμένα όπλα» για τα οποία βομβαρδίστηκε ο λαός του, τότε δεν έχουμε πλέον φαινόμενα κακής πολιτικής αλλά εξόφθαλμης απάτης. Από τη γέννησή της η δημοκρατία υπήρξε επιρρεπής στο «δεσποτισμό της ελευθερίας», διότι κι αυτή, όπως η τυραννία, μπορεί να διοικηθεί από διεφθαρμένους πολιτικούς που παραβιάζουν αυθαίρετα τους νόμους. Γι' αυτό, όσο οι πολίτες διστάζουν να εξεγερθούν, προσβλέποντας στους αυτόματους ελέγχους της διαφθοράς από τους αντιπροσωπευτικούς θεσμούς, τόσο οι δημοκρατίες μας θα μοιάζουν περισσότερο με «δεσποτείες της ελευθερίας».

Η έντονη διαμάχη που ξέσπασε στη Βρετανία και στις ΗΠΑ γύρω απ' τα χαλκευμένα στοιχεία που οδήγησαν στον πόλεμο του Ιράκ, θέτει πλέον ωμά τη διάσταση του ψεύδους που περιβάλλει σήμερα τη λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών της Δύσης. Στο επίκεντρο της διαμάχης αυτής βρίσκεται η γνωστή μυθολογία περί των στοιχείων του λεγόμενου «Φακέλου Μπλερ» για τα όπλα μαζικής καταστροφής του Ιράκ, που δημοσιοποιήθηκε στις 24 Σεπτεμβρίου 2002 [βλ. *Αντί*, τχ. 772, 4.10.02, σ. 35-36], καθώς και η ολιγώτερο γνωστή διαδικασία χάλκευσής τους. Πρόκειται για μια βρομερή υπόθεση πλαστογραφησών, κλοπών πνευματικής ιδιοκτησίας και πιθανών εκβιασμών των μυστικών υπηρεσιών απ' το γραφείο του βρετανού πρωθυπουργού με μόνο σκοπό να κατασκευαστεί το σαθρό επιχείρημα που στοίχισε το θάνατο χιλιάδων αθώ-

ων Ιρακινών. Στη βάση του «Φακέλου Μπλερ» βρίσκεται το εγκληματικό μυαλό ενός κυνικού εχθρού της δημοκρατίας που ακόμη και για την ίδια την υπουργό του Κλαιρ Σορτ μοιάζει πλέον με αδίστακτο απατεώνα: «Αν είναι δυνατόν να μας εξαπατούν για ένα θέμα όπως αυτό, τότε τι μένει για το οποίο να μην μπορούν να μας εξαπατήσουν;» ήταν η απεγνωσμένη αντίδρασή της στη σύλληψη των διαστάσεων της φαλκίδευσης που διέπει την υπόθεση αυτή.

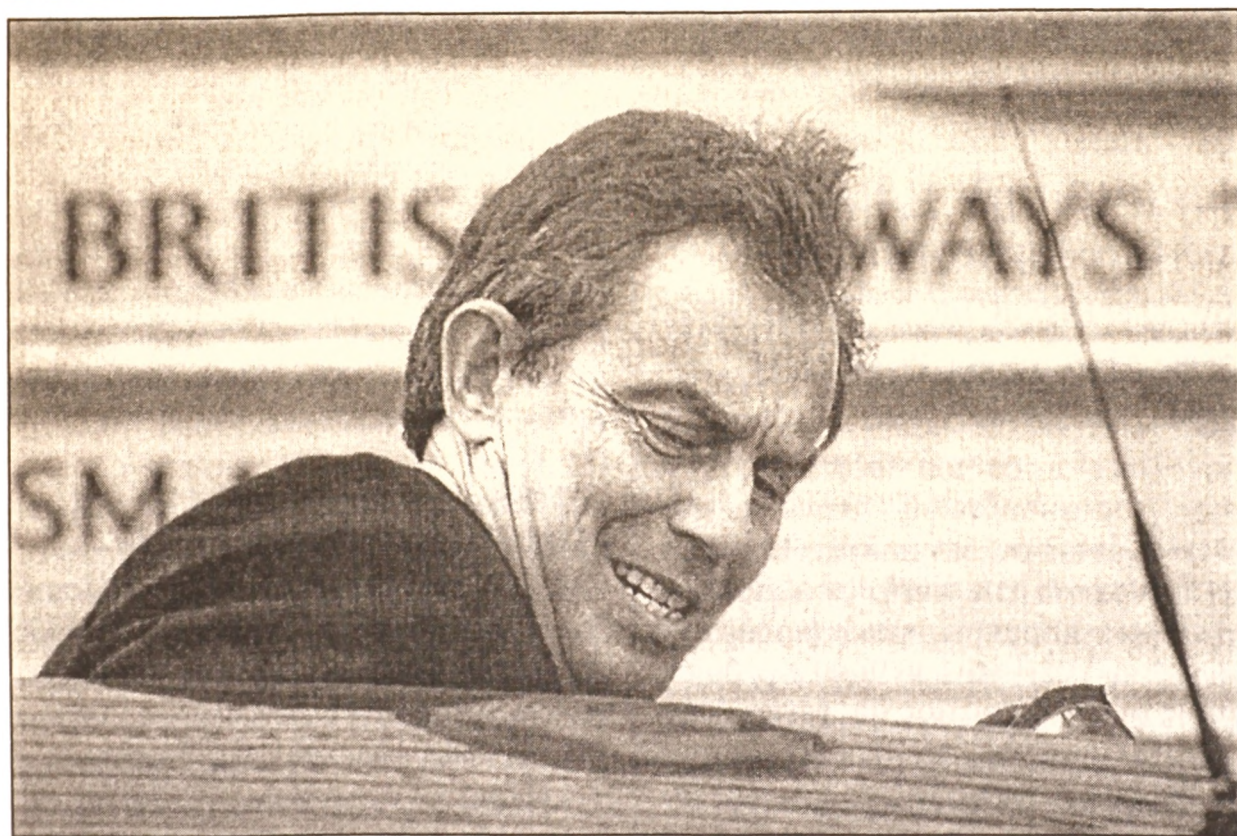
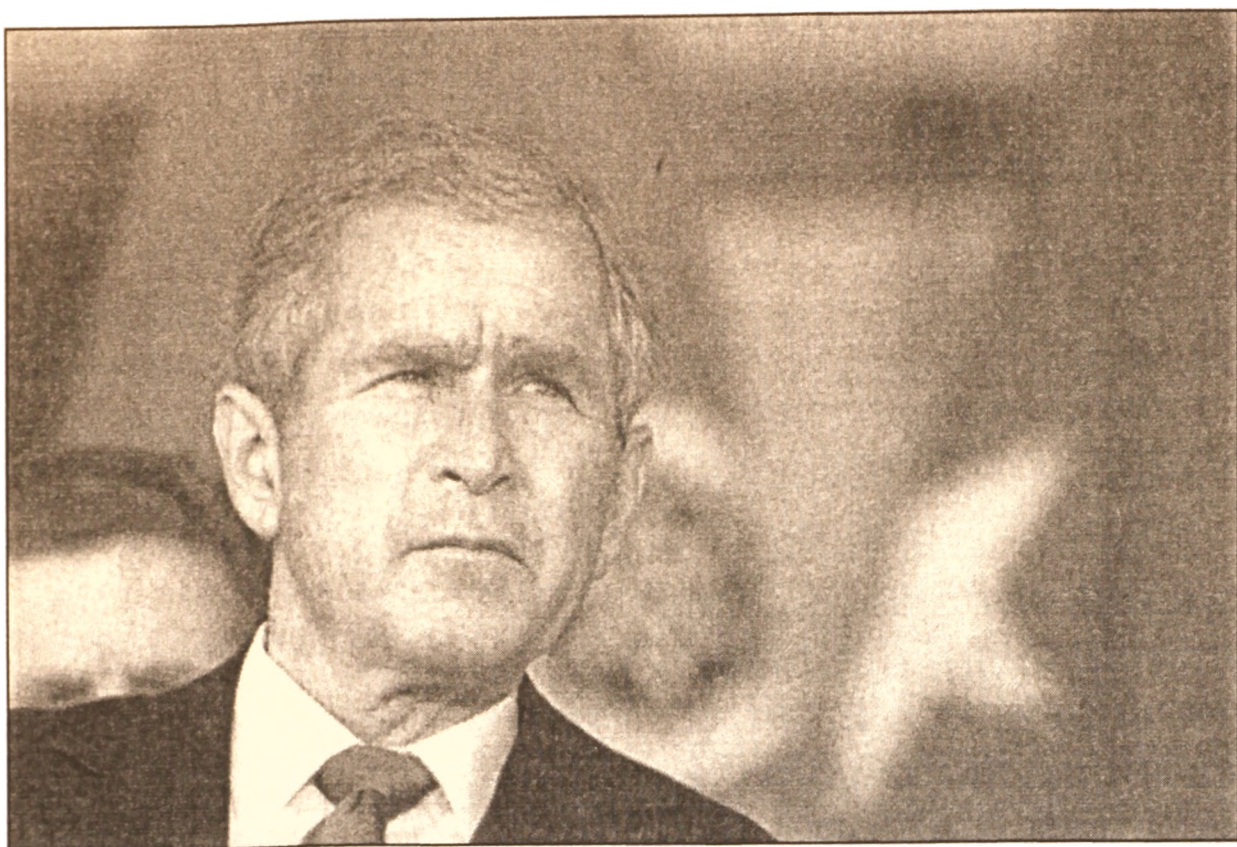
Πράγματι, ο «Φάκελος Μπλερ» υπήρξε καθοριστικός για την πραγματοποίηση της αγγλοαμερικανικής εισβολής στο Ιράκ. Την ημέρα της δημοσίευσής του ο Ντόναλντ Ράμφελντ είχε δηλώσει πως «δε χρειάζονται άλλα στοιχεία» για να αποδειχθεί το *casus belli*, ενώ στις 28 Ιανουαρίου ο Πρόεδρος Μπους αυτόν είχε επικαλεστεί για να εκτοξεύσει την έσχατη κατηγορία περί ύπαρξης πυρηνικού προγράμματος στο

Ιράκ: «Πρόσφατα [ο Σαντάμ] επεδίωξε την απόκτηση σημαντικών ποσοτήτων ουρανίου από την Αφρική, σύμφωνα με τη βρετανική κυβέρνηση...». Επιπλέον, όπως φαίνεται από πρόσφατη μαρτυρία της υπουργού του, Κλαιρ Σόρτ, [*Guardian Review*, 7.6.03, σ. 11], ο Μπλερ πήρε την απόφαση διεξαγωγής του πολέμου ήδη από «τον Σεπτέμβριο του 2002, αν όχι πιο πριν», γεγονός που επιβεβαιώνει τη σημασία που είχε αυτός ο Φάκελος για την αποκρουστικότητα της στάσης του. Δεδομένου ότι από τον Ιανουάριο και μετά ο Πρόεδρος Μπους αντιμετώπιζε δημοσκοπήσεις που έδειχναν ότι το 57% των Αμερικανών δεν ήθελαν η χώρα τους να εισβάλει στο Ιράκ «χωρίς τη συμμετοχή ευρωπαϊκών συμμάχων», [*Gullor*, 25.1.03], η σθεναρή επιθυμία του Μπλερ να συμμετάσχει στην εισβολή δεν μπορεί παρά να υπήρξε καταλυτική για την πραγματοποίησή της.

«ΚΑΝΕΝΑΣ ΔΕΝ ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΛΕΞΗ ΑΠ' ΟΣΑ ΛΕΕΙ Ο ΒΡΕΤΑΝΟΣ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ»

Με τη συντριπτική πλειοψηφία που διαθέτει, ο Μπλερ μπορεί και πάλι να αποτρέψει κάθε πρωτοβουλία εξεύρεσης της αλήθειας σχετικά με τον σάπιο Φάκελό του, ακριβώς όπως έπραξε στις 4 Ιουνίου μπλοκάροντας πρόταση της αντιπολίτευσης για σύσταση ανεξάρτητης εξεταστικής επιτροπής με 301 ψήφους κατά, έναντι 203 υπέρ. Εκείνο όμως που δε μπορεί να του εξασφαλίσει πλέον ο Ιακωβινισμός του είναι η παραμικρή έστω αποδοχή των διαβεβαιώσεών του ότι τόσο ο Φάκελός του όσο και οι εγγυήσεις της γνησιότητας των πηγών του έχουν σχέση με την αλήθεια. «Η μόνη πραγματικότητα», όπως εύστοχα παρατήρησε ο αρχηγός των Συντηρητικών, «είναι ότι κανένας δεν πιστεύει λέξη απ' όσα λέει ο βρετανός πρωθυπουργός».

Ήδη από τον περασμένο Φεβρουάριο έγινε γνωστό ότι ένα μέρος του «Φακέλου Μπλερ» προερχόταν από

κότητα αυθεντικά». Αυτές οι «ωμές πλαστογραφήσεις», όπως τις αποκάλεσε πρόσφατα η εκπρόσωπος της ΙΑΕΑ Μελίσα Φλέμινγκ, περιλάμβαναν επιστολές απ' την κυβέρνηση του Νίγηρα προς το Ιράκ εκ των οποίων μία έφερε την υπογραφή ενός πρώην υπουργού που απέχει δέκα χρόνια από την εξουσία! Ωστόσο η άρνηση του Μπλερ να παραδεχτεί έστω και τώρα ότι ο Φάκελός του έσφαλε ως προς την πληροφορία αυτή –τη μόνη σχετικά με τα υποτιθέμενα πυρηνικά όπλα του Σαντάμ– διογκώνει την υποψία πως ίσως οι πλαστογράφοι να συνδέονται με τις δικές του μυστικές υπηρεσίες.

Η ΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΓΟΝΩΝ ΤΟΥ KENNEDY

Ήδη από το φιάσκο του βομβαρδισμού της κινεζικής πρεσβείας στο Βελιγράδι το 1999 άρχισε να φαίνεται το μέγεθος του χάους που κυριαρχεί στις μυστικές υπηρεσίες των Ηνωμένων Πολιτειών. Τότε, μάλλον από λάθος, οι πράκτορες της CIA δεν είχαν πληροφορηθεί την πρόσφατη μεταφορά της πρεσβείας στο νέο κτήριο που βομβάρδισε το NATO, διότι χρησιμοποιούσαν παλιούς τουριστικούς χάρτες! Εντούτοις, τόσο ο πόλεμος κατά της Γιουγκοσλαβίας όσο και η πρόσφατη εισβολή στο Ιράκ αποφασίστηκαν στη βάση ψευδών στοιχείων που προέρχονταν αποκλειστικά από τις άθλιες αυτές υπηρεσίες κατασκοπίας κι από τους μισθωμένους τοπικούς χαφιέδες τους: στην πρώτη περίπτωση ήταν οι υποτιθέμενοι μαζικοί τάφοι των 144.000 Κοσοβάρων Αλβανών, στη δεύτερη τα μέχρι τώρα αόρατα όπλα μαζικής καταστροφής του Σαντάμ.

Η εμμονή του Τόνυ Μπλερ στις 4 Ιουνίου ότι «υπήρχαν πληροφορίες που κρίθηκαν τότε απ' τη Μεικτή Επιτροπή Πληροφοριών ως ορθές», όπως και οι παραπομπές του Προέδρου Μπους στο «Φάκελο Μπλερ» κάθε φορά που ανέφερε τις υποτιθέμενες προμήθειες ουρανίου από τον Νίγηρα, δίνουν την εσφαλμένη εντύπωση ότι η ύψιστη απόφαση κήρυξης πολέμου στη Δύση εξαρτάται πλέον απ' την εκάστοτε «αλήθεια» των κατασκοπών της CIA και της MI6. Παρά τις σοβαρές συνταγματικές επιπτώσεις που περιέχει αυτή η μεταβί-

κλεμμένα δημοσιεύματα ειδικών, περιλαμβανομένου κι ενός φοιτητή από την Καλιφόρνια που έγραφε τη διδακτορική του διατριβή πάνω στο θέμα των όπλων μαζικής καταστροφής του Ιράκ. Παρ' όλο που το γραφείο του βρετανού πρωθυπουργού υποχρεώθηκε να ζητήσει επίσημα συγγνώμη για την κλοπή, ο Μπλερ επέμεινε στις 4 Ιουνίου στη Βουλή των Κοινοτήτων ότι «οι μυστικές υπηρεσίες έκαναν εξαίρετη δουλειά» κι ότι ο ίδιος «υπερασπίζεται το Φάκελο και τις πληροφορίες που περιέχει»!

Ακόμη πιο σκανδαλώδης όμως ήταν η επιμονή του Μπλερ στις 4 Ιουνίου ότι

«υπήρξαν πληροφορίες σχετικά με τη μεταφορά ουρανίου από την Αφρική [στο Ιράκ]», τη στιγμή που έχει ήδη εξακριβωθεί πως πρόκειται για μία χαλκευμένη σκευωρία. Δύο εβδομάδες πριν από την έναρξη του πολέμου, στις 7 Μαρτίου, ο Διευθυντής του Διεθνούς Πρακτορείου Ατομικής Ενέργειας (ΙΑΕΑ), Μοχάμεντ αλ-Μπαραντί, είχε δηλώσει στους δημοσιογράφους ότι «κατόπιν λεπτομερούς εξέτασης, η ΙΑΕΑ κατέληξε στο συμπέρασμα... ότι αυτά τα έγγραφα –που αποτέλεσαν τη βάση εκθέσεων για πρόσφατες συναλλαγές ουρανίου ανάμεσα στο Ιράκ και στον Νίγηρα– δεν είναι στην πραγματι-

βαση ευθυνών προς τους αόρατους πράκτορες της σκοτεινής γραφειοκρατίας τους, στην πράξη κανένα «παρακράτος» δε φαίνεται να εξουσιάζει τις «μεγάλες δημοκρατίες» της εποχής μας. Άλλωστε ακόμη κι ο ηρωικός εισαγγελέας Τζιμ Γκάρισον, που άνοιξε

τικών πιέσεων από το ίδιο το γραφείο του βρετανού πρωθυπουργού προς τις μυστικές υπηρεσίες κι όχι αντιστρόφως. Ο ίδιος ο Μπλερ είχε εκ των προτέρων δεσμευτεί να παρουσιάσει στοιχεία εις βάρος του Σαντάμ κατά τη διάρκεια της συνάντησής του με τον Πρόεδρο Μπους στις 9 Απριλίου 2002 στις ΗΠΑ και μόνο αργότερα διαπίστωσε ότι οι μυστικές υπηρεσίες του δε διέθεταν τότε τίποτα αξιο παρουσίας [βλ. *Αντί*, τχ. 770, 6.9.02, σ. 30]. Άλλωστε, το γεγονός ότι ο Μπλερ αρνείται πεισματικά να δημοσιοποιήσει το φάκελο του Απριλίου που τελικά απεσύρθη, δεν μπορεί παρά να πιστοποιεί ότι ο Φάκελος του Σεπτεμβρίου υπήρξε προϊόν πολιτικών πιέσεων.

Το έγκλημα του πολέμου στο Ιράκ φαίνεται πλέον πως δύσκολα θα μπορέσει να σβηστεί από τις μαύρες σελίδες των δυτικών δημοκρατιών. Το πρόβλημα όμως που συνεχίζει να υφίσταται αφορά το μέλλον της δημοκρατίας στην εποχή μας και τις επιλογές που απομένουν στους πολίτες σήμερα για να απαλλάξουν τους θεσμούς τους από τους κυνικούς και συγκεντρωτικούς Ιακωβίνους που μας κυβερνούν. Πολιτικοί όπως ο Μπλερ, ο Μπους, ο Αθνάρ και όλοι οι άλλοι υποτελείς ηγέτες που τους στήριξαν εξαπατώντας κι εκείνοι τους λαούς τους, επιβάλλεται να ανατραπούν. Από τον Λοκ ως σήμερα η δημοκρατική θεωρία υπήρξε ανέκαθεν σαφής απέναντι στις μεθόδους προάσπισης της δημοκρατίας απ' την αυθαιρεσία των πολιτικών: ακόμα και σε δημοκρατικά καθεστώτα οι μόνες πράξεις που ορίζει είναι η μαζική διαμαρτυρία, η πολιτική ανυπακοή και η παραπομπή των απατεώνων πολιτικών στη δικαιοσύνη.

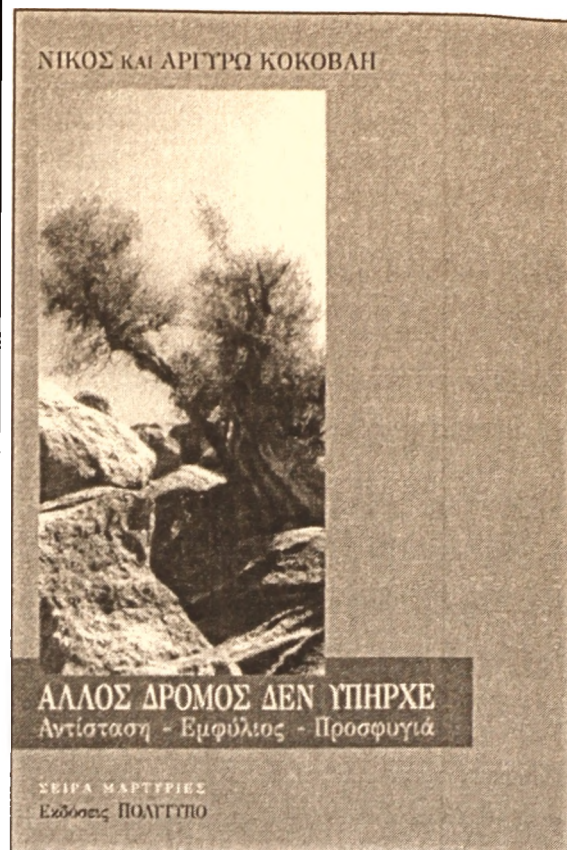
Η πειθαρχία των αρχόντων στους ίδιους νόμους που ισχύουν για τους λαούς τους είναι αδιαπραγμάτευτη προϋπόθεση ακόμη και στις δικτατορίες. Το δικαίωμα των πολιτών ν' αλλάζουν τις κυβερνήσεις τους στις δημοκρατίες όχι μόνο δε δικαιολογεί την ανυπακοή των πολιτικών τους στους νόμους, αλλά αντιθέτως μάλιστα, επειδή οι νόμοι στη δημοκρατία διευρύνουν την ελευθερία, η συμμόρφωση των πολιτικών προς αυτούς επιβάλλεται ακόμη πιο αυστηρά.

Το έγκλημα του πολέμου στο Ιράκ φαίνεται πλέον πως δύσκολα θα μπορέσει να σβηστεί από τις μαύρες σελίδες των δυτικών δημοκρατιών. Το πρόβλημα όμως που συνεχίζει να υφίσταται αφορά το μέλλον της δημοκρατίας στην εποχή μας και τις επιλογές που απομένουν στους πολίτες σήμερα για να απαλλάξουν τους θεσμούς τους από τους κυνικούς και συγκεντρωτικούς Ιακωβίνους που μας κυβερνούν

τα μάτια του κόσμου για τον πραξικοπηματικό ρόλο του παρακράτους της CIA στη δολοφονία του Κέννεντυ, ποτέ δεν έπαψε να υποστηρίζει ότι η συγκάλυψή του δε θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί χωρίς «τα ψέματα της εκλεγμένης κυβερνήσεως» [*On the Trail of the Assassins*, σ. xvi].

Σήμερα όμως η υπόθεση του «Φακέλου Μπλερ» αφήνει να φανεί πως τα ψέματα της εκλεγμένης κυβέρνησης δεν περιορίζονται μόνο στο ρόλο της συγκάλυψης των απατεώνων κάποιου παρακράτους, αλλά πως είναι αυτή η πηγή της αρχικής εξαπάτησης των ψηφοφόρων της. Ο «Φάκελος Μπλερ» που τελικά δημοσιοποιήθηκε τον περασμένο Σεπτέμβριο υπήρξε προϊόν πολι-

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

Νίκος και Αργυρώ Κοκοβλή:

ΑΛΛΟΣ ΔΡΟΜΟΣ ΔΕΝ ΥΠΗΡΧΕ Αντίσταση - Εμφύλιος - Προσφυγιά

Η ιστορία του Νίκου και της Αργυρώς Κοκοβλή όπως την ζωντανεύουν οι ίδιοι. Ξεκινά από την προσφυγιά της Μικράς Ασίας και συνεχίζει στα χρόνια της Κατοχής και της Αντίστασης στην Κρήτη. Αρχίζουν οι διώξεις, ο Εμφύλιος, το κυνηγητό των διαλυμένων τμημάτων του Δ.Σ. με τη δεκαεξάχρονη παρανομία σε σπηλιές και κρύπτες στα βουνά των Λευκών Ορέων, η δραματική απόδραση στην Ιταλία. Το περιπετειώδες ταξίδι μέσω Ελβετίας, Αυστρίας και Ουγγαρίας μέχρι την ΕΣΣΔ. Η άφιξη στην Τασκένδη. Η αποκάλυψη της σοβιετικής πραγματικότητας. Οι περιορισμοί. Επιστροφή στην πατρίδα ύστερα από 14 χρόνια. Μια απίστευτη σε δραματικά γεγονότα ανθρώπινη ιστορία. Ένα μάθημα εγκάρτερησης και ανθρωπιάς.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΟΛΥΤΥΠΟ

Δημοχάρους 60, Αθήνα 115 21
τηλ: 210-7232819, φαξ: 210-7226107,
e-mail: chpapou@otenet.gr

Το τέλος της Παιδείας

του Αλέκου Τζιόλα

Κάθε τέτοια εποχή, που οι μαθητές σηκώνουν το δυσβάσταχτο βάρος των πανελλαδικών εξετάσεων, το θέμα της παιδείας έρχεται στην επικαιρότητα. Τούτη τη φορά ήρθε με περισσότερη έμφαση, καθώς το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης δημοσιοποίησε εν όψει των εξετάσεων το εκπαιδευτικό του πρόγραμμα.

Αν ρίχναμε μια ματιά στην πρόσφατη εκπαιδευτική ιστορία της χώρας μας, θα διαπιστώναμε ότι μετά τη μεταπολίτευση και ως το εξεταστικό σύστημα που καθιέρωσε το ΠΑΣΟΚ με αντίστοιχο υπουργό τον Αρσένη, οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις που έχουνε γίνει αλλάξαν σημαντικά το πρόσωπο του εκπαιδευτικού μας συστήματος –κάτι που είχε ξεκινήσει με πολλή τόλμη από το '64 και που το ακύρωσε η δικτατορία– και κατέστησαν την εκπαίδευσή μας πιο ουσιαστική, πιο πολύκλαδη και πιο ανθρωπιστική σε ό,τι αφορά το περιεχόμενο των γνωστικών αντικειμένων που εισήχθησαν για διδασκαλία. Επομένως μπορούμε εύλογα να ισχυριστούμε ότι το διάστημα αυτό ήταν η περίοδος «άνοιξης» της παιδείας μας, έστω κι αν ως κέντρο τους είχαν όλες οι αλλαγές τις εξετάσεις για την εισαγωγή στα ΑΕΙ.

Με τη «μεταρρύθμιση Αρσένη» τα εκπαιδευτικά πράγματα αλλάζουν ριζικά, καθώς επιβάλλεται ως εκπαιδευτική μεταρρύθμιση ένα άτεγκτο και άκρως εξεταστικό σύστημα, που εξοβελίζει σχεδόν ολοκληρωτικά τις έννοιες της παιδαγωγικής και της παιδείας από την εκπαιδευτική βαθμίδα του Λυκείου, όπου εφαρμόστηκε. Για πρώτη φορά υλοποιούνται τόσο πιστά οι αρχές του συστήματος στη σφαίρα της εκπαίδευσης και αίρεται κάθε φιλοσοφικό ή ιδεολογικό προκάλυμμα της παιδείας. Παλιότερα, πολύ πιο πριν από τις μεταπολιτευτικές αλλαγές, μπορεί η εκπαίδευση να ήταν μονολιθική στη φιλοσοφία της ή και εντελώς στρεβλά να υπηρετούσε τα παρωχημένα πια ελληνοχριστιανικά ιδεώδη, που βρήκαν την πιο γνήσια έκφρασή τους στη δικτατορία, είχε όμως μια φιλοσοφία και κάποια

αυτονομία σε σχέση με τις επιταγές του συστήματος και δεν αποκλειόταν να σημειώνε έστω και θεωρητικά, έστω και υποκριτικά, αποκλίσεις από τις κατευθυντήριες οικονομικές του αρχές. Σήμερα τελείως ασυγκάλυπτα δηλώνονται τα οικονομικά πράγματα της κοινωνίας και εντελώς απροσχημάτιστα υπηρετούνται αποκλειστικά αυτά και μόνο.

Γι' αυτό δε μας εκπλήσσει που η Νέα Δημοκρατία κινείται με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που ανακοίνωσε στο ίδιο πλαίσιο, αφού σαν πιο γνήσιος εκφραστής του συστήματος οι εκπαιδευτικές της θέσεις δεν ήταν δυνατό να είναι άλλες από αυτές που υπαγορεύουν οι επιταγές του. Η βασική αρχή του ανταγωνισμού υπηρετείται κι εδώ με την πρόβλεψη περισσότερων εξετάσεων από τις σημερινές, που η αρχή τους μάλιστα τοποθετείται σε πολύ πρώιμη χρονική στιγμή, στην πέμπτη Δημοτικού.

Θετικότερη είναι βέβαια η αποσύνδεση των εξετάσεων της Β' Λυκείου από την εισαγωγή στα ΑΕΙ, όπως και η πρόθεση περιορισμού της κατάλυσης της παιδευτικής αυτοτέλειας του Λυκείου στην τελευταία τάξη. Θετικότερη είναι ακόμη η εξαγγελία για δωδεκαετή υποχρεωτική εκπαίδευση. Όμως η εξαγγελμένη μεταρρύθμιση διατηρεί τον «εξετασιοκεντρικό» χαρακτήρα που διακρίνει όλες τις μεταπολιτευτικές εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις. Επομένως ποιοτική αλλαγή ουσιαστικά δεν υπάρχει και η μόνη διαφορά που θα μπορούσε να επισημάνει κάποιος βρίσκεται στην αναδιάταξη των εξετάσεων, εκτός από την αισθητή αύξησή τους.

Ο συναγωνισμός λοιπόν μεταξύ των δύο μεγάλων κομμάτων στο μέγα θέμα της παιδείας μετουσιώνεται σε προσπάθεια υπερκέρρασης του ενός από το άλλο σε προσθήκη εξετάσεων. Βεβαίως η σατανικότητα, μαζί και η συνακόλουθη βαρβαρότητα που χαρακτηρίζουν τη μεταρρύθμιση του ΠΑΣΟΚ, δεν παρατηρείται στη μεταρρύθμιση που εξαγγέλλει η Νέα Δημοκρατία. Ούτε θα μπορούσε φυσικά να συμβεί κάτι τέτοιο, γιατί θα είχε μεγάλο πολιτικό κόστος. Αφού ακόμη και το ΠΑΣΟΚ δυσκολεύτηκε να την επιβάλει εξαιτίας αυτών των χαρακτηριστικών της. Κι αν δεν προλάβαινε να προβεί σε αποσυμπιέσεις της βαρβαρότητας της, δε θα βρισκόταν ακόμα εν ζωή η μεταρρύθμισή του. Αυτό από την πρώτη στιγμή έγινε αντιληπτό και από τους ίδιους κι επιχειρήθηκαν αμέσως μεταλλάξεις, ανομολόγητες όμως, για να μη θιγεί η αξιοπιστία του κόμματος. Με τον τελευταίο δε **ανασχηματισμό**, που έγινε τοποθέτηση δύο **υφυπουργών** στο ΥΠΠΕΘ, συντελέστηκε **ενέργεια σωστή**, πιστεύουμε, καθώς δύο αυτοί, που δεν έχουν άλλη **επιδεξιότητα**, και ένας υπουργός ικανός για ό,τι επιλέχθηκε, θα είναι σε θέση να κρατάνε στα χέρια τους το ραγισμένο καύ-

καλο της μεταρρύθμισης, μην τυχόν και πέσει και γίνει θρύψαλα το γόητρο του κόμματος.

Ωστόσο, παρ' όλο που συντελέστηκαν μεταπολιτευτικά θετικότερες αλλαγές στην εκπαίδευσή μας, που ως αποτέλεσμα είχαν τη σημαντική αναβάθμιση και του ανθρωπιστικού της σκέλους, σήμερα έχω την εντύπωση ότι γίνεται όλο και πιο αισθητή κάποια αποστασιοποίηση των νέων από τις ανθρωπιστικές αξίες. Δημοσκοπήσεις σχετικές, που δείχνουν είτε τη στάση τους απέναντι στην τελευταία δικτατορία είτε το ενδιαφέρον τους για συλλογική αντιμετώπιση των προβλημάτων είτε για την πολιτική γενικότερα, ενισχύουν την εντύπωσή μου και, αν ληφθεί υπόψη αυτό που παρατηρήσαμε στις διαμαρτυρίες κατά του πολέμου στο Ιράκ, η απουσία φοιτητών, οι οποίοι σημειωτέον πρωτοστατούσαν πάντα σε τέτοιους αγώνες, τότε θα πρέπει όλοι μας να καταληφθούμε από ανησυχία. Οι συνθήκες εξάλλου κάτω από τις οποίες διαμορφώνονται σήμερα οι νέοι, όπως και το είδος των αξιών που τους γαλουχούν, μπορούν να δικαιολογήσουν τέτοιες αποστασιοποιήσεις.

Αλλά και η κοινωνία μας γενικότερα η σημερινή δε φαίνεται να διατηρεί πολλούς δεσμούς με τον ανθρωπισμό. Τόσο οι πολλές της έγνοιες όσο και η ιδεολογική σύγχυση που ζει στις μέρες μας δεν της επιτρέπουν ενασχολήσεις τέτοιου είδους. Παλιότερα είχε σημαντικά ελλείμματα στην παιδεία (το γλωσσικό, ο δογματισμός, η συνθηματολογία, η στείρα γνώση κ.λπ.) κι εμφάνισε τα αντίστοιχα μελήματα, που με την πολιτική της παρέμβαση τα επέβαλε στους πολιτικούς και λίγο ως πολύ υλοποιήθηκαν. Σήμερα όμως παρουσιάζεται η εικόνα μιας χαμένης κοινωνίας· και όταν μια κοινωνία έχει χάσει τις προσανατολιστικές της αξίες, δε νιώθει ανάγκη για παιδεία. Έτσι και οι γονείς έχουν ξεκαθαρισμένο μέσα τους, γιατί καθαρά το βλέπουν, ότι δεν είναι απαραίτητο να πάρει το παιδί τους και παιδεία από το σχολείο, αλλά μόνο εκπαίδευση, τη στιγμή που μόνο αυτή διατηρεί θετική συσχέτιση με την εκπλήρωση των επαγγελματικών φιλοδοξιών, ενώ η πρώτη λειτουργεί φανερά υπονομευτικά.

Με την τελευταία μεταρρύθμιση λοιπόν, κάτω από την πίεση των επιταγών του συστήματος, απροκάλυπτα εξοβελίστηκε ο παιδευτικός ρόλος του σχολείου και κατάντησε η παιδεία μας ένα στείρο εκπαιδευτικό σύστημα, όπου αποκλειστική επιδίωξη είναι η ανάπτυξη των αντιληπτικών και νοητικών μόνο ικανοτήτων και όχι η ηθική και ανθρω-

**Η παιδεία στις μέρες μας
συνθλίβεται και κάτω από την
ανάγκη της εξειδίκευσης. Αν
παλιότερα τα ανθρωπιστικά
μαθήματα αποτελούσαν τον
κορμό της κάθε εκπαίδευσης,
σήμερα έχουν εξωθηθεί στην
περιφέρεια των
προγραμμάτων της ή, αν αυτό
δεν έχει συντελεστεί σε τέτοιο
βαθμό, έχουν εξωθηθεί
πάντως οριστικά στο
περιθώριο της συνείδησης
των μαθητών και των γονιών.**

πιστική καλλιέργεια. Γιατί το σύστημα έχει ανάγκη από άτομα παραγωγικά, όχι κοινωνικά, με προβληματισμούς, ανησυχίες και ηθικές ευαισθησίες, και το ενδιαφέρει προπάντων ο εξοπλισμός των νέων με γνώση μόνο εξειδικευμένη, άμεσα χρήσιμη, γνώση για βρώση, θα λέγαμε.

Το σύστημα επίσης το ενδιαφέρει κύρια η διάκριση, για να δικαιολογεί τους αποκλεισμούς, και η διάκριση προϋποθέτει ιεράρχηση, αυτή εξετάσεις και οι εξετάσεις πληθώρα εξεταστικών αντικειμένων, όπως και μεγάλη ποσότητα εξεταστέας ύλης. Δεν είναι τυχαίο λοιπόν που τα διδασκόμενα και εξεταζό-

μενα αντικείμενα είναι υπερβολικά πολλά ακόμα και στις τάξεις του Γυμνασίου ή δεν είναι πάλι τυχαίο που εύκολα διακρίνει κανείς μια επιμονή στο πνευματικό «στούπωμα», στην παροχή δηλαδή όσο γίνεται περισσότερων πληροφοριών χωρίς διάκριση των ουσιαστικών από τις μη ουσιαστικές σε μια εποχή που αυτές βρίσκονται παντού και είναι τελείως προσπελάσιμες. Γενικά πάντως ο υπερβολικά μεγάλος φόρτος εργασίας που έχει επιβληθεί στους μαθητές, τους κατατάσσει σε μια εντελώς ιδιαίτερη κατηγορία εργαζομένων, που, για ν' ανταποκριθεί επαρκώς στα «εργασιακά» της καθήκοντα, είναι υποχρεωμένη να δουλεύει την ημέρα διπλάσιες ώρες από αυτές που εργάζεται κάθε άλλη κατηγορία.

Η μετουσίωση όμως των αναγκών του συστήματος σε εκπαιδευτικά προγράμματα είχε ως αποτέλεσμα την πλήρη υποταγή της εκπαίδευσης στα προτάγματά του και τη μετατροπή της σε ζυγό κάτω από τον οποίο τοποθετούνται σαν τα υποζύγια οι νέοι, για να υπηρετούν τυφλά τις επιδιώξεις του. Ως και η ανώτατη βαθμίδα της έχει χάσει κάθε αυτονομία και από ύπατη αξία που ήτανε η επιστήμη πριν, κατάντησε στις μέρες μας υπηρέτρια καθυποταγμένη και αυτή στο κέρδος της όποιας παραγωγικής επιχείρησης.

Και όπως η εκπαίδευση συμμορφώθηκε πλήρως στις επιταγές του συστήματος, έτσι και ο κάθε γονιός συμμορφώθηκε στις αρχές της εκπαίδευσης που παρέχει το σχολείο και δεν ενδιαφέρεται πια αν το παιδί του είναι καλό -τι αξία μπορεί αυτό να έχει σε μια αποσυνθεμένη ηθικά κοινωνία- αλλά μόνον αν είναι ικανό. Γι' αυτό και αποθέτει το παιδί του στο σχολείο. Επειδή όμως έχει το φόβο μην του το βγάλει «άχρηστο» και δεν το στείλει στα ΑΕΙ, σε καιρούς που το φάσμα της ανεργίας γίνεται ολοένα και πιο εφιαλτικό, δίνει ό,τι έχει και δεν έχει για τη φροντιστηριακή υποστήριξη της σχολικής εκπαίδευσης, κι αν αυτό δεν αποφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα, το στέλνει κατόπιν σε ιδιωτικά «εγγυητήρια» επαγγελματικών αποκαταστάσεων. Και στις δύο περιπτώσεις πάντως αναζητά εναγώνια όχι συλλογική λύση στο πρόβλημά του, αλλά ατομική, τη στιγμή

Στις διαμαρτυρίες κατά του πολέμου στο Ιράκ, ήταν εμφανής η παρουσία των μαθητών. Όπως ήταν εμφανής και η απουσία των φοιτητών, οι οποίοι πρωτοστατούσαν πάντα σε τέτοιους αγώνες.

που και η πολιτεία ή το σύστημα γενικά του έχουν καταστήσει σαφές πως το πρόβλημα είναι ατομικό και όχι συλλογικό.

Υπό καθεστώσ όμως εξοντωτικών ή επάλληλων απορριπτικών εξετάσεων ανθρωπιστική καλλιέργεια δε νοείται, γιατί παιδεία και εξετάσεις δεν αποτελούν συμβατές έννοιες. Δεν είναι μόνο οι αποκλεισμοί, το παράγωγο των εξετάσεων, που αναιρούν την έννοια της παιδείας, αλλά κυρίως η εκβιαστικότητα τους, που έχει βέβαια αποτελεσματικότητα σε μαθήματα εξειδίκευσης—όπου ο έλεγχος αφομοίωσης της γνώσης μεταφράζεται και σε κάποιο προσόν—αλλά όχι και σε παιδευτικά. Τα ανθρωπιστικά μαθήματα δεν αφομοιώνονται με εξεταστικούς εκβιασμούς. Η παιδεία πρέπει να παρέχεται μέσα σε κλίμα ελευθερίας, να συντελείται όπως η ανάσα μας, εντελώς αβίαστα, για να μετουσιώνεται σε βίωμα. Διαφορετικά, κι αν ακόμα αποδειχθεί μετά από εξετάσεις ότι έγινε η πρόσληψη της ανθρωπιστικής γνώσης, η εσωτερική της και η μετουσίωσή της σε τρόπο συμπεριφοράς προϋποθέτουν άλλες διεργασίες.

Η παιδεία στις μέρες μας συνθλίβεται και κάτω από την ανάγκη της εξειδίκευσης. Αν παλιότερα τα ανθρωπιστικά μαθήματα αποτελούσαν τον κορμό της κάθε εκπαίδευσης, σήμερα έχουν εξωθηθεί στην περιφέρεια των προγραμμάτων της ή, αν αυτό δεν έχει συντελεστεί σε τέτοιο βαθμό, έχουν εξωθηθεί πάντως οριστικά στο περιθώριο της συνείδησης των μαθητών και των γονιών.

Η παιδεία είναι ασύμβατη επίσης με τον ανταγωνισμό. Η έννοια της ισότητας, που είναι η βάση της παιδείας και του ανθρωπισμού και που μετονομάστηκε ισοπέδωση, για να επιτευχθεί η απαξίωσή της, υπό τη συνθήκη του ανταγωνισμού αίρεται παραχωρώντας τη θέση της στην αξιοκρατία, που νοείται σε πλαίσιο ανισότητας πάντα και που επινοήθηκε μόνο και μόνο για ν' αποκρύπτει την ενδόμυχη απόρριψη της ισότητας.

Ως και η διδασκαλία καθεαυτή, πιεσμένη από τους παραπάνω παράγοντες, άλλαξε μορφή. Πήρε καθαρά φροντιστηριακό χαρακτήρα με τυπο-

ποιημένες και στείρες ερωτοαποκρίσεις, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα τον εξοβελισμό της παιδαγωγικής ουσίας και από τη διδασκαλία.

Αν γίνει αναγωγή και σε εξωγενείς παράγοντες που συνθλίβουν την παιδεία —οι ενδογενείς δεν είναι παρά η αντανάκλασή τους— η απουσία φιλοσοφίας θα μπορούσε να συγκαταλεχθεί ανάμεσα στους πρώτους. Η παιδεία έχει απόλυτη ανάγκη τη φιλοσοφία, για να εδράζεται πάνω σε στέρεα ηθικά και ανθρωπιστικά βάθρα. Το σύστημα όμως δεν έχει φιλοσοφία, ούτε τη χρειάζεται. Η οικονομική του ανάπτυξη μπορεί να συντελεστεί και χωρίς αυτή, με τις ειδικές και ασύνδετες γνώσεις. Είναι το σύστημα εξάλλου το στήριγμα αλλά και η έκφραση των διαθέσεων των ισχυρών και ο ισχυρός δεν έχει ανάγκη τη φιλοσοφία. Ο αμήχανος και ο αδύνατος προβληματίζονται και φιλοσοφούν. Οι ισχυροί απλώς δρουν με όποιον τρόπο τούς αποφέρει κυριαρχία, μεγαλύτερη οικονομική δύναμη, ακόμη και με πόλεμο. Η μόνη «φιλοσοφία» τους είναι ο πραγματισμός, ο ρεαλισμός, η χρησιμοθηρία και ο κυνισμός. Γι' αυτό δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι στη χώρα όπου έχει γερή την έδρασή του το σύστημα, εννοούμε την Αμερική, δεν αναπτύχθηκε ποτέ κάποια έστω μορφή φιλοσοφικής σκέψης. Ακόμα και η Ευρώπη, που έχει φιλοσοφική παράδοση, λόγω της γενικής κυριαρχίας του ίδιου συστήματος και στο χώρο της, έπαυσε να τη συνεχίζει και τη διατηρεί με τη μορφή της μεταμοντέρνας σκέψης, που αποτελεί την αποσύνθεση της φιλοσοφίας, καθώς απολυτοποιεί το μερικό, για να ακυρώνει την ισχύ του γενικού.

Καμιά σκέψη λοιπόν για μια άλλη νοηματοδότηση της ζωής. Ζούμε όχι για να χαιρόμαστε τη ζωή, αλλά για να παράγουμε. Και παράγουμε όχι για να κερδίζουμε οι ίδιοι αλλά εκείνοι που μας «χαρίζουν» την εργασία. Η διατύπωση κάθε άλλης φιλοσοφίας, διαφορετικής από αυτή, είναι πρακτικά απαγορευτική, άρα και αδιανόητη. Η καθημερινή λαϊκή έκφραση «μην το ψάχνεις» απηχεί το πνεύμα της νοοτροπίας που έχει διαμορφωθεί. Για την απουσία και κάθε συλλογικής θεώρησης ή στάσης απέναντι στα ανθρώπινα

προβλήματα θα πρέπει να επικαλεστούμε τις απόψεις των ηγετών του ΥΠΠΕΘ, για να 'χουμε την επιβεβαίωσή της.

Το κακό όμως δε σταματάει εδώ. «Ήταν στραβό τ' αμπέλι, το 'φαγε κι ο γάιδαρος», μας λέει η λαϊκή έκφραση, κι ο γάιδαρος που αποτέλειωσε εδώ το στραβό αμπέλι, είναι η τηλεόραση, η

**Οι γονείς έχουν
ξεκαθαρισμένο μέσα τους,
γιατί καθαρά το βλέπουν, ότι
δεν είναι απαραίτητο να πάρει
το παιδί τους και παιδεία από
το σχολείο, αλλά μόνο
εκπαίδευση, τη στιγμή που
μόνο αυτή διατηρεί θετική
συσχέτιση με την εκπλήρωση
των επαγγελματικών
φιλοδοξιών, ενώ η πρώτη
λειτουργεί φανερά
υπονομευτικά.**

οποία με την καταλυτική της επίδραση, που συχνά υποτιμάται, για να μη βλέπεται το κακό που κάνει στις διαστάσεις που έχει, λειτουργεί ως αντίποδας στην παιδευτική αποστολή του σχολείου, εξουδετερώνοντας παράλληλα τη δική του επίδραση. Σήμερα οι νέοι δε διαμορφώνονται από το σχολείο. Διαμορφώνονται κυρίως από την τηλεόραση και ζούνε στο δικό της κόσμο. Για να παραμείνουν στον ιδεαλιστικό κόσμο του σχολείου, στο βαθμό που αυτός εξακολουθεί να είναι υπαρκτός, θα πρέπει να είναι λίγο ως πολύ απροσάρμοστοι.

Ότι κάποιος λοιπόν «σκότωσε τον

Όμηρο» ομολογείται από τον καθένα πια, απλώς όμως η απόδοση του φόνου του στο σύστημα δε συνηθίζεται να γίνεται, γιατί θεωρείται δογματική μια τέτοια αναγωγή. Έτσι η παιδεία με την πραγματική της έννοια, της ανθρωπιστικής καλλιέργειας, της καλλιέργειας της ισότητας και του οικουμενισμού, έχει εκλείψει, γιατί τέτοιες αξίες διαβρώνουν επικίνδυνα τα συστατικά υλικά του συστήματος, που έχει ζωτικούς λόγους να θέλει ν' αναδεικνύει λίγους ικανούς και πολλούς ανίκανους: Έχει εξασφαλισμένη τότε και τη δυνατότητα απεριόριστων επιλογών αλλά και τη δυνατότητα αποποίησης των ευθυνών για την ύπαρξη της ανεργίας, μετατοπίζοντάς τις από τους ώμους της πολιτείας στους ώμους του ατόμου. Έτσι αποκτούν ισχύ και οι θεωρίες που φιλάρεσκα διατυπώνουν οι ικανοί, ότι οι ίδιοι είναι άξιοι των ικανοτήτων τους και οι ανίκανοι άξιοι της μοίρας τους, και ούτε λίγο ούτε πολύ οι τελευταίοι υπάρχουνε καταχρηστικά και χάρη στη γενναιοδωρία των ικανών. Ο κλασικός αριστοκρατισμός λοιπόν επιβιώνει κατ' αυτόν τον τρόπο και σήμερα με τη νέα του μορφή της αξιοκρατίας, μια που η παλιά είναι παρωχημένη. Η αβεβαιότητα τέλος στη δουλειά, που προκύπτει εξαιτίας όλων αυτών, έχει και αυτή το λόγο της ύπαρξής της, να εκπληρώσει πληθωρικά το τυχαίο, που είναι βασικό συστατικό του συστήματος, και να καθιζάνει στην επιφάνεια της κοινωνίας ως μοναδική του ουσία ο κυνισμός του ανταγωνισμού και ο ανταγωνισμός του κυνισμού.

Τι κι αν έγινε ορατό πλέον εκείνο το αόρατο χέρι που κρατάει τα νήματα της παγκόσμιας οικονομίας, αλλά και την τύχη όλων των ανθρώπων της γης; Τι κι αν ξέρουμε πια τώρα όλοι μας τι έχει στην παλάμη του και είναι έτοιμο να το εξαπολύσει; Το βιολί συνεχίζεται ίδιο, όπως και πριν. Γιατί ίδιος είναι και ο σκοπός του: Η διατήρηση του συστήματος.

Μα γιατί τότε τόσος λόγος για παιδεία, θα μου πείτε; Απλώς, για να έχει αποτέλεσμα η καπήλευσή της.

Όταν λοιπόν γίνεται λόγος περί παιδείας, το πιο συνετό που έχει να κάνει κανείς είναι να κάθεται απόμερα και να ξύνει τα νύχια του.

Ο επικίνδυνος αφοπλισμός

του Μανόλη Καρέλλη

Το μισό Αιγαίο ήθελαν δικό τους οι Τούρκοι, πριν λίγο καιρό. Και θεωρούσαν αυτήν την εξέλιξη, τη μη «ανφαίαρ» μοιρασιά του δηλαδή, ως το επιστέγασμα της ελληνοτουρκικής φιλίας, όπως την εννοούσαν. Της φιλίας, με άλλα λόγια, εκείνης που αποτελούσε την κυριότερη έκφραση της εξωτερικής μας πολιτικής, στην υπηρεσία της οποίας έχουν τεθεί πολιτικοί, διπλωμάτες, τραγουδιστές, αθλητικοί παράγοντες που βρίσκονται επικεφαλής των μεγάλων ομοσπονδιών, διανοούμενοι της πάλαι ποτέ κραταιάς αριστεράς και διδάσκαλοι εθνικών χορών, μεταξύ των οποίων κυριαρχεί ο ζεϊμπέκικος.

Τώρα και μερικούς μήνες η τουρκική πρόταση για το μοίρασμα του Αιγαίου έχει «βελτιωθεί» σημαντικά. Ήδη οι Τούρκοι στρατιωτικοί δηλώνουν απερίφραστα ότι ολόκληρο το Αιγαίο αποτελεί «ένα οινωνεί κτήμα των», βεβαιώνουν δε εμπράκτως τη δήλωσή των αυτή με παραβάσεις και παραβιάσεις της αεροπορίας των σε όλα τα μήκη και τα πλάτη του, σε αριθμούς που φτάνουν μέχρι και τις 145(!) τη μέρα, με ασκήσεις του ναυτικού των που έχουν ως αντικείμενο την κατάληψη νησιών, ελληνικών βέβαια, με παρενοχλήσεις πτήσεων ελληνικών πολιτικών αεροπλάνων, χωρίς ο προορισμός των –η Κωνσταντινούπολη– και η σύνθεση των επιβατών των –έλληνες τουρίστες που στοχεύουν στην ενίσχυση της χειμαζόμενης τουρκικής οικονομίας– να σταματά τον ζήλο των.

Πώς αντιμετωπίζει όμως η ελληνική πλευρά αυτήν την τουρκική δραστηριότητα που συνιστά, αν την ερμηνεύσουμε σοβαρά, αμφισβήτηση της ελληνικής κυριαρχίας σε ό,τι αποκαλούμε εθνικό χώρο σε ευρύτερη έννοια ή και προσβολή του ακόμα;

Η ελληνική αντιμετώπιση κινείται σε δύο επίπεδα: Έχουμε έτσι το επίπεδο του Υπουργείου των Εξωτερικών, με προϊστάμενο τον κ. Γιώργο Παπανδρέου, τον θεωρητικό της πάση θυσία εγκατάστασης της ελληνοτουρκικής φιλίας, που διακηρύττει ότι για τον καταγισμό των πράξεων αμφισβήτησης και προσβολής του εθνικού μας χώρου ευ-

θύνονται «κάποιοι κύριοι», τους οποίους όμως οι Έλληνες «δεν θα ακολουθήσουν», σχεδιάζει μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης (Μ.Ο.Ε.), όπως οι αμοιβαίες επισκέψεις των στρατιωτικών επιτελείων Ελλάδας και Τουρκίας και η ελληνοτουρκική... τηλεϊατρική, και επαναλαμβάνει την απεριορίστη προσήλωσή του στην κατάκτηση, εκ μέρους της Τουρκίας, μιας θέσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση – ενώ, ενδιαμέσως, συγχαίρει την γείτονα με μύριους τρόπους για τη νίκη της στο διαγωνισμό τραγουδιού της Γιουροβίζιον.

Και έχουμε και το δεύτερο επίπεδο, του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, που προσπαθεί να αντιμετωπίσει με τρόπο υπεύθυνο μια κατάσταση που πάει να εξελιχθεί σε κρίση, με ό,τι αυτό σημαίνει, που αγωνιά, που βλέπει τα στελέχη του να κινδυνεύουν κάθε στιγμή από τις συνθήκες που έχουν δημιουργηθεί, πολλές από τις οποίες είναι ή κοντεύει να είναι ισοδύναμες με πολεμικές.

(Αλλά και σε επίπεδο Υπουργείου Εθνικής Άμυνας εμφανίζεται μια δεύτερη αντίληψη, καθώς υπάρχουν έλληνες στρατιωτικοί, που φρόντισαν μάλιστα να δημοσιοποιήσουν την άποψή τους, που συνιστούν «ψυχραιμία» στην αντιμετώπιση των τουρκικών προκλήσεων χωρίς να δίδουν περισσότερες εξηγήσεις για την ακριβή έννοια αυτής της λέξης. Αν δηλαδή ψυχραιμία σημαίνει να μένουν χωρίς απάντηση οι επιθετικές τουρκικές κινήσεις και να εγκαλούμε απλώς τους γείτονες για

παράβαση των κανόνων καλής συμπεριφοράς στα πάρτι των πρεσβειών.)

Δεν είναι ασφαλώς ό,τι το καλύτερο αυτός ο εσωτερικός διχασμός ως προς την αντιμετώπιση της επικίνδυνης πραγματικότητας. Ούτε βοηθάει τα πράγματα η ελληνική επιδίωξη να εμφανιζόμαστε ως τα «καλά παιδιά» που δεν παρουσιάζουν, λόγω της καλής ανατροφής των, προβλήματα, ό,τι και να τους συμβεί, όσο και όποιοι και να πειράξουν. (Μεταξύ μας: αυτά τα καλά παιδιά είναι εκείνα που τελικά «πληρώνουν το μάρμαρο», εκείνα που «θα τις αρπάξουν», έστω και αν είναι άλλοι οι φταίχτες.)

Υπάρχει όμως και κάτι που είναι ακόμα χειρότερο: Είναι η ψυχοσύνθεση των Ελλήνων στην πλειοψηφία των, που έχει αλλάξει. Είναι η πλύση των εγκεφάλων των που έχει προχωρήσει σε σημείο επικίνδυνου και που τους κάνει να κρίνουν οποιαδήποτε κίνηση στοχεύει στην υπεράσπιση της πατρίδας μας σαν «ρομαντική», άρα απορριπτέα, όσους δεν εγκαταλείπουν αμαχητί εθνικό χώρο, «πατριώτες», δηλαδή μη εκσυγχρονισμένους στην ευνοϊκότερη περίπτωση, ή στενοκέφαλους και ολιγονοϊκούς, στη δυσμενέστερη.

Πρόκειται για την ψυχοσύνθεση ακριβώς εκείνη που μπολιάστηκε ύστερα από πολλές και επίμονες προσπάθειες, με τις καθοδηγούμενες διδυμοποιήσεις και αδελφοποιήσεις τουρκικών και ελληνικών πόλεων, με τις μορφωτικές επιδείξεις ελλήνων υπουργών ενώπιον των τούρκων ομολόγων των, με τις διάφορες Μαντώ και τις άλλες καλλιτέχνιδες του άσματος και τις περιοδείες των, με τις αναγνωρίσεις των «ζωτικών» χώρων της γείτονος, με τις επιχειρήσεις διαγραφής της εθνικής μνήμης.

Πρόκειται για την ψυχοσύνθεση εκείνη που αναγνωρίζει στους άλλους το δικαίωμα να σέβονται και να αγαπούν την πατρίδα των, λoidωρεί όμως όσους Έλληνες κάνουν το ίδιο για την ιδική των· για την ψυχοσύνθεση που έχει βοηθήσει στον ηθικό αφοπλισμό, στην ψυχική αποδυνάμωση των Ελλήνων, ένα αφοπλισμό και μια αποδυνάμωση που είναι ο μεγάλος κίνδυνος, εκείνος που μπορεί να αποδειχθεί μοιραίος, αν δεν αφυπνιστούμε έγκαιρα.

Αρχαία κάτω από το καφενεδάκι;

της Όλγας Ι. Φωτακοπούλου

■ αφνικά ένα πρωί συ-
νεργεία του Δήμου
■ Αθηναίων άρχισαν να
κόβουν, «κλαδεύο-
■ ντας», δέντρα πίσω
από το καφενεδάκι της Δε-
ξαμενής στο Κολωνάκι. Είχε
μεσολαβήσει ένας χρόνος
«ησυχίας» και βέβαια οι δη-
μοτικές εκλογές... Ο αιφνι-
διασμός των κατοίκων από
το Δήμο υπήρξε απόλυτα
επιτυχής. Παρά το γεγονός
ότι ακολούθησαν μηνύσεις
από την πλευρά του συλλό-
γου «Αλ. Παπαδιαμάντης»,
τέτοιου είδους γεγονότα
έχουν ένα χαρακτήρα τετε-
λεσμένου.

Αφού λοιπόν «καθαρίστη-
κε το τοπίο» γύρω από το κα-
φενεδάκι, σειρά είχε το ίδιο
το καφενεδάκι, για τη διατή-
ρηση του οποίου ως είχε κά-
τοικοι και σύλλογοι της πε-
ριοχής πάλεψαν σθεναρά τα
τελευταία χρόνια. Ένα άλλο
πρωί, στις 16 Μαΐου, μπουλ-
ντόζες του Δήμου Αθηναίων,
πάλι ξαφνικά, ισοπεδώνουν
και το ξύλινο κτήριο. Έτσι
και ο δεύτερος αιφνιδιασμός
υπήρξε –επίσης– απόλυτα
επιτυχής.

Ακολούθησαν και πάλι μη-
νύσεις και καταγγελίες (για
κατεδάφιση χωρίς νόμιμη
άδεια από τη Νομαρχία)
από τον Σύλλογο «Αλ. Πα-
παδιαμάντης».

Αισθανόμενος «διττήν
ύβριν –με την αρχαιοελληνι-
κή έννοια της αλαζονείας
και της περιφρακτικής συ-
μπεριφοράς– ως πολίτης» ο
Πρόεδρος του Συλλόγου κ.
Νάκος έστειλε σχετική επι-
στολή προς το Αντί.

Στη θέση του καφενείου οι

υπηρεσίες του Δήμου σχε-
διάζουν να κατασκευάσουν
ένα πέτρινο κτήριο η τελική
μορφή του οποίου είναι...
θολή για την κοινή γνώμη, η
οποία ανεξάρτητα και από
τους κατοίκους της περιοχής
θα ενδιαφερόταν να εξακο-
λουθήσει ο κόσμος να πίνει
τον καφέ του στη Δεξαμενή
με τον ίδιο παραδοσιακό
τρόπο.

Την κατεδάφιση ακολού-
θησαν φασαρίες, μηνύσεις
και καταγγελίες. Πλην όμως,
αυτό ήταν και το οριστικό...
τετελεσμένο. Το οποίο μάλι-
στα ίσως και να είχε συμβεί
και ένα χρόνο νωρίτερα, αν
δεν μεσολαβούσαν οι δημο-
τικές εκλογές. Φυσικά κατά
τη διάρκεια του περσινού
προεκλογικού καλοκαιριού
άλλα υποσχόταν η δημοτική
αρχή (διάλογος με τους κα-
τοίκους κ.λπ.) και άλλα τελι-
κά φέτος έπραξε.

Λοιπόν άρχισαν να σκά-
βουν. Και η σκαπάνη φαίνε-
ται ότι έβγαλε στο φως αρ-
χαία. Σειρά είχε η αρχαιολο-
γική υπηρεσία η οποία και
σταμάτησε τις εργασίες του
Δήμου Αθηναίων. Άγνωστο
βέβαια για πόσο. Λέγεται
ότι από κάτω βρίσκεται τμή-
μα του Ανδριάνειου Υδρα-
γωγείου.

Αν ανηφορίσετε λοιπόν
προς τη Δεξαμενή στο Κο-
λωνάκι, θα δείτε να χάσκει
μια τρύπα εκεί που άλλοτε
ήταν πάνω από τα θαμμένα
για αιώνες αρχαία, θάμνοι,
δέντρα και το ξύλινο καφε-
νεδάκι. Άσχημη εποχή να
«αποκαλυφθούν». Και για τ'
αρχαία και για το καφενεδά-
κι...

Ιστορίες της Κατοχής

• *Σχετική με τον Μανώλη Λίτινα είναι μια επιστολή που έστειλε στην αδελφή του η κ. Δ. Αλτίνογου. Θεωρούμε ότι η επιστολή έχει το ιδιαίτερο ενδιαφέρον της για τη συνέχεια μιας ιστορίας από την Κατοχή.*

Αμβούργο 7 Απριλίου 2003
Αγαπητή κυρία Λίτινα,

με αυτό το γράμμα θα ήθελα να σας ευχαριστήσω από καρδιάς, και από μέρους της ομάδας των Γερμανών και των Ελβετών που σας επισκέφτηκαν, για την καλοσύνη που μας δείξατε, το χρόνο που διαθέσατε για να μας κάνετε λίγο πιο σοφούς και πιο ανθρώπινους, και τις πολύτιμες και επώδυνες εμπειρίες που μοιραστήκατε μαζί μας. Η συνάντηση μαζί σας ήταν πολύ σημαντική και μας δίνει δύναμη στην προσπάθεια που κάνουμε για την ικανοποίηση του δίκαιου αιτήματος των αποζημιώσεων των θυμάτων της ναζιστικής Κατοχής.

Είναι αλήθεια ότι το γράμμα μας καθυστέρησε πολλούς μήνες και λυπόμαστε γι' αυτό. Από την άλλη όμως είμαστε έτοιμοι σε θέση να σας πληροφορήσουμε για κάποιες εκδηλώσεις που οργανώθηκαν και θα οργανωθούν και στις οποίες μεταφέραμε τις εμπειρίες και τις πληροφορίες που συγκεντρώσαμε στο ταξίδι μας.

Μετά λοιπόν την επιστροφή μας δημιουργήθηκε ένα δίκτυο οργανώσεων από διάφορες πόλεις της Γερμανίας, ενώ όπου ήδη υπήρχαν οι συνεργασίες αυτές ενισχύθηκαν. Το δίκτυο αυτό πραγμα-

τοποίησε και θα πραγματοποιήσει σε διάφορες πόλεις συναντήσεις, προβολές ταινιών/ντοκιμαντέρ, ενημερωτικές εκδηλώσεις/ομιλίες, ραδιοφωνικές εκπομπές και εκθέσεις (όπως την περιόδευουσα έκθεση «Η Ελλάδα κάτω από τον αγκυλωτό σταυρό») και οργανώνει αντι-εκδηλώσεις στο Μίπτενβαλντ, στη νότια Βαυαρία. Αυτές οι εκδηλώσεις και η ημερίδα που θα πραγματοποιηθούν στο Μίπτενβαλντ, στις 7 και 8 Ιούνιο αποτελούν και την κορύφωση της μέχρι τώρα συντονισμένης δράσης του δικτύου. Στην ημερίδα θα πάρουν μέρος μεταξύ πολλών άλλων ο Αριστομένης Συγγελάκης, εκπρόσωπος του Εθνικού Συμβουλίου για τις Αποζημιώσεις των Θυμάτων της ναζιστικής Κατοχής και ο Αργύρης Ν. Σφουντούρης, επιζών της σφαγής του Διστόμου.

Οι εκδηλώσεις αυτές, όπως έγραψα πιο πάνω αποτελούν αντι-συνάντηση στην συνάντηση που πραγματοποιούν στην περιοχή, ήδη από το 1952, βετεράνοι των Δυνάμεων Ορειβατικών Καταδρομέων της Βέρμαχτ. Κάθε Κυριακή της Πεντηκοστής λοιπόν οργανώνει ο «Κύκλος Συντρόφων των Ορειβατικών Ομάδων Καταδρομέων» μνημόσυνο, με στρατιωτική λειτουργία, για τους νεκρούς καταδρομείς που σκοτώθηκαν κατά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Η συνάντηση αυτή του Μίπτενβαλντ είναι η μεγαλύτερη των βετεράνων της Βέρμαχτ. Η «διατήρηση της παράδοσης» που πραγματοποιείται με αυτόν τον γιορταστικό τρόπο στο Μίπτενβαλντ βρίσκεται σε πλήρη αντίφαση με τα αποδεδειγμένα ιστορικά εγκλήματα πολέμου. Κατά

τη διάρκεια αυτών των εκδηλώσεων αλλά και στις δημοσιεύσεις τους αρνούνται με επιθετικό τρόπο την ύπαρξη αυτών των εγκλημάτων και για τα θύματά τους δε γίνεται ούτε λόγος.

Στόχοι της ημερίδας και της πορείας που θα ακολουθήσει είναι να δοθεί μεγαλύτερη δημοσιότητα και να υποστηριχτεί αποτελεσματικά το αίτημα των αποζημιώσεων των Ελλήνων θυμάτων του ναζιστικού καθεστώτος, να ανοίξει η νομική οδός για την παραπομπή σε δίκη των Ορειβατικών Καταδρομέων

(Gebirgsjäger) για εγκλήματα πολέμου και τέλος να γίνει πλατιά γνωστή η προβληματική αντίληψη που έχουν γερμανοί στρατιώτες για την διατήρηση της παράδοσης και ν' αποτελέσει θέμα ουσιαστικής και έντονης συζήτησης.

Ελπίζω να μην σας κούρασα με λεπτομέρειες, όμως σκέφτηκα πως θα θέλατε να ξέρετε «τι έκαναν αυτοί οι άνθρωποι που μας ήρθαν πέρσι το καλοκαίρι και ρωτούσαν το ένα και το άλλο».

Δ. Αλτίνογου

Το Ινστιτούτο Ανάγνωσης στην Κοζάνη

• Σε θέματα του *Ινστιτούτου Βιβλίου και Ανάγνωσης στην Κοζάνη αναφέρεται ο δικηγόρος κ. Γ. Μητλιάγκας. Το γράμμα που μας κοινοποίησε, απευθύνεται στον Υπουργό Πολιτισμού.*

Με την από 16-3-2003 επιστολή (αντίγραφο της οποίας σας επισυνάπτω) που σας έστειλα για την επίσπευση ορισμού του εκπροσώπου σας στο ΔΣ του Ινστιτούτου

Βιβλίου και Ανάγνωσης Κοζάνης (INBA), θεσμού που επιχορηγείται από το ΥΠΠΟ, σας επισήμανα την ανυπαρξία ΔΣ στο INBA επί ένα έτος (από 1-1-2002 έως 31-12-2002) λόγω λήξης της θητείας του προηγούμενου στις 31-12-2001 και το ενδεχόμενο ακυρότητας όλων των αποφάσεων και πράξεών του το έτος 2002, καθώς και το γεγονός ότι ο πρόεδρός του, κ. Χ. Γελαδάκης, στη διάρκεια ενός έτους συγκάλεσε σε συνεδρίαση το ΔΣ ουσιαστικά μόνο μια φορά, δηλαδή την 16-12-2002, με θέμα την προκήρυξη της θέσης του καλλιτεχνικού δ/ντή του INBA. Θέση την οποία υπηρέτησε ο κ. Β. Καραγιάννης κατά τις δυο πρώτες τριετείς θητείες (δηλαδή από 5/96 μέχρι 5/99 και από 5/99 μέχρι 14-5-2002), με τον πιο επιτυχημένο, ουσιαστικό και παραγωγικό τρόπο, όπως επισημαίνουν στις σχετικές τους επιστολές που απευθύνονται προς τον πρόεδρο και τα μέλη του ΔΣ του INBA ο εκπρόσωπος του Υπουργείου σας κ. Ηλ. Κουτσούκος (9-12-02), ο εκπρόσωπος των Ελλήνων Λογοτεχνών κ. Α. Βιστωνίτης (13-5-2002), ο εκπρόσωπος του Συνδέσμου Γραμμάτων και Τεχνών κ. Κ. Σιαμπανόπουλος (20-5-2002), οι οποίοι θεωρούν συγχρόνως απαραίτητη,

αναγκαία, ΑΥΤΟΝΟΗΤΗ και ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ την ανανέωση της σύμβασης του κ. Β. Καραγιάννη για την επόμενη, τρίτη τριετία, (5/2002 έως 5/2005), οπότε και λήγει και η σχετική προγραμματική σύμβαση μεταξύ του ΥΠΠΟ και Δήμου Κοζάνης. Ο εκπρόσωπός σας δε στην ίδια ως άνω επιστολή ζητά να τακτοποιηθούν όλες οι οικονομικές εκκρεμότητες

απέναντι στο Δ/ντή, και θεωρεί ότι η συνάντηση συγγραφέων που επεδίωξε και υλοποίησε ο κ. Αν. Βιστωνίτης –ερήμην του Δ/ντή του Ινστιτούτου– δημιούργησε κάκιστη εικόνα καθότι ήταν θεσμικά απαράδεκτη πέραν του ότι η δαπάνη των 15.000.000 δραχμών ήταν δυσανάλογα μεγάλη και χωρίς κανένα πνευματικό αντίκρισμα στην τοπική κοινωνία κ.τ.λ. (Βλέπετε σχετικές επιστολές τις οποίες επισυνάπτω στην παρούσα.)

Ήταν επόμενο λοιπόν να ανανεωθεί για τρίτη και τελευταία τριετία (2002-2005) η σύμβαση του κ. Β. Καραγιάννη ως δ/ντή του INBA, η οποία έγινε, για ανεξήγητο λόγο, προφορικά μεν αλλά ουσιαστικά με όλες τις σχετικές νομικές συνέπειες (προσφορά υπηρεσιών, καταβολή μισθών κ.τ.λ.), χωρίς να προκηρυχθεί η θέση, αφού όπως είχε επισημάνει εύστοχα ο Δήμαρχος Κοζάνης κατά την ανανέωση της δεύτερης τριετούς σύμβασης το Μάιο του 1999, «όταν η θητεία του δ/ντή κρίνεται επιτυχημένη, το ΔΣ δεν προκηρύσσει τη θέση, αλλά ανανεώνει τη θητεία του. Διαφορετικά τον απολύει ως ανεπαρκή ή ακατάλληλο και προκηρύσσει τη θέση». Ανανεώθηκε έτσι η θητεία του κ. Β. Καραγιάννη για την τρίτη τριετία (2002-2005), ως πανθομολογουμένως επιτυχής, που «κατέστησε το INBA σημαντικό κέντρο του βιβλίου, της λογοτεχνίας και της ανάγνωσης όχι μόνο στη Βόρεια Ελλάδα, αλλά και στα Βαλκάνια» όπως επισημαίνει στην από 13-5-2002 επιστολή του ο κ. Α. Βιστωνίτης. Ήταν λοιπόν φυσικό απ' ενός μεν να εκπλαγούμε άπαντες οι εν Ελλάδι και εν Βαλκανίοις γνωρίζοντες, όταν διαβάσαμε, ότι το ΔΣ κατά τη συνεδρίασή του την

16-12-2002 προκήρυξε τη θέση του καλλιτεχνικού δ/ντή του INBA, και απ' ετέρου, οι ελάχιστα νομικά κατέχοντες, να αντιληφθούμε, ότι η πράξη αυτή είναι δυνάμει παράνομη και άκυρη για πολλούς λόγους και ότι μπορεί να εμπλέξει το INBA σε νομικές περιπέτειες και δικαστικούς αγώνες με οικονομική ζημία. Έχοντας υπόψη τα παραπάνω, κατά τη συνεδρίαση του νόμιμου πλέον τωρινού ΔΣ του INBA, η οποία επιτέλους πραγματοποιήθηκε την 30-4-2003 (αρχικά είχε ορισθεί για τις 23-4-2003, δηλαδή Μ. Τετάρτη), πρότεινα κατά την αρχή της συζήτησης του εν λόγω θέματος, να θεωρήσουμε ως άκυρη όλη τη διαδικασία της προκήρυξης της θέσης του δ/ντή, ως μη νομίμως διενεργηθείσα και από μη έχοντος αρμοδιότητα (λόγω λήξης της θητείας) ΔΣ δρομολογηθείσα, και να επικυρώσουμε την συνέχιση της ανανεωθείσας θητείας ως δ/ντή του κ. Β. Καραγιάννη για τα υπόλοιπα δύο έτη (5/2003 μέχρι 5/2005) οπότε λήγει και η προγραμματική σύμβαση μεταξύ Δήμου Κοζάνης και ΥΠΠΟ. Όταν μάλιστα δεν έχει εκφραστεί αρνητικά, γραπτά ή προφορικά, επίσημα και επί της ουσίας, ούτε το ΔΣ του INBA ούτε και κάποιος εκπρόσωπος του ΥΠΠΟ ή του Δήμου Κοζάνης, που είναι τα δύο συμβεβλημένα μέρη, και αφού αντίθετα απ' όλους τους εμπλεκόμενους κρίνεται επιτυχής η θητεία του δ/ντού και ήδη έχει διανύσει το πρώτο έτος της τρίτης τριετούς σύμβασης! Έτσι ώστε να μπορέσουμε να αποφύγουμε ως INBA (και μέσω αυτού το ΥΠΠΟ και ο Δήμος Κοζάνης) απ' ενός μεν τον διασυρμό και απ' ετέρου την οικονομική ζημία, διότι θα έχουμε το πιθανό ενδεχόμενο, με

την εκλογή άλλου δ/ντή από το πρόσωπο του κ. Β. Καραγιάννη, να βρεθούμε στη δεινή θέση να υποχρεωθούμε να πληρώνουμε μισθούς δύο δ/ντών για τα επόμενα δύο χρόνια, αφού μπορεί ο κ. Β. Καραγιάννης να διεκδικήσει τους μισθούς των δύο επόμενων ετών, κι αυτό βέβαια σε μια περίοδο που το ΥΠΠΟ διέκοψε την επιχορήγηση στο INBA, από τον Αύγουστο του 2002 λόγω ανυπαρξίας διοίκησης και κακοδιοίκησης εκ μέρους αυτής της ανυπάρχου κατά τα παραπάνω διοίκησης! Διότι σύμβαση υπήρχε, έστω και προφορικά ανανεωθείσα και μπορούσε να καταγγελλθεί μόνο για σπουδαίο λόγο όπως αναφέρεται στο άρθρο 9 της σχετικής σύμβασης που υπογράφηκε ανάμεσα στο Δήμαρχο Κοζάνης και τον κ. Καραγιάννη. Η πρότασή μου αυτή όχι μόνο δεν έγινε δεκτή, αλλά ο πρόεδρος του ΔΣ αρνήθηκε ακόμα και να τη θέσει σε ψηφοφορία, λέγοντας στα μέλη ότι υπάρχει νομική γνώμатеυση η οποία θεωρεί νόμιμες και έγκυρες τις πράξεις του προηγούμενου ΔΣ. Σημειωτέον ότι νομική συμβουλή δεν ζητήθηκε από τους νομικούς συμβούλους του Δήμου Κοζάνης, αλλά από τρίτο, εκτός του Δήμου.

Στη συνέχεια και πριν μπούμε στη διαδικασία συζήτησης των υποψηφίων (13 τον αριθμό) για την προκηρυχθείσα θέση του δ/ντή, έκανα πρόταση αναβολής της συζήτησης, τουλάχιστον μιας εβδομάδας, αφού ο κ. Σιαμπανόπουλος, εγώ και ο εκπρόσωπος του ΥΠΠΟ κ. Γ. Κορδομενίδης δηλώσαμε ότι δεν έχουμε πληροφορηθεί ούτε τα ονόματα των υποψηφίων. Και βέβαια την αναβολή τη ζητήσα όχι για κωλυσιεργία, αλλά για τον απλούστατο και ουσιαστικό λόγο να ενημερω-

θούμε όλοι για τα πλήρη στοιχεία των φακέλων των υποψηφίων και βέβαια να γνωρίσουμε τους ίδιους τους υποψηφίους, καλώντας τους εμείς ως ΔΣ να τους δούμε και αν χρειασθεί να τους ρωτήσουμε σχετικά. Διότι μόνον εμείς ως ΔΣ έχουμε το δικαίωμα και την υποχρέωση επιλογής του δ/ντή και όχι η ορισθείσα από τον πρόεδρο, «επιτροπή επιλογής», όπως αδόκιμα και παράνομα ονομάστηκε η τριμελής «επιτροπή αξιολόγησης», η οποία χωρίς να αναφερθεί ούτε καν στην υποψηφιότητα και το όνομα του μέχρι τώρα δ/ντή κ. Β. Καραγιάννη, αφού είναι αναιτιολόγητα, σιωπηρά, αλλά και ουσιαστικά αρνητικά διακείμενη απέναντι στο δ/ντή Β.Κ., δεν τον συμπεριέλαβε στις προτάσεις της προς το ΔΣ, με τη δικαιολογία του μέλους της, μόνου εκ του ΔΣ, κ. Βιστωνίτη, σε σχετική ερώτησή μου, ότι ο κ. Καραγιάννης κληθείς δεν παρουσιάστηκε για συνέντευξη ενώπιον της επιτροπής. Θυμίζω το «διότι δεν συνεμορφώθη προς τας υποδείξεις». Διότι τον κ. Καραγιάννη τον γνώριζε πολύ καλά όχι μόνο η τριμελής επιτροπή, αλλά το πανελλήνιο και τα Βαλκάνια (ως προελέχθη). Τι χρειαζόταν λοιπόν υπήρχε να κληθεί και να παρουσιασθεί προς συνέντευξη ενώπιον επιτροπής που δεν προβλεπόταν θεσμικά κι ούτε συστάθηκε νόμιμα; Η τοποθέτηση αυτή ήταν το πρόσχημα για την «εκπαράθρωση» του κ. Καραγιάννη από τα μέλη της επιτροπής αξιολόγησης (Α. Σιόμου, Χ. Καρανάσιος και Α. Βιστωνίτης) και την εκδίωξή του από τη θέση του δ/ντή του INBA με μια απόφαση προσχεδιασμένη από καιρό.

Δηλώνω ότι εκτιμώ όλους τους υποψηφίους για τη θέση του δ/ντή (13), τους τρεις προ-

ταθέντες και ιδιαίτερα τον κ. Κ. Ντίνα που τελικά επελέγη από την πλειοψηφία του ΔΣ και χωρίς καμιά επιφύλαξη, εκτός από το ενδεχόμενο ύπαρξης νομικού κωλύματος λόγω της Προγραμματικής Σύμβασής του με το INBA ύψους άνω των 10 εκατ. δρχ. για τη «Σύνταξη του λεξικού για το Κοζανίτικο γλωσσικό ιδίωμα» που βρίσκεται σε εξέλιξη. Αν δεν υφίσταται το κώλυμα αυτό, του εύχομαι καλή επιτυχία στο έργο του. Αξίζει να σημειώσω ότι δεν μου επιτράπη η πρόσβαση στους φακέλους των υποψηφίων και η γνώση του πρακτικού - πρότασης της επιτροπής αξιολόγησης, παρότι το ζήτησα τη Μ. Τετάρτη από τον υπάλληλο της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Κοζάνης, που ασκεί χρέη προσωρινού γραμματέα του INBA, όταν αυτός με επισκέφτηκε στο γραφείο μου για να με ενημερώσει για την αναβολή και να μου επιδόσει πρόσκληση για τη νέα ημερομηνία συνεδρίασης (30-4-2003), λέγοντάς μου επί λέξει «ούτε εγώ γνωρίζω το περιεχόμενο των φακέλων και της πρότασης της επιτροπής αφού πήρε να την συντάξει ο κ. Χ. Καρανάσιος στην Αθήνα». Παρατηρείται το εξοργιστικό φαινόμενο να έχουν καθοριστικό λόγο και άποψη για την επιλογή του δ/ντή πρόσωπα εκτός του θεσμού, αναρμόδια, πολιτικά και ποινικά ανεύθυνα για τη γνώμη τους και τα μέλη του ΔΣ που εκπροσωπούν θεσμικούς φορείς της πολιτείας, τα μόνα υπόλογα, να μην μπορούν να σχηματίσουν προσωπική γνώμη και να επιλέξουν το διευθυντή του θεσμού που διοικούν. Αμέσως μετά την επιλογή του κ. Κ. Ντίνα με εκπλήξη είδαμε τους κ.κ. Α. Βιστωνίτη και Γ. Κορδομενίδη -εκπρόσωπο του ΥΠΠΟ και φύλακα εννοείται της νομιμότητας

και του κύρους του Υπουργείου- να ψηφίζουν με «επιφύλαξη» και να φεύγουν εσπευσμένα για Αθήνα- Θεσσαλονίκη με αποτέλεσμα να διαλυθεί η συνεδρίαση χωρίς να συζητηθούν τα επόμενα τρία θέματα της ημερήσιας διάταξης, και κυρίως το 3ο («Έκθεση πεπραγμένων 2002») και 4ο («Έγκριση οικονομικού απολογισμού 2002»), τα οποία ήταν κατεπείγοντα και παραμένουν ακόμα στα «ασυζήτητα» λόγω της αδιαφορίας, της άγνοιας προς τη λειτουργία των θεσμών και των συλλογικών διαδικασιών και της ανεξέλεγκτης επιπολαιότητας του προέδρου του ΔΣ του INBA.

Αυτή η τακτική που δεν αρμόζει σε πανελλήνιους θεσμούς των γραμμάτων, εξευτελίζει κάθε έννοια δημοκρατίας και συλλογικότητας και με την περιφρόνηση του νόμου και της Προγραμματικής Σύμβασης σύστασης και λειτουργίας του INBA, προσβάλλει τα πρόσωπα που αποτελούν το ΔΣ αλλά και εκείνους τους φορείς που εκπροσωπεί ο καθένας και, τελικά, θεσμούς που δημιουργήθηκαν και λειτούργησαν με έμπνευση, τους οδηγεί στην αποτελμάτωση, στο μαράζωμα, στην περιθωριοποίηση και τέλος τη διάλυση. Μετά απ' όλα τα παραπάνω γίνεται εύκολα κατανοητό γιατί στο εξής η θέση μου στο ΔΣ του INBA καθίσταται υπό αίρεση για λόγους συνείδησης και τάξης, παρότι ψηφίστηκα ομόφωνα από το Νομαρχιακό Συμβούλιο Κοζάνης να το εκπροσωπήσω σ' έναν σοβαρό και ενδιαφέροντα τομέα όπως αυτό του βιβλίου και της αναγκαιότητας προώθησης της ανάγνωσης και της ανάδειξης της σπάνιας Δημοτικής Βιβλιοθήκης Κοζάνης, που πριν 4 χρό-

νια εμπλουτίστηκε με την δωρηθείσα προσωπική βιβλιοθήκη του μακαριστού Μητροπολίτη Κοζάνης Διονυσίου. Ο χώρος, το περιεχόμενο καθώς και οι όροι της δωρεάς πρέπει να προσεχθούν ιδιαίτερα από τους υπεύθυνους και κυρίως από τον πρόεδρο του INBA ο οποίος δυστυχώς την ξεχωριστή αυτή αίθουσα τη χρησιμοποιεί ως προσωπικό του γραφείο, πράγμα που απαγορεύεται από τους όρους του από 15-7-2001 πρωτοκόλλου παράδοσης και παραλαβής της βιβλιοθήκης του Μητροπολίτη Διονυσίου (βλέπετε το σχετικό πρωτόκολλο), που όριζε υπεύθυνο της διαχείρισης της δωρεάς και της αίθουσας αποκλειστικά τον δ/ντή INBA και της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Κοζάνης κ. Β. Καραγιάννη. Αλήθεια με ποια απόφαση καταργήθηκε από δ/ντή της Δ.Β.Κ. ο κ. Β. Καραγιάννης και μάλιστα με αφαίρεση των κλειδιών της, που είχε ως αποτέλεσμα εδώ και αρκετό χρόνο να μη μπορεί να υλοποιηθεί ο βασικότερος όρος της υπ' αριθμ. 10357/95 συστατικής πράξης του INBA που είναι η ανάδειξη της ιστορικής Δημοτικής Βιβλιοθήκης Κοζάνης; Από τις παραπάνω λειτουργίες και συμπεριφορές μπαίνουν επιπρόσθετα και τα παρακάτω ζητήματα. Εκτός από την καθ' αυτή λειτουργία του θεσμού, τίθενται και ορισμένα πολιτικά ζητήματα που επιγραμματικά μόνον αναφέρω, τα οποία ζητούν απαντήσεις καθαρές από όλους όσους χειρίστηκαν τις υποθέσεις του θεσμού αυτά τα χρόνια: Η επιχορήγηση από το ΥΠΠΟ που σταμάτησε και η αντίστοιχη υποχρέωση του Δήμου Κοζάνης, η απώλεια χρηματοδοτήσεων στο 2002, η Χαρτοθήκη Κοζάνης στο αρχοντικό Λασσά-

νη, οι οικονομικές εκκρεμότητες που κινδυνεύουν να σύρουν το θεσμό στα δικαστήρια, η διακοπή της μηχανογράφησης της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Κοζάνης, η διάλυση του Δικτύου Βιβλιοθηκών Ν. Κοζάνης, οι καταγγελίες του πρώην εκπροσώπου του ΥΠΠΟ, η μη σύσταση του εργαστηρίου συντήρησης βιβλίων, η μη συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης και οι επιπτώσεις αυτού, τα μεγάλα έργα πνευματικής υποδομής που μόνον αναγγέλλονται κατά καιρούς κ.α. Σε περιόδους κρίσης τα πράγματα πρέπει να λέγονται δημόσια και με το όνομά τους. Οι συναρμόδιοι φορείς του INBA (ΥΠΠΟ, Δημοτικό Συμβούλιο Κοζάνης) οφείλουν να πάρουν θέση στα ζητήματα αυτά. Το ίδιο το ΔΣ του INBA, πριν το προλάβουν άλλοι, να διοργανώσει δημόσια συζήτηση για το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον του INBA και ιδίως της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Κοζάνης η λειτουργία της οποίας τα τελευταία 7 χρόνια επιχορηγείται από το INBA.

* * *

Με λύπη μου έκανα τις παραπάνω διαπιστώσεις για την ποιότητα της λειτουργίας ενός αξιόλογου θεσμού που επιχορηγείται από το ΥΠΠΟ και πριν καλά-καλά αναλάβω το καθήκον που μου ανατέθηκε από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κοζάνης, προβληματίζομαι σοβαρά αν θα πρέπει κάτω από τις παρούσες συνθήκες να παραμείνω στο ΔΣ του INBA. Ήρθα στο θεσμό του Υπουργείου σας και του Δήμου Κοζάνης με όλη την καλή διάθεση να βοηθήσω όσο μπορώ. Όμως αισθάνομαι ότι έχω καθήκον να εκφράζω ελεύθερα την άποψή μου σαν μέλος του ΔΣ και σαν πολίτης μη επιτρέποντας στον εαυτό μου να συμμετέχει σε

παρωδίες δημοκρατικής διαδικασίας. Ελπίζω ότι θα θελήσετε να δώσετε τις απαραίτητες οδηγίες ώστε να επιστρέψει η νομιμότητα και η χρηστή διοίκηση στη λειτουργία του Ινστιτούτου Βιβλίου και Ανάγνωσης Κοζάνης ανεξάρτητα από το ποιος θα είναι ο δ/ντής του στο εξής.

Με τιμή
Γιώργος Ι. Μητλιάγκας, δι-
κηγόρος
Νομαρχιακός Σύμβουλος της
Ν.Α. Κοζάνης

Η άλλη άποψη

*Στη συνέχεια καταχωρούμε
απάντηση που μας έστειλε το
Δ.Σ. του INBA Κοζάνης.*

Κύριε διευθυντά,

Σχετικά με την επιστολή του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου του INBA κ. Γιώργου Ι. Μητλιάγκα, που δημοσιεύεται στο περιοδικό σας, και για τη σφαιρική ενημέρωση των αναγνωστών σας, σας πληροφορούμε τα εξής:

α. Το προηγούμενο Διοικητικό Συμβούλιο, μετά τη λήξη της θητείας του μέχρι τότε διευθυντή του Ινστιτούτου Βιβλίου και Ανάγνωσης, προκήρυξε τη θέση του στο πνεύμα του νόμου 3051/2002. Καθόρισε μάλιστα τη διαδικασία επιλογής, η οποία προέβλεπε την υποβολή υποψηφιοτήτων και την προσωπική συνέντευξη με τριμελή επιτροπή αξιολόγησης, διασφαλίζοντας τις αρχές της δημοσιότητας, της διαφάνειας, της αντικειμενικότητας και της αξιοκρατίας.

Το παρόν Διοικητικό Συμβούλιο, σεβόμενο τη συνέχεια της διοίκησης, προχώρησε τελικά στην επιλογή του κ. Κώστα Δ. Ντίνα, επίκουρου καθηγητή Γλωσσολογίας στο Α.Π.Θ., μεταξύ δεκατριών υποψηφίων.

Όσον αφορά το κώλυμα που επικαλείται ο κ. Μητλιάγκας, περί ύπαρξης προγραμματικής σύμβασης του κ. Ντίνα με το INBA, ύψους μάλιστα «άνω των 10 εκατ. δρχ.», διευκρινίζεται ότι πρόκειται για υλοποίηση απόφασης του 1997, δαπάνης 2,7 εκατ. δρχ., και ότι το έργο το οποίο αφορά «Καταγραφή του κοζανίτικου ιδιώματος» βαίνει προς ολοκλήρωση.

β. Η «Συνάντηση συγγραφέων Νοτιοανατολικής Ευρώπης», που πραγματοποιήθηκε στην Κοζάνη και στη Θεσσαλονίκη τον Ιούλιο 2002, έγινε βάσει ομόφωνης απόφασης του ΔΣ και το μέλος του Αναστάσης Βιστωνίτης ανέλαβε τον συντονισμό της διοργάνωσης, δεδομένου μάλιστα ότι ο μέχρι πρότινος διευθυντής του Ινστιτούτου δεν γνωρίζει καμία ξένη γλώσσα. Το κόστος της διοργάνωσης δεν ήταν 15 εκατ., όπως επίσης ανακριβώς αναφέρει ο κ. Μητλιάγκας αλλά 11,3 εκατ. δρχ.

Η συνάντηση αυτή, στην οποία συμμετείχαν διακεκριμένοι ποιητές και πεζογράφοι, είχε μεγάλη επιτυχία, άφησε καλές εντυπώσεις στο κοινό και δημιούργησε τις προϋποθέσεις για την εξέλιξή της σε μόνιμο θεσμό που θα αναδειξει την Κοζάνη σε πολιτιστικό κέντρο της ευρύτερης περιοχής της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. (Επισυνάπτονται πέντε δημοσιεύματα του Τύπου, καθώς και το τεύχος με τα κείμενα που διαβάστηκαν στη συνάντηση αυτή, τυπωμένα στα αγγλικά και στα ελληνικά.)

γ. Το γεγονός ότι δεν εξαντλήθηκαν τα θέματα που προέβλεπε η ημερήσια διάταξη για τη συνεδρίαση του ΔΣ την 30.4.2003, οφείλεται στη διεξοδική συζήτηση θεμάτων εκτός ημερησίας διατάξεως που ο κ. Μητλιάγκας

έθετε διαρκώς, χρονοτριβώντας, και λειτουργώντας παρελκυστικά, ενίοτε και με τρόπο απαξιωτικό για μέλη του ΔΣ.

δ. Τέλος, για διάφορες εκκρεμότητες και για τη μη υλοποίηση στόχων που αναγγέλθηκαν κατά καιρούς, είναι αυτονόητο ότι μεγάλο μέρος της ευθύνης βαρύνει τον επίβετιλα και πλέον διευθυντή.

Το παρόν ΔΣ του INBA θα προχωρήσει και θα επιτελέσει το έργο του, γιατί αυτό αποτελεί επιθυμία των φορέων που το δημιούργησαν και των πολιτών της Κοζάνης που το αγκάλιασαν, το στήριξαν και προσδοκούν πολλά απ' αυτό.

Ο Πρόεδρος
Χάρης Γελαδάκης

Τα μέλη του Δ.Σ.
Αναστάσης Βιστωνίτης
Κατερίνα Διάφα
Γιώργος Κορδομενίδης
Γιάννα Στεργιοπούλου

Το τραμ και τα αδιέξοδα

• *Για το τραμ και τα
παρεπόμενα το γράμμα του
Βλάση Βέλλιου.*

Αξιότιμε κ. Διευθυντά
Με αφορμή τις γεμάτες ευφορία ανακοινώσεις του Υπουργείου Μεταφορών για την επέκταση του τραμ της Αθήνας από Σύνταγμα μέχρι Α. Πατήσια, από Σταθμό Λαρίσης μέχρι το Γουδί και άλλες φιλόδοξες διαδρομές, που δημοσιεύτηκαν στον τύπο, αποστέλλω την επιστολή αυτή εκφράζοντας μόνο την απορία μου από όλα τα συναισθήματα που μου προκάλεσαν. Ειλικρινά προσπαθώ να καταλάβω τους λόγους που προβάλλονται για την αναγκαιότητα της λειτουργίας του τραμ.

Σε μια Αθήνα που ασφυκτιά από την έλλειψη επαρκών δρόμων να εξυπηρετήσουν τον συνεχώς αυξανόμενο αριθμό των ΙΧ αυτοκινήτων, τα λεωφορεία και τα τρόλεϋ, θεωρώ ότι το μόνο που δεν θα διανοούνταν κανείς ήταν να στενέψει ακόμα περισσότερο τους δρόμους αυτούς αφαιρώντας τους μία λωρίδα κυκλοφορίας για να την αποδώσει στο τραμ.

Η λεωφόρος Αλεξάνδρας βρίσκεται ήδη μονίμως μπλοκαρισμένη, με τα αυτοκίνητα να κινούνται με βήμα σημειωτόν, το ίδιο και η Πατησίων η οποία μάλιστα μετά την Αγίου Μελετίου στενεύει σε δύο μόνο λωρίδες κυκλοφορίας εκ των οποίων τη μια χρησιμοποιούν τα λεωφορεία και τα τρόλεϋ. Τι χώρος απομένει για το τραμ;

Αλλά δεν είναι μόνο αυτό το πρόβλημα. Θέτω μια σειρά κάποιων απλών συλλογισμών, όχι όλων, σχετικά με τη χρησιμότητα του τραμ και την τόσο θερμή υποστήριξή του, που δεν μπορεί να διαφωνήσει κάποιος.

Το τραμ είναι ένα υπέργειο όχημα, ότι δηλαδή και ένα λεωφορείο. Η διαφορά τους είναι ότι το τραμ μπορεί να μεταφέρει περισσότερους επιβάτες (αν θα υπάρχουν) και κινείται σε σταθερές σιδηροτροχιές.

Ως υπέργειο όχημα υπόκειται στους ίδιους περιορισμούς με όλα τα άλλα οχήματα που κινούνται στον δρόμο, δηλαδή σταματάει στις διασταυρώσεις και σε όλα τα φανάρια κυκλοφορίας.

Αν μάλιστα δεν θα είναι περιφραγμένη η λωρίδα κυκλοφορίας του, που δεν μπορεί να είναι γιατί θα έκοβε την πόλη στα δύο, όλο και κάποιο σταθμευμένο αυτοκίνητο με αναμμένα τα αλάρμ θα το ακινητοποιεί, δεδομένου ότι δεν διαθέτει την ευελιξία του

λεωφορείου να παρακάμπτει το εμπόδιο.

Η έλλειψη ευελιξίας του τραμ είναι εμφανής και στο φρενάρισμά του, οπότε θα πρέπει να υπολογίζουμε σε σημαντικό αριθμό δυστυχημάτων με θύματα απρόσεκτους συμπολίτες μας.

Άρα εκ των πραγμάτων δεν γίνεται να είναι ταχύτερο του λεωφορείου μεταφορικό μέσο, ιδιαίτερα μάλιστα όταν και το λεωφορείο έχει τη δική του λωρίδα κυκλοφορίας. Επειδή στην άκρη του δρόμου, σε επαφή με το πεζοδρόμιο, δεν είναι δυνατόν να περνάει το τραμ για το λόγο ότι εκεί θέλουν να προσεγγίζουν τα φορτηγά αυτοκίνητα, τα απορριμματοφόρα, τα ασθενοφόρα, τα λεωφορεία, τα τρόλεϊ κ.ά., πρέπει να σκεφτούμε ότι υπολογίζουν να περνάει στο κέντρο του δρόμου. Έτσι λοιπόν στο κέντρο της οδού Πατησίων για παράδειγμα θα δοθούν δύο λωρίδες κυκλοφορίας στο τραμ, μία να πηγαίνει και μια να έρχεται. Αυτό σημαίνει μείωση των λωρίδων κυκλοφορίας των αυτοκινήτων κατά μια από κάθε πλευρά του δρόμου.

Θυμίζω ότι η οδός Πατησίων έχει μετά την Αγ. Μελετίου μόνο δύο λωρίδες κυκλοφορίας για κάθε κατεύθυνση. Ακόμα πρέπει να φανταστούμε τον απαραίτητα ευρύ χώρο των στάσεων όπου θα περιμένει να επιβιβαστεί το κοινό. Θα καταργηθεί εντελώς ο δρόμος; Θα γίνουν υπόγειες διαβάσεις σε κάθε στάση ώστε να περνάει τον δρόμο το επιβατηγό κοινό και να φτάσει στον χώρο της επιβίβασης; Μα είναι δυνατόν να μιλάμε για τραμ στην Πατησίων και στην Αλεξάνδρας;

Τέλος, αν προσδοκούν οι εμπνευστές του τραμ ότι θα ανακουφιστεί η κυκλοφορία επειδή ένας μεγάλος αριθμός

πολιτών θα σταματήσει να κινείται με το ιδιωτικό αυτοκίνητο και θα χρησιμοποιεί το τραμ, πέφτουν έξω διότι το τραμ δεν θα κινείται γρηγορότερα από ένα λεωφορείο. Μόνο το μετρό πέτυχε προς την κατεύθυνση αυτή και μπορεί να λύσει προβλήματα. Κυκλοφορούν ήδη στην Αθήνα τα μεγάλα διπλά, σύνθετα λεωφορεία, τα οποία εκτός των προβλημάτων που προκαλούν στην κυκλοφορία με τον όγκο τους, προκαλούν θλίψη όταν στο μεγαλύτερο μέρος των διαδρομών τους δεν μεταφέρουν περισσότερους από δέκα επιβάτες.

Είναι φανερό ότι η Αθήνα χρειάζεται μικρά και ευέλικτα μέσα μεταφοράς όπως είναι τα διώροφα λεωφορεία του Λονδίνου και προπαντός επέκταση του μετρό που είναι η μόνη λύση στο πρόβλημα της κυκλοφορίας των Αθηναίων.

Η άποψη που προβάλλεται ότι ένα χιλιόμετρο για το τραμ στοιχίζει το 25% του μετρό ενισχύει τον ισχυρισμό ότι σπαταλιούνται πολλά χρήματα για τη δημιουργία ενός μέσου μεταφοράς όχι απλά άχρηστου αλλά επιζήμιου, που αν τελικά ολοκληρωθεί είναι βέβαιο ότι πολύ γρήγορα θα ξηλωθεί.

Η διαφορά είναι ότι μια λεωφορειολωρίδα εύκολα την καταργείς όταν αλλάζουν οι συνθήκες που την επέβαλαν, ενώ το ξήλωμα του τραμ γίνεται πολύ δύσκολα.

Οι μόνοι, απ' ό,τι φαίνεται, που θα εξυπηρετηθούν από το τραμ της Αθήνας είναι οι εμπλεκόμενοι με την κατασκευή του.

Με τιμή
Βλάσης Βέλλιος ΜΑ, Dupin

ΥΓ. Μπορεί εύκολα κανείς να φανταστεί σε τι κομπούζιο οδηγείται το κυκλοφορια-

κό της Αθήνας, αν ξεκινήσουν και μόνο τέτοιες εργασίες εγκατάστασης σιδηροτροχιών. Ευκολότερο θα

ήταν να βάλουμε τραμ στην οδό Σόλωνος παρά στην οδό Πατησίων και στην Αλεξάνδρας.

ΑΡΗΣ ΒΕΛΟΥΧΙΩΤΗΣ

58 Χρόνια

Μια επίκαιρη

συνάντηση

**Τετάρτη 18 Ιουνίου,
στις 12 το μεσημέρι**

**Ένωση Ανταποκριτών Ξένου Τύπου
Ακαδημίας 23**

Συνομιλούν:

- Δημήτρης Παπαχρήστος
- Πολυμέρης Βόγλης
- Ιωάννα Παπαθανασίου

Συντονίζει

ο Κλεομένης Κουτσούκης

- Εύα Κοταμανίδου, *απαγγελία*
- Γιάννης Καλαϊτζής, *σκιτσάροντας τον Άρη*
- Χαιρετισμός, Φώτης Κουβέλης

Διοργάνωση:

εκδόσεις φιλίστωρ/Παρασκήνιο

Με τη συμμετοχή

των αντιστασιακών οργανώσεων

Πληρ. 210 38 18 457 - 210 36 48 170

ΕΠΙΣΗΜΑΪΝΟΥΜΕ

Το «Έμβλημα»

Ανήκουστα και ακατάσχετα. Και όμως ειπώθηκαν και ακούστηκαν καθαρά τα ακόλουθα αποσπάσματα τη Δευτέρα 8.6.2003, στο Βυζαντινό Μουσείο, κατά την παρουσίαση του «εμβλήματος» της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας, του οποίου μια αναπαραγωγή βρίσκεται στη στήλη αυτή.

Είπαν λοιπόν ο Ευάγγελος και ο Ευγένιος (ο υπουργός Πολιτισμού Ευ. Βενιζέλος και ο πρόεδρος της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας Ευ. Γιαννακόπουλος):

«Το πνεύμα, η αρμονία, η λογική και ο πολιτισμός ως τρόπος ζωής ντύθηκαν

με τα χρώματα του κόσμου, σε μια κυκλική σύνθεση, σύμβολο της οικουμενικότητας...»

«Το έμβλημα μεταφέρει το μήνυμα της Γιορτής των Πολιτισμών... Θέλαμε να παραπέμπει

στον Πολιτισμό των Πολιτισμών και στην οικολογική ευαισθησία όλων των πολιτών σε όλο τον κόσμο...»

«Ο θεσμός της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας υπεβαίνει το χρονικό ορόσημο του 2004 και φιλοδοξεί να αποτελέσει σημαντική κληρονομιά για την εξέλιξη του Ολυμπιακού κινήματος...»

Θα μπορούσαμε να συνεχίσουμε με μαργαριτάρια του είδους αυτού, που ξεστόμισαν οι Ευάγγελος και Ευγένιος την περασμένη Δευτέρα. Και να αναρωτηθούμε επίσης με ποιον τρόπο συνεργάστηκαν οι καλλιτέχνες από τη Νέα Υόρκη, το Γιοχάνεσμπουργκ, τη Σαγκάη, το Ντουμπάι, το Λονδίνο και την Αθήνα (αλήθεια ποιοι από την Αθήνα;). Θα θέλαμε βέβαια να μάθουμε και πόσο άραγε να κόστισε όλο αυτό το πανηγύρι για

το οποίο αποζημιώθηκε η εταιρεία BBDO προκειμένου να παραδοθεί στην οικουμενική «το σύμβολο που έπρεπε να μην επαναλαμβάνει ούτε τους ολυμπιακούς κύκλους ούτε το έμβλημα της Οργανωτικής Επιτροπής των Αγώνων της Αθήνας 2004, αλλά με έναν ελαφρύ συνειρμό [όπως λέμε «ελαφρύ εγκεφαλικό»] να παραπέμπει σ' αυτά».

Με έναν διόλου ελαφρύ συνειρμό όλα αυτά τα μικρά απανθίσματα που μεταφέραμε εδώ συνιστούν μια νέα ιδεολογία που πλασάρει ο έλληνας ΥΠΠΟ. Με έναν

διόλου ελαφρύ συνειρμό εμείς θα χαρακτηρίζαμε όλες αυτές τις ανοησίες ως αποστάγματα μιας φασιστικής ιδεολογίας και το «αισθητικό καταστάλαγμα» των αστέρων του ΥΠΠΟ ως ένα καθαρό κιτς. Ότι τα μέλη της Διε-

θνούς Ολυμπιακής Επιτροπής ενέκριναν (όπως μας πληροφόρησαν) το «έμβλημα» στις 9.2.2003, δεν το απαλλάσσει από τον χαρακτηρισμό του κιτς. Τα μέλη της Ολυμπιακής Επιτροπής είναι γνωστά και για τις «αισθητικές ανησυχίες» τους.

ΥΓ.: Κάθε εταιρεία, όταν ξεκινά τον κύκλο εργασιών της, εξασφαλίζει και το «λογότυπό» της. Οι δικοί μας το θυμήθηκαν σήμερα, μετά την πάροδο μερικών ετών από συστάσεως της εταιρείας «Πολιτιστική Ολυμπιάδα», αλλά αυτό είναι μια άλλη ιστορία. Τι να πρωτοθυμηθούν άλλωστε και πώς να μοιράσουν τις δουλειές; Νομίζετε ότι είναι εύκολη αυτή η δουλειά;

Χ.Γ.Π.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΜΕ

• «Ανθρωπογεωγραφία - Η ανθρώπινη μορφή στις αρχές του 21ου αι.» είναι ο τίτλος της νέας έκθεσης του **Μουσείου Φρουσίρα** (Μονής Αστερίου 3 & 7, Πλάκα), που εγκαινιάστηκε το Σάββατο 24/5, και διαρκεί έως 12/10: Παρουσιάζονται τα πιο πρόσφατα έργα της συλλογής (έργα του 21ου αι.) και τα νέα της αποκτήματα.

• Μέχρι τις 15/6 συνεχίζονται στο «Πάρκο Αντώνης Τρίτσης» του Ιλίου οι εκδηλώσεις της 11ης Μπιεννάλε Νέων Δημιουργών. Προλαβαίνετε να την επισκεφθείτε.

• Από 5/6 έως 12/7 διαρκεί η έκθεση ζωγραφικής του γερμανού **Daniel Richter** στη γκαλερί Bernier/Eliades (Επταχάλκου 11, Θησείο). Αν και στο παρελθόν θεωρούνταν ένας από τους σημαντικότερους εκπροσώπους του Νέου Αφαιρετισμού, τα τελευταία χρόνια ο καλλιτέχνης δημιουργεί τεράστιους παραστατικούς πίνακες (εμπνευσμένους από φωτογραφίες που βρίσκει στον Τύπο), που παρουσιάζουν τη βία και την καταστροφή σαν την κινητήρια δύναμη της σύγχρονης κοινωνίας.

• Από 5 έως 30/6 διαρκεί η έκθεση ζωγραφικής του δανού καλλιτέχνη **Peter Brandes**, με τίτλο «Οδύσσεια. Από το λόγο στην εικόνα» που γίνεται στο Μέγαρο Εϋνάρδου του MIET (Αγ. Κων/νου & Μενάνδρου, Ομόνοια).

• Δείτε την ωραία έκθεση φωτογραφίας με θέμα «Τα παιδιά της Βαγδάτης», της **Άννας Παπούλια**, που εγκαινιάστηκε χθες στη γκαλερί Αδάμ (Νεοφύτου Βάμβα 5, Κολωνάκι) και διαρκεί έως 28/6.

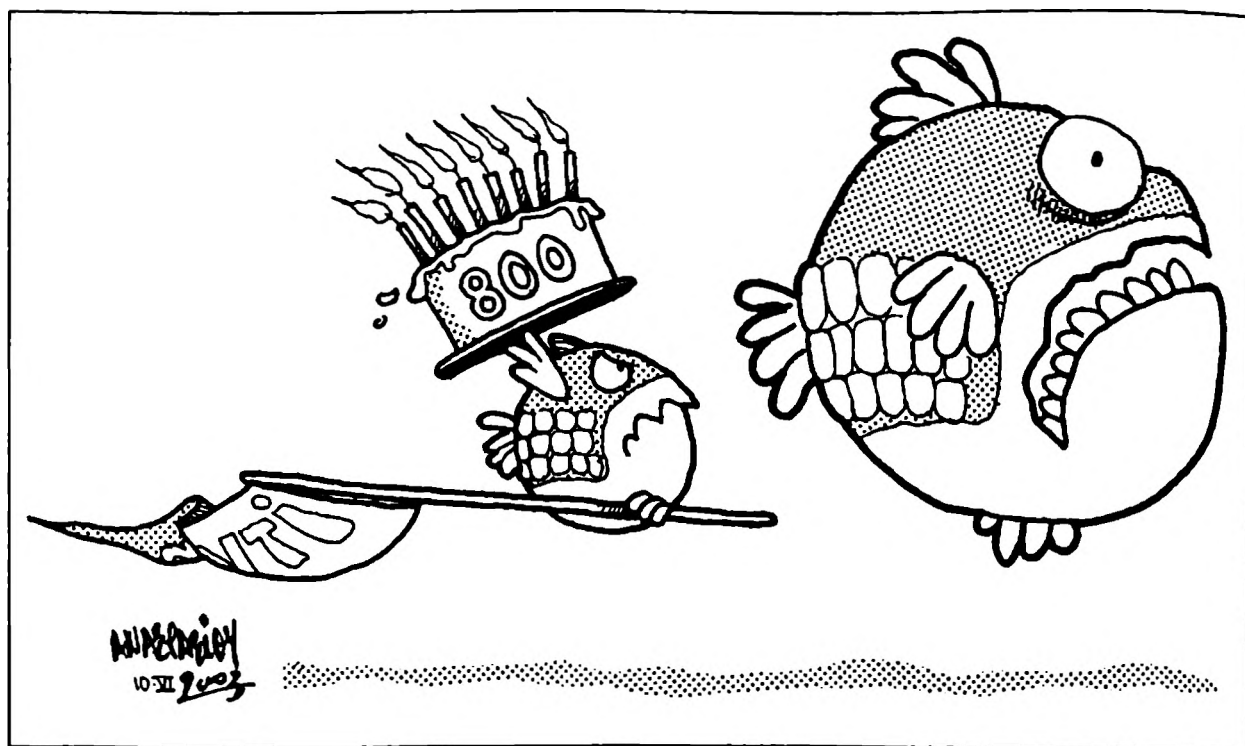
• Αναζητείστε το βιβλίο του Ν.Δ. Τριανταφυλλόπουλου **Σήμα Μενέλαου Παρλαμά**, που εξέδωσε η Εταιρεία Κρητικών Ιστορικών Μελετών για έναν άξιο δάσκαλο.

• Άλλο ένα δείγμα του κύκλου «σύμβολο της οικουμενικότητας» και μάλιστα με τα λόγια «Κράτα στερλίνα» που τον συνοδεύουν (τον κύκλο, που βέβαια μπορεί με έναν «ελαφρύ συνειρμό» να παραπέμπει και σε αριθμητικό σύμβολο). Το ει-κονιζόμενο έμβλημα, που βασίζεται επίσης στον κύκλο, κρατούσαν οι υπερασπιστές της ιδέας της στερλίνας στα υπόλοιπα της Βρετανικής Αυτοκρατορίας.

ΑΝΤΙ-ΦΕΣΤΙΒΑΛ για τα 800 τεύχη

Το Αντί γίνεται τον Οκτώβριο 800 τευχών! Και όπως το συνηθίζουμε κάθε 200 τεύχη, οργανώνουμε και τώρα το Αντι-Φεστιβάλ. Έτσι το προσεχές φθινόπωρο το Αντί θα παρουσιάσει το τριήμερο πλουραλιστικό και παρεμβατικό Αντι-Φεστιβάλ του με μουσική, εικαστικά, λογοτεχνία, κινηματογράφο, ποίηση, βαλκανική και αραβική κουζίνα αλλά και πολλές εκπλήξεις. Εμείς έχουμε κάποιες ιδέες. Τις διαμορφώνουμε. Από το επόμενο τεύχος ανοίγουμε τις στήλες του περιοδικού για ένα γόνιμο, ελπίζουμε, διάλογο με τους αναγνώστες σχετικά με το χαρακτήρα και τις εκδηλώσεις του Αντι-Φεστιβάλ. Στείλτε μας τις ιδέες σας και βοηθήστε ώστε το Αντι-Φεστιβάλ να γίνει και δικό σας. Τον Οκτώβρη γιορτάζουμε και σας θέλουμε δίπλα μας.

Περιμένουμε προτάσεις για τις εκδηλώσεις και δηλώσεις εθελοντικής συμμετοχής για τις οργανωτικές λεπτομέρειες του Αντι-Φεστιβάλ. Η διεύθυνση του περιοδικού είναι:

Περιοδικό ANTI,
Δημοχάρους 60,
115 21 Αθήνα.
Και το e-mail: chrapou@otenet.gr

Άντε, και στα 1000 τεύχη!

Κ Ρ Ο Τ Ι Δ Ι Α πολιτιστικής Α Φ Α Σ Ι Α Σ

- Μήπως ξέρεις από κροτίδες;
- Σημίτης ο κροτιδιστής!
- Νάτα και τα ευχάριστα:
- Τον Μάιο ο πληθωρισμός ανέβηκε στο 3,8 επισημώς· ανεπισημώς ρωτήστε τον κ. Χριστοδουλάκη, τον ιεροφάντη της οικονομίας, τον κροτιδιστή του προϋπολογισμού.
- Επίσης 35.000(!) επιχειρήσεις αδυνατούν να εξοφλήσουν τα χρέη τους, ενώ το ύψος των δανείων για το 2002 αγγίζει τα 120 εκατομμύρια ευρώ... Εκεί να δεις κροτίδες!
- Επίσης η Ελλάδα εξάγει ποσό ίσο με το 8% του Α.Ε.Π. της, δηλαδή το ένα τρίτο περίπου κατά μέσο όρο των εξαγωγών της Ε.Ε. (Τα κανόνια των Να Βαρώνων).

- Το ποσό αυτό συγκρίνεται μόνο με τις εξαγωγές του Λουξεμβούργου. Γιατί δεν πάει εκεί ο κ. Σημίτης για πρωθυπουργός; Που ξέρει κι από κροτίδες;
- Και ενώ αυτά συμβαίνουν στη Βουλή, τα ΜΜΕ ασχολούνται με τα δίδυμα του Καραμανλή και του Πάγκαλου ή με τη Ρούλα και τη Δεβόρα...
- Μωραίνει Κύριος ή αλλού κροτούν τα κρόταλα.
- Και κάτι τελευταίο: Στους 30 μεγαλύτερους εξαγωγείς της χώρας μας οι 10 ελέγχονται από πολυεθνικές.
- Palco το κάνατε το μαγαζί, με το συμπάθιο, κ. Χριστοδουλάκη μου, με τα αριστερίσιμα ρητά σας (πώς λέμε «νηστήσιμα»,

«καντσονίσιμα»).

- Ευτυχώς να λέμε, που πάει καλά το Χρηματιστήριο. Αν πάλι ρωτάτε για το εξωτερικό μας χρέος, σας απαντώ ότι αυτό σκίζει: 104% του Α.Ε.Π.
- Να μην το ματιάσω.
- Είναι βλέπετε που οι σοσιαλιστές-εκσυγχρονιστές μας, μετά τους δισταγμούς των πρώτων χρόνων, έχουν ριχθεί ακάθεκτοι στους εξωτερικούς δανεισμούς...
- ...για να υλοποιήσουν τα οράματά τους.
- Θέλω επίσης να λάβετε υπόψη, για να έχετε και πιο ολοκληρωμένη εικόνα της κατάστασης, ότι διεθνή οικονομικά ινστιτούτα διαπιστώνουν πως με το ευρώ στα 1,4 δολάρια έχουμε ύφεση σ' ολόκληρη την ευρωζώνη.
- Που σημαίνει, μαζέψτε τα ευρακοζώνια σας.
- Άσχετο: πώς λέγεται η περιοχή γύρω από το στήθος; Eurovision.

- Διαβάζουμε στην «Οικονομία» της «Ε» της 1/6: «Η Αθήνα είναι η ακριβότερη πόλη για ν' αγοράσεις οικιακές συσκευές. 27% πιο ακριβή απ' το Δουβλίνο.»
- Μικρό το κακό. Ο Μανωλάκης ψωνίζει στη Χαλκίδα και τη Θήβα. Αποκλειστικά.
- Επίσης το Υπουργείο Αιγαίου μπόρεσε να καλύψει μόλις το 15% από το πακέτο του Γ' Πλαισίου Στήριξης. Βλέπετε, αυτόν τον καιρό ο κ. Σηφουνάκης επισκέπτεται τον Αϊ-Στράτη και τα λοιπά νησιά εξορίας για ν' αναθερμάνει τ' αντιδεξιά μας ανακλαστικά.
- Εμείς όμως δεν τσιμπάμε!
- Η κ. Παναγιωταρέα πάλι, μήνυσε τον «Κόσμο του Επενδυτή» ζητώντας αποζημίωση 300.000 ευρώ, επειδή ο τελευταίος μετέφερε το εξής γκράφιτι από τους τοίχους του Αριστοτελείου:

Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης

Η αφίσα και τα αφιερώματα της 44ης διοργάνωσης

Από μόνη της η αφίσα ενός κινηματογραφικού φεστιβάλ είναι η αγγελτήρια πρόσκληση και ταυτόχρονα ένα καθαυτό εικαστικό γεγονός που συνοδεύει τις εκδηλώσεις που έρχονται.

Το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης θα κλείσει φέτος τα 44 χρόνια του και θα διεξαχθεί από 21 έως 30 Νοεμβρίου.

Τη φετινή αφίσα την φιλοτέχνησε ο γνωστός ζωγράφος Τάσος Παυλόπουλος. Απεικονίζει έναν ιδιότυπο ψαρά κατασκευασμένο από παπιέ-μασέ και στη συνέχεια επιζωγραφισμένο. Αποδίδει με χιουμοριστικό τρόπο τον πολυμορφικό διάλογο που αναπτύσσεται, μέσω της ταινίας, μεταξύ του κινηματογραφικού δημιου-

ργού και των θεατών.

Η 44η διοργάνωση θα τιμήσει τον κορυφαίο γεωργιανό δημιουργό Otar Iosseliani με την προβολή του συνόλου του έργου του, τον σημαντικό κινέζο σκηνοθέτη Wong Kar Wai, ενώ από ελληνικής πλευράς θα πραγματοποιηθεί ρετροσπεκτίβα στο έργο του Νίκου Παναγιωτόπουλου.

Πρώτη εκδήλωση με την οποία εγκαινιάζει τη δραστηριότητά του το Φεστιβάλ στη φετινή σεζόν θα είναι το Φεστιβάλ Videodance που θα πραγματοποιηθεί στη μεν Αθήνα από 13 έως 19 Σεπτεμβρίου στον πολυχώρο ΒΙΟΣ, στη δε Θεσσαλονίκη από 19 έως 25 του ίδιου μήνα στο ΟΛΥΜΠΙΟΝ.

Δ.Χ.

- Στη χώρα που ανθεί φαιδρά πορτοκαλέα, έγινε καθηγήτρια η Παναγιωταρέα.
- Εμείς σας προσφέρουμε έτερο, άμεμπτο στιχουργήμα ηθογραφικού και ουδόλως αριστοφανικού ύφους: Στης Πλάκας τις ανηφοριές πλάι στην Καπνικαρέα έχτισε το σπιτάκι της κι η Παναγιωταρέα
- Στην τελετή έναρξης της 11ης Biennale των Νέων που γίνεται στο Ίλιον δόθηκε συναυλία του Μάνου Χατζιδάκι (sic), όπως διαβάζουμε στο πρόγραμμα, με την Ελευθερία Αρβανιτάκη...
- Ενώ το σωστό ήταν να τραγουδήσει ο Γιώργος Νταλάρας.
- Αλλά βλέπετε, οργανώτρια ήταν η υφυπουργός Παιδείας και Εθελοντισμού κ. Κούρκουλα.
- Νύχτωσε χωρίς Σελήνη.
- Πάνω στη σύγχυση δεν

- πουλιούνται και τα εισιτήρια της Ολυμπιάδας, με αποτέλεσμα να βρίσκονται σε απόγνωση οι επικεφαλής του Οργανισμού.
- Τι ν' αγοράσεις όμως, αφού σου δίνουν μεν τα ακριβά εισιτήρια, αλλά δεν προσδιορίζουν τη θέση που θα καθίσεις, επειδή τα γήπεδα δεν έχουν γίνει ακόμη!
- Εισιτήρια υπάρχουν, κερκίδες δεν υπάρχουν!
- Και γαμώ τα οργανογράμματα δηλαδή.
- Άσχετο: πεθαίνει ο Καρτέσιος και πάει στον Παράδεισο. Εκεί όμως η υποδοχή είναι ψυχρή. Ξέρετε, λέει στον Άγιο Πέτρο, είμαι αυτός που είπε: «Σκέφτομαι άρα υπάρχω». Και ο κλειδοκράτωρ της Εδέμ: «Πρώτον δεν υπάρχεις και δεύτερον μην το σκέφτεσαι».
- Κι άλλα ευχάριστα νέα: η μετάφραση του Δ.

- Μαρωνίτη για την «Οδύσσεια» διδάσκεται ήδη στην Α' Γυμνασίου. Θα θυμάστε ότι ο εν λόγω διανοούμενος είχε προ μηνών αναγνώσει ολόκληρο το τελευταίο πόνημα του Γιώργου Βέλτσου στο Μουσείο Μπενάκη, μια σύνθεση όντως υψηλού λυρισμού και αμεσότητας.
- Για το ίδιο ποίημα ο χαρισματικός και άδολος Έκτωρ Κακναβάτος έγραψε μνημιαία κριτική στο Βήμα
- Αλλά και ημείς θα στιχοπλοκήσομεν αναλόγως και αναλγήτως: Σαν μιαν καιομένη βάτο έχε τον τον Κακναβάτο κι ό,τι λέει του τ' αχείλι φλόγα είναι, διάπυρη ύλη... Ολέ!
- Το ποίημα συμπεριλαμβάνεται στη συλλογή μας «Βαμμένα κόκκινα μαλλιά» αφιερωμένη στον Κόκκαλη.
- Ξέρετε με τι θ'

- ασχολούνται οι εισαγγελείς τις επόμενες δεκαετίες; Με τα έργα και τις ημέρες του Οργανισμού «Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα», του οποίου η «κινητικότητα» ξεπερνά κάθε προηγούμενο.
- Μα, θα μου πείτε, αν δεν «κινηθεί» ο τουρίστας, ποιος θα κινηθεί;
- Άρχισε και η Biennale Βενετίας με θρίαμβο των επιλογών του ΥΠΠΟ και με συρροή ελλήνων εικαστικών στον ιταλικό βορρά.
- Μόνο που εμείς πηγαίνουμε στη Βενετία με προσδοκίες ανάλογες των Μουσουλμάνων που επισκέπτονται τη Μέκκα.
- Πιστεύουμε στο θαύμα σε μιαν εποχή απομαγευμένη.
- Μπίσμι-λλάχι -ρ-Ραχμάνι -ρ-Ραχίμ. (Το λεγόμενον «Μπάσμαλα».)
- Δε φτάνει που μας έφτυσαν ο Szeemann και η Martinez όταν ήταν στη

ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΑ ΣΟΛΟ

9ο Διεθνές Φεστιβάλ Χορού Καλαμάτας 18-27 Ιουλίου

Εστιάζοντας φέτος την προσοχή του στα χορευτικά σόλο, το 9ο Διεθνές Φεστιβάλ Χορού Καλαμάτας αρχίζει τις εκδηλώσεις του στις 18 Ιουλίου 2003, και θα διαρκέσει έως τις 27 του ίδιου μήνα.

«Με πολυσύνθετη διάθεση και φέτος όπως και τα προηγούμενα χρόνια, το φεστιβάλ Καλαμάτας μετατρέπεται εκ νέου σε βήμα πρωτοεμφανιζόμενων στην Ελλάδα καλλιτεχνών – από τις ακτώ διεθνείς συμμετοχές αξιόποροι ισάζονται στη χώρα μας για πρώτη φορά», σημειώνεται στο κείμενο παρουσίασης του φεστιβάλ.

Πιο συγκεκριμένα εμφανίζονται για πρώτη φορά στην Ελλάδα: ο γάλλος εννοιακός χορογράφος Xavier Le Roy, η αμερικανίδα Meg Stuart με την ομάδα της Damaged Goods, ο Tero Saarinen από τη Φινλανδία, η βρετανική ομάδα George Piper Danses, η ομάδα των Gelabert-Azzopardi από την Ισπανία και ο Nasser Martin-Gousset από τη Γαλλία.

Η ανάθεση χορογραφικού έργου φέτος έγινε σε έναν έλληνα της διασποράς,

τον χορευτή και χορογράφο Αντώνη Φωνιαδάκη.

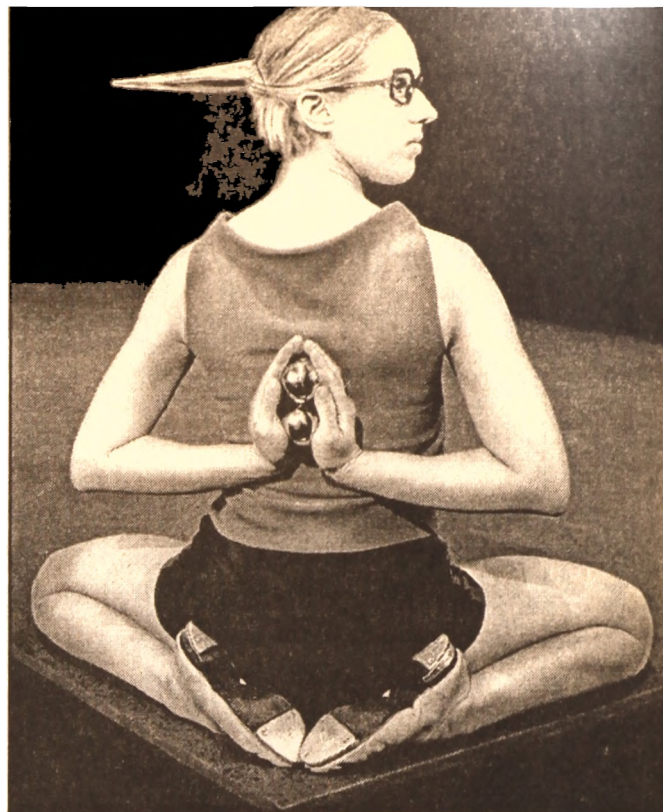
Εστιάζοντας στα χορευτικά σόλο –η «χορευτική φόρμα του ενός» παρατηρείται τα τελευταία χρόνια στη διεθνή χορευτική σκηνή– το φεστιβάλ παρουσιάζει τέσσερις δημιουργούς, με διαφορετική γραφή ο καθένας: Τους Marie Chouinard (Καναδάς), Xavie Le Roy (Γαλλία), Tero Saarinen (Φινλανδία) και Cese Gelabert (Ισπανία).

Την αυλαία του φεστιβάλ ανοίγει η ισραηλινή χορογράφος Ίνμπαλ Πίντο.

Ο κύκλος των σόλο ξεκινά με την Μαρί Σουινάρ και κλείνει με «μια σπουδαία φυσιογνωμία του σύγχρονου χορού», τον Καταλανό, αλλά με σημαντική δραστηριότητα στη Γερμανία, Gese Gelabert.

Τις παραστάσεις του φεστιβάλ κλείνει ο γάλλος χορογράφος Νασέρ Μαρτίν-Γκουσέ με την ομάδα La Maison.

Ο Χάρης Μανταφούνης, ο Αντώνης Φωνιαδάκης, η Σεσίλ Μικρούτσικου και η Βάσω Γιαννακοπούλου είναι οι ελληνικές

συμμετοχές στο φεστιβάλ.

Αναπόσπαστο μέρος του φεστιβάλ αποτελούν τα σεμινάρια χορού που απευθύνονται σε σπουδαστές και επαγγελματίες. Το σεμινάριο φέτος θα γίνει από την Lisa Race, χορεύτρια της ομάδας David Dorfman Dance.

Στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής πολιτικής του φεστιβάλ, θα δωθούν επίσης διαλέξεις και θα γίνουν μαθήματα από καλλιτέχνες που συμμετέχουν στο φεστιβάλ, καθώς και από τον David Dorfman, Καλλιτεχνικό Διευθυντή της ομάδας David Dorfman Dance.

Όλγα Ι. Φωτακοπούλου

Biennale Βενετίας το 1999 και το 2001, το Μ.Μ.Σ.Τ. στη Θεσσαλονίκη τούς κάλεσε να κάνουν και έκθεση.

- Τα εικαστικά στην Ελλάδα σήμερα: όσο δουλικότεροι και όσο πιο σιωπηλοί, τόσο το καλύτερο, μπας και μας προσέξουν.

- Αμ δε. Όμως...

- Τέτοια αλαλία ούτε ο Γιωργάκης. Τον οποίον οι μισοί επαινούν και οι υπόλοιποι βρίζουν επειδή ακολουθεί τακτική κότας.

- Ενώ ο άνθρωπος είναι απλώς Παναθηναϊκός.

- Α proros, συγχαρητήρια για το πρωτάθλημα που διεκπεραιώσατε, κ. Βενιζέλε μου, και για το φρόνημα και το ήθος των «φιλάθλων» που διαπλάσατε.

- Έχω μόνο μια απορία: Αφού θα σας τα (ξανα)κάψουν τα γήπεδα, γιατί τους τα (ξανα)χτίζετε;

- Τι είπατε; Για να τζιράρει

το χρήμα και να πέφτουν οι προμήθειες; Κατάλαβα, ευχαριστώ. Όπως πάντα έχετε δίκιο.

- Απ' τα καλύτερα της «Ε»: «Happy Deathday» του Αρκά και «Χριστοδουλάτσης» του Παπαδόπουλου-Τετράδη. Απ' την άλλη βάζουν και μια συνέντευξη με την Μιλένα και ισοφαρίζουν... Για να μην παραπονιούνται κι οι εκσυγχρονιστές.

- Κα-τα-πλη-κτι-κό: Μας λένε ότι ο πολύς Ευγένιος Γιαννακόπουλος, πρόεδρος της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας και βενιζελάνθρωπος, πριν προσχωρήσει στο ΠΑΣΟΚ, ανήκε στην ΟΝΝΕΔ επί εποχής Ράλλη. Ήταν μάλιστα υπεύθυνος οικονομικών, μέλος της εκτελεστικής επιτροπής με πρόεδρο τον Τσιγκούνη.

- Παιδί για όλες τις δουλειές και με ειδικευση στα οικονομικά του πολιτισμού χωρίς

τσιγκουνιές!

- (Πώς το 'λεγε ο Χατζηχρήστος; Ποδοσφαιρικά με πολέμους!)

- Εξαιρετική η Μετεξέλιξη, το περιοδικό που εκδίδει η ΝΔ. Στο τεύχος Μαΐου-Απριλίου διαβάσαμε ένα καλογραμμένο αντικοκκαλικό άρθρο κι ένα αντιαμερικανικό αφιέρωμα με πρόσχημα τα βραβεία Όσκαρ. Συντάκτης του ο Γιάννης Χατζής: «Μάντεψε ποιος θα 'ρθει απόψε στη Βαγδάτη»!

- Τιμήθηκε με το ειδικό βραβείο επιτροπής Ο.Η.(μ)Ε.

- Ποιος είπε ότι δεν έχουν χιούμορ στην Αντιπολίτευση; Παράλληλα πέφτει πολύ γέλιο στη Συμπολίτευση.

- Τρισχαριτωμένος και φωτογενής είναι κι ο Πετράκης, ο υπουργός Παιδείας. Αρκεί να μην είσαι γονιός ή υποψήφιος στις Πανελλαδικές. Τέτοιο

γέλιο ούτε και ο μέντοράς του ο Λαλιώτης. Μόνο που με την παιδεία δεν παίζουμε.

- Νέες ιδέες: ο Δήμος Αθηναίων σε συνεργασία με τον 2004 αποφάσισε την εισαγωγή 200 αλλοδαπών πορνών για τις ανάγκες της Ολυμπιάδας. Δεν φτάνει που μας πηδάνε, θα μας γ...σουνε κιόλας!

- Απ' την άλλη ο Δήμος συνήψε δάνειο-μαμούθ 60 δισ. για ν' αποπληρώσει τον Αβραμόπουλο.

- Αρχαίο πνεύμα αθάνατο και αρχαιότερο επάγγελμα.

- Καλέ πόσο πάει η... άμιλλα; Τι σου κάνω μάνα μου; – Αθλητισμό.

- Ποιος να το 'λεγε πάντως ότι οι κροτίδες που έβαζε ο Κώστας Σημίτης το 1968 και το 1969 θα σκάγανε το 2003 και το 2004.

- Μπαμ ηκούσθη στον αέρα! Σύντροφοι ψηφίστε γιατί χανόμαστε!

Μανωλάκης ο κροτιδιστής

Ψυχραιμία. Αν σκεφτεί κανείς ότι τουλάχιστον το 80% αυτών που πηγαίνουν στον κινηματογράφο είναι από είκοσι χρονών και κάτω, με ένα πραγματικά τεράστιο, στο άθροισμά του, διαδέσιμο εισόδημα για σπάταλη ανάγνωση, τότε γίνεται εύκολα κατανοητό γιατί 8400 αίθουσες σε όλο τον κόσμο (90 στην Ελλάδα) ξεκίνησαν ταυτόχρονα την προβολή του δεύτερου μέρους της τριλογίας του *Matrix*, η οποία βέβαια τριλογία μάς προέκυψε εκ των υστέρων.

Σημασία δεν έχει τι ή γιατί γίνεται, αλλά το πώς γίνεται

Το 1999 είδε το φως το πρώτο *Matrix*, που άφησε 460 εκατομμύρια δολάρια κέρδη. Ηλίθου φαινόταν ότι θα είχαμε συνέχεια. Εδώ δεν έχουμε τον «Τιτανικό» που βούλιαξε μια για πάντα και τελειώσαμε. Μέχρι να βαρεθούν τα «κοπάδια» των ποπ-κορνοφάγων των Multiplex, έχουμε καιρό. Έχει ήδη αναγγελθεί η

έξοδος στις αίθουσες του τρίτου μέρους, *The Matrix Revolutions*, για τις αρχές του ερχόμενου Νοέμβρη. Καλώς ή κακώς, αυτή είναι η αδιαμφισβήτητη υπεροχή της αμερικανικής κινηματογραφικής βιομηχανίας σε παγκόσμια κλίμακα. Ένας δίχως το παραμικρό ψεγάδι οργανωτικός επαγγελματισμός, ενήμερη χρήση της τεχνολογίας και πακτωλός οικονομικών πόρων. Τριακόσια εκατομμύρια δολάρια στοίχισε ετούτο το δεύτερο *Matrix* και από αυτά τα εκατό πήγαν στα ηλεκτρονικά εφέ. Παρεπόμενο όμως αποτέλεσμα όλων αυτών είναι ότι πρόκειται για έναν σχεδόν θανάσιμο εναγκαλισμό της παγκόσμιας κουλτούρας, δήθεν στο αθώο όνομα της επιστημονικής φαντασίας. Εναγκαλισμός ακόμα και της ίδιας της πολιτιστικής Αμερικής, αφού αμερικανικός κινηματογράφος δεν είναι μόνο τα προϊόντα *Matrix* και τα παράγωγά τους. «Put the blame on them».

Προφητική λοιπόν, μελλοντολογική εικασία; Αλίμονο στο ανθρώπινο είδος αν κάτι τέτοιο τού μέλλεται σαν αποτέ-

λεσμα των δικών του δαρβινικών ενεργειών: Ανθρωπόμορφες μηχανές να προσπαθούν να εξοντώσουν τους ανθρώπινους ανθρώπους. Η αλήθεια είναι ότι στην προκειμένη περίπτωση εκβιάζεται η φαντασία να ψελλίσει το παραμύθι των καιρών μας. Καημένη Τζαίημς Μποντ... Πόσο απόμακρος δείχνεις. Και συ Τζορτζ Λούκας με τους *Τζενταί* σου, και συ Ρίντλεϋ Σκοτ με τον ποιητικό σου *Μπλέιντ Ράνερ*, τι «γερασμένοι» που μοιάζετε...

Ο καθιερωμένος πια «γραιοκυλισμός» των ελλήνων διανομέων αποδέχτηκε και τούτη τη φορά ο τίτλος της ταινίας να μείνει αμετάφραστος: *The Matrix Reloaded*, δηλαδή η μήτρα, το καλούπι, το «σειραϊκό», ηλεκτρονικό πρόγραμμα επαναφορτίζεται. Και ποιο είναι αυτό; Μα η (εγκεφαλική) σύλληψη και κατασκευή της ταινίας στο σύνολό της. Ας μην ψάχνει για τίποτα περισσότερο ο (ενήλικας) θεατής. Πρόκειται για το μέχρι ενός σημείου έξυπνο συνονθύλευμα ιδεολογηματικών τσιτάτων τα οποία αλληλοανατρέπονται μέσα στην αντι-

φάσκουσα αφέλειά τους. Το βλέπεις ακόμα και στο αλαλούμ του ονόματος βασικών ηρώων ή αντικειμένων: «Τρίνιτι» («Αγία Τριάς») ονομάζεται η ψυχή εξολοθρεύτρια των artificial κλωνο-ανθρώπων. «Μορφέας» (θεότητα του ύπνου) ονομάζεται ένας από τους πιο δυναμικούς και δραστήριους ήρωες της ταινίας. «Περσεφόνη» ονομάστηκε η χυμώδης και αισθησιακή Μόνικα Μπελνιούτσι, ενώ «Αρμαγεδδών» ονομάζεται το διαστημόπλοιο που προστατεύει τους ανθρώπους από τις καταστροφικές Μηχανές. Δεν υπάρχει τίποτα από τα κλισέ του οπτικοακουστικού που να μην χρησιμοποιήθηκε σ' αυτή τη θεοποίηση του εντυπωσιασμού, πάντοτε εκ του πονηρού, προκειμένου να διατηρηθεί το ενδιαφέρον του θεατή. Μέχρι και τα γνωστά μας ηλιογραφικά γκράφιτι στους τοίχους, στο άσηπτο μετα-ανθρώπινο περιβάλλον, διατηρούνται σαν εκ του πονηρού καθησύχαση προς το πληθωρικό νεανικό κοινό ότι στο *Matrix*-σύμπαν τα χούγια σας μένουν στη θέση τους. Τελικά αυτό που παρακολουθούμε είναι μια ατέλειωτη σύγκρουση ανάμεσα σε ανθρωποειδείς φιγούρες, στους τρόπους των καρτούν και των κόμικς, με πρόφαση την αιώνια αναμέτρηση του καλού με το κακό. Όμως σημασία στην ταινία δεν έχει τι γίνεται ή γιατί γίνεται, αλλά το θέαμα, το πώς γίνεται.

Και είναι στο σημείο αυτό που πραγματικά δοξάζεται το αποτέλεσμα. Μισό αιώνα μπροστά προχωράει η τεχνική της οπτικοποίησης. Είναι απίστευτη η –σαν σε όνειρο– απελευθέρωση της κίνησης, της αληθοφανούς μεταμόρφωσης της πραγματικότητας ή και της ακαριαίας δημιουργίας νέας. Ό,τι μέχρι τώρα μπορούσε να πετύχει μόνο το κινούμενο σχέδιο, τώρα γίνεται εύκολο παιχνίδι στα χέρια της virtual reality.

Σκηνές όπως η χορογραφημένη μάχη του Νιο με τους κλώνους Μηχανές ύστερα από τη συνάντησή του πρώτου με τη Μάντισσα, το όντως πανέμορφο πλάνο της πόλης Zion, η καταδίωξη της Τρίνιτι και του Κλειδοκράτορα από τους Δίδυμους με τις θεαματικές συγκρούσεις αυτοκινήτων και δικύκλων, η συνάντηση του Νιο και της Τρίνιτι με το Μερβίγκειο και την Περσεφόνη αποτελούν κατακτήσεις του κινηματογράφου.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΡΙΤΟΣ

Κάποια «δευτερεύοντα» για το Μουσείο της Ακρόπολης

του Γιάννη Χαϊνή

Τα κύρια θέματα της διένεξης που προκάλεσε η επιλογή της θέσης Μακρυγιάννη για την κατασκευή του μουσείου της Ακρόπολης είναι η καταστροφή των αρχαιοτήτων (ήδη συντελούμενη σε έκταση οικοδομικού τετραγώνου), και η οικοδόμηση στο εγγύς περιβάλλον της Ακρόπολης και σε απόσταση λίγων δεκάδων μέτρων από τον Παρθενώνα, του πολλαπλάσιου σε όγκο κτηρίου που θα ανατρέψει ριζικά, εις βάρος του αρχαίου ναού και της Ακρόπολης, την εικόνα του αρχαιολογικού τοπίου.

Πέρα όμως από τα βασικά αυτά θέματα η υπόθεση της ανέγερσης του μουσείου συνοδεύεται και από άλλα, όχι και τόσο δευτερεύοντα, «ατοπήματα».

— Η παραμικρή επέμβαση πάνω σε αρχαιότητες (εγγάραξη, θρυμματισμός, αφαίρεση θραυσμάτων κ.ο.κ.) είναι για τον κοινό πολίτη, σύμφωνα με το νόμο, πράξεις κολάσιμες. Για τον υπουργό επί του Πολιτισμού, τον επικεφαλής του ΟΑΝΜΑ και τους συνεργάτες τους τι είδους πράξεις είναι; Πώς εξαιλείφεται, όχι πλασματικά αλλά ουσιαστι-

κά, ο ποινικός τους χαρακτήρας; Μήπως τους ανήκουν τα αρχαία ώστε να τα διαχειρίζονται διανοία κυρίου; Από πού αντλούν το δικαίωμα καταστροφής τους; Και ποια είναι τα κριτήρια με τα οποία προβαίνουν αδίστακτα σ' αυτόν τον βανδαλισμό, αγνοώντας τόσο την αυταξία των ευρημάτων όσο και τη σημασία τους ως ιστορικών τεκμηρίων;

Και πώς παραβλέπουν τον χαρακτηρισμό — από τις κρατικές αρχαιολογικές υπηρεσίες — της ζώνης επί της οποίας γίνεται η οικοδόμηση του μουσείου, ως διατηρητέας; Δεν έχει απαγορευτικές συ-

νέπειες αυτός ο χαρακτηρισμός;

— Ο κ. Παντερμαλής, ως προϊστάμενος του εγχειρήματος, μας διαβεβαιώνει μετριοφρόνως, ότι η επέμβαση που γίνεται με την ανέγερση του μουσείου θα συμβάλει στη βελτίωση του αρχαιολογικού τοπίου της Ακρόπολης. Έτσι λοιπόν, χάρη στην αισθητική γνώση και ευαισθησία του κ. Παντερμαλή, ολοκληρώνεται η προσπάθεια που είχαν αφήσει ημιτελή οι αρχαίοι του πρόγονοι. Του οφείλουμε την ευγνωμοσύνη μας.

— Την καλύτερη αξιοποίηση του μουσείου της Ακρό-

πολης μας προτείνει και ο κ. Φωτιάδης όταν υπόσχεται ότι τα εμπορικά καταστήματα, τα εστιατόρια, οι καφετέριες θα λειτουργούν και τη νύχτα, μετά το κλείσιμο του μουσείου, προσφέροντας έτσι στην πόλη ένα νέο πολυσχιδή πυρήνα νυκτερινής ζωής — που δεν θα ήταν καθόλου απίθανο, να εμπλουτισθεί και με κάποια νάιτ κλαμπ ποικίλων λειτουργιών. Έτσι θα αναδειχθεί καλύτερα η πνευματικότητα των επί του Βράχου μνημείων. Ίσως να διαφαίνονται εδώ η συνέπεια και συνέχεια των δοξασιών, φιλοσοφικών και αισθητικών, που είχαν οδηγή-

σει τον εν λόγω αρχιτέκτονα στο να εκπονήσει και τα σχέδια του Τάματος του μεταστάντος δικτάτορος. Έτσι κι αλλιώς δεν έχουμε μετάπτωση ποιότητας. Παράλληλα, η απόλυτη αυθαιρεσία με την οποία διαχειρίζονται το θέμα του μουσείου οι αρμόδιοι, αναζωογονεί τις σχετικές μνήμες, καθώς επανακαθιερώνει το «αποφασίζομεν και διατάσσομεν».

— Όχι μόνο αυτοί που από την αρχή αντιτάχθηκαν στην επιλογή της θέσης Μακρυγιάννη αλλά και ορισμένοι από τους αρχιτέκτονες που πήραν μέρος στο διαγωνισμό για το μουσείο ήσαν αντίθετοι προς την επιλεγείσα θέση. Ανάμεσά τους οι νικητές κ.κ. Τσούμι και Φωτιάδης. Ο κ. Τσούμι μάλιστα είχε ιδιαιτέρως δραστηριοποιηθεί στη διακίνηση κειμένου διαμαρτυρίας υπογραμμένης από διεθνούς κύρους αλλοδαπούς αρχιτέκτονες, εναντίον της μελέτης που είχε βραβευθεί στον προηγούμενο διεθνή διαγωνισμό. Στη διαμαρτυρία αυτή επισημαίνεται η ακαταλληλότητα της θέσης Μακρυγιάννη για την υποδοχή του μουσείου.

— Οι κ.κ. Βενιζέλος και Παντερμαλής ουδέποτε απάντησαν δημόσια στις αιτιάσεις για καταστρατήγηση των όρων του διαγωνισμού που διατυπώθηκαν, ενώ ο διαγωνισμός ήταν σε εξέλιξη, από τους κ.κ. Μπίρη και Παπαγιάννη στην επιστολή διαμαρτυρίας/απόσυρσης από το διαγωνισμό που έστειλαν στον κ. Βενιζέλο, ούτε σε παρεμφερείς δημοσιευμένες παρατηρήσεις του κ. Τομπάζη. Ενώ και άλλοι από τους συμμετασχόντες, σε κατ' ιδίαν συζητήσεις, αναφέρονται σε ουσιαστικές

παρατυπίες που θα μπορούσαν να επιφέρουν ακύρωση του διαγωνισμού. Το γιατί δεν κατήγγειλαν τον διαγωνισμό είναι κάτι που το ξέρουν οι ίδιοι. Εμείς επ' αυτού μόνον υποθέσεις θα μπορούσαμε να κάνουμε.

— Ουδέποτε επίσης δόθηκε εξήγηση πώς η εφημερίδα *Το Καρφί* ήταν σε θέση να περιγράψει τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της βραβευθείσας μελέτης αρκετές ημέρες πριν από την κρίση και ανακοίνωση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού. Το θέμα αυτό, άμεσα συνδεόμενο με τη νομιμότητα των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν, κάθε άλλο παρά επουσιώδες είναι. Μπορεί, έστω και τώρα, οι αρμόδιοι να λύσουν τη σιωπή τους; Μάλλον αμφίβολο.

Οι διαγωνισμοί για την ανέγερση του μουσείου της Ακρόπολης στου Μακρυγιάννη υπήρξαν εξ αρχής

αμαρτωλοί. Έγιναν με πεισματική εμμονή στην τοποθεσία, παρά το ότι επιλέχτηκε από μια πολιτική εξουσία που δεν διέθετε ούτε γνώση των δεδομένων αλλά ούτε και μian αξιόπιστη επιστημονική συνδρομή. Αγνοήθηκε η πρόταση να διενεργηθεί διαγωνισμός ιδεών για την υπόδειξη της καταλληλότερης θέσης. Απορρίφθηκαν χωρίς καν να συζητηθούν οι θεμελιωμένες σε επιχειρήματα απόψεις εναντίον της επιλογής αυτής. Και τέλος, προωθούνται τώρα, εν τάχει, οι διαδικασίες καταστροφής/θεμελίωσης που πρόσφατα, σύμφωνα με το σκεπτικό και την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, κρίθηκαν ως μη σύννομες.

Η θεμελίωση αρχαιολογικού μουσείου πάνω σε σημαντικές αρχαιότητες που προς χάρη του καταστρέφονται, αποτελεί πράξη κραυγαλέα

αντινομική. Είναι εξαιρετικά πιθανό να προκαλέσει τον διεθνή χλευασμό. Παράλληλα, η καταστροφή αυτή προσφέρει εύκολα επιχειρήματα στους πολέμιους της επιστροφής των Μαρμάρων.

Μαζί με την κατεδάφιση των αρχαιοτήτων κατεδαφίζεται και το προσώπείο της κυβέρνησης που διατείνεται ότι κόπτεται για την ανάδειξη των πολιτισμικών αξιών, εγκαλώντας άλλους για την κακομεταχείριση των γλυπτών που έχουν στην κατοχή τους. Στην πραγματικότητα εκείνο που θέλει πρωτίστως η κυβέρνηση είναι η διαμόρφωση μιας αποδοτικής οικονομικά τουριστικής βιτρίνας, επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον της μόνο στα εμβληματικά στοιχεία της πολιτισμικής παρακαταθήκης και αδιαφορώντας για τα κατ' αυτήν μη «επιφανή», τα οποία αντιμετωπίζει ως καταστρεπτέα.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

EDUARD SCHWYZER
Καθηγητής Πανεπιστημίου

Η ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Μετάφραση Γεώργιος Παπατοσίμπας
Δρ. Φιλολογίας
Παύλος Χαιρόπουλος, Φιλόλογος
Σχ. 8ο, δεμένο, σελ. 950

«Ο πρωταρχικός στόχος του συγγραφέα είναι να ερμηνεύσει την ιστορική εξέλιξη της σύνταξης της Αρχαίας Ελληνικής. Κατά κύριο λόγο ασχολείται με τη γλώσσα της κλασικής εποχής και τα πιο πολλά από τα παραδείγματα που δίνει προέρχονται από τους κλασικούς συγγραφείς. Ωστόσο πραγματεύεται εν συντομία, με παραδείγματα από τη λογοτεχνία και από άλλες πηγές, και ορισμένα από τα ύστερα στάδια της καθομιλουμένης, ακόμη και μέχρι τη σημερινή της εξέλιξη».

W. L. Lorimer, *Classical Review*

«Η *Σύνταξη της Αρχαίας Ελληνικής* του E. Schwyzer είναι από τα πιο σπουδαία αντιπροσωπευτικά έργα στο τέρμα μιας εποχής της Ευρωπαϊκής γλωσσολογίας».

J. Lohmann, *Gnomon*

**ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΠΑΔΗΜΑ**

Προσφορά στον Πολιτισμό και την Παιδεία

Ιπποκράτους 8 Αθήνα Τηλ.: 210 36.27.318
www.papadimasbooks.gr e-mail: papadimas@atp.gr

Τοπίο στον Αώο

του Κώστα Μάνη

Είναι κάτι τόποι που, λένε οι παλιοί, για να τους δεις πρέπει να 'σαι αλαφροϊσκιωτος. Ή μαργιολεμένη! Το υγρό στοιχείο είναι πολλές φορές συστατικό τέτοιων τόπων και έχει τροφοδοτήσει αφειδώλευτα το δημοτικό τραγούδι. Ενδεικτικά αναφέρουμε τα πέντε ποτάμια που πλένουν το μαντήλι του Γιάννη, το ρέμα το βαθύ που πλένει η Ρηνούλα μοναχή, την προτροπή της μάνας προς τον Κωσταντή:

*...Σε μονοδέντρι μη ανεβείς
στους κάμπους μην κατέβεις
και στον απάνω ποταμό
μην παίζεις το σουραύλι
και 'ρθουν και μονομαζευτούν
του ποταμού οι νεράιδες...*

Ας πάμε να αφουγκραστούμε ένα τέτοιο τοπίο. Αυτό της εξόδου του Αώου από το ομώνυμο φαράγγι, κοιτώντας προς τα δυτικά.

Η φωτογραφία (I) με το παλιό πέτρινο γεφύρι της Κόνιτσας, που ζεύγει τον Αώο, είναι της Έλλης Παπαδημητρίου και τη βρήκαμε στο άλμπουμ *Παλιές φωτογραφίες, Ήπειρος-Μακεδονία* («Ερμής», Αθήνα 1977). Αξίζει να διαβάσουμε το λιτό και περιεκτικό εισαγωγικό σημείωμα της φωτογράφου:

«Οι φωτογραφίες έχουν τραβηχτεί 28-31 μεσοπολεμικά σε περιόδους για την προσφυγική αγροτική αποκατάσταση. Χωρίς συγκεκριμένο σκοπό... βάστα λίγο το μουλάρι... κάντε λίγο πάρα δω... θέματα έτοιμα, πλήθος, σκηνοθεσία καμιά.

Μηχανή ένα κουτί Kodak 6,5x11, τότε-πότε και μια της υπηρεσίας 8x10 πιο περίπλοκη, δανεικιά. Μερικές μεγεθύνσεις, τυχαίες κι αυτές, ζωντανέψανε ωστόσο χτίσματα, τοπία, μορφές, συνήθειες, κάτι μαστοριές της εποχής εκείνης και την αδρή ουσία τους σωστά. Η σωστάδα τούτη, δικαιώνει πι-

στεύω την έκδοση τούτη. Σήμερα μάλιστα που η τουριστική αξιοποίηση αλλοιώνει ασύδοτα, συχνά και γελοιογραφεί την όψη της χώρας. Όπως και την ιστορία μας. Όπως και την πραγματική μας ανάπτυξη.»

Μπορούμε να δούμε το ίδιο τοπίο μέσα από την «ποιητική φωτογραφία» του εκ Κονίτσης φιλόλογου Αποστόλη Ζώτου, διαβάζοντας από τη συλλογή *Πόλεις με τα τελευταία ποιήματα* ένα απόσπασμα από το ποίημα «Όπως ο στίχος στην Οδύσσεια»:

*Εσύ απ' τα πανάρχαια δάση
με λυτό μαλλί από τις ώχρες των μοναστηριών
σημαδεμένη με τα όνειρα σε μαύρα υπνοδωμάτια*

απ' τα παράθυρα μυρώνεται η νύχτα στα χαρτιά σου

*κόκκινη πάνω στο δάπεδο του έρωτα
παρεχτός η δίψα των αιμάτων
ανεξιχνίαστη μεσάνυχτα στη γέφυρα του ποταμού
ο Αώος μαύρος στην καρδιά σου*

*εσύ ως ανατέλλοντες νυχτερινοί ποταμοί
ενδελεχής σε σανιδένιο πάτωμα
λευκή κι αμίλητη όπως η αίγλη αγαλμάτων...*

Μια φωτογραφία (II) τραβηγμένη από τον Απόστολο Βερτόδουλο τη δεκαετία του '30 (μάλλον) από το άλμπουμ *Ήπειρος-Γιάννινα* των εκδόσεων «Ατλαντίς» έχει λεζάντα:

«Το παλαιότατο γεφύρι του Αώου της Κόνιτσας, είναι από τα ωραιότερα και πιο αξιοθαύμαστα δείγματα της ηπειρώτικης μαστοριάς.»

Δuo λόγια για το φωτογράφο: ο Απόστολος Βερτόδουλος

γεννήθηκε το 1907 στα Γιάννινα. Υπήρξε ακούραστος περιπατητής των βουνών, ειδικότερα των ηπειρώτικων. Πέθανε το Μάρτη του '83 σε μια εκδρομή του Ορειβατικού Συλλόγου Ιωαννίνων.

Ας καταγράψουμε μερικά στοιχεία για την κατασκευή του γεφυριού: Τα 20 μέτρα ύψος και 40 μέτρα άνοιγμα, αποτελούν κατασκευαστικό άθλο ακόμα και για σήμερα. Πόσο μάλλον για το 1870 όταν θεμελιώθηκε και στεργιώθηκε από τον Πυρσογιανίτη πρωτομάστορα Ζιώγα Φρόντζο και τους μαστόρους της πέτρας που 'χε στη δούλεψή του... αυτούς στους οποίους ο Αποστόλης Ζώτος (Αμύθητα χέρια, Αθήνα 1999) αποτίει φόρο τιμής γράφοντας:

*Τους έβλεπα σαρμανίτσα να κουνούν
το μαντήλι ανεβαίνοντας
με χρυσή σκαλωσιά στους ουρανούς
Φωσφόριζε το γιλέκο γυρισμένο στον άνεμο.
Αηδόνια στις βρύσες γέμιζαν το παγούρι τους.*

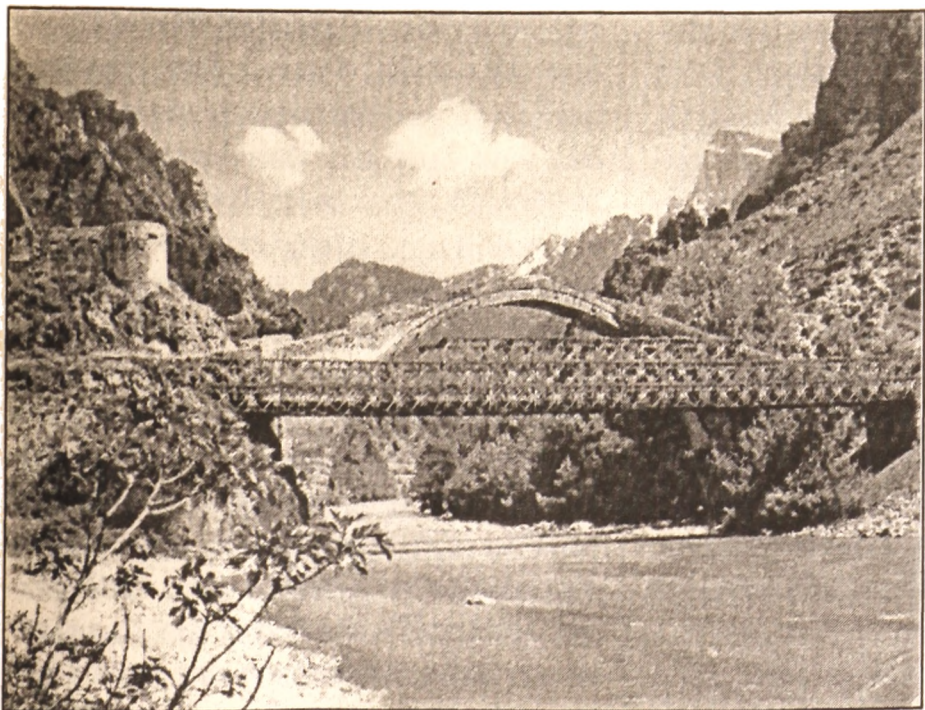
...
*Μαύρη και λευκή πέτρα τσακμάκι του οίστρου
αμύθητα χέρια μαθημένα σε πάθος απόκρημνο
τσοκάνι ξερολιθιάς σε χλωρόκλαδα χώματα.*

*Τι λογής αγκωνάρια πελεκούσαν τις μέρες
στοιχειωμένα βουνά δράκοντες σύννεφα
βουβό κλάμα τις νύχτες.*

...
*Ποιοι άναψαν λοιπόν το καντήλι στους λόφους
ευγενικά ν' αποσύρει το δάχτυλο ο θεός
μην αφήνοντας ρεματιές και ρουμάνια ακατοίκητα.*

Κανένα κυπαρίσσι δεν μετράει το ύψος τους.

Σ' ένα καρτ-ποστάλ (III) της δεκαετίας του '60, το τοπίο έχει συμπληρωθεί από μια σιδηρογέφυρα τύπου «Μπέλεϊ» της οποίας η ιστορία δεν μπορεί να περάσει απαρατήρητη.

Είναι κατασκευασμένη «απελπιστικά» κοντά στο παραδοσιακό πέτρινο γεφύρι. Τόσο κοντά, που η πλάκα που μας δί-

νει κάποιες πληροφορίες για την κατασκευή της, είναι εντοιχισμένη στη λιθοδομή του παλιού γεφυριού. Εκεί είναι που διαβάζουμε:

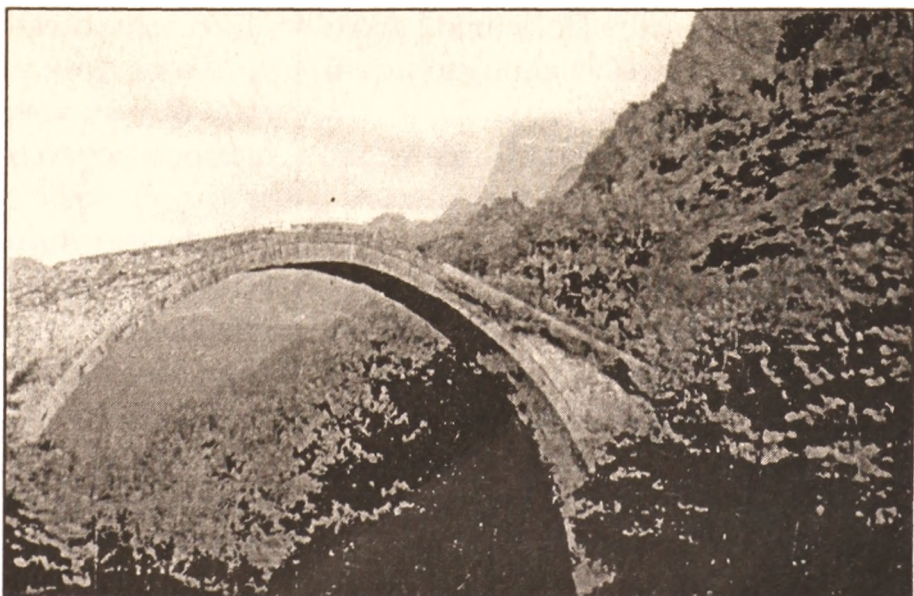
«ΥΣΤΑΤΟΝ ΕΡΓΟΝ
27-5-48
ΓΕΩΡΓ. ΔΟΥΚΑ
ΥΠΟΛΟΧΑΓΟΥ
714 ΛΟΧΟΥ ΜΗΧ-ΚΟΥ
ΠΕΣΟΝΤΟΣ ΤΗΝ 12-7-48»

Πρόκειται λοιπόν για μια κατασκευή του Κυβερνητικού Στρατού με μεγάλη ιστορική σημασία. Πέντε μήνες μετά από τις αιματηρότατες μάχες που έγιναν με αφορμή την απόπειρα κατάληψης της Κόνιτσας από το Δημοκρατικό Στρατό Ελλάδας (25/12/47-6/1/48) ο υπολοχαγός του Μηχανικού Γεωργίος Δούκας επελήφθη της κατασκευής της και σε λιγότερο από δύο μήνες «έπεσε» σε κάποια μάχη.

Αυτή τη γέφυρα την «απομάκρυνε» από τη θέση της τον Ιούνιο του 2000 συνεργείο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων, μετά από πρόταση της 6ης Εφορίας Νεοτέρων Μνημείων Ιωαννίνων και του Δήμου Κόνιτσας. Ο όρος «απομάκρυνση» ίσως να μην είναι ο πλέον κατάλληλος –μήπως «αποσυναρμολόγηση»;– αλλά είναι αυτός που χρησιμοποιείται από τους τεχνικούς, όπως διαβεβαιώνει ο Σπύρος Πανταζής, μηχανικός της Εφορίας Νεοτέρων Μνημείων, ο οποίος μας λέει ακόμα ότι το εγχείρημα έγινε «για την αποκατάσταση της φυσιογνωμίας του παλιού γεφυριού».

Έτσι παραμένει η εντοιχισμένη πλάκα για να προβληματίζει τον επισκέπτη «Ποιο είναι αυτό το ύστατον έργο του Γεωργίου Δούκα;», όταν μια άλλη, χάλκινη επιγραφή, γράφει για το πέτρινο γεφύρι και το Ζιώγα Φρόντζο.

Η φωτογραφία (IV) είναι τραβηγμένη από τον υπογράφο-ντα αυτό το κείμενο, το απόγευμα της 25ης του Μάη του 2001. Η λεζάντα που τη συνοδεύει, θα μπορούσε να είναι:

«Το πέτρινο γεφύρι της Κόνιτσας που ζεύγει τον Αώο, μετά την αποσυναρμολόγηση της σιδηρογέφυρας που ήταν δίπλα της. Στο βάθος αχνοφαίνεται η Γκαμήλα, ψηλότερη κορφή της οροσειράς της Τύμφης με ύψος 2.497 μέτρα.»

Πολιτιστικοί φορείς-φαντάσματα

του Άλκη Ράπτη

Ο βουλευτής του ΣΥΝ Φώτης Κουβλελης απηύθυνε αίτημα στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής να κατατεθούν τα στοιχεία για τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις του Υπουργείου Εξωτερικών και του Υπουργείου Εσωτερικών και Δημόσιας Διοίκησης.

Αναδημοσιεύουμε από το περιοδικό *Παράδοση και Τέχνη*, τη διμηνιαία έκδοση της Διεθνούς Οργάνωσης Λαϊκής Τέχνης (Δ.Ο.Λ.Τ.), τχ. Μάρτιος-Απρίλιος 2003, το άρθρο του Άλκη Ράπτη που χωρίς περιστροφές διεκτραγωδεί την κατάσταση για τη λειτουργία αυτών των περιώνυμων «Πολιτιστικών Εταιρειών».

Στην Ελλάδα υπάρχουν πολλές χιλιάδες σύλλογοι που θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν πολιτιστικοί, δεν είναι δηλαδή συνδικαλιστικά σωματεία ή διάφορες άλλες «ενώσεις συμφερόντων». Θα λέγαμε ότι είναι κάπου 10.000 κατ' εκτίμηση. Στα χαρτιά είναι πολύ περισσότεροι – υπάρχουν δεκάδες χιλιάδες σύλλογοι που είναι ανενεργοί, απλά έπαψαν κάποτε να λειτουργούν και κανένας δεν βρέθηκε να κάνει την τυπική διάλυση.

Τα τελευταία όμως δέκα χρόνια έχει προκύψει μια νέα κατηγορία συλλόγων, οι σύλλογοι-φαντάσματα ή σύλλογοι-μαϊμούδες ή σύλλογοι-σφραγίδες. Δημιουργήθηκαν με τον αποκλειστικό σκοπό να απορροφήσουν διάφορα κονδύλια, κυρίως της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Υπουργείου Πολιτισμού, αλλά και άλλων υπουργείων και δημόσιων ή ιδιωτικών οργανισμών.

Περιγράφουμε παρακάτω τα χαρακτηριστικά τους.

1. ΙΣΤΟΡΙΑ

Ιδρύθηκαν, όπως είπαμε, μετά το 1990 – δεν έχουν ιστορία δηλαδή. Από το έτος ίδρυσης αρχίζει να υποψιάζεται κανείς, μια και πραγματικά σωματεία σπάνια ιδρύονται πια. Όποιος θέλει να προσφέρει αφίλοκερδώς θα βρει αρκετούς φορείς για να το κάνει, δεν χρειάζεται να ιδρύσει έναν δικό του.

2. ΕΔΡΑ

Εδώ χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες. Μια επίσκεψη θα σας πείσει. 1η. Δεν έχουν γραφεία ούτε γραμματεία. Έδρα

είναι το σπίτι του ιδρυτή. Το καταστατικό και η σφραγίδα βρίσκονται στο συρτάρι της κουζίνας, το ταμείο στην τσέπη του. Υπάρχουν άλλες περιπτώσεις όπου η διεύθυνση είναι ανύπαρκτη – το διαπίστωναν οι ελεγκτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του 1990, όταν έψαχναν να βρουν πού πήγαν οι επιδοτήσεις. 2η. Εδώ γίνεται ακριβώς το αντίθετο. Μεγάλα, πολυτελέστατα γραφεία, τα οποία όμως ασχολούνται με προβολή και μόνο, όχι με πολιτιστικό έργο. 3η. Μια μέση κατηγορία, από σωματεία που «προσποιοούνται». Είναι μεν ένας τρόπος για να ζει το αφεντικό, αλλά προσφέρουν και μερικά πράγματα.

3. ΜΕΛΗ

Εκεί πια φαίνεται ανάγλυφα η κομπίνα. Το αφεντικό είναι πρόεδρος, μέλη είναι συγγενείς και φίλοι του, άτομα με διάφορα άσχετα επαγγέλματα, που συνήθως αγνοούν την ύπαρξη του συλλόγου. Αν στα χαρτιά εμφανίζονται αμειβόμενα άτομα, αυτά είναι τα παιδιά του προέδρου, που εξασφαλίζουν έτσι αργομισθία. Γενικές συνελεύσεις γίνονται εικονικά, στα χαρτιά μόνο. Νέα μέλη ουδέποτε γράφονται. Ο αριθμός μελών είναι πάντα 20, το ελάχιστο που απαιτεί ο νόμος, ούτε ένα παραπάνω. Σωματείο που δεν γράφει νέα μέλη είναι κατ' αρχάς ύποπτο.

4. ΣΚΟΠΟΣ

Ο σκοπός είναι πάντα βαρύγδουπος και ασαφής, του τύπου «Σύλλογος για τη σωτηρία της παράδοσης», «Ίδρυμα για

το μέλλον του Ελληνισμού», «Κέντρο φίλων της μελέτης της μουσικής». Υπάρχει μια διακήρυξη στόχων σε ξύλινη γλώσσα που λέει τα πάντα και τίποτα. Μεγαλειώδη οράματα που δεν θα πραγματοποιηθούν ποτέ, αφού ο πραγματικός σκοπός είναι να πλουτίσει ο ιδρυτής. Νούμερα για το παρελθόν και για το μέλλον αποφεύγονται συστηματικά.

5. ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ

Εδώ εννοούμε ότι ο φορέας κρύβεται, δεν συμμετέχει στα κοινά των ομοειδών φορέων. Γιατί αν βγει παραέξω θα φανεί η γύμνια του. Οι άλλοι, οι πραγματικοί πρόεδροι, θα καταλάβουν τον απατεώνα ανάμεσά τους, αυτόν που έφτιαξε τον φορέα-φάντασμα για να τα αρπάξει. Όπως στον κάθε χώρο, κι εδώ ο καθένας κρίνεται σωστά από τους συναδέλφους του. Έτσι, οι πρόεδροι πολιτιστικών φορέων μπορεί να μην συνεργάζονται μεταξύ τους, αλλά ξέρουν ποιος εργάζεται και ποιος κοροϊδεύει.

6. ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

Όταν κάποιος φορέας γεμίζει τον τόπο γιγαντοαφίσες, καταχωρίσεις, πανό, πολυτελή φυλλάδια κ.λπ., οι αφελείς εντυπωσιάζονται. Οι άνθρωποι όμως της δουλειάς καταλαβαίνουν ότι κάτι δεν πάει καλά. Για να δίνει τεράστια κονδύλια για διαφήμιση σημαίνει ότι δεν έχει δικό του κοινό που τον ακολουθεί. Ο πολιτισμός είναι μακροχρόνια υπόθεση, φτιάχνεται πολύ αργά, άρα τα πυροτεχνήματα δεν είναι πολιτισμός.

7. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Εδώ είναι το ψαχνό. Τα σωματεία ελέγχονται από τα μέλη τους, αλλά όταν τα μέλη είναι λίγα και συγγενή είναι εύκολο να μπουν λεφτά σε διάφορες τσέπες. Τα ιδρύματα δεν έχουν ούτε καν μέλη, οπότε εκεί μπορούν να γίνουν χοντρά παιχνίδια. Ένα ίδρυμα δεν δημοσιεύει ισολογισμό, άρα κανείς ποτέ δεν μαθαίνει πόσα εκατομμύρια ευρώ έχει πάρει και τι τα έκανε.

Το πρόβλημα λοιπόν δεν είναι να ιδρύσεις ένα σωματείο, μια αστική εταιρεία ή ένα ίδρυμα. Αυτό είναι ευκολότατο και δεν στοιχίζει τίποτα. Πρέπει να έχεις τις διασυνδέσεις για να παίρνεις λεφτά από διάφορες πηγές: προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιχορηγήσεις, χορηγίες, δωρεές κ.λπ. Κανείς δεν ελέγχει τι έγιναν τα κονδύλια που σου έδωσε, εκτός ίσως από την Ε.Ε., αλλά κι εκεί είναι εύκολο να μαγειρέψεις τα βιβλία. Κανείς βέβαια δεν εξετάζει, πριν σου δώσει τα λεφτά, αν είσαι ο πιο κατάλληλος φορέας για να εκτελέσει αυτό το έργο.

Βλέπουμε λοιπόν γύρω μας διάφορους νεόκοπους πολιτιστικούς φορείς να γιγαντώνονται, να αυτοδιαφημίζονται προκλητικά, να χρηματοδοτούνται πλουσιοπάροχα. Όλοι ξέρουν ότι πρόκειται για το μαγαζί ενός επιχειρηματία, όλοι καταλαβαίνουν ότι εκεί ξεπλένεται χρήμα κι ότι ο πολιτιστικός σκοπός είναι προπέτασμα.

Την ίδια ώρα, καταξιωμένοι φορείς με μεγάλη ιστορία, με ανθρώπινο δυναμικό έμπειρο και έντιμο, υγιείς από κάθε άποψη, παραμελούνται από την πολιτεία κι από τους μεγάλους οργανισμούς. Παλεύουν για να επιβιώσουν και να συνεχίσουν. Γιατί αυτό που τους ενδιαφέρει είναι μόνο να παράγουν πολιτιστικό έργο.

Όμως οι καρχαρίες έχουν κατακλύσει την αγορά κι αρπάζουν όλα τα κονδύλια. Τα ψίχουλα που μένουν για τους πραγματικούς φορείς είναι κάθε χρόνο λιγότερα. Υπάρχουν σωματεία που έχουν χρόνια να πάρουν επιχορήγηση και τελικά κλείνουν. Άλλα που φυτοζωούν εφόσον σε κάθε πόρτα που θα χτυπήσουν έχουν περάσει πριν οι αετονύχηδες και τα έχουν πάρει.

Διαμορφώθηκε λοιπόν ένας νέος τύπος προέδρου σωματείου, που θα τον ονομάσουμε «εργολάβος πολιτιστικών έργων», κατά το «εργολάβος δημοσίων έργων». Ένας κύριος που δεν έχει να επιδείξει δικό του επιστημονικό ή γενικά πνευματικό έργο, δεν έχει κανένα παρελθόν στην εθελοντική προσφορά, αλλά απλώς δηλώνει αγαθές προθέσεις. Ασχολείται αποκλειστικά με τις γνωριμίες του: προσωπικές, οικογενειακές, επαγγελματικές, και κυρίως κομματικές. Την ημέρα τηλεφωνάει, γυρίζει στους διαδρόμους των γραφείων,

σπρώχνει αιτήσεις και προτάσεις, υποσχεται εξυπηρετήσεις. Τα βράδια τρέχει στις δεξιώσεις, σε βερνισάζ εκθέσεων, σε εγκαίνια, σε παραστάσεις, μαζί με τους άλλους «μαϊντανούς» των κάθε είδους εκδηλώσεων.

Είναι συνεπώς ασυναγώνιστος. Την ώρα που οι άλλοι πρόεδροι αγωνίζονται να παράγουν πολιτιστικό έργο, αυτός παράγει δημοσιοσχεστικό έργο. Όταν οι πραγματικοί πρόεδροι αξιοποιούν τα λίγα έσοδά τους για να κάνουν ουσιαστικές παρεμβάσεις στον πολιτισμό, αυτός κάνει μερικές εκδηλώσεις βιτρίνας για τους αφελείς. Εκδηλώσεις που στοιχίζουν πανάκριβα, που δεν καλύπτουν κάποιο κενό, που δεν βασιζονται στη συνεργασία ειδικών. Γιατί βέβαια ο τρόμος του είναι οι ειδικοί, αυτοί που έχουν καταξιωθεί με το έργο τους.

Ο κόσμος βρίσκεται σε χαμηλό επίπεδο και δεν αναρωτιέται πώς γίνεται να κάνει ένας φορέας ιστορικό έργο χωρίς να διοικείται από ιστορικούς, αρχαιολόγους ή φιλόλογους. Πώς γίνεται να κάνει έργο στη μουσική χωρίς να επανδρώνεται από μουσικούς ή μουσικολόγους. Πώς μπορεί να κινείται στον χώρο του παραδοσιακού πολιτισμού χωρίς ένα σοβαρό επιτελείο από λαογράφους, εθνολόγους, ανθρωπολόγους ή κοινωνιολόγους. Δεν αναρωτιέται ο κόσμος πώς γίνεται ένας επιχειρηματίας να μεταμορφώνεται ξαφνικά σε λάτρη του πολιτισμού. Δεν τον ρωτάει πόσα δικά του λεφτά δώρησε στον πολιτιστικό του φορέα.

Την τελευταία δεκαετία έχει γίνει μια μεγάλη στροφή στον τρόπο αντιμετώπισης του πολιτισμού από την πολιτεία, αλλά και γενικότερα.

α) Δεν χρηματοδοτείται ο πρωτογενής φορέας που είναι αρμόδιος για το αντικείμενο, αλλά κάποιος άλλος, ένας ατζέντης που κάνει τον ενδιάμεσο. Αυτός προσλαμβάνει τους καλλιτέχνες, τους τεχνικούς ή τους επιστήμονες που θα παράγουν το πολιτιστικό έργο. Και φυσικά καρπούται τη μερίδα του λέοντος, και έχει αυτός την τελευταία λέξη. Έτσι ο πραγματικός πολιτιστικός φορέας μετατρέπεται σε ένα είδος υπεργολάβου. Παράδειγμα: δεν πληρώνεται ένας καλλιτέχνης για να κάνει μια συναυλία, αλλά κάποιος άλλος που θα πληρώσει τον καλλιτέ-

χνη για να την κάνει.

β) Τα υπουργεία χρηματοδοτούν επιχειρήσεις σε βάρος των σωματείων. Αυτό είναι άθες αλλά και παράνομο. Στρεβλώνεται ο υγιής ανταγωνισμός όταν παίρνεις κονδύλια που προορίζονταν για σωματεία και τα δίνεις σε επιχειρήσεις για να κάνουν το ίδιο πολιτιστικό έργο. Παράδειγμα: δίνεται παραγγελία σε έναν εκδότη να βγάλει ένα βιβλίο για τα υφαντά, αντί να δοθεί σε ένα σωματείο που είναι καταξιωμένο στη μελέτη και την πρακτική της υφαντικής.

γ) Τα ΜΜΕ αποφεύγουν να κάνουν τη διάκριση, εφόσον αυτή ακριβώς η σύγχυση συμφέρει τους μεγαλοεκδότες. Όταν ανακατεύονται οι κερδοσκοπικοί με τους μη-κερδοσκοπικούς, ποιος από τους δύο θα χάσει; Η προσπάθεια είναι να περάσει το πολιτιστικό έργο στα χέρια των επιχειρήσεων (κρυφών ή φανερών). Αλλά τότε βέβαια θα πάψει να είναι πολιτιστικό έργο. Παράδειγμα 1ο: Οι εφημερίδες βγάζουν πολιτιστικά ένθετα όπου αξιολόγοι συγγραφείς γράφουν χωρίς να πληρώνονται, προκειμένου να ακουστούν. Όμως τα ένθετα αυτά αφήνουν κέρδη από τις διαφημίσεις. Παράδειγμα 2ο: Οι στήλες των εφημερίδων και οι εκπομπές για τη διασκέδαση βαφτίζονται «πολιτιστικά νέα». Αλίμονο όμως αν είναι πολιτιστικό έργο η ειδησεογραφία, το κουτσομπολιό των αστέρων και το οποιοδήποτε γέμισμα του ελεύθερου χρόνου.

δ) Οι πανεπιστημιακοί συνεργούν στη διατήρηση της σύγχυσης, εφόσον κι αυτοί γοητεύονται από τις αμοιβές και τη δημοσιότητα που τους προσφέρουν οι επιχειρηματίες της πληροφόρησης. Αποφεύγουν επιμελώς να τοποθετηθούν πάνω στην (προφανέστατη) διάκριση ανάμεσα σε διασκέδαση και σε πολιτισμό, κι ανάμεσα σε κερδοσκοπική και σε μη-κερδοσκοπική δράση.

ε) Αποσιωπάται ο ρόλος του κατεξοχήν αρμόδιου οργάνου για τον πολιτισμό: της ΟΥΝΕΣΚΟ – κανείς δεν μιλάει γι' αυτήν, κανείς δεν αναφέρεται στις αποφάσεις της, στις δημοσιεύσεις της. Όμως η ΟΥΝΕΣΚΟ είναι υπεράνω όλων στα θέματα πολιτισμού, γιατί υπάρχει στα Ηνωμένα Έθνη και όχι σε επί μέρους συμφέροντα. Ένα έργο κολοσσιαίο, ποιοτικό και αμερόληπτο, που όμως μένει άγνωστο. Παράδειγμα: το

περιοδικό της δεν αναφέρεται ποτέ και πουθενά. Μια έκδοση που μεταφράζεται σε δεκάδες γλώσσες, όπου γράφουν οι κορυφαίοι για κάθε θέμα, που διαβάζεται σ' όλη την υφήλιο, πνίγεται συστηματικά από τα ΜΜΕ. Γιατί τα δικά τους περιοδικά είναι σκουπίδια μπροστά της.

ΟΙ ΛΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΜΕ:

1. Να δημοσιεύονται αναλυτικοί κατάλογοι με τις επιχορηγήσεις που δίνουν τα υπουργεία. Έτσι θα βλέπουν όλοι πόσα παίρνουν οι φορείς-μαϊμούδες, τα ιδρύματα-βιτρίνες και τα σωματεία-γραμματοκιβώτια. Οι επιχορηγήσεις να δίνονται από επιτροπές εκπροσώπων συλλογικών φορέων, από άτομα με οντότητα, όχι από αχυράνθρωπους που κάνουν ό,τι τους λένε. Αμέτρητα κονδύλια δίνονται με αδιαφανείς διαδικασίες.

2. Από την άλλη, τα σωματεία και τα ιδρύματα να υποχρεωθούν να δημοσιοποιούν τους ισολογισμούς τους. Να βλέπουν όλοι πόσα πάνε οι αμοιβές. Τι έγιναν οι επιδοτήσεις, ποιο ήταν το πολιτιστικό έργο. Υπάρχουν ιδρύματα

που διακινούν τεράστια ποσά με πλήρη αδιαφάνεια. Να δημοσιοποιούνται επίσης τα μητρώα μελών – για να ξεσκεπάζονται τα σωματεία-οικογένειες. Υπάρχουν καλλιτέχνες ελαφρολαϊκοί που για να γλυτώσουν την εφορία, εισπράττουν τις αμοιβές τους μέσα από ιδιωτικά «πολιτιστικά σωματεία» όπου τα μέλη είναι η γιαγιά τους, η μαμά τους και η θεία τους.

3. Να αρχίσουν οι ομοειδείς φορείς να συνδιαλέγονται. Ξέρουμε ότι δεν θέλουν ούτε ν' ακούσουν για συνεργασία (προσέξτε ότι ουδέποτε μια εκδήλωση είναι συμπαραγωγή παραπλήσιων φορέων) όμως μια συνύπαρξη μέσα σε ένα χαλαρό δίκτυο θα τους βοηθήσει να αμυνθούν από τον αθέμιτο ανταγωνισμό των ψευτο-προέδρων. Η απομόνωση των καλοπροαίρετων προέδρων άφησε περιθώρια για την εμφάνιση των αρπακτικών.

Τώρα όμως τα πράγματα έχουν φτάσει στο απροχώρητο. Οι πραγματικοί φορείς στραγγαλίζονται γιατί τα κονδύλια πηγαίνουν στους ψευτο-πολιτι-

στικούς. Ο καθένας νομίζει ότι θα σώσει τον εαυτό του αφήνοντας τους άλλους να πνιγούν – μέχρι να βουλιάξει μόνος του. Η διείσδυση των επιχειρηματικών συμφερόντων στον πολιτισμό είναι μια γάγγραινα που προχωράει και μόνο μια συνδυασμένη δράση θα τη σταματήσει.

Η πολιτιστική δημιουργία πηγάζει από αυθόρμητη, μακροχρόνια, αφιλοκερδή, συλλογικά ελεγχόμενη δράση. Κατόπιν –και μόνο κατόπιν– η δημιουργία αυτή μπορεί να πάρει άλλες μορφές, μπορεί για παράδειγμα να γίνει εκπαιδευτική ύλη, πολιτικό πρόγραμμα ή εμπόρευμα. Όμως δεν μπορεί να περάσει η πολιτιστική δημιουργία στη σφαίρα της επιχειρηματικής δράσης και να γίνει υποχείριό της – γιατί τότε θα χάσει την ουσία της.

Η αναγνώριση του μεγάλου αυτού κοινωνικού προβλήματος έχει σαν προϋπόθεση να ξεχωρίσουν τα πρόβατα από τα ερίφια. Ή μάλλον να αποκαλυφθούν οι λύκοι που μπήκαν σε προβάτου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ SCRIPTA

ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ-ΚΡΙΤΙΚΗ • ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ-ΚΡΙΤΙΚΗ • ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ-ΚΡΙΤΙΚΗ

GORE VIDAL ΔΙΑΡΚΗΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΓΙΑ ΔΙΑΡΚΗ ΕΙΡΗΝΗ

Οι ΗΠΑ έχουν αποδουθεί σε ό,τι ο μεγάλος ιστορικός Charles A. Beard ονόμασε «διαρκή πόλεμο για διαρκή ειρήνη». Η Ομοσπονδία Αμερικανών Επιστημόνων έχει καταγράψει διακόσιες περίπου στρατιωτικές εισβολές από το 1945 και μετά, στις οποίες οι Ηνωμένες Πολιτείες ήταν ο αρχόμενος χειρών αδίκων. Σε μια σειρά διεισδυτικών και αφυπνιστικών δοκιμίων, στην οποία κεντρική θέση καταλαμβάνει ένα σχόλιο για τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, ο Gore Vidal αμφισβητεί την παραμυθητική συναίνεση που επακολούθησε τόσο της 11ης Σεπτεμβρίου, όσο και της βομβιστικής ενέργειας του Μακ Βεί στο ομοσπονδιακό κτίριο της πόλης της Οκλαχόμα ότι αυτές ήταν απλώς πράξεις «κακοποιών στοιχείων».

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

SCRIPTA

ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 10 • ΑΘΗΝΑ 10680 • ΤΗΛ.: 210 3616 528 • FAX: 210 3616 529

email: scripta@hellasnet.gr • www.scripta.gr

Με αυτό τον τίτλο, που σημαίνει *Τρίτη Φύση*, εκδέτεται αυτές τις μέρες φωτογραφίες του ο Γιώργης Γερόλυμπος στην αίθουσα Αντωνοπούλου στον Ψυρρή. Θέμα του είναι η Εγνατία οδός. Καθώς ο ίδιος συνδυάζει τις ιδιότητες φωτογράφου (από πρώτες σπουδές) και αρχιτέκτονα (τώρα σπουδάζει στο ΑΠΘ), δικαιωματικά μπορεί να κριθεί ΚΑΙ ως αρχιτέκτονας • άρα νόμιμα από αυτή τη στήλη.

Terza Natura

Μπαίνοντας έχει κανείς την αίσθηση ότι η αίθουσα έκθεσης μεταμορφώθηκε σε αχανές δωμάτιο όπου έχουν ανοιχτεί παράθυρα (οι φωτογραφίες στα πλαίσιά τους) στο άπειρο του κόσμου. Ένας βουερός αέρας φυσάει από το άγνωστο και αίφνης η κλίμακα, το μέγεθος, η υπόσταση του αχανούς αυτού τεχνικού έργου διαλύονται. Η Εγνατία χάνει έτσι την ορισμένη της θέση, γεωγραφική και χρονική, χάνει τη στενή της σχέση με την ιστορία του βαλκανικού χώρου. Τα πάντα εκφυλίζονται σε φαινομενικά επουσιώδη «σχόλια» (η εργατική γαλότσα, η πινακίδα κυκλοφορίας, η ασφαλτος που γυαλίζει κατακαίνουργια, οι δοκιμαστικές κίτρινες γραμμές στο οδόστρωμα), ίσης αξίας με το μεγαλείο ενός ηλιοβασιλέματος ή μιας πανοραμικής θέας.

Πολλά θα μπορούσαν ασφαλώς να διαβαστούν στις φωτογραφίες αυτές. Ίσως να πρόκειται για ένα διάλογο ανάμεσα σε παρόν και παρελθόν όπου όμως ως «ιστορία» εμφανίζεται η ανέγγιχτη φύση. Ή μπορεί να είναι –και θα το προτιμούσα από την πλευρά της αρχιτεκτονικής– η σύγκρουση διαφορετικών κλιμάκων ή μεγεθών. Για πρώτη ίσως φορά τα έργα του ανθρώπου είναι συγκρίσιμα (με πόσο αλήθεια κόπο!) με εκείνα της φύσης. Άρα πρόκειται

για ένα φιλοσοφικό διάλογο περί ορίων και πολύ λιγότερο για μια «βιασμένη» φύση που μολύνεται ιερόσυλα, με όλα τα σχετικά μιας τυποποιημένης ευαισθησίας απέναντι στο περιβάλλον.

Η ουσία όμως του περιεχομένου της έκθεσης δεν είναι, κατά τη γνώμη μου, η σύγκρουση φύσης με άνθρωπο, αλλά η εξερεύνηση κάποιων άλλων ορίων, της «τέχνης» που έχει οριστικά αποδράσει από αίθουσες και μουσεία. Μια τέτοια τέχνη παίρνει τα υλικά της, τα δανείζεται, όπου τα βρει – αδιάκριτα. Είναι βέβαια προσδιοριστικό της δικής μας ικανότητας αντίληψης όταν προσπαθούμε όλα αυτά να τα αναγάγουμε σε γνωστά θεωρητικά ή εικαστικά πρότυπα. Όμως αυτά πάντα θα ξεγλιστρούν μακριά από τέτοιες αναγωγές. Αντί γι' αυτές γινόμαστε μάρτυρες μιας δυναμικής μεταμόρφωσης του αντικει-

μένου, καθώς η σκέψη κινείται προς δύο κατευθύνσεις μέσα στο χρόνο: το ανάχωμα γίνεται αρχαίο θέατρο, ενώ τα ίχνη της αρχαιολογικής ανασκαφής θυμίζουν αποθέσεις με μπάζα – δηλαδή το υλικό της σύγχρονης αρχαιολογίας.

Άσχετα αν ασχολούνται με «μικρά» ή «μεγάλα» μεγέθη, οι εντυπωσιακές φωτογραφίες του Γερόλυμπος μας προκαλούν κυρίως το δέος. Αναγκαζόμαστε να ξανασκεφτούμε τι σημαίνει αγνό, ανέγγιχτο, πρωτογενές. Είναι μια επαναφορά σε ένα αθώο βλέμμα που παρατηρεί τις αρχέγονες δυνάμεις να συγκρούονται μεταξύ τους. Το ακραίο, μεγαλόπρεπο σοκ, όπου η αίσθηση της φθοράς και καταστροφής αποκτούν καθολικότητα, καταγράφεται εδώ με χειρουργική καθαρότητα. Η μεγάλη ανθρώπινη περιπέτεια, πολύ πια μακριά από τους ρομαντικούς ορίζοντες ενός Φρήντριχ, έχει αγγίξει τα έσχατα όρια. Δεν υπάρχει τίποτα παραπέρα.

Στις φωτογραφίες του Γερόλυμπος διακρίνεις χιούμορ, έκπληξη, και μια αισιοδοξία γι' αυτό το έργο που ακόμα δεν υπάρχει συνολικά αλλά μόνο αποσπασματικά. Όμως πάνω από όλα, εξαφανίζεται η «αισθητική ματιά» – ακριβώς όπως θα χανόταν σε ένα πλημμυρισμένο αστικό τοπίο που αναδύεται μέσα από τους ατμούς της ατμοσφαιρικής μόλυνσης.

Βρήκα ιδιαίτερα ανακουφιστική αυτή την απαλλαγή από τα συμφραζόμενα μιας «υψηλής τέχνης» ή από τις εξίσου δεσμευτικές δουλειές προς ιστορικά προηγούμενα. Μπορεί ο τίτλος της έκθεσης να παραπέμπει επίτηδες σε αναγεννησιακές αντιλήψεις για τους κήπους (την ιδανική φύση κατά τα ανθρωποκεντρικά μέτρα), αλλά εδώ όλα αυτά έχουν υποχωρήσει στο βάθος της σκηνης: πρωταγωνιστής είναι η «ρωμαϊκού» τύπου κτηνωδία του τεράστιου αυτού τεχνικού έργου που τυφλά χαράζει μια χωρίς πια νόημα φύση. Αποτελεσματικά και ανεξίτηλα.

Γινόμαστε έτσι μάρτυρες της στιγμής που κατασκευάζεται αυτός ο νέος, όμορφος κόσμος. Το μεγαλείο του ξεπερνά κάθε ανθρώπινο μέτρο, όπως άλλοτε έκανε το Σινικό Τείχος. Για να φαίνεται από το φεγγάρι!

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ

Ο Ray Cooney είναι ένας από τους πιο επιτυχημένους σύγχρονους θεατρικούς συγγραφείς. Τα έργα του, ανάλαφρα, αστεία και εμπορικά, τον καθιστούν αγαπημένη επιλογή των διάσων και των πρωταγωνιστών. Δεν είναι δύσκολο λοιπόν να καταλάβει κανείς γιατί ο Βαγγέλης Λιβαδάς, ως θεατρικός επιχειρηματίας, και ο Βλαδίμηρος Κυριακίδης, ως ηθοποιός και σκηνοθέτης, επέλεξαν να ανεβάσουν φέτος το καλοκαίρι στο θέατρο Σμαρούλα Γιούλη το έργο του Όλοι sex... στο Sussex, που παρουσιάστηκε για πρώτη φορά το 1981.

Φάρσα: η Αγαπημένη

Πρόκειται για μια φάρσα, όχι από τις καλύτερες του Cooney, χωρίς αυτό όμως να σημαίνει πως με τη σωστή υποστήριξη δεν προκαλεί άφθονο γέλιο. Αυτός άλλωστε είναι και ο βασικός προορισμός της φάρσας. Μοναδική αποστολή των έργων αυτού του είδους είναι να κάνουν το θεατή να γελάσει, να διασκεδάσει, να χαλαρώσει.

Παρεξηγήσεις, ερωτικές απιστίες, περίεργες συμπτώσεις που καταλήγουν σε ανεξέλεγκτες καταστάσεις, ικανές να οδηγήσουν στην τρέλα τους εμπλεκόμενους. Σύζυγοι, ερωμένοι, καμαριέρες και υπάλληλοι μπλέκονται στο δίχτυ της φάρσας, προκαλώντας μια σειρά απρόοπτων και τραγελαφικών καταστάσεων. Αγαπημένος χώρος της φάρσας: το ξενοδοχείο. Την ίδια ακριβώς συνταγή ακολουθεί και ο Cooney στο Όλοι sex... στο Sussex. Ένας πολιτικός που παραμελεί τη γυναίκα του, έχει ερωμένη μια γραμματέα της αντιπολίτευσης. Η γυναίκα του προσπαθεί να αποπλανήσει το βοηθό του, ο βοηθός προσπαθεί να σώσει την κατάσταση και στο ξενοδοχείο καταφθάνει και ο σύζυγος της ερωμένης!

Ο Βλαδίμηρος Κυριακίδης έχει αποδείξει πως είναι ένας από τους πιο τα-

λαντούχους κωμικούς ηθοποιούς που διαθέτουμε. Απολαυστικός σε κάθε του ερμηνεία, αξιοπρεπής, καλλιτέχνης χαμηλών τόνων, με ήθος και ποιότητα. Ωστόσο στις πιο πρόσφατες δουλειές του μπορεί να διαπιστώσει κανείς πως η σκηνοθετική του ιδιότητα τον κρατά πίσω. Αποδεσμεύοντας τον εαυτό του από την «υποχρέωση» να σκηνοθετεί τα έργα όπου πρωταγωνιστεί, θα μπο-

ρέσει να λειτουργήσει πιο ελεύθερα και πιο δημιουργικά.

Η ερμηνεία του είναι εξάλλου εκείνη που δίνει το ρυθμό στην παράσταση, που παρακινεί και τους άλλους ηθοποιούς, που κάνει την παράσταση ευχάριστη και διασκεδαστική. Ο ρόλος του συνεσταλμένου γραμματέα που οφείλει να οργανώσει την ερωτική απιστία του προϊσταμένου του, ενός διάσημου κυβερνητικού πολιτικού, και ταυτόχρονα να αντικρούσει τις ερωτικές «επιθέσεις» της συζύγου του, του δίνει τη δυνατότητα να προβάλει την αυθεντική κωμική ερμηνευτική του ιδιοσυγκρασία.

Ο Θάνος Καληώρας, περισσότερο συγκρατημένος, όπως άλλωστε υπογορεύει και ο ρόλος του σοβαροφάνους πολιτικού, και η σύζυγος του, Μαρία Γεωργιάδου –που δεν μας δείχνει κάτι διαφορετικό από τη γνωστή σε όλους μας κόρη των «10 Μικρών Μήτσων»–, ακολουθούν στο τέμπο του Κυριακίδη. Ο Πρόδρομος Τσουανίδης, στο ρόλο του νεαρού φιλόδοξου ηθοποιού και του απατημένου συζύγου, είναι γεμάτος δροσιά και κέφι και καταφέρνει να στρέψει τα βλέμματα πάνω του. Ο Πάνος Σταθακόπουλος στο ρόλο του ξενοδόχου αποτελεί τον συνδετικό κρίκο της παράστασης με την εμπειρία και το ταλέντο του, ενώ ο Θωμάς Παλιούρας, σε ένα ρόλο που του ταιριάζει απόλυτα, προκαλεί το γέλιο. Η Κατερίνα Μάντζιου, ως μοιραία γυναίκα και η Δέσποινα Ρεντούμη στο ρόλο της καμαριέρας δεν καταφέρνουν να κερδίσουν τις εντυπώσεις με το στημένο και ιδιαίτερα «υπερβολικό» παίξιμό τους.

Τα σκηνικά της Δέσποινας Βολίδη άκρως ρεαλιστικά αλλά ιδιαίτερα πρακτικά, ούτως ώστε να επιτρέπουν με ευκολία τη συνεχή μετατροπή του χώρου από σαλόνι πολυτελέστατου ξενοδοχείου σε κρεβατοκάμαρες και αντιστρόφως. Οι μουσικές επιλογές του Δημήτρη Μενούνου είναι από τα πιο ζωντανά στοιχεία της παράστασης, ενώ οι φωτισμοί του Γιάννη Δρακουλαράκου περιορίζονται στους άκρως απαραίτητους.

ΕΙΡΗΝΗ ΜΟΥΝΤΡΑΚΗ

Προσπαδῶ να φαντασθῶ με πόση χαρά και με πόσο στοχασμό θα ἔδινε ο Ἄρης Αλεξάνδρου τη συγκατάθεσή του στον Βίκτορα Αρδίττη προκειμένου να ανεβάσει ο τελευταῖος την ἄγνωστη *Αντιγόνη* του. Ἦξερε καλύτερα ἀπὸ τον καθένα πως σε καιροὺς που ὅλοι ασχολοῦνται με τους θριάμβους των ζωντανῶν και των διασωθέντων, σε εποχές δηλαδή ὅπως ἡ δική μας, τίποτα δεν σε οδηγεί με πιο σίγουρο τρόπο στην απομόνωση ἀπὸ το ἐπιμένεις να μιλάς για τους νεκρούς χωρίς τάφο.

Πού ο άνθρωπος;

«Δύο θυσίες και ένα ιντερμέδιο» χαρακτηρίζει ο ἴδιος το ἔργο του. Τον ενδιαφέρει ο τρόπος με τον οποίο το ἀπάνθρωπο ἐμπεριέχεται στη δομή του οποιουδήποτε ολοκληρωτικού συστήματος, ο τρόπος με τον οποίο σύστημα και μυθολογία συνεργάζονται στη δημιουργία ενός δαιδαλώδους μηχανισμού χωρίς

αρχή και χωρίς τέλος, χωρίς ἀπαντήσεις και χωρίς αἷτια, χωρίς αξιωματικούς ἢ ιερεῖς, χωρίς τέλος πάντων κάποιο ευκρινές και ἀνθρώπινο πρόσωπο, μόνο με ἀγραφους νόμους και με γραπτές οδηγίες, με ρητές κατευθύνσεις και με αυστηρές σημάνσεις. Ο Αλεξάνδρου, ὅπως και ο Κάφκα χαρακτηριστικά, κατανόησε το ἀκατανόητο του ὅλου μηχανισμού, ο οποίος, ἀπουσία ενός κεντρικού προσώπου, φτάνει να ἀνακυκλώνεται και διαστρεβλωμένος να ἀναπαράγεται στο διηνεκές. Στην Αυστροουγγαρία του 19ου αἰῶνα, στη Σοβιετική Ἐνωση του 20οῦ, στην Αμερική του 21οῦ, ἀνθρώποι πείσθηκαν και συνεχίζουν να πείθονται να υπηρετοῦν ἓνα καθεστῶς, ἓνα ιδεολόγημα ἢ μια πολυεθνική που δεν ἐκκινεῖ και δεν καταλήγει πουθενά, πάει να πει δεν ἐκκινεῖ και δεν καταλήγει σε κανέναν συγκεκριμένο. *Πού ο ἄνθρωπος μέσα σ' ὅλα αυτά;* ρωτάει ἡ *Αντιγόνη* του Αλεξάνδρου. Κάτι τέτοιο ρωτούσε και ἡ *Αντιγόνη* του Σοφοκλή μπροστά στον ἀθαφτο ἀδελφό της.

Γι' αὐτό ἴσως γοητεύομαι να βλέπω την *Αντιγόνη* του ὄχι τόσο σαν «μίμηση» του

τραγικού εἴδους ἀλλὰ σαν μια ιδιαίτερη περίπτωση ἀνάμεσα στις ἄλλες μεταφράσεις του. Σε ποια, ἀλήθεια, ἀπὸ τις ἄλλες μεταφράσεις της Σοφοκλείας *Αντιγόνης* μπορούμε να κατανοήσουμε τόσο πλατιά την ἐπιμονή ἐκείνης της κοπέλας στο να θάψει τον προδότη ἀδελφό της; Πῶς μπορούμε να κατανοήσουμε τις ἀποφάσεις του Κρέοντα; Και πῶς μπορούμε να δούμε πως κάπου σ' ὅλα αὐτά ὑπάρχει τελικά ἡ ἐννοια της θυσίας και μάλιστα καταμεσῆς της Ἀνοιξης;

Αὐτή ἡ *Αντιγόνη* ζητά στην Κατοχή και στον Εμφύλιο να ἀνακαλύψει τον ἄνθρωπο μέσα στο σύστημα. Ἀνάμεσα στο καλό και το κακό, το σωστό και το λάθος, ἐπιμένει στο δίκαιο. Πείθει ἀραγε κανέναν; Εἶναι ἡ θλιβερή διαπίστωση του Αλεξάνδρου πως οἱ ἄνθρωποι γίνονται εὐκόλα υπηρέτες. Ὅταν ὁμως τη θέση του ἀνθρώπινου δικαίου παίρνει ο νόμος και ὅταν το ἠθικά σωστό ὑποχωρεῖ μπροστά στο ἐνδεδειγμένο, ἡ μάχη ἔχει ἤδη χαθεῖ.

Ο Αρδίττης συμπλήρωσε ἓναν ἀκόμη κρίκο στην αλυσίδα του ἐλληνικού θεάτρου. Ἀποφάσισε να ἀποδώσει τη θέση της *Αντιγόνης* ως θέμα του ἀνθρώπου

και ως ἱστορικό και πολιτικό ζήτημα. Με λιτά μέσα και με το φῶς μιας ἐκδηλης μπρεχτικής ειρωνείας (παρόμοια ἐποχή με τον Αλεξάνδρου ο Μπρεχτ γράφει τη δική του *Αντιγόνη*), ο Αρδίττης προσπάθησε να μετατρέψει τη θυσία της *Αντιγόνης* σε ἓνα λαϊκό «παραμῦθι» προς ἀντικειμενικό σχολιασμό, ἀφήνοντας τα ἱστορικά συμφραζόμενα να συμμετέχουν σκηνικά ἀπεκδυόμενα το συναισθηματικό τους βάρος. Δημιούργησε ἔτσι μια προσέγγιση στοχαστική – για ὅσους στοχαστικούς. Το μόνο ἐμφανές πρόβλημα ἦταν αὐτή ἡ ἀμήχανη παρουσία του Χοροῦ, που ἐπιμένοντας στην ἐκκρεμή ἀκίνησία, στην ψευδο-συνεκφώνηση, στη διαγωνία κίνηση και σε ἄλλα ξαναἰδωμένα, ξένιζε ἀντί να «παραξενίζει».

Κρατώντας συνειδητά μια κριτική ἀπόσταση ἀπὸ το ρόλο τους, οἱ περισσότεροι ἀπὸ τους ἠθοποιούς οδηγήθηκαν σε ἔλλειψη «θερμότητας» στην ἀπόδοσή τους. Εἶναι δύσκολο να τους προσάψουμε αὐτό, ἀν αὐτό ἦταν το ζητούμενο. Το πρόβλημα εἶναι στο κατά πόσον το ἐλληνικό κοινὸ δυσκολεύεται ἀκόμη να παρακολουθήσει ἓνα διαλεκτικό θέατρο, εἰδικά ὅταν αὐτό προσεγγίζει τόσο συναισθηματικά φορτισμένα θέματα. Με περισσότερο καίρια τη Μαρία Χατζηιωαννίδου, οἱ νεότεροι ἠθοποιοὶ στήριξαν την παράσταση στην ψυχραιμία στάση τους ἀπέναντι στα γεγονότα που ἐξιστορούσαν. Χωρίς ὑψηλές ἐντάσεις ἡ Ελένη Ουζουνίδου, ὁ Λευτέρης Τεκτονίδης, ὁ Μίλτος Σαμαράς, ὁ Γιάννης Χαρίσης προσπάθησαν, και σε ἀρκετές περιπτώσεις το πέτυχαν, να τους παρακολουθεῖ κάποιος ως καθολικές ἀνθρώπινες ὑπάρξεις και, μαζί, ως εἰδικές περιπτώσεις προς σχολιασμό. Οἱ παλαιότεροι, Αλέξανδρος Τσακίρης, Θάλεια Σκαρλάτου, Λίνα Λαμπράκη, Σάκης Πετκίδης, ἀν και κάπως «κουρασμένοι», στην παράσταση που εἶδαμε, ἦταν ἀκριβεῖς και στέρεοι στους ρόλους τους. Πολύ λειτουργικά και ὁμορφα τα κοστούμια και τα λιτά σκηνικά του Δαμιανού Ζαρίφη. Ἀλλὰ το στοιχείο που «έκλεψε την παράσταση» ἦταν ἡ στοχαστική, ἡ σχολιαστική και ὅσο πρέπει κινηματογραφική μουσική ἐπένδυση του Δημήτρη Καμαρωτοῦ.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Η τέχνη στην εποχή της ευπορίας

Ο Ρεστανύ και ο Δανιήλ με τις συζύγους τους στο Παρίσι.

ΜΝΗΜΗ RESTANY

Η είδηση του θανάτου του Pierre Restany (27 Μαΐου) συνέπεσε μ' ένα ταξίδι αντιφατικών εντυπώσεων στη Νέα Υόρκη. Ποιος δημιουργεί την τέχνη; Ο θεωρητικός, ο καλλιτέχνης, η αγορά ή και οι τρεις; Ή πάλι, μήπως σήμερα τέχνη παράγει μια άλλη δύναμη που ελέγχει την αγορά, τον καλλιτέχνη και τον θεωρητικό, συγχέοντας τους ρόλους των τριών, για να επιτύχει μονοσήμαντα οικονομικά ή μονοσήμαντα πολιτικά οφέλη; Μήπως στις μέρες μας κυριαρχεί πάνω απ' όλα ένας πολιτικο-οικονομικός μηχανισμός που καθορίζει το καλλιτεχνικό προϊόν με βάση κάποια «στρατηγικά» αλλά όχι αισθητικά κριτήρια, έχοντας ως δεδομένο ότι οι μεταμοντέρνες κοινωνίες δεν τρέφουν υπαρκτή πείνα για το έργο τέχνης αλλά μάλλον καταναλωτική;

Ο Restany υπήρξε ένας μαχητής αισθητικός της ευρωπαϊκής avantgarde με κοσμοπολιτική συνείδηση και με επίγνωση των «πολιτικών» σχέσεων που δημιουργεί το κέντρο με την περιφέρεια. Είχε επίσης συνείδηση των

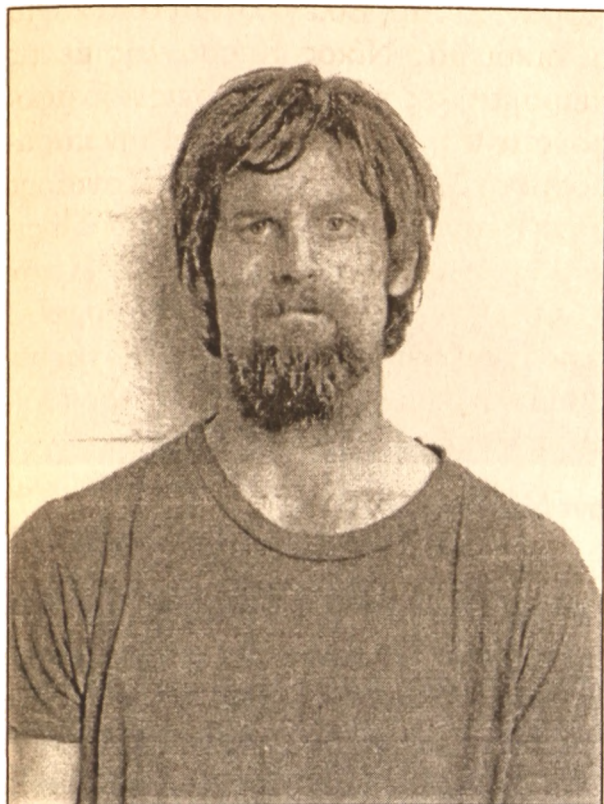
«τοπικών» και των «διεθνών» δημιουργών με την διαπολιτισμική άλω. Ο Nouveau Réalisme του (1960) ήταν η παριζιάνικη απάντηση ενός γαλλομαροκινού τριαντάρη (γεννήθηκε το 1930) μάχιμου κριτικού στη «λαίλαπα» της αμερικανικής pop. Ενός κινήματος που γεννιέται στην Αγγλία του Hamilton, του Blake και του Jones, και επιβάλλεται ως παγκόσμιο φαινόμενο στη Νέα Υόρκη του Rauschenberg και του Warhol.

Ο «Νέος Ρεαλισμός» παραμένει ένα ευρωπαϊκό θεώρημα της ύστερης modernité που έχει τις ρίζες του στον Descartes και τους σκώτους εμπειρικούς φιλοσόφους όπως και στις μετωνυμίες των αντικειμένων του Duchamp. Διατηρεί δηλαδή περισσότερο τη στοχαστικότητα και τον λόγιο χαρακτήρα της ευρωπαϊκής παιδείας και δεν ενδίδει στη φαντασμαγορία της αμερικανικής αισθητικής. Ως τέτοιος, ο Nouveau Réalisme προαναγγέλλει και την Arte Povera, τουλάχιστον στην πολιτική της διάσταση, όσο και τις εννοιολογικές τάσεις του '70: Υβ Κλαν, Χαινς, Τενγκελί,

Αρμάν, Σεζάρ, Βιλεγκλέ και από κοντά οι δικοί μας Νίκος Κεσσανλής με τις πειραματικές του συσχετίσεις που αφορούσαν στη φωτογραφία και την παραδοσιακή ζωγραφική, Βλάσης Κανιάρης με τη μεταφυσική του ρούχου, το «χωρικό» έργο-κατασκευή και τη «μαλακή» γλυπτική που παρέπεμπε στις κούκλες των βιτρινών, και Δανιήλ με τα χαρτόκουτα συσκευασίας και τις χειροποίητες «τηλεοράσεις» του.

Ο Restany γνωρίζει την ελληνική «παροιμία» του Παρισιού, τον Τάκι, τον Παύλο, τον Τσόκλη, τον Κοντό, τον Καραχάλιο, τον Τούγια, τον Γαϊτή, τη Σίμωσι, αλλά δεν είναι ένας εύκολος χειροκροτητής. Συνεργάζεται μόνον εφόσον πιστεύει. Ο Κανιάρης διηγείται χαρακτηριστικά ότι «μπορούσε να σε πετάξει σαν άδαιο σακάκι, αν δεν συμφωνούσε η δουλειά με την άποψή του». Το 1964 στο θέατρο La Fenice της Βενετίας και στο πλαίσιο της Biennale στήνει ένα εφήμερο περιβάλλον-πρόκληση με τίτλο «Προτάσεις για μια νέα ελληνική γλυπτική». Δράστες οι Δανιήλ, Κανιάρης, Κεσσανλής. Παρά τον αυτοσχεδιαστικό και αυτοσαρκαστικό χαρακτήρα του συλλογικού αυτού έργου, η ιστορική του διάσταση έκτοτε υπήρξε δυσανάλογα μεγάλη για την εγχώρια πρωτοπορία. Τα συμφραζόμενά του –νέοι έλληνες καλλιτέχνες εκτός Ελλάδας, αντίδραση στην εισβολή Rauschenberg στη Βενετία, ένας γάλλος θεωρητικός που εκπροσωπεί το ευρωπαϊκό δικαίωμα στην avantgarde, πρώτη μεταπολεμική παρουσία της «εθνικής» σχολής μας κ.λπ.– κατάφεραν να ξεπεράσουν τις προθέσεις των τεσσάρων συντελεστών και να δημιουργήσουν ένα ιστορικό προηγούμενο.

Ο Restany δεν παροπλίστηκε ποτέ. Τελευταίο του επίτευγμα το αναρχικά πολυπολιτισμικό και αντιεστέτ Palais du Tokyo στο Παρίσι, αλλά και η παρουσία του σε κάθε μεγάλο γεγονός, Biennale, Documenta, Foire. Τελευταία φορά που επισκέφθηκε την Ελλάδα ήταν τον χειμώνα του 2002 με αφορμή την έκθεση του Τσόκλη στο Φιξ. Συζητώντας σε μια ταβέρνα στην Πλάκα –που υπεργαπούσε–, μου μίλησε πάλι για την ισοπεδωτική παγκοσμιοποίηση, το ρόλο των media, το θάνατο όχι της τέχνης αλλά του καλλιτέχνη που αντιστέκεται

Ο Matthew Barney σε μια από τις πολυάριθμες περσόνες του Cremaster.

Μπαρόκ» αναφερόμενος στο kitsch που υπηρετεί, αν δεν μ' εμπόδιζαν ο τόπος, ο χρόνος αλλά και το τεράστιο και για τα αμερικανικά δεδομένα κόστος του project.

Αντί άλλων δίνω το λόγο στο φίλο μου Μίλτο Μανέτα, «εκπορθητή» της Biennale του Whitney, δημιουργό που μοιράζει το χρόνο του ανάμεσα σε Νέα Υόρκη και Λος Άντζελες, ηγείται του κινήματος NEEN και ανεκήρυξε τον Μπάρνυ «πρόσωπο του Μήνα» (Μάρτιος 2003) γράφοντας τα εξής:

(Μετάφραση απ' τα αγγλικά δική μου)

«Πρόσωπο του μήνα για το Μάρτιο του 2003 είναι ο Matthew Barney. Για πολλά χρόνια βρήκα το έργο αυτού του καλλιτέχνη που σπούδασε στο Yale τελείως χωρίς έμπνευση.

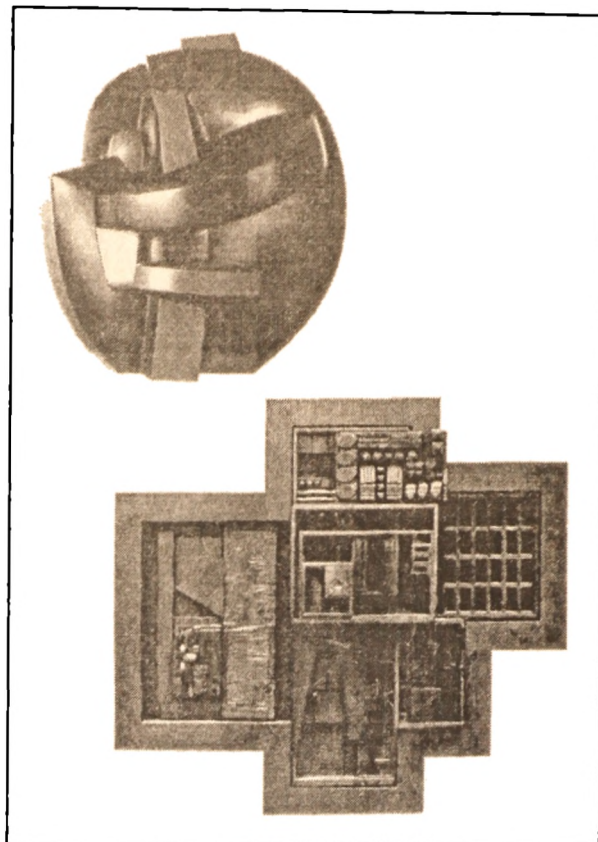
Προσπάθησα αλήθεια να μου αρέσει η δουλειά του, καθώς οι περισσότεροι από τους φίλους μου τον σέβονται και σκέφτηκα ότι θα έπρεπε να είμαι ηλίθιος να μη βρίσκω τίποτε εντυπωσιακό στο τρομερά πλούσιο και «χαριτωμένο» ρεπερτόριο. Έτσι πήγα αυτές τις μέρες να δω το εντυπωσιακό show στο μουσείο Guggenheim στη Νέα Υόρκη.

Μου πήρε καιρό ν' αρχίζω να το διασκεδάζω. Η αλήθεια είναι ότι βαρέθηκα πολύ περπατώντας στους διαδρόμους του άσημου αυτού μουσείου το οποίο ο Barney έντυσε για την περίπτωση σαν γαμήλια τούρτα.

Όλα έδειχναν κερατένια και ερασιτεχνικά, έμοιαζαν σαν ένα show αποφοίτησης από μερικούς φοιτητές.

...Διαπίστωσα ένα είδος ειρωνείας προς τον Beuys, μια σχετική πλάκα με τους παλαιομοντέρνους δασκάλους σαν τον Serra, αναφορές στις ταινίες του χτες με έμφαση στο γκροτέσκο, άρα στον Κρόνμπεργκ και τον Κοοπς όπου η βαζελίνη κυριαρχεί αντί του σελλόιντ και του μαρμάρου, στις εξυπνάδες του Art Forum βρασμένες στο ίδιο τσουνάλι με την κριτική του Film Forum και σερβιρισμένες σε πλαστικά πιάτα χωρίς πετσέτες.

Έπειτα πρόσεξα σε κάτι οθόνες με βραβεία του M.T.V. την όμορφη A. Mullins ντυμένη σαν άγριο ζώο, τόσο σέξυ όσο μόνο μια Mullins θα μπορούσε να είναι, και τον Barney αυτοπροσώπως να σκαρφλώνει τους τοίχους του

Βάρη - Nevelson, ένας διάλογος.

κτηρίου. Έπειτα έπαιξε ο ίδιος κωμωδία μαζί της και με άλλα κορίτσια που ήταν όλες κομπάρσοι για μιούζικαλ της δεκαετίας του '20 και περφόρμανς της Βανέσα Μπίκροφτ.

Υπήρχαν επίσης πανκς που τσακώνονταν και χόρευαν, πουλιά που έχεζαν σ' ένα μοναχικό δωμάτιο, τοπία από το National Geographic από μακρινές τοποθεσίες· τα πάντα συν το κοινό. Σκέφτομαι τον Rauschenberg και την ανάμειξη πρόχειρων εικόνων με την κουλτούρα της λαϊκής αγοράς. Η σύγχρονη αμερικανική τέχνη ξεκινά από τον Jackson Pollock, αλλά ήταν ο Rauschenberg αυτός που παρουσίασε ένα κοτόπουλο στον καμβά. Και η πραγματικότητα της Αμερικής είναι σαν το κοτόπουλο. Τώρα ο Barney παίρνει την πρωτοβουλία και σκίζει το ζώο σε κομμάτια.

Όσο το κάνει αυτό, μερικές εκπληκτικές εικόνες γίνονται φωτογραφίες όπως αυτές με μια από τις πιο τέλειες γυναίκες της εποχής μας: η δρομέας με τα τεχνητά πόδια A. Mullins είναι αποτυπωμένη σαν ο χειρότερος εφιάλτης για ένα σχολιαρόπαιδο όπως ο Barney.

(Η κοπέλα είναι όρθια με τη βοήθεια ενός άνδρα, επειδή δεν έχει πόδια να την κρατήσουν στο έδαφος. Είναι ήδη τεχνητή και δε χρειάζεται τον Barney γι' αυτό, άρα δεν αποτελεί αληθινό κίνδυνο γι' αυτόν. Ο καλλιτέχνης μπορεί να

στην προκάτ modernité, και για τη νεκρανάσταση του manager που δανείζει το πρόσωπό του στον απρόσωπο μηχανισμό του συστήματος· για την ιστορία που γράφεται καθ' υπαγόρευση και με το χέρι όχι του καλύτερου αλλά του ισχυρότερου· για το τέλος, τέλος, των πρωτοποριών...

ΑΠΟ ΤΗΝ NEVELSON ΣΤΟΝ BARNEY

Μοιάζει παράδοξο αλλά η εποχή της ευπορίας κομίζει απορία στην τέχνη· μ' άλλα λόγια τέλεια μέσα αλλά συγκεκριμένους στόχους. Είδα στη Νέα Υόρκη τον Matthew Barney (1967) να μετατρέπει σ' ένα πολυεπίπεδο έργο το Guggenheim Museum, εκθέτοντας το πενταμερές σύγχρονο έπος του Cremaster. Όπου «κρεμάστερ» είναι ο κρεμαστήρ μυς που ρυθμίζει τον όγκο του όρχεως. Ο Μπάρνυ ονειρεύεται το αρχαίο «Πένταθλον» και οδηγεί τη σύλληψή του σε αναβαθμούς ως την τελική κορύφωση, συνθέτοντας μέρη αυτοτελή αλλά και συγκλίνοντα. Παραμύθι, τηλεόπερα, computer, υπερπαραγωγή, σινεμά, θέατρο, performance, χολιγουντιανό μιούζικαλ, εννοιολογικό δράμα, συμβολιστικό happening, μεταζωγραφική, μετα-κατασκευές, μετα-τέχνη αλλά και προσκόλληση στις πιο κλασικές αρχές του θεάματος. Θα ονόμαζα το Cremaster «Προλεταριακό

A. Warhol: Σινε-πορτρέτα των Ντένις Χόπερ, Τζέιν Χόλτσερ και Γκέραρντ Μαλάνγκα (1963).

γυρίσει στη γυναίκα και τα παιδιά του.)

Αυτό ήταν το σημείο που αρχίζω να σκέφτομαι ότι τα είχα όλα καταλάβει λάθος: Ό,τι έβρισκα ντροπιαστικό και εξωφρενικό, έγινε ανέκδοτο σε μια έκθεση αντάξια των λαϊκών γιορτών του Bruegel και της σχολής του. Ο Bruegel μπορούσε συγχρόνως να κάνει πλάκα αλλά και να διατυπώνει θεωρία από το υλικό που του πρόσφεραν τόσο τα ιερά κείμενα όσο και η παράνοια της εποχής του.

Ο Barney μεταφράζει τον Bruegel σε Rauschenberg και το Guggenheim, μικρό, παλιό και εξαντλητικό, βρίσκει –χάρη στον Barney– τον έσχατο επανασχεδιασμό.

Μια κλωστή από άσπρη ζάχαρη και το παρεκκλήσι ενός φτωχού μπάσταρδου. Θα έπρεπε να το αφήσουν, προχειρώς, έτσι, από τούδε και στο εξής.»

(Μίλτος Μανέτας)

Ακόμη στη Νέα Υόρκη είδα έναν «αγκορυσμένο» διάλογο της Σοφίας Βάρη με την Louise Nevelson στην Nohra Haime Gallery ο οποίος πάντως περιείχε μερικά εξαιρετικά έργα, ιδίως της δεύτερης. Τα γλυπτά της Nevelson είναι τυπικά assemblages ζωγραφισμένα σε μαύρο, άσπρο ή χρυσό. Θυμίζουν τοτεμικές προσόψεις ή αρχετυπικές εικόνες «Οίκων» στους οποίους έχει εγκατασταθεί μια εξουσία ή μια μνήμη. Η σκιά «της τέταρτης διάστασης» είναι αυτή που τα καθορίζει, σύμφωνα με την έκφραση της ίδιας της γλύπτριας.

Η Βάρη πάλι, έχει εξελίξει το ιδιόλεκτό της πειραματιζόμενη με διαφορετικά μέσα και κατακτώντας το φορμαλιστικό παιχνίδι της οργάνωσης καθαρών γεωμετρικών όγκων. Το χρώμα

πλέον λειτουργεί καθοδηγητικά ως προς την πρόσληψη της οπτικής πληροφορίας, αποκαλύπτοντας τις εσωτερικές διεργασίες της ύλης.

ΟΧΙ ΚΕΙΜΕΝΑ, GRAFFITI!

Έργο του Keith Haring.

Σκέφτομαι ότι στην εποχή μας δεν διαβάζουμε κείμενα αλλά αποστηθίζουμε σλόγκαν, καθώς σταθερά χάνουμε τον έλεγχο της γλώσσας ως σημαντήρα ιστορικότητας και ταυτιζόμαστε υπαρκτά με την εικόνα. Ο Keith Haring (Tony Shafrazi Gallery) υπήρξε ο ήρωας αυτής της μετάβασης. Τα graffiti του είναι τα «κείμενα» μιας μετα-ποπ κουλτούρας, προλαβαίνοντας έτσι τα «μηνύματα» ή τα «γραφήματα» που κατά εκατομμύρια εμφανίζονται καθημερινά στις οθόνες των κινητών τηλεφώνων.

Στις ΗΠΑ σήμερα μελετούν πάλι αυτές τις πληροφορίες και αναδιφούν στα πρώτα έργα του Warhol, του «πατέρα» του Χέρινγκ αλλά και του Μπασκιά.

Στο Μομα είδα τα screen tests, δηλαδή τα πρώτα κινούμενα πορτρέτα –πο-

λύ πιο πριν απ' τα αντίστοιχα του Τσόκλη ή του Hockney– τα οποία φιλοτέχνησε ο Warhol στις αρχές του '60. Μιμούμενος τις μεγάλες προσωπογραφίες του Τισιανού ή του Βαν Ντάικ, ο Πάπας της ποπ φιλμάρει σε ακίνητα κάδρα τον Denis Hopper ή την Jane Holzer με 16άρα μηχανή λήψης. Τα screen tests έχουν διάρκεια 3 λεπτών, προηγούνται των ταινιών του *Empire*, *Sleep* και *Chelsea Girls* (1964-66) και είναι ενδεικτικό ότι δεν χρησιμοποιούν video camera η οποία εκείνη ακριβώς την εποχή πρωτοκυκλοφορεί μαζικά. Τα άγνωστα αυτά έργα προλαβαίνουν σαφώς πολλές μεταγενέστερες προσπάθειες, όπως επίσης τις ανάλογες προσπάθειες των Gilbert και George.

Αξίζει εδώ να πούμε ότι οι Gilbert και George πρωτοπαρουσιάστηκαν στην Ελλάδα από τις εκδόσεις Τσάμπα και την Αλεξάνδρα Κατσιάνη στη Σάμη της Κεφαλονιάς μέσω ενός εξαιρετικά ενδιαφέροντος εντύπου, το 1981. Σ' αυτό δημοσιεύεται το κείμενο «Μια μέρα από τη ζωή των γλυπτών George και Gilbert» του Peter Weiermair.

Χαρακτηριστικό είναι το εξής ποίημα των δύο καλλιτεχνών:

«Φθινόπωρο 1971»

Χτύπα τηλέφωνο ξανά και ξανά
εντυχισμένους κάνε μας και πάλι
σαν το τραπέζι σιωπηλό μείνε
ελεύθερο· κι έτσι ας είναι.

Από τη Νέα Υόρκη στο Λονδίνο και από κει στην Κεφαλονία. Γιατί η τέχνη, όπως και η ζωή –όσο κι αν δεν το αντέχουν μερικοί στενοκέφαλοι–, κύκλους κάνει.

ΜΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΥ

ΚΡΙΤΙΚΗ

Για τη φιλοσοφία του Διαφωτισμού

Αλέξανδρος Χρύσης,
Εισαγωγή στην κοινωνική φιλοσοφία
του ευρωπαϊκού Διαφωτισμού,
εκδ. Κριτική, Αθήνα 2002, σ. 168.

Τον 18ο αιώνα τον είπαν «Φως», τον είπαν «πολιτισμό» και «ουμανισμό». Δεν προήλθε από παρθενογέννηση η εποχή των «Φώτων», προετοιμάστηκε από την αναβίωση της κλασικής Ελλάδας στην Αναγέννηση και από την καρτεσιανή γνωσιολογία. Αλλά όλα αυτά χύθηκαν μέσα στο νέο καλούπι του αγγλικού εμπειρισμού. Το υλικό σώμα δεν είναι εδώ τίποτε άλλο από ένα σύνολο ιδιοτήτων που γίνονται ανθρώπινη εμπειρία, παράσταση. Η εποχή των «Φώτων» είναι λοιπόν η αποκατάσταση της πραγματικότητας, δηλαδή του ανθρώπου – όχι ως ουσίας αλλά ως ενός ζωντανού φυσικού όντος. Ο Ζαν-Ζακ Ρουσσώ έφτασε αυτή τη λογική στα άκρα, την έκανε τρόπο της δικής του ζωής, την έκανε πολιτική στάση. Και ίσως γι' αυτό να προαναγγέλλει και τον επόμενο ρομαντικό αιώνα, ο οποίος αμφισβήτησε την αισιοδοξία του Διαφωτισμού και ξανάφερε στην επιφάνεια την ανάγκη επιστροφής στο ηρωικό παρελθόν. Αλλά ακόμη στον 18ο αιώνα το παρόν και το μέλλον που φέρνει μαγεύει τον κόσμο. Όλα μοιάζουν να εξελίσσονται από το καλό στο καλύτερο· σήμερα ωστόσο φαίνεται αμφίβολη αυτή η ιδέα της αυτόματης γραμμικής προόδου που φέρνει μαζί του ο χρόνος.

Ο 18ος αιώνας είναι επίσης το βασίλειο της πολιτικής. Και αυτό δεν αφορά μόνον το γεγονός πως έχει να επιδείξει δύο μεγάλες επαναστάσεις, ούτε μόνον γιατί φέρνει μαζί του τις πιο ριζικές αλλαγές στην οικονομία και την κοινωνική διάρθρωση. Σ' αυτές τις μεγάλες στιγμές πρέπει να προσθέσουμε ασφαλώς και μια μεγάλη πνευματική ανατροπή που προετοιμάζει το έδαφος: πρόκειται στην ουσία για την εποχή της φιλοσοφικής θεμελίωσης της πολιτικής, για την εποχή που ο όρος αυτός αποκτά ένα οικουμενικό

χαρακτήρα, γίνεται στοιχείο του πολιτισμού γενικώς, παύει να εκλαμβάνεται ως μια υπόθεση των αξιωματούχων της Αυλής.

Ο ίδιος ο όρος «πολιτισμός» εξάλλου είναι γέννημα κι αυτός του 18ου αιώνα, του αιώνα του «Διαφωτισμού»: έτσι πέρασε στην ιστορία των ιδεών η τρικυμιώδης αυτή φάση.

Για το λόγο αυτό κάθε προσπάθεια σύνθεσης συνήθως περιορίζεται στην πολιτική διάσταση του φαινομένου, καθώς οι φιλοσοφικές διαστάσεις του Διαφωτισμού προϋποθέτουν μιαν εντατική ματιά, που επίσης προϋποθέτει στέρεες σπουδές στη φιλοσοφία. Συνήθως λοιπόν είχαμε μέχρι σήμερα συγκριτικές προσεγγίσεις του Διαφωτισμού, από τη σκοπιά κυρίως της επίδρασής του στα ελληνικά πράγματα και ιδίως στη διαμόρφωση του νεοελληνικού Διαφωτισμού. Εκεί περιοριζόταν συνήθως η ελληνική βιβλιογραφία. Πρόσφατα οι εργασίες του Παναγιώτη Κονδύλη άλλαξαν το τοπίο, επίσης του Κοσμά Ψυχοπαίδη και άλλων. Στην ίδια περίπου κατεύθυνση έχουμε και την πρόσφατη εργασία του Αλέξανδρου Χρύση για τη φιλοσοφία του Διαφωτισμού. Η ειδική αρετή του βιβλίου αυτού είναι η συνοπτική όσο και μεθοδική έκθεση των βασικών παραμέτρων του φιλοσοφικού ρεύματος του Διαφωτισμού. Μία προσπάθεια σύνθεσης έγκυρη και χρήσιμη, καθώς εκείνο που επίσης λείπει από τα ελληνικά πανεπιστημιακά πράγματα είναι οι συνθετικές εργασίες που ταυτοχρόνως εμβαθύνουν αλλά και εκπαιδεύουν. Και αυτή είναι ίσως η δυσκολότερη δουλειά ενός πανεπιστημιακού, καθώς προϋποθέτει ιδιαίτερη ικανότητα αφαίρεσης και αφήγησης συγχρόνως. Ο Αλέξανδρος Χρύσης μας έδωσε ένα πραγματικό βοήθημα, για όσους από μας θελήσουμε να έρθουμε σε μια πρώτη επαφή με τη φιλοσοφία του Διαφωτισμού.

Διότι είναι εξαιρετικά δύσκολο να διατυπώσει κανείς με σαφήνεια ακόμη και τις πιο βασικές παραμέτρους του φαινομένου αυτού. Για να συνοψίσουμε τη μελέτη του Χρύση, θα έπρεπε να προσθέσουμε πως επειδή

Σημειώνω την ενδιαφέρουσα κριτική παρουσία του **Κώστα Βούλαρη** που με μια συστηματικά «λοξή» ματιά σχολιάζει φαινόμενα, αμφισβητεί στερεότυπα και γενικά εντοπίζει με ευαισθησία κρυμμένα ή δυσδιάκριτα φαινόμενα. Στο βιβλίο του *Όψεις της σύγχρονης ποίησης. Δοκιμή πρώτη* (εκδ. Γαβριηλίδης, 2003) συγκεντρώνει κείμενά του ήδη δημοσιευμένα σε περιοδικά και εφημερίδες, κείμενα που συνθέτουν το πρόσωπο του κριτικού, τις εμμονές του και τις προτάσεις του.

Τρόποι ζωής και χιούμορ των Αρχαίων Ελλήνων (επιλογή κειμένων, εισαγωγή, σχόλια: **Ιω. Σ. Τουλουμεάκος**, εκδ. Ζήτηρος, Θεσσαλονίκη 2003): ένα θαυμάσιο βιβλίο όχι μόνο γιατί φέρνει στην επιφάνεια τον πλούτο μιας παράδοσης υποτιμημένης, αλλά γιατί κατορθώνει να αναδείξει τη σημασία που έχει αυτή η ματιά για την παρατήρηση της δικής μας ζωής, της σημερινής. Η εργασία αυτή, αν και παρουσιάζεται ως «πάρεργο» από τον μελετητή, είναι εξαιρετικά εμπεριστατωμένη, χωρίς ωστόσο να χάνει... το χιούμορ της. Και όπως είναι επόμενο, το χιούμορ, εκτός από το να λειτουργεί λυτρωτικά, παραμένει σταθερά στον πυρήνα του διδακτικό.

Υπάρχει πάντα μια δυσκολία να μιλήσει κανείς συνθετικά για το πρόσφατο ιστορικό παρελθόν. Από αυτή την άποψη ένα επιστημονικό

συμπόσιο όπως αυτό που πραγματοποιήσε η «Εταιρεία Σπουδών νεοελληνικού Πολιτισμού & Γενικής Παιδείας (Σχολή Μωραΐτη)» από τις 10 έως τις 12 Νοεμβρίου 2000 και κυκλοφόρησε πρόσφατα ο τόμος των πρακτικών του, 1949-1967: Η εκρηκτική εικοσαετία (2002), προσφέρει μια εξαιρετική ευκαιρία να ανοίξει το ριπίδι των πολλαπλών θεμάτων αλλά και των διαφορετικών οπτικών που διαμόρφωσαν την ιστορική μας εμπειρία, όπως και τις προϋποθέσεις για τη συγκρότηση της σύγχρονης πολιτικής πραγματικότητας στον τόπο μας.

Φωτίζει πλευρές μιας διαμάχης στο χώρο της Αριστεράς, αναδεικνύει τις ιδέες και τα πρόσωπα, όπως διαμορφώθηκαν στο χώρο της ελληνικής Αριστεράς από τη σκοπιά του τροτσκισμού: Το βιβλίο *Ο ελληνικός Τροτσκισμός. Ένα χρονικό 1923-1946* (εκδ. Φιλίστωρ, 2003) των Δημήτρη Κατσορίδα, Δημήτρη Λιβιεράτου, Κώστα Παλούκη έρχεται να βάλει μια τάξη στις ποικίλες και συχνά ατεκμηρίωτες απόψεις που κυκλοφορούν γύρω από το θέμα του τροτσκισμού και να αναδείξει τις ιδεολογικές διαφωνίες του χώρου ως μέρος της κριτικής στάσης σε σχέση και σύγκριση πάντα με το δογματικό μοντέλο που σταθερά αντιστρατεύθηκαν.

Χάρη στην πρωτοβουλία της Υπηρεσίας

ο όρος Διαφωτισμός αναφέρεται ταυτόχρονα σε μια στάση ζωής και όχι μόνον σε ένα αυστηρό φιλοσοφικό σύστημα, μπορούμε να πούμε πως η κρίσιμη ανατροπή του 18ου αιώνα μπορεί να περιγραφεί σαν η πλήρης αποκατάσταση του αισθητού κόσμου.

Ήταν μια αποκατάσταση που ασφαλώς προετοιμάστηκε από τον Ντεκάρτ, τον Γαλιλαίο και τον Νεύτωνα: αυτοί αναμετρήθηκαν με τη μεσαιωνική σχολαστική και τοποθέτησαν την ανθρώπινη νόηση στη θέση του μεταφυσικού Όντος. Ο Χρύσης αναλύει με σαφήνεια τους δρόμους μέσω των οποίων η εποχή του Διαφωτισμού κάνει ένα ακόμη κρίσιμο βήμα: παρακάμπτει τη νοησιαρχία του Ντεκάρτ και αναζητεί όχι πια μια ερμηνεία του κόσμου μέσω των λογικών συλλογισμών, αλλά αναζητεί τον κόσμο καθεαυτό, αναζητεί την αδιαμεσολάβητη πραγματικότητα. Τη θέση της νόησης παίρνει πια ο ίδιος ο άνθρωπος: «το κύριο μέλημα της ανθρωπότητας είναι ο άνθρωπος», είναι η χαρακτηριστική για την εποχή φράση του Popes.

Από καθαρώς φιλοσοφική άποψη ο Διαφωτισμός γεννιέται στην Αγγλία, με τον εμπειρισμό του Λοκ, του Μπέρκλεϋ και του Χιουμ. Εδώ τοποθετείται η μεγάλη ανατροπή, η εμπειρική θεώρηση της ανθρώπινης ζωής και της φύσης. Θεωρούμε συνήθως τη Γαλλία ως το κέντρο του ευρωπαϊκού Διαφωτισμού, εφόσον διαμέσου των γάλλων εγκυκλοπαιδιστών και philosophes μετατρέπεται ο Διαφωτισμός σε παγκόσμιο πολιτιστικό ρεύμα. Όμως δεν πρέπει να διαφεύγει της προσοχής πως οι πιο σημαντικοί γάλλοι και γερμανοί στοχαστές δεν έκαναν τίποτε άλλο από το να εκλαϊκεύσουν και να κωδικοποιήσουν την επιστημολογία και τον θετικισμό του Χιουμ, την κριτική του Λοκ στον Ντεκάρτ και τη φυσική φιλοσοφία του Νιούτον.

Ο ευρωπαϊκός Διαφωτισμός έχει τις ρίζες του αφενός στον κορεσμό για τον μεταφυσικό στοχασμό και αφετέρου στην προτίμηση

για μια διερεύνηση των ορίων της επιστημονικής γνώσης. Η επιστήμη, η φιλοσοφία και η τέχνη μπαίνουν ουσιαστικά στην ίδια κοίτη, στρεφόμενες προς το υποκείμενο, προς την παγκόσμια πολιτισμική σφαίρα. Δεν είναι τυχαίο που οι πιο επιφανείς εκπρόσωποι του πολιτισμού είναι διανοούμενοι γενικής παιδείας και ταυτόχρονα άνθρωποι της δράσης, άνθρωποι που εμπλέκονται στις τρέχουσες πολιτικές συγκρούσεις.

Στην εποχή των «Φώτων» παράγονται όλες οι μεγάλες γραμμές του σύγχρονου πολιτισμού. Τότε μπαίνουν τα θεμέλια των νέων επιστημών, της κοινωνιολογίας, της επιστήμης του Δικαίου, της σύγχρονης ιστοριογραφίας, της κοινωνικής ψυχολογίας, της γλωσσολογίας, της πολιτικής επιστήμης, ακόμη και της μυθιστορηματικής τέχνης με τον Ρουσσώ και τον Ντιντερό.

Είναι ο αιώνας του βασικού φιλοσοφικού ερωτήματος: υπάρχει «έξω» ο κόσμος και «εδώ» ένα πνεύμα που θέλει να τον γνωρίσει. Πώς εισχωρούν στο πνεύμα οι παραστάσεις αυτού του κόσμου; Αυτό το κλασικό ελληνικό ερώτημα δεσπόζει σε όλο τον 18ο αιώνα. Και απαντήθηκε με μια μοντέρνα γνωσιολογία η οποία παρέκαμψε τη δογματική και έδειξε απόλυτη πίστη στην ανθρώπινη εμπειρία. Ο Αλέξανδρος Χρύσης ανέλυσε όλη αυτή την περίπλοκη φιλοσοφική συνθήκη, μέσω κυρίως μιας ιδεατής συνομιλίας των βασικών εκφραστών της φιλοσοφίας του Διαφωτισμού, καθώς δεν πρέπει να αγνοείται το γεγονός πως υπό τον όρο «Διαφωτισμός» περιλαμβάνονται εντελώς ιδιαίτερες και αποκλίνουσες καμιά φορά φιλοσοφικές στάσεις. Αυτές τις ιδιαίτερες σχέσεις μεταξύ άγγλων εμπειριστών και γάλλων εγκυκλοπαιδιστών παρουσίασε ο Αλέξανδρος Χρύσης με τρόπο σύντομο και σαφή, έργο δύσκολο όσο και αναγκαίο, κυρίως για την πανεπιστημιακή κοινότητα.

Απόστολος Διαμαντής

Το λησμονημένο μυθιστόρημα

Νάσος Θεοφίλου,
Οι λατρευτοί αποθηκάριοι,
εκδ. Νεφέλη, Αθήνα 2003, σ. 226.

Κύριο θέμα του έργου είναι η σχέση ανάμεσα στους ήρωες ενός ξεχασμένου μυθιστορήματος και στον συγγραφέα τους, έτσι όπως διαμορφώνεται μέσα από τη ματιά του αναγνώστη. Στην ουσία ο Θεοφίλου δείχνει πως ιδιαίτερα τον απασχολεί η αμφισβήτηση της

λογοτεχνίας ή, με διαφορετική διατύπωση, η συνέχεια της λογοτεχνίας με άλλα μέσα.

Η ιστορία που αφηγείται είναι φτιαγμένη από τα υλικά της παραδοξότητας και του μυστηρίου: ένα παιχνίδι του μυαλού και του σώματος. Οι ήρωες ενός μυθιστορήματος αυτονομούνται από την αφήγηση του συγγραφέα τους, αναλαμβάνουν το ρόλο του αφηγητή και μπροστά στα μάτια του αναγνώστη ξετυλίγεται, σελίδα τη σελίδα, η δημιουργία ενός νέου μυθιστορήματος, μαγευτικού, με

προσδόκητη πλοκή, μέσα σε ένα χρόνο που είναι ταυτόχρονα παρόν, παρελθόν και μέλλον. Το χαμένο μυθιστόρημα (που έχει εξαρανιστεί εντελώς ξαφνικά από λάθος του αναγνώστη, ο οποίος γυρίζοντας σελίδα πιάνει κατά λάθος δύο φύλλα χωρίς να το αντιληφθεί) είναι ο κύριος άξονας του έργου, ο μοχλός ενεργοποίησης της διαδικασίας μιας νέας «αόρατης γραφής», χωρίς χαρτί και μολύβι. Μέσα από τη «γραφή» αυτή οι ήρωες θα προσπαθήσουν να γνωρίσουν και να αποκαλύψουν την αθέατη πλευρά των γεγονότων, τις απαιτήσεις της τέχνης, της έμπνευσης και του στιλ, ενώ σιγά-σιγά το πάθος των όσων περιγράφονται τους οδηγεί σε μια εκθαμβωτική μεταμόρφωση. Από δημιουργήματα γίνονται οι ίδιοι δημιουργοί. Και δίπλα στο αρχικό κείμενο θα μπουν τα δικά τους: όπως ακριβώς δίπλα στην καθημερινή ζωή τους θα εισχωρήσει ένας κόσμος φαντασμαγορίας. Άρα –φαίνεται να μας προτείνει ο Θεοφίλου– η «ζωή» ενός μυθιστορήματος δεν τελειώνει με το κλείσιμό του ή με την απουσία του από την εκδοτική επικαιρότητα. Θα συνεχιστεί μέσα από τις πράξεις εκείνων που έχουν υποστεί τη γοητεία του.

Αυτή είναι η γενική στάση και θέση που το έργο προτείνει. Βέβαια διαθέτει μια πλοκή και καταγράφει συναισθήματα, ενώ οι περιγραφές του χώρου γλιστρούν μέσα στην ανάπτυξη αυτών των συναισθημάτων. Αλλά η γραφή του Θεοφίλου μοιάζει σαν να κουβαλά μαζί της ένα είδος κατάρας κληρονο-

μημένης από τους χρονογράφους και τους ανθολόγους του Μεσαίωνα: χαλαρή (ως προς το τελικό αποτέλεσμα της σύνθεσης) δομή του έργου, επανάληψη πληροφοριών σχετικών με συναισθήματα, ιδέες και γεγονότα, αποσπασματικότητα, απαρίθμηση όλων όσων χρειάζονται για να φτιαχτεί η εικόνα της πολυπλοκότητας του κόσμου.

Ήδη τα πρώτα κείμενα του Θεοφίλου, *Ο Ερημόπολις και Ιστορίες του Καζαμιά*, διέθεταν μια εντελώς προσωπική συγγραφική ματιά και μια πολυδύναμη ποιητικότητα. Όπως είχε επισημάνει ο Ευγένιος Αρανίτης (*Ιστορία των ηδονών*, εκδ. Άκμων, Αθήνα 1982), ο σουρεαλισμός, η μελαγχολία, η περιπαιχτική ματιά, η ελεύθερη έμπνευση, η ευδαιμονιστική διάθεση, το παιχνίδι, η τύχη και η έκπληξη αποτελούσαν θεμελιώδεις και λειτουργικούς παράγοντες της πεζογραφίας του Θεοφίλου. Μόνο που τώρα, η μυθιστορηματική μορφή του νέου του έργου εμποδίζει τον συγγραφέα να προβάλει τους παράγοντες αυτούς με μεγαλύτερη άνεση και με περισσότερα μορφολογικά στοιχεία. Έτσι παρουσιάζεται εδώ μια στέρηση από τον ψυχολογικό πλούτο των τεχνασμάτων της παραδοξολογίας και της υποβολής. Αυτό που απομένει είναι η καλλιέργεια της λογοτεχνίας μέσα στις προεκτάσεις της φαντασίας, η ακαθόριστη μυρουδιά του ασυνήθιστου, η ευχάριστη γεύση του ονειροπολήματος.

Σωτηρία Σταυρακοπούλου

Ανδρική καταστολή, γυναικεία βία

Eileen MacDonald,
Πυροβολήστε πρώτα τις γυναίκες,
Μτφρ.: Δ. Βιτούνα,
εκδ. Γραφές, Αθήνα 2003.

Η παρουσία και η συμμετοχή των γυναικών στην παραβατική συμπεριφορά, όπως αξιολογικά ουδέτερα και με κανονιστικές προδιαθέσεις ερμηνεύεται κάθε ατομική ή συλλογική δράση που ξεφεύγει επικίνδυνα από τις κυρίαρχες κοινωνικές συμβάσεις, δεν αποτελεί ασυνήθιστο γεγονός στην πολιτική και κοινωνική ιστορία των νεότερων χρόνων. Από την Καλάμιτ Τζέην μέχρι την Ώλντρινε Μαρί Μάινχοφ, κι από τη Μάρα Κάγκολ μέχρι την Μπόννυ Πάρκερ του διθύμου Bonnie & Clyde, αλλά και ως τηλεοπτικές ηρωίδες, όπως τις γνωρίσαμε στα ιρόσωπα της Catwoman ή της Έμμα Πηλ, των «Εκδικητών», οι γυναίκες είχαν έναν διαίτερο («θηλυκό» για το ανδρικό μυαλό)

τρόπο να συμμετέχουν σε βίαιες, άλλοτε ανατρεπτικές κι άλλοτε «αντικοινωνικές» ενέργειες, με συχνά αιματηρή κατάληξη. Στο Getaway των παρανόμων, στις εθνικοαπελευθερωτικές εξεγέρσεις, στην Αντίσταση, στα αυτονομιστικά κινήματα, αλλά και στο «αντάρτικο πόλης», η συμμετοχή των γυναικών υπήρξε συχνά αριθμητικά υποδεέστερη, αλλά ποιοτικά ουσιαστική και ενίοτε δυναμικότερη από εκείνη των ανδρών, αν κρίνουμε από πολλές ιστορικές περιπτώσεις στη νεότερη και σύγχρονη ιστορία.

Η αμερικανίδα δημοσιογράφος Αϊλντν ΜακΝτόναλντ αυτές ακριβώς τις πτυχές της γυναικείας βίας επιχειρεί να ανιχνεύσει στο βιβλίο της με τίτλο *Πυροβολήστε πρώτα τις γυναίκες*, αναζητώντας τα αίτια και τα αποτελέσματα της βίας, όταν αυτή εκπορεύεται από γυναίκες, αλλά και τις ψυχολογικές διεργασίες και τις μεταλλαγές της ταυτότητάς τους. Ο τίτλος είναι απ' ευθείας δάνειο(ς) της «ανεπίσημης προτροπής της

Διπλωματικού & Ιστορικού Αρχείου του Υπουργείου Εξωτερικών διαθέτουμε τον τόμο πρακτικών ημερίδας που πραγματοποιήθηκε στις 6 Απριλίου 2001 με θέμα *Η μαρτυρία της Κινηματογραφικής Εικόνας: Πηγή και σχολιασμός της Ιστορίας από το κινηματογραφικό έργο του Λάκη Παπαστάθη* (επιμέλεια: Φωτεινή Τομαή-Κωνσταντοπούλου, εκδ. Αιγόκερως, 2001). Μια έκδοση με πλούσια τεκμήρια, σχολιασμό που αναδεικνύει τις σχέσεις ιστορίας, λογοτεχνίας και κινηματογράφου ντοκιμαντέρ αλλά και μυθοπλασίας.

Ψάχνοντας στα περιοδικά: Διαβάστε το αφιέρωμα στον Νίκο Καχτίτση του περιοδικού *Νέα Εστία*, τχ. 1755 (Απρίλιος 2003), μαζί θα έχετε την ευκαιρία να αποκτήσετε μια φωτομηχανική αναπαραγωγή του ιδιόγραφου περιοδικού του Νίκου Καχτίτση «Η πολιορκημένη Γάνδη»: το αφιέρωμα στην Ελισάβετ Μουτζάν-Μαρτινέγκου του περιοδικού *Περίπλους*. *Τετράδιο για τα γράμματα και τις τέχνες*, τχ. 51: το αφιέρωμα στον Στέλιο Ράμφο του περιοδικού *Διαβάξω* 439 (Απρίλιος 2003).

Ωρα για τις αναγνωστικές μας προτάσεις: 1. Άγγελος Ελεφάντης, *Μας πήραν την Αθήνα ... Ξαναδιαβάζοντας την ιστορία 1941-50* (εκδ. Βιβλιόραμα, 2003): συγκεντρωμένα άρθρα δημοσιευμένα τα περισσότερα στον

Πολίτη, την Εποχή και την Αυγή διαμορφώνουν μια ενιαία ιστορική οπτική ιδιαίτερα χρήσιμη. 2. Για τον Σωτήρη Πατατζή: ο Σύλλογος των απανταχού Νησιωτών «Ο Παμισός» (όπου Νησί είναι η Μεσσήνη Μεσσηνίας) οργάνωσε ημερίδα και συγκρότησε τον ομότιτλο τόμο (εκδ. Φιλippότη, 2002) που περιλαμβάνει αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα, φωτογραφικό υλικό, καθώς και όλες τις ομιλίες. 3. Στίχοι του Μιχάλη Γκανά (εκδ. Μελάρι, 2002): στίχοι που έγιναν τραγούδια, στίχοι ανέκδοτοι που περιμένουν τη μουσική τους. Ωστόσο όλοι οι στίχοι του Γκανά διακρίνονται για τη γοητεία και την ποιητική τους αυτοδυναμία: «Νάνι τ' αγγελούδι το μικρό / που σαν άστρο βασιλεύει. / Στάσου να του πλέξω δυο φτερά, μη ζηλεύει. / Σαν πουλί να πάει και νά 'ρθει / και τον ύπνο να χορτάσει. / Στάσου να του ράψω τα κουμπιά, μην τα χάσει».

ο χαρτοκόπτης

γερμανικής Αντιτρομοκρατικής (ΒΚΑ), αλλά και της Interpol», στα «μολυβένια χρόνια» της δράσης της RAF, όταν στις επικηρύξεις τα πορτρέτα των γυναικών μελών της οργάνωσης υπερέβαιναν αριθμητικά εκείνα των ανδρών. Η συγγραφέας «ταξιδεύει», γεωγραφικά και πολιτικά, στη Χώρα των Βάσκων και της ETA, στις γυναίκες της Δυτικής Όχθης και της Ιντιφάντα, στην Παλαιστίνη της Λεϊλά Καλέντ, στην Ιρλανδία της Ντέβλιν και των γυναικών του IRA, στην Ιταλία της «Πρώτης Γραμμής» (Prima Linea) και, τέλος, στη Γερμανία της (δεύτερης και τρίτης γενιάς της) RAF (στις επιγόνους δηλαδή της Μάινχοφ, της Ένσλιν και της Σελμ).

Η ΜακΝτόναλντ είναι αμερικανή δημοσιογράφος, σε μία χώρα με σημαντική παράδοση στο «ρεπορτάζ» και τη δημοσιογραφική έρευνα, που αναπτύσσεται ήδη από τα μέσα του 19ου αιώνα και διευρύνεται μέσα από τις πολεμικές ανταποκρίσεις και τις «κοινωνικές και πολιτικές έρευνες», σε αλληλένδετη σχέση με τις κοινωνικές επιστήμες. Η έρευνά της διακρίνεται από μεθοδικότητα, επιμονή και συστηματικότητα, και διαθέτει όλες τις αρετές (αλλά και τις αδυναμίες) αναλόγων εγχειρημάτων, κυρίως όμως είναι μία άτυπη «έρευνα πεδίου», καθώς η συγγραφέας εισέρχεται στον κοινωνικό χώρο (milieu) όπου δρουν ή έδρασαν οι μαχητικές γυναίκες που επιχείρησαν με βίαια μέσα να υποστηρίξουν μία δίκαιη υπόθεση ή μία «ουτοπία».

Το βιβλίο συγκεντρώνει τις εμπειρίες της από διαφορετικά εθνικά και πολιτικά «υποδείγματα», που εκτείνονται από την Ιντιφάντα και την αντίσταση και καταλήγουν στην

«τρομοκρατία». Η συγγραφέας συστηματοποιεί τις παρατηρήσεις της και τα ερωτήματα που θέτει, με στόχο την αναζήτηση της «ταυτότητας της γυναικείας βίας», η οποία υπερβαίνει τα στερεότυπα της «μητρικής φροντίδας» και μεταβάλλεται στη «μητριαρχική φυσιογνωμία», ενώ κυρίως συγκεντρώνει ενδιαφέρουσες βιογραφίες, με παράλληλη μελέτη δευτερογενούς υλικού που συμπληρώνει την εργασία της και εντάσσεται οργανικά στο συνολικό εγχείρημα.

Η ΜακΝτόναλντ πάντως δεν μπορεί να «ξεφύγει από τη σκιά της», καθώς ενίοτε παρπαίζει ανάμεσα στην καταγγελία της βίας και τον ρομαντισμό της εξέγερσης, εγκλωβιζόμενη στα συναισθήματά της, αλλά και στις κυρίαρχες ιδεοληψίες, ακόμα και τα κλισέ της δημοσιότητας, που συχνά πίσω από κάθε «τρομοκράτισσα» (θέλει να) βλέπει μία φεμινίστρια με λεσβιακές προτιμήσεις και σαδιστικές διαθέσεις ως αντίδραση κατά του «κόσμου των ανδρών».

Παρ' όλ' αυτά, το βιβλίο της ΜακΝτόναλντ είναι, για τη φτωχή εγχώρια βιβλιογραφία, ιδιαίτερα σημαντικό και έντιμο, καθώς αναδεικνύει, κυρίως μέσω της βιογραφικής μεθόδου και της συνέντευξης, την προσωπικότητα της γυναίκας-αγωνίστριας, ως θύτη και θύματος ταυτόχρονα, με όλες τις αντιφάσεις και τις εξάρσεις της, υπενθυμίζοντας τον θυμόσοφο αφορισμό του Φριτς Τούφελ (παλιού στελέχους του γερμανικού κινήματος), ο οποίος, όταν του ζητήθηκε να ερμηνεύσει τη γυναικεία βία, απάντησε αφοπλιστικά πως «οι γυναίκες είναι οι καλύτεροι άνθρωποι».

Κώστας Θ. Καλφόπουλος

Βιβλία που λάβαμε Βιβλία που λάβαμε Βιβλία που λάβαμε Βιβλία που λάβαμε

Τζώρτζης Ι. Μαράτος, Απαγορευτικών Απόπλου, (Εστία), Αθήνα 2003.

Τάκης Σπετσιώτης, Δελτίον Ταυτότητος, (Αγγρα), Αθήνα 2003.

Μαρίνης Σαριγιάννης, Η απόλαυση στην Οθωμανική Κωνσταντινούπολη (Περίπλους), Αθήνα 2003.

Μαρία Καραμεσίνη, Βιομηχανική πολιτική, ευρωπαϊκή ενοποίηση και μισθωτή εργασία, (Μεταίχμιο), Αθήνα 2002.

Τάκης Φωτόπουλος, Ο πόλεμος κατά της «τρομοκρατίας», (Γόρδιος), Αθήνα 2003.

Γιώργος Πετράκος, Γεωγραφίες ατελούς σιωπής, (Γαβριηλίδης), Αθήνα 2003.

Βασίλης Παπάς, Πρωί στο φρύδι, (Κέδρος), Αθήνα 2003.

Γιάννης Γαϊτάνος, Η μεγάλη νύχτα, (Διήγηση), Αθήνα 2003.

Σάκης Παπαδημητρίου, Τζαζ ιστορίες και ανησυχίες, (Απόπειρα), Αθήνα 2003.

Σπύρος Γερ. Καλούδης, Οι βουλευτικές εκλογές στην Ελλάδα, (Παπαζήση), Αθήνα 2003.

Θεοδόσης Σταυρόπουλος, Άμμος, (Ιωλκός), Αθήνα 2003.

Κώστας Παπαϊωάννου, Μάζα και ιστορία, (Εναλλακτικές εκδόσεις), Αθήνα 2003.

Δημήτρης Σωτηριάδης & Ελπιδοφ. Ιντζέμπελης, Νταχάου, (Φιλίστωρ), Αθήνα 2003.

Κουέντιν Σκίνερ, Μακιαβέλι, (Νήσος), Αθήνα 2003.

Χριστίνα Γ. Φλόκα, Εγώ, ο Αμάραντος, (Νησίδες), Σκόπελος 2003.

Russel Martin, Η κόμη του Μπετόβεν, (Γκοβόστη), Αθήνα 2003.

William Styron, Θέα στο σκοτάδι, (Ποταμός), Αθήνα 2003.

Gerry Healy, Υλιστική διαλεκτική και πολιτική επανάσταση, (Παρασκήνιο), Αθήνα 2003.

Έβελιν Ριντ, Προβλήματα της πάλης για την απελευθέρωση της γυναίκας, (Διεθνές Βήμα), Αθήνα 2003.

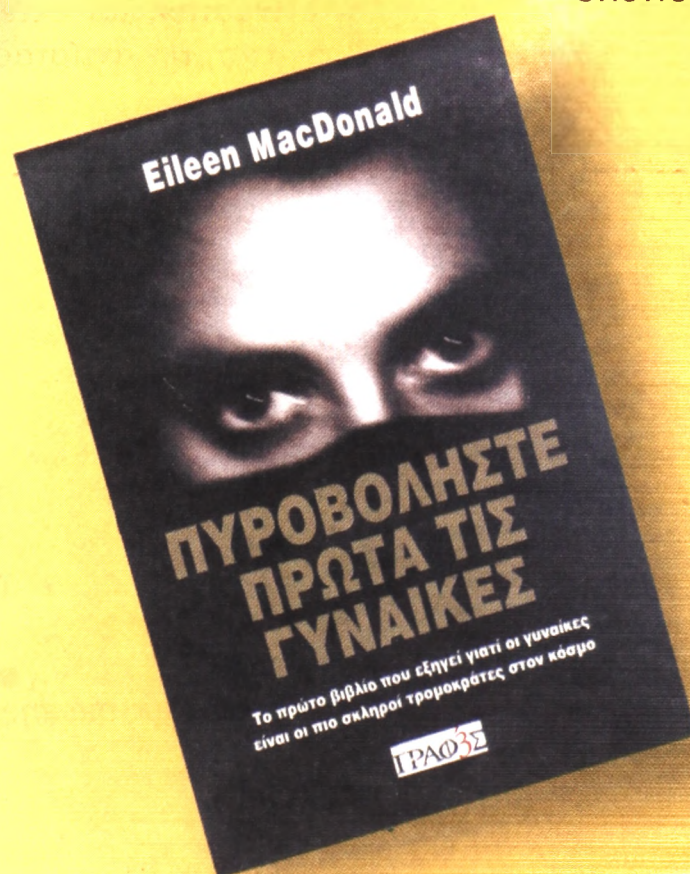
Δημήτριος Π. Οικονομόπουλος, Ολυμπιονίκες στην αρχαία Ελλάδα, (Βιβλιογονία), Αθήνα 2003.

Το πρώτο βιβλίο που
είναι οι πιο σκληροί τρομοκράτες στον κόσμο

"Πυροβολήστε πρώτα τις γυναίκες"
είναι η ανεπίσημη προτροπή της
γερμανικής αστυνομίας στους άντρες
της στην περίπτωση που έρθουν
αντιμέτωποι με ομάδα
τρομοκρατών, και αυτό γιατί
οι γυναίκες φαίνεται
να είναι σκληρότερες, περισσότερο
αφοσιωμένες, ταχύτερες
και πιο αδίστακτες από
τους άντρες συντρόφους τους.
Πώς μπορεί να συμβιβαστεί
η εικόνα της γυναίκας μάνας,
του αδύνατου, μη επιθετικού
φύλου με αυτές τις γυναίκες
που δε διστάζουν να τοποθετήσουν
βόμβες ή και να εκτελέσουν
εν ψυχρώ για να προασπίζουν
και να επιτύχουν τους πολιτικούς
σκοπούς τους;

ΠΥΡΟΒΟΛΗΣΤΕ ΠΡΩΤΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Η Eileen MacDonald αναζήτησε και κατόρθωσε να πάρει
συνεντεύξεις από διάφορες γυναίκες που
ενστερνίστηκαν τη χρήση βίας ως μέσο
για την επίτευξη των πολιτικών τους στόχων.
Πρόκειται για γυναίκες της ETA, του IRA,
παλαιστίνιες της Ιντιφάντα, μέλη των
Ερυθρών Ταξιαρχιών και της ομάδας
Μπάαντερ Μάινχοφ στη Γερμανία,
όπως επίσης τις περιπτώσεις της Μις Κίμ,
που εργάστηκε για το καθεστώς
της Β. Κορέας, και της ακροδεξιάς νεοναζί
γερμανίδας Σιμπίλε Βορντεμπρούγκε.
Η συγγραφέας χωρίς να θέλει να τις αναδείξει
σε ηρωίδες ούτε να τις καταδικάσει
ως αιμοσταγείς, διεστραμμένες δολοφόνους,
αφήνει τις ίδιες τις γυναίκες να μιλήσουν για τις
πράξεις τους, να εξηγήσουν τα κίνητρά τους, ενώ
ταυτόχρονα πιεστικά τις φέρνει αντιμέτωπες με τις
συνέπειες των πράξεων τους, πριν προσπαθήσει να
καταλήξει σε κάποια συμπεράσματα για τη "φύση"
της γυναικείας βίας...

ΓΡΑΦ3Σ

Κάντε μια φωτεινή επέκταση

- ☀️ Απόλυτη στεγανότητα χωρίς σιλικόνες
- ☉ Πλήρης (100%) θερμική διακοπή
- ☀️ Αντιηλιακά
(Σχ. Θερμικό Κέρδος 88 BTU / sq ft)
καί θερμομονωτικά διπλά,
διπλοσφραγισμένα κρύσταλλα
 $K = 1,35$ έως $0,54 \text{ kcal / m}^2 \text{ h } ^\circ\text{C}$
- ☀️ Προστασία από τις υπεριώδεις ακτίνες (διοδος μόνον 6%)

ΗΛΙΟΧΩΡΟΙ
ΗΛΙΟΡΟΦΕΣ
ΑΙΘΡΙΑ - ΘΟΛΟΙ
ΠΥΡΑΜΙΔΕΣ

DOMES - PATIOS - SKYLIGHTS
SUNROOMS - PYRAMIDS

ΑΘΗΝΑ

Κατεχάκη 66

τηλ.: 210 67 10 130

fax : 210 677 62 35

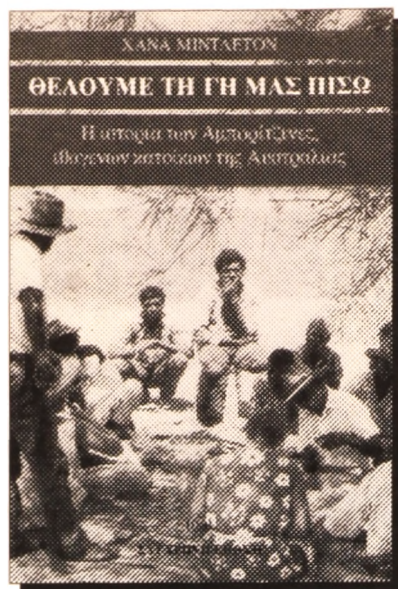
ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Αραβαντινού 6

τηλ. - fax : 25610 65 2

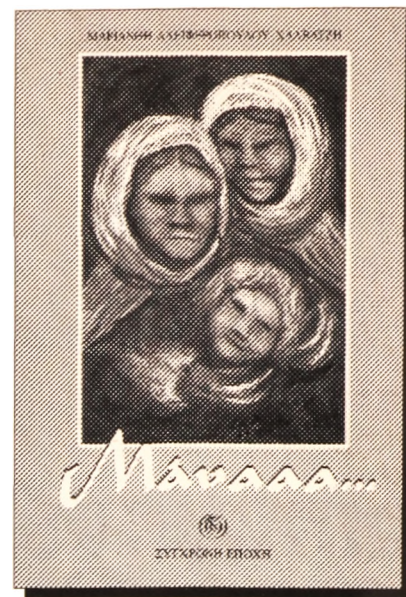
Α. Λάμπρου
Στη γροθιά του Σούπερμαν
μελέτη

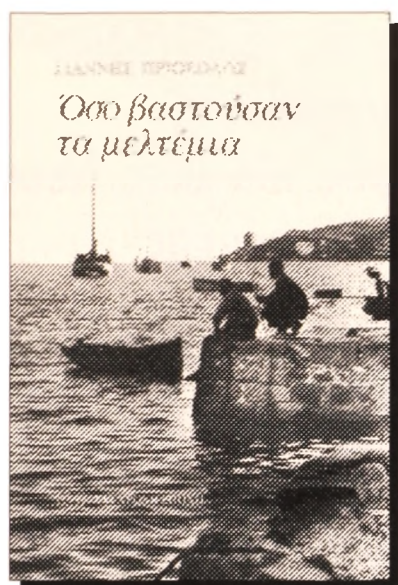
Χ. Μίντλετον
Θέλουμε τη γη μας πίσω

Ν. Γεωργιάδης - Τ. Ραχματούλινα
Ο Θόδωρος Δερβενιώτης
και το μετεμφυλιακό τραγούδι

Μ. Αλειφεροπούλου-Χαλβατζή
Μάνααα...

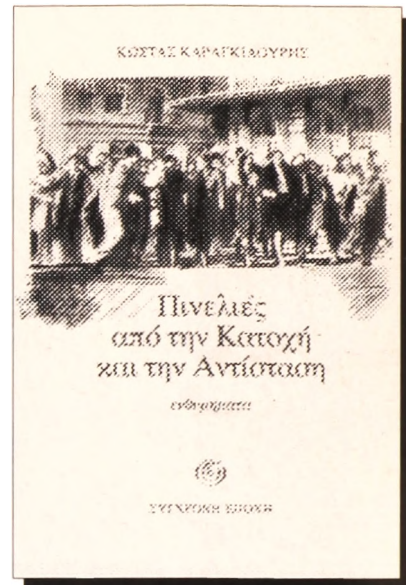
Γ. Πριόβολος
Όσο βαστούσαν τα μελτέμια

Κ. Θεοχάρους
Ανγούστα Θεοδώρα
Ιστορικό μυθιστόρημα

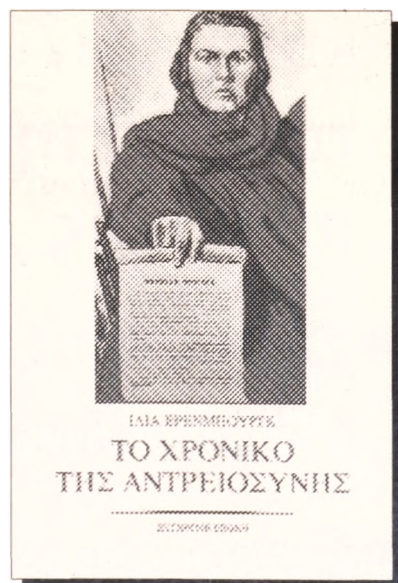
Β. Λιόγκαρης
Τι είδε η Γιασμίν;

Κ. Καραγκιαούρης
Πινελιές από την Κατοχή
και την Αντίσταση

Στ. Παπαγεωργιάκης
Η Ικαρία στη θύελλα

Ι. Ερενμπουργκ
Το χρονικό
της αντρείουσίνης

Ν. Κυρίτης
Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας
Βασικοί σταθμοί του αγώνα

Χ. Σακελλαρίου
Η παιδεία στην Αντίσταση

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

Σόλωνος 130, 106 81 Αθήνα, Τηλ.: 2103820835, 2103823649, Fax: 2103813354. <http://www.sep.gr>, e-mail: info@sep.gr

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: Μαυροκορδάτου 3, Τηλ.: 2103829835, 2103808132, Fax: 2103829814

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ: 1. Αθήνα, Μαυροκορδάτου 3, Τηλ.: 2103829835, 2103808132. 2. Θεσσαλονίκη, Μπακατσέλου 3 & Εγνατία 65, Τηλ.: 2310283810.
3. Γιάννενα, 28ης Οκτωβρίου 19, Τηλ.: 2651038090.

Περίοδος Β' • Έτος 30ο • Τεύχος 791

Παρασκευή 27 Ιουνίου 2003

Τιμή τεύχους: 4 ευρώ

ANTI - ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

Δημοχάρους 60, 115 21 Αθήνα

Τηλ. 210 7232713 - 210 7232819

Fax: 210 7226107

ANTI ON-LINE: <http://www.anti.gr>

e-mail: chrapou@otenet.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ: Χρήστος Γ. Παπουτσάκης

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Παναγιώτης Τσάρας

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ: Νεφέλη Παπουτσάκη

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ: Εύη Ζήση

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.

Λεύκης 134, Κρυονέρι, τηλ. 210 6297600

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ:

Ετήσια συνδρομή: 26 τεύχη, Εξάμηνη: 13 τεύχη

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Εξαμ. 39 ευρώ, Ετήσια 78 ευρώ,

Οργανισμών, Τραπεζών, κ.λπ.: 200 ευρώ

Φοιτητική ετήσια: 70 ευρώ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΕΥΡΩΠΗ - ΜΕΣΟΓ. ΧΩΡΕΣ:

Εξαμ.: 74 ευρώ, Ετήσια: 148 ευρώ,

ΗΠΑ - ΚΑΝΑΔΑΣ - ΑΣΙΑ - ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ:

Εξαμ. 76 δολ. ΗΠΑ, ετήσια 152 δολ. ΗΠΑ

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΤΑΓΕΣ: Χρήστος Παπουτσάκης

Δημοχάρους 60, 115 21 Αθήνα

ΠΑΛΙΑ ΤΕΥΧΗ: 6 ευρώ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: Για τα βιβλιοπωλεία

της Αθήνας: Περιοδικό ANTI,

για τα βιβλιοπωλεία της Β. Ελλάδας:

Κέντρο του βιβλίου - Α. Πουλουκτσή και Σία Ε.Ε.

Λασσάνη 3, Θεσσαλονίκη, τηλ. 2310 237463

25 ΦΕΒ. 2004

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

• ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ: Οι ΗΠΑ και οι άλλοι	4
• Κώστας Κουφογιώργος: Γελοιογραφία	5
• ΑΝΤΗΝΩΡ: Άλλο διάλογος, άλλο αλαζονεία	6
• ΑΝΤΙ-ΘΕΣΕΙΣ	8
• E-mail από τον Απόστολο Διαμαντή	13
• Μένης Ξένος: «Σύνοδος και Αντισύνοδος: Η υπαρξιακή μας αγωνία»	14
• Μάριο Μπερλίνγκουερ: Συνέντευξη στην Ελένη Καρασαββίδου	15
• Αλέξανδρος Καζαμίας: Το μέλλον του αντικαπιταλιστικού κινήματος	16
• Μανόλης Καρέλλης: Ζητείται διορατικός εισαγγελέας...	18
• Ρεπόρτερ: Δικαστές και Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία	20
• Όλγα Ι. Φωτακοπούλου: Ας παίξουμε!	22
• — : Όταν μια φάρσα παίζεται δυο φορές	23
• Δ.Ζ. Παπανικολάου: Κοινωνικοπαγές σκυρόδεμα	26
• Εφημερολόγια από την Εφήμερη (Όλγα Ι. Φωτακοπούλου)	28
• Αλέκος Τζιόλας: Παιδείας παρεπόμενο...	30
• Κ. Κυριάκου: Η παραοικονομία της πορνείας στην Κύπρο	31
• Φίλιπ Αιήτση: Τρομοκρατία και κοινωνία πολιτών, «εργαλεία» της αμερικανικής πολιτικής	32
• Τάκης Διαμαντής: Ιράν: Ποιος μπορεί να σταματήσει τους Αμερικανούς;	36
• Αλέξανδρος Πέτκοβιτς: Σερβία: Η βομβαρδισμένη μεταρρύθμιση	38
• Σταύρος Κυρανάκης: Κοινοτική Εκπαιδευτική Πολιτική...	41
• Γιολάντα Τερέντσιο: Από την Αθήνα της Κατοχής 1941-44	44
• Τελειώσαν τα ματς από τον Νίκο Πρωινό	46
• ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ	47
• ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΥΜΕ	48
• Δημήτρης Φιλιππίδης: Το do.co.mo.do. στο Βόλο	51
• Δημήτρης Ραντόπουλος: Η Πολιτεία και η Ποιητική	52
• Βασιλική Παπαγιάννη: Τάκης Γλούπας - Ο ποιητής του βλέμματος	56
• Δημήτρης Χαρίτος: Να διασωθεί η ευρωπαϊκή πολιτιστική διαφορετικότητα	58
• Σωτήρης Λιόντος: Ted Jones - Μαύρος υπερρεαλιστής	60
• Μάνος Στεφανίδης: Το Βυζάντιο και η Αναγέννηση	62
• ΒΙΒΛΙΟ	64

ΟΙ ΗΠΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ επέστρεψε από την Ουάσιγκτον έχοντας παραδώσει στον πλανητάρχη το δικαίωμα που σύσσωμη η Ε.Ε. τού παραχώρησε, ώστε να μπορεί στο μέλλον να απαιτεί την έκδοση όποιου ευρωπαίου «παραβάτη» κρίνουν οι υπηρεσίες των ΗΠΑ. «Αμοιβαία δικαστική συνδρομή» βαφτίστηκε αυτή η παραχώρηση. Στο εξής θα παρακολουθούν το έργο της ευρωπαϊκής Δικαιοσύνης από το «κέντρο» μέσω των πρεσβειών και εν συνεχεία θα μπορούν να απαιτούν την έκδοση των ευρωπαίων πολιτών, προκειμένου να «δικαστούν δίκαια» στις Ηνωμένες Πολιτείες. Δεν είναι φυσικά αυτό το μόνο για το οποίο μετέβη στην Ουάσιγκτον ο «προεδρεύων». Αλλά θα επιμείνουμε μόνο σ' αυτό, γιατί θεωρούμε ότι είναι το κορυφαίο σημείο των συναλλαγών ΗΠΑ και Ε.Ε.

ΕΙΝΑΙ συνολική η απόφαση των κρατών της Ε.Ε. και θα ήταν υπερβολή να το χρεώσουμε αποκλειστικά στον πρωθυπουργό· αυτός είναι απλώς ο ταχυδρόμος που μεταφέρει το μήνυμα ως «προεδρεύων». Είναι όμως θλιβερός ο ρόλος αυτός και έρχεται ως κατάληξη μιας προεδρίας που υπηρέτησε μάλλον τις ΗΠΑ παρά τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα της Ευρώπης. Η ελληνική προεδρία ξεκίνησε με την «ουδέτερη» υποστήριξη της εισβολής στο Ιράκ και ετελεύτησε με το προσκύνημα στην Ουάσιγκτον.

ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΜΕ να αισθανόμαστε άνετα, γιατί πρώτα-πρώτα οι πρακτικές συνέπειες των αποφάσεων που πάρθηκαν μακριά από μας και χωρίς καμιά εξουσιοδότηση για την απάρνηση των δικαιικών παραδόσεων και κατακτήσεών μας θα φανούν σύντομα. Και μόνον ο ψυχολογικός αντίκτυπος της απόφασης να παραδώσουμε στις ΗΠΑ την τελική διαχείριση των δικαστικών υποθέσεων της χώρας μας –και των άλλων ευρωπαϊκών χωρών– θα είναι καταλυτικός. Θα επικρέμεται πάνω από τα κεφάλια των ευρωπαίων πολιτών η απειλή «ενός ταξιδιού» έως τις Ηνωμένες Πολιτείες για τον «τελικό διακανονισμό» των υποθέσεών τους.

ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ότι έχει εγκαθιδρυθεί στις ΗΠΑ ένα καθεστώς το οποίο χρησιμοποιεί τις πιο εξελιγμένες μεθόδους για την αλλοίωση των πραγματικών γεγονότων, είναι ανησυχητικό για κάθε πολίτη των ΗΠΑ και του κόσμου ολόκληρου. Γιατί χρησιμοποιεί ψεύδη, κατασκευασμένες και παραπλανητικές ιστορίες, τη δύναμη πειθούς των Μέσων Ενημέρωσης μέσω του ελέγχου κάθε ροής πληροφορίας. Τα είδαμε καθαρά με τα όσα ακολούθησαν την 11η Σεπτεμβρίου 2001. Τα ζήσαμε με την εισβολή στο Αφγανιστάν πρώτα και στο Ιράκ κατόπιν. Και τώρα προετοιμάζονται για το Ιράν, τη Συρία ή την Κούβα.

ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ του Ψυχρού Πολέμου, παρακολουθήσαμε τις δραστηριότητες των ΗΠΑ με τα πραξικοπήματα και τους πολέμους σε όλον τον πλανήτη, για τον απόλυτο πολιτικό και στρατιωτικό έλεγχο σε κάθε γωνιά της γης. Μερικοί το δικαιολόγησαν ως άμυνα απέναντι στο αντίπαλο δέ-

ος. Όμως μετά την πτώση των πάλαι ποτέ «σοσιαλιστικών» χωρών, αντί να παρακολουθήσουμε την αποκλιμάκωση, γινόμαστε μάρτυρες της πιο ανεξέλεγκτης επιθετικότητας από τη μόνη υπερδύναμη. Το μεγαλύτερο μέρος του πλανήτη βυθίζεται στην απόλυτη ένδεια. Στις χώρες του Τρίτου Κόσμου η έλλειψη νερού και τροφίμων και η μόλυνση του περιβάλλοντος που χρησιμοποιείται σαν σκουπιδότοπος των «ανεπτυγμένων» χωρών, στερούν τους στοιχειώδεις όρους για ζωή. Ας μην αναφερθούμε στην παιδεία, την περίθαλψη, την ανάπτυξη και τη διατήρηση του πολιτισμού. Ας μην αναφερθούμε στην καταλήστευση των πρώτων υλών και των πηγών ενέργειας και την εκμετάλλευση του εργατικού δυναμικού. Καταντά βαρετή η υπενθύμιση.

Η ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ, με τη μορφή της «αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής», της δυνατότητας στις Η.Π.Α. να κρατούν ως υπόδικους, να δικάζουν και να καταδικάζουν και τέλος να φυλακίζουν πολίτες της Ε.Ε. που για τις ίδιες πράξεις έχουν αθωωθεί στη χώρα τους, ή είναι απλώς ύποπτοι, ή η πράξη για την οποία κατηγορούνται έχει παραγραφεί σύμφωνα με το δίκαιο της χώρας της ιθαγένειάς τους, συνιστά ευθεία καταστρατήγηση των αρχών του ευρωπαϊκού δικαίου πολιτισμού. Το ατόπημα των ηγεσιών της Ε.Ε. αποκτά μεγαλύτερες διαστάσεις αν αναλογιστεί κανείς ότι οι Η.Π.Α. δεν έχουν υπογράψει τις συμβάσεις για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, διατηρούν σε ισχύ τη θανατική ποινή σε πολλές πολιτείες τους και τέλος δεν αναγνωρίζουν τη δικαιοδοσία του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου για τους αμερικανούς πολίτες! Έτσι με πρόσχημα την καταπολέμηση της τρομοκρατίας αναγορεύεται η ασφάλεια σε υπέρτατο αγαθό και καταπατούνται τα ανθρώπινα δικαιώματα. Τούτο μάλιστα θα είναι δυνατό να γίνεται με ευθεία καταστρατήγηση του Συντάγματος της ευρωπαϊκής χώρας από την οποία θα ζητείται η έκδοση ενός πολίτη. Φαίνεται λοιπόν ότι μετά την καταρράκωση του Διεθνούς Δικαίου και του Ο.Η.Ε. στον πόλεμο κατά του Ιράκ οι Η.Π.Α., με τη συναίνεση των ηγεσιών της Ε.Ε. –ερήμην των λαών αυτής–, επιχειρούν να φαλκιδεύσουν τα ατομικά δικαιώματα των πολιτών της Ευρώπης...

ΟΔΗΓΟΥΜΑΣΤΕ στην πρωτοφανή εθελοντική παραίτηση από τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα για τα οποία έγιναν επαναστάσεις και πόλεμοι. Τώρα απέναντι στην κραταιά Νέα Ρώμη όλοι οι πολίτες του κόσμου οφείλουν να σκύψουν το κεφάλι. Καμιά διεκδίκηση δεν θα επιτρέπεται: Η διεκδίκηση βαφτίζεται πράξη τρομοκρατίας.

ΕΙΝΑΙ λυπηρό αλλά και σημαδιακό ότι αυτό συντελέστηκε με την υπογραφή του έλληνα πρωθυπουργού. Ενήργησε μεν ως μεταφορέας των αποφάσεων των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων, αλλά ήταν αυτός, ο κ. Κώστας Σημίτης, που έθεσε την υπογραφή του στην κατάπτυστη δήλωση υποτα-

αντί